

Луси Монтгомъри

Анн от къщата на вървисте

ПАН

ЛУСИ М. МОНТГОМЪРИ

АНН ОТ КЪЩАТА НА

ВЪРБИТЕ

Превод: Илиана Костова

chitanka.info

Анн Шърли става директор на гимназията в градчето Съмърсайд. Там си наема квартира на странен адрес — Уличка на привиденията, Къща на върбите. Скоро младата учителка открива вълнуващи възможности да помага на хората. Но не всички харесват Анн — влиятелният род Прингъл открито се обявява против нея. Ще успее ли чувствителната и пряма Анн да спечели и тяхната любов?

Луси Монтгомъри (1874–1942) е канадска писателка. Родена е на остров Принц Едуард, където прекарва детството и младежките си години. Печели световна слава с поредицата романи за червенокосата Анн Шърли — наречена от Марк Твен „най-доброто и най-обичано дете в литературата след безсмъртната Алиса“.

ПЪРВАТА ГОДИНА

Писмо от Анн Шърли, бакалавър на историко-филологическите науки, директор на гимназията в Съмърсайд до Гилбърт Блайт, студент по медицина в колежа Редмънд, Кингспорт

„Уинди Уилоус“^[1]
 Уличка на привиденията
 Съмърсайд
 Остров Принц Едуард
 Понеделник, 12 септември

Най-скъпи мой,

Не е ли това най-страхотният адрес! Чувал ли си нещо по-възхитително? Името на новия ми дом е „Уинди Уилоус“ и аз го обичам. Обичам и Уличката на привиденията, която всъщност не съществува. Би трябвало да се нарича улица „Трент“, но никога не я наричат така, освен в редките случаи, когато я споменават в „Седмичен куриер“ — а и тогава хората се споглеждат и се питат: „Това пък къде е?“. Тя си е просто Уличката на привиденията, макар и да не мога да ти обясня защо. Вече разпитвах Ребека Дю, но тя ми каза само, че винаги си е била Уличка на привиденията, и че от дълги години разправят, че е обитавана от духове, но пък тя самата никога не била виждала тук нещо по-страшно от самата себе си.

Аз обаче не бива да продължавам така. Още не съм ти представила Ребека Дю. Но ще я опознаеш, о, да, ще я опознаеш! Отсега предвиждам как Ребека Дю ще присъства надълго и широко в бъдещата ни кореспонденция.

Здрачина е, скъпи. (Между другото, нали „здрачина“ е прекрасна дума? Харесва ми повече от „зрач“. Звучи така кадифено и призрачно и... и... здрачно.) През деня принадлежа на света; нощем — на съня и вечността. Но по здрачина съм свободна и от двете и принадлежа единствено на себе си... и на теб. И ще посвещавам тези часове на

писмата си до теб. Макар че това писмо няма да е любовно. Перото ми скърца, а не умея да пиша любовни писма нито със скърцащо, нито с прекалено остро, нито пък с изхабено перо. Значи, такива писма ще получаваш от мен единствено когато имам точно такова перо, каквото е нужно. Между другото ще ти разкажа за новото ми жилище и неговите обитатели. Толкова са мили, Гилбърт!

Пристигнах вчера да си търся квартира. Госпожа Рейчъл Линд дойде с мен уж да пазарува, а всъщност, убедена съм, да ми избере подходяща квартира. Въпреки че съм завършила историко-филологическия факултет и имам бакалавърска степен, за госпожа Линд все още съм неопитно девойче, което трябва да бъде водено за ръка, напътствано и наглеждано.

Пристигнахме с влака и... О, Гилбърт, случи ми се нещо ужасно смешно! Нали знаеш, винаги ми се случват най-неочаквани приключения — сякаш просто ги привличам. Точно така и стана.

Тъкмо когато влакът взе да спира на гарата, аз се изправих и се наведох да вдигна куфара на госпожа Линд — тя щеше да прекара неделата у приятели в Съмърсайд — и здравата ударих кокалчетата на пръстите си в някакво, както ми се стори, излъскано облегалo на седалка. Само след секунда получих такъв злобен удар през пръстите, че едва не изревах. Гилбърт, онова, което бях взела за облегалo на седалка, се оказа плешивата глава на някакъв мъж, който ме зяпаше свирепо, очевидно току-що пробуден. Аз гузно се извиних и възможно най-бързо се изнизах от влака. Госпожа Линд бе ужасена, а кокалчетата на пръстите още ме болят.

Не очаквах да имам проблеми с намирането на квартира. Знаех, че през последните петнадесет години различните директори на гимназията са живели у някоя си госпожа Том Прингъл. Но по незнайни причини тя изведнъж се оказа уморена „да бъде притеснявана“ и не пожела да ме приеме. На още няколко подходящи места си намериха учтиво извинение. Други няколко места не бяха подходящи. Цял следобед бродихме из града, сгорещени, уморени, печални и с главоболие — поне аз от отчаяние бях готова да се откажа. И точно тогава просто изникна Уличката на привиденията!

Минахме да навестим госпожа Брадок, стара приятелка на госпожа Линд, и тя ни каза, че смята, че „вдовиците“ можели да ме приемат.

— Чух, че търсят наемател, за да плащат на Ребека Дю. Ако не получават малко пари допълнително, вече не могат да си позволяват да задържат Ребека. А ако Ребека напусне, кой ще дои старата им червена крава?

Госпожа Брадок ме изгледа строго, сякаш си помисли, че би следвало аз да доя червената крава, но дори да се бях заклела, че мога, пак нямаше да ми повярва.

— За кои вдовици говориш? — попита госпожа Линд.

— Ами за леля Кейт и леля Чати — каза госпожа Брадок, сякаш всички, дори и един невеж бакалавър на историко-филологическите науки, бяха длъжни да ги познават. — Леля Кейт е госпожа Амейза Маккумър, вдовицата на капитана, а леля Чати е госпожа Линкълн Маклийн, просто вдовица. Но всички им викат „лелите“. Живеят на края на Уличката на привиденията.

Уличка на привиденията! Това бе решаващото. Аз просто бях убедена, че трябва да наема стая у вдовиците.

— Нека да идем веднага да се срещнем с тях — помолих госпожа Линд. Струваше ми се, че и секунда да изгубим, Уличката на привиденията ще изчезне обратно в страната на приказките.

— Може и да се срещнете с тях, но всъщност Ребека ще е тази, която ще реши да ви вземат или не. Мога да ви уверя, че именно Ребека Дю държи юздите във „Вятърни върби“.

„Вятърни върби“! Не можеше да е вярно, не, просто не можеше! Явно сънувах. А госпожа Рейчъл Линд тъкмо в този миг каза, че наименованието е смешно за къща.

— О, така го нарече капитан Маккумър. Знаеш ли, къщата беше негова. Той посади всички върби край нея и много се гордееше с това, макар че рядко си идваше у дома и никога не се задържаше много-много. Леля Кейт все казваше, че ѝ е неудобно пред хората, но никога не сме я забелязвали да се интересува много от това, че той остава толкова за кратко, и завръща ли се изобщо. Е, госпожице Шърли, надявам се там да ви приемат. Ребека Дю е добра готвачка и истински гений в приготвянето на замразени картофи. Ако тя ви приеме, ще си живеете разкошно. Ако ли не — значи просто не ви е приела, и толкоз. Чувам, че в града имало нов banker, който търси квартира, и тя може да предпочете него. Някак странно е, дето госпожа Том Прингъл не пожела да ви приеме. Съмърсайд е пълен с Прингълви и полу

Прингълови. Наричат ги „кралската фамилия“ и ако вие, госпожице Шърли, искате да се справите в съмърсайдската гимназия, ще трябва да бъдете възприета от тях. Открай време всичко тук е в ръцете им. Дори имаме улица на името на стария капитан Ейбрахам Прингъл. Те са цял род, но всъщност ги управляват двете стари дами от „Мейпълхърст“. А както чух, те ви имат зъб.

— Но защо? — възкликнах аз. — Та те изобщо не ме познават.

— Ами някакъв си техен трети братовчед кандидатствал за директорското място, и те смятали, че трябвало да го получи той. И когато била одобрена вашата кандидатура, всички от рода надигнали глава и ревнали. Е, такива са хората. Нали знаете, трябва да ги приемаме каквито са. Пред вас ще са мазни като масло, но винаги ще действат против вас. Не искам да ви обезкуражавам, но да си предупреден, значи да си предварително въоръжен. Надявам се, че ще успеете да не им обръщате внимание. А ако вдовиците ви приемат, няма да имате нищо против да се храните заедно с Ребека Дю, нали? Тя не е слугиня, нали разбирате. Когато има гости, не сядат на масата — тогава си знае мястото, но ако сте наемателка, тя, разбира се, няма да ви смята за гостенка.

Уверих загрижената госпожа Брадок, че с удоволствие ще се храня заедно с Ребека Дю, и отмъкнах госпожа Линд. Трябваше да изпреваря банкера.

Госпожа Брадок ни изпрати до вратата.

— И няма да обиждате чувствата на леля Чати, нали? Тя, миличката, е много обидчива. Разбирате ли, тя няма чак толкова пари, колкото леля Кейт, макар че и самата леля Кейт не е чак толкова богата. При това леля Кейт наистина обичаше съпруга си — собствения си съпруг, имам предвид, докато леля Чати не го обичаше — не обичаше своя, искам да кажа. И нищо чудно! Линкълн Маклийн беше един стар мърморко. Но тя си мисли, че хората имат нещо против нея заради това. Имате късмет, че е неделя. Ако беше петък, леля Чати нямаше и да помисли да ви приеме. Човек би рекъл, че по-суеверната следва да е леля Кейт, нали? Все пак тя е била жена на моряк. А всъщност такава е леля Чати, макар нейният съпруг да беше дърводелец. Голяма хубавица беше тя на младини, миличката.

Уверих госпожа Брадок, че чувствата на леля Чати ще бъдат свещени за мен, но тя ни изпрати чак по пътеката.

— Кейт и Чати няма да ровят из нещата ви, ако ви няма вкъщи. Много са съвестни. Ребека Дю може, но пък няма да ви клевети. И на ваше място не бих почукала на парадния вход. Ползват го само в много официални случаи. Мисля, че не е отварян от погребението на Амейза. Почукайте на страничната врата. Държат ключа под саксията на перваза на прозореца, ако няма никой, просто си отключете, влезте и почакайте. И в никакъв случай не хвалете котарака — Ребека Дю не го обича.

Обещах, че няма да хваля котарака и най-после тръгнахме. Не след дълго се озовахме на Уличката на привиденията. Тя е много къса и извежда в полето, към един красив синкав хълм в далечината. От едната страна няма къщи и склонът се спуска към пристанището. От другата страна къщите са само три. Първата си е просто къща и нищо повече. Втората е голяма, внушителна и мрачна. Изградена е от камък и червени тухли, с мансарден покрив, целият в капандури, с железен парапет около плоския връх, и има толкова много смърчове и ели наоколо, че самата къща едва може да се зърне. Вътре сигурно е страшно тъмно. А третата, последната къща, на самия ъгъл, е „Вятърни върби“. Отпред има затревена пътека, а отзад — истински селски път, прекрасен под сенките на дърветата.

Влюбих се в нея веднага. Нали знаеш, има къщи, които те грабват от пръв поглед по причина, която трудно можеш да определиш. „Вятърни върби“ е точно такава. Мога да ти я опиша като бяла и весела къща — много бяла, със зелени капаци на прозорците — много зелени; в единия ъгъл има кула с капандури от двете ѝ страни. Откъм улицата има ниска каменна стена, край която на равни интервали растат върби, а отзад — голяма градина, в която чудесно са съчетани цветя и зеленчуци. Но всичко това не може да ти предаде нейния чар. С две думи, това е къща с възхитителна индивидуалност и в нея има нещо от аромата на „Грийн Гейбълс“.

— Точно такава място търсех. Било ми е писано — възторжено казах аз.

Госпожа Линд като че ли не вярваше особено в предопределението.

— Далечко е от училището — колебливо рече тя.

— Не мисля така. Ще бъде просто една добра тренировка. О, виж каква прекрасна горичка от брези и кленове, там, отвъд пътя!

Госпожа Линд погледна, но каза само:

— Надявам се да не ти досаждат комарите.

И аз се надявам на това. Не понасям комарите. Един-единствен комар е в състояние да ме държи по-будна, отколкото нечистата съвест.

Радвах се, че не ни се налага да влизаме откъм парадната врата. Изглеждаше така непристъпна — огромна, двукрила, а от двете ѝ страни — прозорци, изрисувани с червени цветя. Сякаш изобщо не е за тази къща. Доста по-дружелюбна и гостоприемна бе малката зелена странична врата, до която стигнахме по симпатична пътечка, посипана с дребни речни камъчета и обрасла тук-таме с трева. От двете ѝ страни имаше педантично подредени лехи с дамски сърца, тигрови кремове и самакитки, и катриники, и булчински букет, и червено-бели парички, и от ония, дето госпожа Линд ги нарича „пинии“. Разбира се, не всички цъфтяха по това време на годината, но човек можеше да си представи как са цъфтели, когато им е било времето, и колко красиви са били. В един от далечните ъгли имаше леха с рози, а между „Уинди Уилоус“ и съседната мрачна къща — тухлена стена, цялата обрасла с диво грозде, отгоре — извита в свод дървена решетка, а по средата — избеляла зелена врата. Точно по нея растеше лоза, значи от доста време не беше отваряна. Всъщност беше полуврата, горната ѝ половина представляваше отворен четириъгълник, през който можахме да хвърлим поглед към прораслата градина от другата страна.

Тъкмо влизахме през портата на „Уинди Уилоус“ и до самата пътека съзрях малка туфа детелини. Нещо ме накара да се наведе и да ги огледам. Ще повярваш ли, Гилбърт? Там, точно пред мен, имаше цели три четирилистни детелини! Иди кажи, че нямало знамения! С такова нещо дори и родът Прингъл не може да се пребори. И вече бях сигурна, че банкерът няма абсолютно никакъв шанс.

Страничната врата беше отворена, очевидно вкъщи имаше някой и не се налагаше да поглеждаме под саксията. Почукахме и на вратата се показа Ребека Дю. Познахме, че е тя, защото не можеше да е никой друг на този свят. И не можеше да се нарича по никакъв друг начин.

Ребека Дю е „около четиридесетте“ и ако доматът може да има черна, щръкнала от темето коса, тъничко носле с топчест връх и цепка наместо уста, щеше да изглежда точно като нея. Всичко у нея е възкъсичко — и ръцете, и краката, и шията, и носът — всичко, освен усмивката. Тя е достатъчно широка, от ухо до ухо. Но точно тогава не

видяхме тази усмивка. Щом я попитах мога ли да видя госпожа Маккумър, тя ме изгледа особено мрачно, и критично измърмори:

— Искате да кажете, госпожа капитан Маккумър? — сякаш в къщата имаше поне дузина госпожи Маккумър.

— Да — скромно отвърнах аз, и незабавно бяхме въведени да почакаме в салона.

Беше доста хубава стаичка, малко попретрупана с покривчици по облегалките на столовете и канапетата, но със спокойна, приятелска атмосфера, която ми хареса. Всяка една мебел си имаше свое строго определено място, заемано от години. А как само бяха лъснати тези мебели! Нито един купешки препарат не би могъл да придаде този огледален блясък. Той можеше да е резултат единствено от усърдното търкане на Ребека Дю. В една бутилка на полицата над камината имаше макет на напълно съоръжен кораб, който много заинтригува госпожа Линд. Тя не можа да си представи как изобщо се е побрал в бутилката, но сметна, че придава на стаята „морски вид“.

Вдовиците влязоха. Харесаха ми още от пръв поглед, леля Кейт бе висока и слаба, посивяла и малко сурова, точно типът на Марила, а леля Чати — нисичка и слаба, посивяла и малко умислена. Някога може и да е била хубавица, но от някогашната ѝ хубост вече не е останало нищо, освен очите. А те са красиви — огромни, кафяви и меки.

Обясних за какво съм дошла и вдовиците се спогледаха.

— Трябва да се посъветваме с Ребека Дю — каза леля Чати.

— Несъмнено — потвърди леля Кейт.

Ребека Дю съответно бе повикана от кухнята. С нея влезе и котаракът — огромен пухкав малтийски котарак, с бяло по гърдите и по гушката. Понечих да го погала, но се сетих за предупреждението на госпожа Брадок и не му обърнах внимание.

Ребека ме изгледа без следа от усмивка.

— Ребека — започна леля Кейт, която, както открих, не е особено приказлива, — госпожица Шърли би желала да наеме стая у нас. Но смятам, че не можем да я вземем.

— Защо пък не? — попита Ребека.

— Боя се, че това ще ти създава твърде много главоболия — намеси се и леля Чати.

— И така си ги имам достатъчно — отсече Ребека Дю.

О, Гилбърт, човек просто не може да произнася тези две имена поотделно. Невъзможно е, макар и вдовиците да го правят. Когато разговарят с нея, я наричат „Ребека“. Не знам как успяват.

— Твърде стари сме, за да се навъртат край нас млади хора — настоя леля Чати.

— Говорете само от свое име! — язвително отвърна Ребека Дю. — Аз съм едва на четиридесет и пет, и все още мога да мисля. А мисля, че би било чудесно да имаме млад човек у дома. И при всички положения по-добре момиче, отколкото момче. Той ще пуши и денем, и нощем, и ще вземе да ни подпали, както спим. Щом трябва да вземате наемател, моят съвет е да вземете нея. Но къщата, разбира се, си е ваша.

Рече и излезе. Разбирах, че вече всичко е уредено, но леля Чати настоя да се кача и да видя ще ми допадне ли стаята ми.

— Ще ви дадем стаичката в кулата, скъпа. Не е така просторна, както спалнята за гости, но пък има комин за печка през зимата и е с доста по-добро изложение. Оттам се вижда старото гробище.

Знаех си, че стаята ще ми хареса. Още самото наименование „стаичката в кулата“ ме развълнува. Чувствах се като в онази стара песничка, дето си я пеехме в училище в Авонлий — за девойката, която „живееше високо в кулата край мрачното море“. Оказа се най-хубавата стая. До нея се стигаше по къса вита стълба, която тръгваше от площадката между етажите. Беше доста малка, но не чак като ужасната задна стаичка, в която живях първата година в Редмънд. Имаше два прозореца: един с капандура откъм запад и един фронтонен от север, а в ъгъла, образуван от кулата, имаше още един трикрилен прозорец с панти, който се отваряше навън, и под него — полици за книгите ми. Подът бе покрит с кръгли общити килимчета. Огромното легло бе с балдахин и с юрган от гъши пух и изглеждаше така съвършено гладко и равно, че направо щеше да е срамота човек да го развали, за да си легне. При това, Гилбърт, то е толкова високо, че ми се налага да се изкатервам по малка подвижна стълбичка, която денем се скрива под него. Както стана ясно, капитан Маккумър докарал цялата тази измишльотина някъде „от чужбина“.

Имаше един много симпатичен ъглов шкаф, украсен с бяла фестонирана хартия и с изрисувани цветя по вратичката. Под прозореца имаше пейчица с кръгла синя възглавничка, прихваната

дълбоко по средата с копче, от което изглеждаше като дебела синя поничка. Имаше и симпатичен умивалник с две полички, горната голяма точно колкото да побере бледосините легенче и кана, а другата — сапунерка и глинена каничка за гореща вода. Има и чекмедже с месингова дръжка, пълно с кърпи, а на поличката над него е седнала една дама от бял китайски порцелан, с розови обувки, златист колан и червена китайска роза в златистите си китайски коси.

Цялата стая бе като позлатена от светлината, процеждана през пшенично жълтите завеси, а по бяло боядисаните стени се образуваше един рядък гоблен, жив гоблен от падащите сенки на върбите отвън, който непрестанно се променяше и трептеше. Почувствах се най-богатото момиче на света.

— Тук ще си в безопасност, а това е най-важното — обяви госпожа Линд, като си тръгнахме.

— Очаквам някои неща да ми се сторят малко ограничени след свободата в „Дома на Пати“ — реших да я подразня аз.

— Пфу, свобода! — изсумтя госпожа Линд. — Свобода ли?! Анн, я не говори като някоя янки.

Днес се нанесох с целия си багаж. Разбира се, мразя да напускам „Грийн Гейбълс“. Без значение колко често и за колко време съм далеч от дома, още в първата минута, когато дойде ваканция, аз отново съм част от него, сякаш никога не съм била другаде, и сърцето ми се къса, когато го напускам. Но знам, че този дом тук ще ми хареса. А и той ме харесва. Винаги познавам кога една къща ме харесва и кога — не.

Гледките от прозорците ми са чудесни, дори и старото гробище, обградено от тъмни ели, до което се стига по криволичеща пътека с каменен парапет. От западния си прозорец виждам цялото пристанище чак до далечните мъгливи брегове, със сладките лодчици, които толкова обичам, и с корабите, понесли се отвъд „към пристанища незнайни“ — каква чаровна фраза! Какъв „размах на фантазията“ има в нея! Северният прозорец гледа към горичката от смърчове и брези оттатък пътя. Нали знаеш, винаги съм боготворяла дърветата. Когато в курса по английска литература в Редмънд изучавахме Тенисън^[2], винаги съчувствах на нещастната Енона, скърбяща по отвлечените си борове.

Отвъд горичката и гробището се простира прекрасна долина. През нея лъкатуши гладката червена ивица на някакъв път, край който

са пръснати бели къщурки. Някои долини наистина са прекрасни и никой не може да каже защо. Радост е за окото само да ги гледаш. А още по-отвъд е моят синкав хълм. Нарекла съм го Царя на бурята, според чувствата, които ми навява.

Тук горе мога да съм толкова сама, когато пожелаая. Знаеш колко хубаво е да си сам от време на време. Приятели ще ми бъдат ветровете. Ще ридаят, ще въздишат и тихо ще напяват край моята кула: белите ветрове на зимата, зелените ветрове на пролетта, сините ветрове на лятото, пурпурните ветрове на есента и бурните ветрове на всички сезони — „бурни ветрове, които изпълняват Неговото слово“. Винаги ме е вълнувал този библейски стих, сякаш всеки вятър ми е носил някакво знамение! И винаги съм завиждала на момчето от красивата стара приказка на Джордж Макдоналд^[3], дето летяло със Северния вятър. И някоя нощ, Гилбърт, ще отворя трикрилия си прозорец и просто ще скоча в прегръдките на вятъра, и Ребека Дю никога няма да узнае защо тази нощ никой не е спал в леглото ми.

Надявам се, скъпи мой, когато открием нашия „дом на мечтите“, край него да има ветрове. Чудя се къде ли се намира той, този незнаен дом. Дали ще го обичам най-много на лунна светлина или пък призори? Онзи дом на бъдещето, в който ще делим любов, приятелство и труд, и по някое и друго забавно приключение, което да ни разсмива на старини. Старини! Дали изобщо ние ще можем да остареем, Гилбърт? Струва ми се невъзможно.

От левия прозорец на кулата се виждат покривите на града, в който ще живея поне една година. В тези къщи живеят хора, които ще ми станат приятели, макар че още не ги познавам. А навярно и врагове. Защото хора като семейство Пай съществуват навсякъде, под всякакви имена, а доколкото разбирам, тук ще ми се наложи да се съобразявам с тия от рода Прингъл. Утре започва учебната година. Ще трябва да преподавам геометрия! Моля се на Бога сред рода Прингъл да няма математически гении.

Била съм тук само два пъти по половин ден, а имам усещането, че цял живот съм познавала вдовиците и Ребека Дю. Те вече ме помолиха да им казвам „лельо“, а пък аз ги помолих да ме наричат „Анн“. Веднъж се обърнах към Ребека Дю с „госпожице Дю“.

— Какво липсва^[4]? — заекна тя.

— Дю — меко казах аз. — Нали така ви е фамилното име?

— Ами да, така е, но толкова отдавна не са ме наричали „госпожица Дю“, че това направо ме потресе. По-добре не го правете вече, госпожице Шърли, не съм навикнала.

— Ще запомня, Ребека... Дю — обещах аз, като напрегнах всички сили да пропусна Дю-то, но така и не успях.

Госпожа Брадок се оказа съвсем права, че леля Чати е чувствителна. Открих това на вечеря. Леля Кейт спомена нещо за „шестдесет и шестия рожден ден на Чати“. Случайно погледнах към леля Чати и видях как тя... не, тя не избухна в сълзи — това обяснение би било прекалено експлозивно за нейното държание. Тя просто се заля в сълзи. Сълзите просто извираха от огромните ѝ кафяви очи и преливаха, леко и тихо.

— Какво има, Чати? — доста безмилостно попита леля Кейт.

— Ами това... това беше едва шестдесет и петият ми рожден ден — промълви леля Чати.

— Моля да ме извиниш, Шарлот — каза леля Кейт, и отново всичко се проясни.

Котаракът е очарователен огромен глупчо със златисти очи, елегантен пепеляв малтийски кожух и безупречна чистота. Леля Кейт и леля Чати го наричат Дъсти Милър^[5], тъй като така се казва, а Ребека Дю му вика Котака, понеже се възмущава както от него, така и от факта, че трябва сутрин и вечер да му дава по едно доста дебело парче черен дроб, да почиства със стара четка за зъби космите му от креслото всеки път, когато успее да се вмъкне в салона, и да го прибира късно вечер, ако още е навън.

— Ребека Дю винаги е мразила котки — обясни леля Чати, — но особено мрази Дъсти. Преди две години кучето на госпожа Камбъл ни го донесе в зъбите си — тогава тя имаше куче. Помислило е, предполагам, че няма никакъв смисъл да го носи на госпожа Камбъл. Беше такова едно жалко, нещастно мъничко котенце, цялото мокро и премръзнало, бедните му костици направо стърчаха. Дори човек с каменно сърце не би му отказал подслон. И ние с Кейт го прибрахме, но Ребека Дю така и не ни прости. Тогава още не бяхме така дипломатични. Трябваше да откажем да го приберем. Не знам дали си забелязала — леля Чати предупредително кимна към кухненската врата — каква власт имаме над Ребека Дю.

Бях го забелязала, и беше прекрасно да го забележи човек. Съмърсайд и Ребека Дю можеха и да си мислят, че тя държи юздите тук, но вдовиците разбираха нещата другояче.

— Не искахме да вземаме онзи банкер. Един млад мъж щеше така да ни смущава, пък и щяхме да се безпокоим ходи ли редовно на църква... Но се престорихме, че го искаме и Ребека Дю не пожела и да чуе за него. Толкова се радвам, че си при нас, скъпа. Предчувствам със сигурност, че за нея ще е удоволствие да готви за такава чудесна личност като теб. Надявам се да ни харесаш всичките. Ребека Дю си има някои много хубави качества. Когато дойде при нас преди петнадесет години, тя още не беше чак така акуратна. Веднъж Кейт трябваше да изпише името ѝ „Ребека Дю“ върху огледалото в салона, за да ѝ покаже колко е прашно. Но после никога не се наложи това да се повтори. Ребека Дю разбира от намеци. Надявам се, скъпа, че намираш стаята си удобна. Нощем можеш да оставяш прозореца си отворен. Кейт не одобрява нощния въздух, но знае, че ограниченията трябва да си имат граници. Ние двете спим в една стая и сме се разбрали така: едната нощ прозорецът е затворен заради нея, а другата — отворен заради мен. Така човек винаги може да разрешава дребните проблеми, не мислиш ли? Който иска, винаги намира начин. И не се стряскай, ако чуеш нощем Ребека дълго да обикаля. На нея все нещо ѝ се причува, и тръгва да търси откъде. Струва ми се, че точно затова не искаше да вземем банкера — от страх да не я изненада някъде по нощница. Надявам се да не ти прави впечатление, че Кейт не е много приказлива. Просто си е такава. А има толкова неща, за които да разказва — на младини с Амейза Маккумър обиколиха почти целия свят. Ще ми се аз да имах нейните теми за разговор, но никога в живота си не съм напускала остров Принц Едуард. Често се питам защо животът трябва тъй да е устроен — аз, дето толкова обичам да бърбям, да нямам за какво, а Кейт, дето има какви ли не теми за разговор, така да мрази да приказва. Но предполагам, че Провидението знае най-добре.

Макар леля Чати да е много приказлива, все пак не съумя да изрече всичко това на един дъх. И аз от време на време вмяхах по някоя и друга несъществена забележка.

Те гледат крава, която пасе зад пътя при господин Джеймс Хамилтън, и Ребека Дю ходи там да я дои. Поради това имаме много

сметана и, както разбрах, Ребека Дю сутрин и вечер дава през пролуката на оградата по чаша мляко на „Жената“ на госпожа Камбъл. Млякото е за малката Елизабет, която трябва да го пие според лекарските предписания. Тепърва ми предстои да открия коя ще да е Жената и коя — малката Елизабет. Госпожа Камбъл е обитателка и собственичка на съседната къща, която се нарича „Евъргрийнс“^[6].

Тази нощ не очаквам да заспя. Никога не заспивам първата нощ в чуждо легло, а точно това легло е най-странното, което съм виждала. Няма значение. Винаги съм обичала нощта и предпочитам да си легна, макар и будна, и да си мисля за нещата от живота — за миналото, за настоящето и за бъдещето. Особено за бъдещето!

Гилбърт, това е едно безмилостно писмо. Никога вече няма да ти налагам такова наказание. Просто исках да ти разкажа всичко, за да можеш да си представиш нещата около мен. Вече привършвам, защото там над пристанището луната започна да „потъва в страната на сенките“. А трябва да напиша и на Марила. Писмото ще стигне в „Грийн Гейбълс“ вдругиден, и Дейви ще го вземе от пощата, и двамата с Дора ще се побутат край Марила, докато го отваря, и госпожа Линд ще има да си държи ушите отворени... О-о! Всичко това ме кара да се чувствам носталгично. Лека нощ, скъпи мой, от тази, която сега и завинаги ще бъде

Най-любяща те

Анн Шърли

[1] Windy Willows — Вятърни върби. — Бел.пр. ↑

[2] Алфред Тенисън, лорд (1809 — 1892) — английски поет от викторианската епоха. — Бел.пр. ↑

[3] Джордж Макдоналд (1824 — 1905) — шотландски писател за деца, автор на романа „Принцесата и таласъмните“, публикуван в поредицата „Вечните детски романи“. — Бел.ред. ↑

[4] Игра на думи: a miss (същ.) — госпожица; to miss (гл.) — липсвам. — Бел.пр. ↑

[5] Dusty — пепеляв. — Бел.пр. ↑

[6] Evergreens — „Вечно младите“. — Бел.пр. ↑

Откъси от различни писма от същата до същия

26 септември

Знаеш ли къде ходя да чета писмата ти? В отсрещната горичка. Там има едно долче с шарена сянка под папратите. През него лъкатуши поточе, сядам на един разкривен мъхест пън и край мен са само младите брезички сестрички. Освен това, когато си имам определена мечта — златистозелена или пурпурна, или пък мечтателска, мога да радвам въображението си с вярата, че всичко тръгва от моето потайно долче с брезичките, че всичко се е родило от мистичната връзка между най-стройните, най-грациозните сестрички и ромолящия поток. Обичам да седя там и да се вслушвам в тишината на горичката. Забелязвал ли си, Гилбърт, колко много и различни видове тишина има? Тишината на гората, тишината на брега, тишината на ливадите, тишината на нощта, тишината на летния следобед... И всички те са различни, защото са различни полутоновете, които ги свързват. Убедена съм, че дори да бях напълно сляпа и безчувствена към топлина и мраз, лесно щях да разпознавам къде съм, единствено по тишината покрай мен.

Вече цели две седмици училището „върви“ и успях да си организирам нещата. Но госпожа Брадок беше права — родът Прингъл наистина се оказа проблем. При това такъв, че още не виждам как точно да го разреша в моя полза. Както се изрази госпожа Брадок, те всичките са мазни като масло... и също толкова хлъзгави.

Хората от рода Прингъл явно непрестанно си правят шеги един на друг и доста се боричкат помежду си, но застават рамо до рамо срещу всеки чужд човек. Стигнах до заключението, че в Съмърсайд има само два вида хора — от рода Прингъл и извън рода Прингъл.

Класната ми стая е пълна с Прингълчета и с доста други ученици, които не носят фамилията Прингъл, но носят тяхната кръв. Техен водач очевидно е Джен Прингъл — зеленооко момиче, което изглежда така, както сигурно е изглеждала Беки Шарп на четиринадесет години. Според мен тя предумишлено организира ловка кампания за неподчинение и неуважение, с която явно трудно ще се справя. Има умението да прави неустойимо смешни физиономии, и щом чуя в стаята приглушен смях зад гърба си, чудесно знам какво го е предизвикало, но все не успявам да я хвана. Освен това е умница! Може да пише доста добри съчинения и, за мой ужас, е доста блестяща математичка. Във всичко, което върши, има някакъв блясък. Има и чувство за хумор, което би ни направило сродни души, ако не беше тръгнала към мен с омраза. Но така, както стоят нещата, много се боя, че ще трябва да mine доста време, докато ние с Джен се засмеем заедно за нещо.

Майра Прингъл, братовчедката на Джен, е красавицата на училището... и най-голямата глупачка. Прави забавни, но ужасно груби и смешни грешки — днес например в часа по история изтърси, че индианците смятали първите бели хора, които видели, за богове или за „нещо нечовешко“.

В социално отношение родът Прингъл е, както казва Ребека Дю, нещо като „електрическата светлина“ на Съмърсайд. Досега бях на вечеря у две семейства Прингъл, тъй като е прието всеки нов учител да бъде канен на вечеря, а никой Прингъл няма да пропусне да направи общоприет жест. Снощи бях у Джеймс Прингъл, бащата на гореспоменатата Джен. Има вид на преподавател в колеж, но в действителност е глупак и невежа. Твърде много говореше за „дисциплината“, като потупваше по покривката с пръст, нокътят на

който не беше изряден, и от време на време правеше ужасни граматически грешки. Съмърсайдската гимназия открай време имала нужда от твърда ръка, от учител с опит, за предпочитане мъж. Боял се, че съм мъничко прекалено млада — „грешка, която времето твърде скоро ще поправи“, както съжалително отбеляза той. Не отвърнах нищо, защото каквото и да кажех, щеше да прозвучи твърде силно. Останах кротичка и мека, като същинска Прингъл, и отстоявах позициите си, като го гледах с кристално бистър поглед и вътрешно си казвах: „Ах ти, свадлив, предразсъдъчен дъртако!“.

Джен трябва да е взела острия ум от майка си, която ми се стори симпатична. В присъствието на родителите си Джен бе направо пример за благоприличие. Но макар думите ѝ да бяха вежливи, тонът ѝ бе дързък. Всеки път, когато кажеше „госпожице Шърли“, то прозвучаваше като обида. И всеки път, щом погледнеше към косата ми, изпитвах чувството, че е червена като морков. Никой Прингъл, уверена съм, няма да признае, че тя е меднокестенява. Семейството на Мортън Прингъл ми хареса много повече, макар Мортън Прингъл никога да не чува какво му говориш. Каже ти нещо и после, докато му отговаряш, мисълта му е заета със следващата му реплика.

Госпожа Стивън Прингъл — вдовицата Прингъл (този Съмърсайд направо гъмжи от вдовици!) вчера ми писа писмо — едно чудничко, вежливо, наситено с отрова писъмце. Мили имала твърде много домашни упражнения. Мили била деликатно дете и не бивало да се пренатоварва. Господин Бел никога не ѝ задавал домашни. Тя била чувствително дете, към което човек трябвало да се отнася с разбиране. Господин Бел така добре я разбирал! Та госпожа Стивън била убедена, че и аз ще мога, стига да опитам!

Несъмнено госпожа Стивън си мисли, че днес аз съм разкървавила носа на Адам Прингъл в клас, поради което той трябваше да си отиде вкъщи. А снощи се събудих и дълго не можах да заспя, защото си спомних, че в един от въпросите, които писах на дъската, пропуснах едно „й“. Убедена съм, че Джен Прингъл го е забелязала и сега цялото им племе ще шушука за това.

Ребека Дю разправя, че всички от рода Прингъл ще ме поканят на вечеря с изключение на старите дами от „Мейпълхърст“^[1], но след това ще ме загърбят завинаги. И понеже са „електрическата светлина“ на Съмърсайд, значи и всички останали ще ме изоставят. Добре де, ще

видим. Битката започна, но още нито е спечелена, нито е изгубена. И все пак се чувствам доста нещастна от всичко това. Човек не може да не обръща внимание на предразсъдъците. А аз съм си същата, както като малка: не мога да понасям, когато хората не ме обичат. Неприятно ми е, че семействата на половината ми ученици ме мразят. При това за грешка, която не съм извършила. Точно от несправедливостта най-много ме боли.

Ако не говорим за рода Прингъл, учениците много ми харесват. Има няколко умни, амбициозни и усърдни деца, които наистина се стремят към знанието. Луис Алан например плаща пансиона си, като прислужва там и изобщо не се срамува от това. А Софи Синклер всеки божи ден язди старата сива кобила на баща си по шест мили насам и шест мили обратно. Хайде сега де! Струва ли си да обръщам внимание на някакви си Прингъл, щом мога да помогна на такова момиче?

Единственият проблем е, че ако не съумея да спечеля рода Прингъл, няма да имам възможността да помогна на никого.

Но обичам „Уинди Уилоус“. Това не е квартира, това е дом! И те ме обичат. Дори Дъсти Милър ме харесва, макар понякога да не одобрява това, което върша, и ми го демонстрира, като нарочно сяда с гръб към мен и от време на време ми хвърля по някой и друг златист поглед през рамо, за да види как го приемам. Ако Ребека Дю е наоколо, не го галя много-много — тя действително се дразни от това. Денем той е домошарче, благ и съзерцателен, но вечер решително става непонятна твар. Така поне разправя Ребека, понеже не му се разрешава да остава вън по тъмно, а тя ненавижда да стои в задния двор и да го вика, защото ставала за смях пред всички съседи. Вика го с такъв пронизителен, гръмовит глас, че сигурно из целия град се чува как крещи: „Мац... мац... мац!“. А вдовиците направо ще получат истеричен припадък, ако Дъсти Милър не си е вкъщи, когато си лягат.

— Никой не знае какво съм преживяла заради Оня Котак... Никой! — увери ме Ребека Дю.

Вдовиците се отнасят с мен добре. С всеки изминат ден все повече ги обиквам. Леля Кейт не вярва в четенето на романи, но ме уведоми, че нямало да цензурира четивата ми. Леля Чати обича романите. Има си един „тайник“, където ги крие — взима си ги от градската библиотека — заедно с една колода карти за пасианси и всичко останало, което не би желала леля Кейт да вижда. Намира се

под седалката на един стол и никой, освен леля Чати не знае, че това е нещо повече от обикновена седалка. Сподели тайната си с мен, защото, както дълбоко подозирам, има желанието да я подпомагам и насочвам във въпросното укривателство. В „Уинди Уилоус“ всъщност не са нужни никакви тайници — не бях виждала къща с толкова много загадъчни шкафове, макар и да подозирам, че Ребека Дю не би ги оставила загадъчни. Убедена съм, че ако попадне на някой роман или колода карти, много бързо ще им види сметката. И двете неща всяват ужас в правоверната ѝ душа. Твърди, че картите били книгите на дявола, а романите — дори още по-лоши. Единственото, което чете, освен Библията, са светските хроники на монреалския „Гардиан“ — много обича надълго и широко да обсъжда домовете, обзавеждането и изобщо живота на милионерите.

— Представяте ли си, госпожице Шърли — да се къпеш в позлатена вана! — завистливо подметна тя веднъж.

Но пък наистина е от стара коза яре. Изнамери отнякъде едно удобно кресло, тапицирано с избелял бродат, което сякаш приляга към всяка гънка на тялото ми, и ми разправя:

— Това си е вашето кресло. Ще го пазим за вас.

И никога няма да остави Дъсти Милър да спи на него, за да нямам косми по училищната си пола и да не дам повод на ония от рода Прингъл да ме одумват.

Те трите много се заинтригуваха от перлената ми халкичка и нейното значение. Леля Кейт ми показва тюркоазения си годежен пръстен. Вече не може да го носи, защото ѝ е умалял. А горката леля Чати ми сподели със сълзи на очи, че никога не е имала годежен пръстен. Съпругът ѝ смятал това за „ненужен харч“. Тъкмо беше дошла в стаята ми, с маска от кисело мляко на лицето. Прави си я всяка вечер, за да поддържа кожата си, и ме е зарекла да го пазя в тайна, защото не желае леля Кейт да разбере.

— Ще си каже, че е необичайно за жена на моята възраст. А съм сигурна, че и Ребека Дю смята за нередно една християнка така да се опитва да се разкрасява. Обикновено се промъквах в кухнята, след като Кейт си легнеше, но все ме беше страх Ребека Дю да не вземе да слезе. Тя има котешки слух, даже като спи. Дали няма да може да се промъквам вечер тук да си я правя?... О, благодаря ти, скъпа.

Подразбрах това-онова за съседите от „Евъргрийнс“. Госпожа Камбъл (с моминско име Прингъл!) е осемдесетгодишна. Не съм я виждала, но според това, което успях да чуя, била доста мрачна старица. Има слугиня, Марта Монкман, прастара и мрачна като самата нея, и всички я наричат „жената на госпожа Камбъл“. Отглежда правнучката си, малката Елизабет Грейсън. Елизабет, която за двуседмичното ни съседство още не съм зърнала, била на осем години и отивала до общинското училище по „задния път“ — кратка просека през дворовете, така че не я засичам нито на отиване, нито на връщане. Покойната ѝ майка, внучката на госпожа Камбъл, също била отгледана от нея, след като и нейните родители починали. Тя се омъжила за някой си Пиърс Грейсън, някакъв си „янки“, както би се изразила госпожа Рейчъл Линд. Починала при раждането на Елизабет и тъй като Пиърс Грейсън трябвало точно тогава да замине за Париж, за да поеме клона на фирмата си там, бебето било изпратено в дома на старата госпожа Камбъл. Според приказките, той не можел да го гледа, защото струвало живота на майка си — така и не го зърнал. Това, разбира се, навярно са си чисти слухове, понеже нито госпожа Камбъл, нито Жената никога и дума не отронвали за този човек.

Ребека Дю твърди, че били прекалено сурови към малката Елизабет и че на нея никак не ѝ е леко с тях.

— Тя не е като другите деца — твърде зряла е за осемте си години. Какви само ги говори понякога! „Ребека — вика ми един ден, — представяш ли си, точно когато си готова да си легнеш, да почувстваш глезена си прерязан?“ Нищо чудно, че я е страх, като си ляга на тъмно. А те нарочно я карат да го прави. Госпожа Камбъл твърди, че в нейната къща нямало разбойници. Отглеждат я, както две котки биха гледали мишка, и властват над всяка секунда от живота ѝ. И най-малкия шум да вдигне, направо припаднат. Все „Ш-шт! Ш-шт!“. Честно ти казвам, това дете е нашът-шт-кано до смърт. Но какво да направи човек?

Какво ли, наистина! Ще ми се да я видя. Изглежда е много емоционална. Леля Кейт казва, че от физическа гледна точка е гледана добре. Всъщност каза: „Хранят я и я обличат добре“ — но едно дете не живее само от храната. Никога няма да забравя собствения си живот, преди да дойда в „Грийн Гейбълс“.

Идния петък вечер си заминавам и ще прекарам два прекрасни дни в Авонлий. Притеснява ме единствено мисълта, че всеки ще ме пита как се чувствам като учителка в Съмърсайд.

Но само като си помисля за „Грийн Гейбълс“, Гилбърт — за Езерото с блестящите води, забулено в синя мъглица, за кленовете зад потока, които вече стават яркочервени, за златистокафявите папрати в Гората на духовете и за сенките по залез в Горичката на влюбените — това любимо място! Дълбоко в сърцето си откривам, че в този миг ми се иска да съм там с... с... познай с кого?

Знаеш ли, Гилбърт, има моменти, когато силно подозирам, че те обичам!

[1] *Maplehurst* — кленова горичка. — Бел.пр. ↑

„Уинди Уилоус“
Уличка на привиденията
Съмърсайд
10 октомври
Дълбокопочитаеми и уважаеми господине,

Така започва едно от любовните писма на бабата на леля Чати. Не е ли прекрасно?

Какво огромно чувство за превъзходство трябва да е доставяло на дядото това обръщение! Ти самият не би ли го предпочел пред „Скъпи ми Гилбърт“, и т.н.? Но като цяло май се радвам, че не си въпросният дядо... изобщо някой дядо. Чудесна е самата мисъл, че сме млади, че имаме пред себе си цял един живот — при това заедно, нали?

(Няколко страници се пропускат, тъй като перото на Анн очевидно не е било нито прекалено остро, нито изхабено, нито скърцащо.)

Седя си до прозореца в кулата и гледам как дърветата отвън махат към кехлибареното небе, а зад тях се вижда пристанището. Снощи си направих прекрасна самотна разходка. Наистина трябваше да отида някъде, понеже в „Уинди Уилоус“ всичко беше доста печално. Леля Чати плачеше в дневната, защото чувствата ѝ били наранени, леля Кейт плачеше в спалнята си поради годишнината от смъртта на капитан Амейза, а Ребека Дю плачеше в кухнята по причина, която не можах да открия. Не бях виждала Ребека Дю да плаче. Но когато тактично се опитах да разбера какво се е случило, тя ми се нацупи като малко дете — не можело ли човек да си поплаче на спокойствие, щом му се плаче?... Тъй че се изнизах, като я оставих да се наплаче.

Излязох и тръгнах надолу към пристанището. Във въздуха се носеше чудесен аромат на октомврийски хлад, примесен с възхитителния мирис на току-що изорани нивя. Вървях, вървях, вървях, додето здрачът се превърна в лунна есенна вечер. Бях сама, но не и самотна. Поговорих си с неколцина въображаеми приятели и съчиних толкова много епиграми, че се удивих от самата себе си.

Просто не можех да не се възхитя от себе си, въпреки грижите, които ми създава родът Прингъл.

Само като се сетя за рода Прингъл, направо ми иде да вия. Колкото и да не ми се ще да си призная, нещата в съмърсайдската гимназия не вървят особено добре. Вече не се съмнявам, че против мен е организиран цял заговор.

Първо, нито едно дете от рода Прингъл или полу Прингъл никога не пише домашните си работи. И няма никакъв смисъл да се обръщам към родителите — те винаги са любезни и учтиви, но уклончиви. Убедена съм, че всички ученици извън рода Прингъл ме харесват, но Прингълвият вирус на неподчинението подкопава морала в цялата класна стая. Една сутрин намерих бюрото си преровено из дъно. И, естествено, никой не знаеше кой го е сторил. На следващия ден пак никой не можа или не пожела да каже кой е оставил отгоре кутията, от която, щом я отворих, изхвъркна една изкуствена змия. Но всяко Прингълче в училището звучно ми се изсмя в лицето. Предполагам, че съм изглеждала доста уплашена.

Джен Прингъл през ден закъснява за час, и винаги си има по някаква безспорно неопровержима причина, която ми поднася учтиво, но с дръзко присвити устни. И под носа ми прехвърля бележници из цялата класна стая. Днес, като си обличах палтото, намерих в джоба си обелена глава лук. Много ми се ще да го заключа това момиче на хляб и вода, докато не се научи как да се държи.

Но най-лошото от всичко до ден-днешен бе моята карикатура, която открих една сутрин на черната дъска, нарисувана с бял тебешир и с огненочервена коса. Всички отричаха да са я рисували, Джен също, но аз си знаех, че единствено тя от целия клас умее да рисува така. Беше нарисувана наистина добре. Носът ми, който, както знаеш, цял живот е бил единствената ми гордост и радост, бе нарисуван изгърбен, а устата ми беше уста на вкисната стара мома, цели тридесет години преподавала в училище, пълно с Прингълчета. И все пак това бях аз! Нощес се събудих в три часа и този спомен дълго ме терза. Не е ли странно, че нощно време се терзаем повече от унизителните, отколкото от зловните неща?

Какви ли не ги разправят. Обвиняват ме, че съм „подценила“ контролната работа на Хети Прингъл, само защото е от рода Прингъл. Била съм се надсмивала над децата, когато правят грешки. (Е, изсмях

се, наистина, когато Фред Прингъл даде определение за центурион като за „мъж, живял сто години“. Просто не можах да се сдържа.)

Джеймс Прингъл твърди, че „в това училище няма никаква дисциплина, изобщо никаква дисциплина“. И навсякъде се е пуснала мълвата, че съм „намерено дете“.

И другаде започнах да се сблъсквам с цялата неприязън на рода Прингъл. Съмърсайд изглежда е в ръцете им не само в образователно, но и в социално отношение. Нищо чудно, че ги наричат „кралската фамилия“. Миналия петък не бях поканена на пикника на Алис Прингъл. А когато госпожа Франк Прингъл даде прием с чай в помощ на някакъв проект за църквата (както ме уведоми Ребека Дю, дамите възнамерявали да „построят“ ново кубе!), от всички девойки, принадлежащи към презвитерианската църква, единствено на мен не ми предложиха да сервирам на някоя от масите. Казват, че съпругата на новия пастор искала да ме покани да пея в хора, но я предупредили, че ако го направи, всички от рода Прингъл щели да се откажат. А това значи хорът да остане в толкова малък състав, че просто да не може да съществува.

Разбира се, не само аз си имам проблеми с учениците. И когато другите учители изпращат свои ученици при мен „за наказание“ — как мразя тази дума! — половината от тях са Прингълчета. Но оплаквания от тях няма.

Преди две вечери задържах Джен след училище да си довърши някои упражнения, които съзнателно не бе направила. Само след десет минути пред училището спря каретата на „Мейпълхърст“ и на вратата се появи госпожица Елън — красиво облечена, сладко усмихната стара дама, с елегантни черни дантелени ръкавици и тънък орлов нос, сякаш току-що излязла от някоя кутия за шапки от 1840 г. Тя много съжалявала, но не би ли могла да вземе Джен? Трябвало да посети едни приятели в Лоувейл и обещала да вземе Джен със себе си. Джен победоносно си тръгна, а аз още веднъж осъзнах какви са силите, надигнали се против мен.

В цялото си песимистично настроение си мисля, че родът Прингъл е някакво съчетание между семействата Слоун и Пай. Но знам, че не е така. Усещам, че ако не ми бяха врагове, бих ги обикнала. Повечето от тях са открити, весели, честни хора. Дори госпожица Елън

би ми била симпатична. Е, не съм виждала госпожица Сара, но тя вече десет години не била напускала „Мейпълхърст“.

— Твърде е изнежена, или поне тя си мисли така — неодобрително казва Ребека Дю. — Но това няма нищо общо с нейната горделивост. Всички в рода Прингъл са горделиви, но ония две стари момичета направо нямат мярка. Само да ги чуете как говорят за своите предци. Е, старият им баща, капитан Ейбрахам Прингъл, наистина беше свестен старец. Виж, брат му Майръм не беше цвете, но за него в рода Прингъл не се говори много-много. Но ужасно се боя, че те всичките ще ти създават много неприятности. Досега не се е чувало да са променяли мнението си за нещо или за някого. И все пак, горе главата, госпожице Шърли, горе главата.

— Как ми се иска да имам рецептата за плодовия кейк на госпожица Сара — въздъхна леля Чати. — От време на време ми я обещава, но все не ми я дава. Това е стара семейна английска рецепта. Когато стане дума за рецептите им, всички стават така неумолими...

И в някакви свои безумни, фантастични мечти аз се виждам как заставям госпожица Сара коленопреклонно да предаде рецептата си на леля Чати и да накара Джен да спазва благоприличие. Най-много ме вбесява това, че аз и сама лесно мога да я накарам да се държи прилично, стига всички те да не поддържат проклетията ѝ.

(Две страници пропуснати)

Твоя покорна слугиня

Анн Шърли

P. S. Така е подписвала любовните си писма бабата на леля Чати.

17 октомври

Днес разбрахме, че снощи е имало грабеж в другия край на града. Нахлули в някаква къща и задигнали парите и дузина сребърни лъжици. Ребека Дю веднага отиде при господин Хамилтън да го помоли да ни даде едно куче, за да го върже на задната веранда и ме посъветва да заключвам годежния си пръстен!

Между другото, разбрах защо плачеше Ребека Дю онази вечер. Очевидно е имало някакво домашно „недоразумение“. Дъсти Милър пак „имал лошо поведение“ и Ребека Дю казала на леля Кейт, че вече трябва да направи нещо с Оня Котак, дето само опъвал нервите ѝ като струни. Това се случвало за трети път тази година, и тя била убедена, че той го прави нарочно. А леля Кейт обяснила на Ребека Дю, че ако пуска котарака навън винаги, когато замяучи, няма да има опасност от „лошо поведение“.

— Е, това вече е последната капка! — отвърнала Ребека Дю.

И ето ти на — сълзи.

Положението с рода Прингъл с всяка седмица става все по-изострено. Вчера на една от книгите си намерих написано нещо твърде безочливо, а Хомър Прингъл, като си тръгвал от училище, се премятал през глава по цялата пътека между редовете в църквата. Наскоро получих и анонимно писмо, изпълнено с най-злонамерени намеци. Не знам защо, но някак не мога да обвиня Джен нито за книгата, нито за писмото. Колкото и да е пакостлива, има неща, до които не би се принизила. Ребека Дю е бясна и изтръпвам, само като си помисля какво би сторила на целия род Прингъл, само да ѝ паднеха в ръчичките. Не би могло да става сравнение дори и с гнева на Нерон. Не я упреквам, наистина, тъй като има моменти, в които самата аз се усещам как с радост бих поднесла на всеки един Прингъл по чаша еликсир от отварите на Борджиите.

Май не съм ти разказала много за другите учители. Те, както знаеш, са двама — заместник-директорката Катрин Брук води прогимназиалния клас, а Джордж Маккей — началния. За Джордж много малко мога да ти кажа. Той е стеснителен и добродушен двадесетгодишен момък, с чаровен лек шотландски акцент, нашепващ за стръмни пасбища и мъгливи острови (дядо му бил от остров Скай), и чудесно се справя с малките. Доколкото го познавам, е много

симпатичен. Но се боя, че Катрин Брук доста трудно ще ми стане симпатична.

Катрин е, мисля, към двадесет и осем, макар и да изглежда на тридесет и пет. Казаха ми, че хранела надеждата да я изберат за директор и смятам, че не възприема моя избор, още повече, че съм значително по-млада от нея. Тя е добър учител, макар и малко тиранична, но никой не я обича. Това обаче изобщо не я засяга! Тя явно няма приятели и близки. Живее под наем в някаква мрачна къща на Темпъл стрийт, облича се ужасно безвкусно, не излиза никъде и твърдят, че била страшен скъперник. Много е язвителна, учениците ѝ направо се страхуват от хапливите ѝ забележки. Разправят, че когато свъсела гъстите си черни вежди и заговорила присмехулно, децата в класа ѝ направо изпадали в истерия. Де да можех и аз така да въздействам на рода Прингъл! Но всъщност не бих желала да властвам със силата на страха като нея. Искам учениците ми да ме обичат.

Въпреки че явно няма никакви проблеми да държи децата в подчинение, тя постоянно изпраща горе при мен по няколко от тях, най-вече Прингълчета. Знам, че го прави нарочно. До болка съм сигурна, че тя е във възторг от моите затруднения и че много би се радвала да види падението ми.

Ребека Дю разправя, че с Катрин никой не можел да се сприятели. Вдовиците на няколко пъти я канили на вечеря в неделя — добрите душици, те винаги канят самотниците, при това все на най-вкусната пилешка салата — но тя нито веднъж не дошла. Най-сетне се отказали, понеже, както обича да казва леля Кейт, „всяко нещо си има граници“.

Някои казват, че била извънредно остроумна и че умеела да пее и рецитира — „да декламира“, според Ребека Дю — но никога не го правела. Веднъж леля Чати я поканила да рецитира на някаква църковна вечеря.

— Според нас, тя отказа най-неучтиво — заяви леля Кейт.

— Направо изръмжа — добави Ребека Дю.

Гласът на Катрин е дълбок и гърлен, почти като на мъж, и когато тя не е в настроение, действително звучи като ръмжене.

Не е красавица, но ако се погрижеше повече за външния си вид... Тя е смугла и тъмнокоса, но великолепните ѝ черни коси са винаги опънати назад от високото ѝ чело и завити на стегнат възел в основата на врата. Ясните ѝ светлокехлибарени очи някак не подхождат на

косите и на черните ѝ вежди. Има уши, каквито никоя жена не би се посвенила да изложи на показ, и най-красивите ръце, които някога съм виждала. Устата ѝ също има чудесна извивка. Но се облича безобразно. Направо е гениална в избора на цветове и кройки, които не ѝ отиват. Всичките ѝ дрехи са или в убито тъмнозелено, или в мрачно сиво, при все че е твърде мургава за зелено и сиво, при това са с кройки, от които високата ѝ слаба фигура изглежда още по-висока и по-слаба. Пък и винаги изглежда така, сякаш е спала с дрехите си.

Поведението ѝ е много отблъскващо. Все си търси за какво да се скара, както би се изразила Ребека Дю. Всеки път, щом се разминем по стълбите, усещам как ми мисли какви ли не противни неща. Всеки път, когато разговаряме, ме кара да се чувствам така, сякаш говоря глупости. И все пак ми е много мъчно за нея, макар и да знам, че тя яростно би отблъснала съчувствието ми. А нищо не мога да направя, за да ѝ помогна, тъй като тя не желае никаква помощ. Един ден, когато и тримата учители се бяхме събрали в учителската стая, направих нещо, което явно наруши неписаните правила на училището, и Катрин ме сръза:

— Навярно си мислите, че вие стоите над правилата, госпожице Шърли.

Друг път предложих някои промени, според мен за доброто на училището, но тя презрително се усмихна:

— Вълшебните приказки отдавна не ме интересуват.

А веднъж, като похвалих работата и методите ѝ, изсумтя:

— И каква ми е ползата от всичко това?

Но най-много ме подразни... Веднъж в учителската стая взех една от нейните книги, погледнах предната страница и казах:

— Колко е хубаво името ви. Катрин звучи много по-очарователно от Кетрин, например.

Тя не отговори, но следващата записка, която ми изпрати, бе подписана: „Кетрин Брук“.

Хлипах по целия път до вкъщи.

И действително бих се отказала от опитите си да се сприятеля с нея, ако нямах странното, необяснимо чувство, че под цялата си рязкост и отчужденост тя всъщност жадува за приятелство.

Общо взето, при всичката неприязън на Катрин и отношението на рода Прингъл към мен, не знам какво бих правила, ако не бяха скъпата

ми Ребека Дю и твоите писма... а и малката Елизабет.

Защото се запознах с малката Елизабет. А тя е най-милото същество на този свят.

Преди три вечери занесох чашата с мляко до вратата на оградата и вместо Жената, малката Елизабет сама дойде да го вземе. Главичката ѝ едва се подаваше над здравата част от портата, лицето ѝ бе обрамчено от бръшляна. Тя е дребничка, бледа, златиста и мечтателна. Очите ѝ, огромни и златистокафяви, се взираха в мен под есенния залез. Сребристорозлатната ѝ коса, сресана на път по средата, бе пригладена назад с диадема и падаше по раменете ѝ на вълни. Носеше бледосиня памучна рокличка и беше като същинска принцеса от страната на елфите. Имаше, както се изразява Ребека Дю, „изящен вид“, но създаде у мен впечатлението за дете, което малко или много е недохранено — не физически, а душевно. Прилича по-скоро на лунен, отколкото на слънчев лъч.

— Значи ти си Елизабет? — попитах аз.

— Не и тази вечер — сериозно отвърна тя. — В момента съм Бети, защото тази вечер обичам всичко на този свят. Снощи бях Елизабет, а утре вечер навярно ще съм Бет. Зависи как ще се чувствам.

Ето ти го докосването на детинския дух! Той в миг ме изпълни с трепета си.

— Навярно е чудесно да си имаш име, което така лесно да можеш да сменяш и пак да го усещаш свое собствено!

Малката Елизабет кимна:

— Толкова много имена мога да направя от него: Елзи и Бети, и Бес, и Елиза, и Лизбет, и Бет... Но не и Лизи — никога няма да мога да се почувствам като Лизи.

— Кой ли пък би могъл? — вметнах аз.

— Смятате ли, че е глупаво от моя страна, госпожице Шърли? Баба и Жената така казват.

— Съвсем не е глупаво. Дори е много мъдро и очарователно — уверих я аз.

Малката Елизабет ококори очички над рамката на очилата си насреща. Изпитах усещането, че съм едната тежест от някакъв потаен духовен баланс, и много скоро с благодарност установих, че не само аз го изпитвам. Защото малката Елизабет ме помоли за услуга, а малката Елизабет не иска услуги от непознати хора.

— Нали няма да имате нищо против да повдигнете котето да го погалья? — срамежливо попита тя.

Дъсти Милър се отриваше в краката ми. Аз го вдигнах, а малката Елизабет протегна тънката си ръчичка и възторжено го помилва по главата.

— Предпочитам котенцата пред бебетата — каза тя, като ме гледаше със странно предизвикателно изражение, сякаш убедена, че ще ме шокира. И честно да си кажа, успя.

— Предполагам, че не си се занимавала много-много с бебета, затова не знаеш колко са сладки — усмихнах се аз. — А имаш ли си котенце?

Елизабет поклати глава:

— О, не! Баба не обича котки. А Жената направо ги мрази. Днес Жената имаше почивен ден, затова можах да дойда за млякото сама. Обичам да идвам за млякото, защото Ребека Дю е такава разбрана личност.

— Значи съжаляваш, че не е дошла тази вечер? — засмях се аз.

Малката Елизабет поклати глава:

— Не. Вие също сте много разбрана. Искаше ми се да се запозная с вас, но се боях, че това няма да стане, преди да настъпи голямото Утре.

Стояхме и разговаряхме, докато Елизабет изискано отпиваше от млякото си и ми разказваше всичко за голямото Утре. Жената ѝ казвала,

че голямото Утре никога нямало да дойде, но Елизабет си знае — то все някога ще дойде. Един прекрасен ден тя просто ще се събуди и ще открие, че вече е голямото Утре. Не Днес, а Утре. И тогава ще се случат разни такива... чудни неща. Дори ще си има ден, в който ще може да прави всичко, което пожелае, без никой да я надзирава, макар и според мен да усеща, че това е прекалено хубаво, за да се случи дори и в голямото Утре. Но пък би могла да разбере какво се крие в края на пътя към пристанището, дето се губи в далечината, извива се като чудна червена змия и отива, както Елизабет си мисли, чак до края на света. Навярно там се намира Островът на щастието. Елизабет е убедена, че все някъде съществува Остров на щастието, че точно там отиват всички кораби, които никога не са се завърнали, и че тя ще открие този остров, когато настъпи голямото Утре.

— А когато дойде голямото Утре, — добави тя, — ще си имам един милион кучета и четиридесет и пет котки. Така казах на баба, когато не ми разреши да си взема котенце, госпожице Шърли, а тя така се ядоса... „Не съм свикнала да разговарят с мен по този начин, госпожице Безочие“, рече. И ме изпратиха да си легна, без да съм вечеряла. А аз съвсем не исках да бъда безочлива. И не можах да заспя, госпожице Шърли, защото Жената ми каза, че някога едно дете умряло, както си спяло, само защото се държало безочливо.

Когато Елизабет допи млякото си, някъде иззад смърчовете се чу рязко хлопване на невидим прозорец. Явно през цялото време ни бяха подслушвали. Моята фея побягна и златистите ѝ коси проблясваха по пътеката между смърчовете, докато се изгуби.

— Тя е едно причудливо малко същество — коментира Ребека Дю, когато ѝ разказах моето приключение — същинско приключение, Гилбърт. — Един ден ме пита: „Боите ли се от лъвовете, Ребека Дю?“ — „Никога не съм виждала лъв, така че не мога да ти кажа“ — викам аз. „В голямото Утре ще има колкото щеш лъвовете — вика тя, — но те ще са добри лъвовете, лъвовете приятели“ „Дете, ако продължаваш да ме гледаш така, от теб ще останат само очите“ — викам ѝ аз. Гледаше право през мен към нещо, което виждаше в онова нейно голямо Утре. А тя ми вика: „Мисля си дълбоки мисли, Ребека Дю“. Проблемът на това дете е, че не се смее достатъчно.

И аз си спомних, че Елизабет не се усмихна нито веднъж, докато разговаряхме. Имам чувството, че просто не се е научила да се смее.

Оная огромна къща е толкова затихнала, самотна и безрадостна. Дори сега, когато целият свят блика от цветовете на есента, тя изглежда монотонна и потискаща. И малката Елизабет твърде много се заслушва в глъхнещите ѝ шепоти.

Мисля си, че една от задачите ми в Съмърсайд ще е да я науча да се смее.

Твоя най-нежна и най-искрена приятелка:

Анн Шърли

P. S. Още нещо от бабата на леля Чати!

„Уинди Уилоус“
 Уличката на привиденията
 Съмърсайд
 25 октомври

Скъпи ми Гилбърт,

Какво си мислиш ти? Бях на вечеря в „Мейпълхърст“! Госпожица Елън лично ми написа поканата. Ребека Дю направо се разчувства — не смяташе, че тези хора изобщо ще поискат да ме видят. При това бе уверена, че не ме канят с приятелски чувства.

— Имат си някаква зловредна причина, сигурна съм — възкликна тя.

В действителност и аз самата изпитвах подобно усещане.

— Непременно да си облечеш най-хубавата рокля — нареди ми Ребека Дю.

Така че си сложих кремавата рокля на лилавите цветя и сресах косите си по последна мода, с лимба на челото. Много ми отива.

Дамите от „Мейпълхърст“ определено си имат своя чар, Гилбърт. Бих могла да ги обикна, ако ми позволят. „Мейпълхърст“ е горделив, надменен дом, така плътно обграден от дървета, че е напълно откъснат от околните къщи. В градината има голяма бяла женска статуя от дърво, свалена от носа на прочутия кораб на капитан Ейбрахам — „Молитва“. Край предното стълбище расте море от катриники, пренесени от старата родина преди повече от век от първия Прингъл, заселил се тук. Имат някакъв дядо, участвал в битката при Миндън, мечът му е окачен на стената в салона до портрета на капитан Ейбрахам. Капитан Ейбрахам е бил техен баща и очевидно страхотно се гордеят с него.

Над старинните резбовани черни полици на камините има внушителни огледала, стъклен съд с восъчни цветя, картини, изпълнени с красотата на някогашните кораби, венец от коси, в който са заплетени косите на всички от рода Прингъл, големи черупки от раковини, а леглото в спалнята за гости е покрито с кувертюра, по която са пришити миниатюрни ветрила.

Седяхме в салона с махагонови столове „Шератън“, с тапети на тънки сребристи ивици, с тежки брокатени завеси по прозорците и мраморни маси, върху една от които бе поставен красив модел на кораб с яркочервен корпус и снежнобели платна — въпросният „Молитва“. От тавана висеше огромен полилей, целият в стъклени висулки. Имаше огромно огледало с часовник в средата, което капитан Ейбрахам донесъл от „чужди страни“. Беше чудесно. Бих желала в нашия дом на мечтите да си имаме нещо подобно.

Дори сенките тук бяха изразителни и внушаващи традиция. Госпожица Елън ми показва поне един милион фотографии на рода Прингъл, повечето — дагеротипи^[1] в кожени калъфи. Огромна шарена котка влезе и скочи на коленете ми, но госпожица Елън веднага я изгони в кухнята и ми се извини. Само че останах с чувството, че преди това в кухнята се е извинила на котката.

Почти през цялото време говореше госпожица Елън. Госпожица Сара, крехко създание в черна копринена рокля и колосана фуста, със снежнобели коси и с очи, черни като роклята, само седеше, свила в скута сред гънките от фина дантела изнежените си ръце с изпъкнали вени, печална и нежна, и изглеждаше прекалено деликатна, за да може да разговаря. И все пак, Гилбърт, изпитах усещането, че всички в рода Прингъл, включително самата госпожица Елън, играят по нейната свирка.

Вечерята беше великолепна. Водата бе леденостудена, ленената покривка — красива, стъклените съдове — изящни. Сервираше ни прислужница, надменна и аристократична почти колкото господарките си. Но госпожица Сара, щом я заговорех, все се правеше, че недочува и започнах да усещам как всяка следваща хапка може да ме задави. Всичката ми смелост ме напусна, чувствах се като муха, залепнала на мухоловка. Никога, Гилбърт, никога няма да мога да завоювам или да спечеля кралската фамилия. Виждам се как още до Нова година ще се откажа от правата си. Нямам никакви шансове срещу цял един род като този.

И все пак не мога да не изпитвам поне малко съжаление към тези стари дами, след като огледах дома им. Някога този дом е бил жив — там са се раждали хора, умирали са, тържествували са, познали са що е сън и отчаяние, и страх, и радост, и любов, и надежда, и омраза. А сега

там не е останало нищо, освен спомените, с които живеят, и гордостта им от тия спомени.

Леля Чати е много разстроена, защото днес, като сменяла бельото на леглото ми, открила малка гънчица наред чаршафа. Убедена е, че това било поличба за смърт в дома. Леля Кейт направо се възмущава от подобни суеверия. Но лично аз предпочитам суеверните хора. Те придават цвят на този живот. Светът щеше да е прекалено скучен, ако всички бяха мъдри и разумни... и добри? Щяхме да се чудим за какво щяхме да разговаряме тогава.

По-миналата вечер стана „коткострофа“. Дъсти Милър остана навън цялата нощ, въпреки гръмогласните призови „Мац!“ на Ребека Дю в задния двор. А когато се върна сутринта... Божичко, как само изглеждаше! Едното му око беше напълно затворено, а на брадата си имаше подутина колкото яйце. Козината му беше сплътсена от кал и едната му лапа бе цялата изпохапана. Но единственото му здраво око гледаше така победоносно! Вдовиците се ужасиха, но Ребека Дю възторжено каза:

— Оня Котак никога досега не е имал такава победна битка в живота си. И се хващам на бас, че другият котак изглежда доста по-зле!

Тази вечер над пристанището се стеле мъгла и скрива червеникавия път, който Елизабет толкова иска да разучи. По всички дворове в града хората изгарят шумата и бурените и смесицата от пушек и мъгла превръща Уличката на привиденията в такова тайнствено, очарователно, пленително местенце. Вече става късно и леглото ми нашепва: „Ето, тук е сънят ти“. Вече привикнах да се изкатервам по стъпалата му и да слизам по тях. Ох, Гилбърт, никога с никого не съм го споделяла, но е твърде забавно, за да го крия повече. Първата сутрин, когато се събудих в „Уинди Уилоус“, забравих за тия стъпала и направих един игрив утринен скок от леглото. Приземих се като чувал с камъни, както би се изразила Ребека Дю. За щастие не си счупих нищо, но цяла седмица ходих в синини.

С малката Елизабет вече сме добри приятелки. Всяка вечер тя идва за млякото си, тъй като Жената, както се изразява Ребека Дю, е заета с „разни врели-некипели“. Винаги я сварвам да ме чака на оградата, здрачът се отразява в огромните ѝ очи. Говорим си през портата, която толкова години не е била отваряна. Елизабет се старее колкото може по-бавно да отпива от млякото, само и само разговорът ни

да се проточи. И винаги след като изпие и последната капка, онзи прозорец се захлопва.

Разбрах, че едно от нещата, които ще се случат в голямото Утре, е тя да получи писмо от баща си. Никога не е получила нито едно. Питам се какво ли трябва да си мисли човек.

— Разбирате ли, госпожице Шърли, той дори не можел да ме гледа — обясни ми тя. — Но навярно все пак няма да има нищо против да ми пише...

— Кой ти е казал, че не можел да те гледа? — с негодувание попитах аз.

— Жената. — (Винаги, когато Елизабет заговори за Жената, тя ми се привижда като едно огромно застрашително многоъглесто Ж.) — И трябва да е така, иначе той поне от време на време щеше да идва да ме вижда.

Тази вечер тя беше Бет — за баща си говори единствено когато е Бет. Когато е Бети, прави физиономии зад гърба на баба си и на Жената, а когато се превърне в Елзи, съжалява за това и смята, че трябва да си го признае, но е твърде боязлива. Много рядко се превръща в Елизабет, и тогава лицето ѝ придобива изражението на човек, който дочува вълшебна музика и разбира за какво си приказват розите и детелините. Вбесявам се само при мисълта как тия две старици я лишават от всичката онази любов и приятелство, които би следвало да получи. Убедена съм, че баба ѝ не иска да е толкова сурова — тя просто не я разбира. Но на Жената явно ѝ доставя удоволствие да я тормози. Малката Елизабет сподели, че Жената не ѝ разрешавала да заспива на светло.

— Жената ми каза, че съм достатъчно голяма да заспивам на тъмно. Но аз се чувствам толкова мъничка, госпожице Шърли, а нощта е така огромна и ужасна. Пък и в моята стая има един препариран гарван, който толкова ме плаши. А Жената ми каза, че ако плача, той щял да ми изкълве очите. Разбира се, аз не ѝ повярвах, госпожице Шърли, но все пак ме е страх. Нощем всички предмети така си шепнат помежду си... Но в голямото Утре няма да се боя от нищо — дори и от отвличане.

— Но, Елизабет, няма никаква опасност да бъдеш отвличена!

— Жената ми каза, че има, ако отида някъде сама или пък разговарям с чужди хора. Но вие не сте чужд човек, нали, госпожице

Шърли?

— Не, скъпа моя. Ние с теб винаги сме се познавали от голямото
Утре — успокоих я аз.

[1] Дагеротип — фотографско изображение върху метална
пластина. — Бел.пр. ↑

„Уинди Уилоус“
 Уличката на привиденията
 Съмърсайд
 10 ноември

Прескъпи мой,

Някога мислех, че ако намразя някого на този свят, то ще е човекът, който ми развали перото на писалката. Но Ребека Дю просто не мога да я намразя за навика да си преписва разни рецепти с писалката ми, докато съм в училище. За кой ли път го прави, ето защо този път писмото, което ще получиш, няма да е нито дълго, нито любовно писмо (възлюбени мой!).

И последният щурец допя песента си. Вечерите станаха толкова хладни, че в стаята си вече имам мъничка топчеста продълговата печка на дърва. Постави я Ребека Дю — поради което ѝ прощавам за перото. Няма нещо, което тази жена да не може да свърши, при това винаги, когато се върна от училище, тя е запалила огъня. Това е най-миниатюрната печица на света, дори самата аз мога да я вдигна на ръце. На четирите си криви железни крачета изглежда като наежено черно кутре. Но щом я напълниш с дърва, се зачервява като роза и излъчва такава чудна топлина, че не се и замисляш дали е красива. Точно в момента седя пред нея с крака, опрени на тясното ѝ гръбче, и ти пиша, сложила листа на коляното си.

Всички в Съмърсайд, или поне повечето хора, са на бала на семейство Прингъл. Но аз не бях поканена. А на Ребека Дю ѝ е толкова криво от това, че направо не му завиждам на Дъсти Милър. Но само като се сетя за Майра, дъщерята на Харди Прингъл, толкова красива и дотолкова безмозъчна, че се опита да докаже в контролното си, че ангелите^[1] в основата на равнобедрения триъгълник са еднакви, готова съм да простя на цялото Прингълново племе. Наскоро Блейк Фентън определи алигатора като „огромен вид насекомо“. Е, такива са звездните мигове в учителския живот!

Тази нощ май ще вали. Обичам вечерите, когато се кани да вали. Вятърът връхлита „над кулите и дървесата“ и уютната ми стаичка изглежда дори още по-уютна. Тази нощ и последното златно листо по върбите ще бъде отнесено.

Вече май ходих на вечеря навсякъде — имам предвид, по домовете на всички мои ученици, както от града, така и от околностите. Олеле, Гилбърт, скъпи мой, направо ми се повдига при мисълта за сладко от тиква! В нашия дом на мечтите никога, ама никога няма да държим сладко от тиква!

Почти навсякъде, където ходих на вечеря през последния един месец, ми се поднасяше С. от Т. Първия път го опитах и ми хареса — беше тъй златисто, като от слънчеви лъчи... и най-лекомислено взех, че го похвалих. Веднага се разчу колко много съм обичала С. от Т. и хората започнаха да го сервират специално заради мен. Снощи бях у господин Хамилтън и Ребека Дю ме увери, че поне там няма да ми се наложи да ям С. от Т., защото никой от семейството не го обичал. Но още щом седнахме на масата, видях поставена на бюфета неизбежната гравирана стъклена купа със С. от Т.

— Аз не правя сладко от тикви — обясни госпожа Хамилтън, като ми сипа една щедра порция, — но чух, че ужасно го обичате, и взех от братовчедка ми от Лоувейл. Още миналата неделя й рекох: „Тая седмица госпожица Шърли ще ми идва на гости, а тя ужасно обича сладко от тиква. Ще ми дадеш ли едно бурканче да я почерпя?“. И тя ми даде, ето на, каквото остане, можете да си го вземете за вкъщи.

Само да беше видял каква физиономия направи Ребека Дю, когато се върнах от дома на Хамилтън с бурканче, две трети пълно със С. от Т.! И тук никой не го обича, така че посред тъмна нощ двете го погребяхме в градината.

— Няма да пишете за това, нали? — с безпокойство попита тя.

Откак откри, че от време на време пиша за разни списания, Ребека Дю живее със страха... а може би с надеждата — не знам точно кое от двете, че ще седна да опиша всичко, което се случва в „Уинди Уилоус“. Ще й се „така да изрисувам рода Прингъл, че чак да ги накарам да се изприщят“. Но уви! Засега те са тези, които карат мен да се изприщвам, а от тях и от училищната работа съвсем не ми остава време за писателстване.

В градината са останали само сухи, повехнали листа и помръзнали стъбълца. Ребека Дю е увила розите както му е редът със слама и отгоре — с чували от картофи, и в здрача ми изглеждат точно като групичка гърбави старци, които се подпират на колците.

Днес получих картичка от Дейви, нашарена с цели десет целувки, и писмо от Присила, писано на някаква хартия, която ѝ изпратила „нейна приятелка от Япония“ — тънка като коприна, а през нея прозират замъглени вишневи цветове. Започвам да изпитвам подозрения към тая нейна приятелка. Но царският дар, който денят ми поднесе, беше твоето дълго-предълго писмо. Прочетох го цели четири пъти, за да вникна във всяко дребно настроение — като куче, което изблизва паничката си! Това сравнение определено не е романтично, но е най-точното, което ми дойде на ум. И все пак писмата, дори и най-хубавите, не са достатъчни. Искам да видя теб самия, и се радвам, че до Коледните празници остават още само пет седмици.

[1] Игра на думи с правописната грешка: angel — ангел; angle — ъгъл. — Бел.пр. ↑

Една вечер в края на ноември Анн седеше край прозореца на своята кула, доближила писалката до устните си, и замечтано съзерцаваше света в здрача отвън. Внезапно ѝ се прииска да се поразходи до старото гробище. Дотам още не беше ходила — предпочиташе да броди из брезово-кленовата горичка или по пътя към пристанището. Но през ноември винаги имаше един период, след като листата окапят, когато ѝ се струваше едва ли не кошунство да нарушава покоя на горите, тъкмо когато славата им земна е отминала, а славата небесна на чистота и белота все още не ги е споходила. Точно затова се запъти към гробището. В момента чувстваше такова отчаяние и безнадеждност, че дори едно гробище би било относително весело място. Освен това, както я уведоми Ребека Дю, то било не пълно, а направо препълнено с хора от рода Прингъл. Тук били погребани цели поколения, предпочели го пред новото гробище, и вече нямало къде да се напъха и един от тях. Анн имаше чувството, че ако види с очите си колко много Прингъл се намират там, откъдето вече никого не биха могли да притесняват, това с положителност би ѝ вдъхнало смелост.

В отношенията си с рода Прингъл Анн се чувстваше на края на силите си. Цялото положение все повече и повече заприличваше на някакъв кошмар. Подмолната кампания за неподчинение и неуважение, която Джен Прингъл бе организирила, най-сетне достигна връхната си точка. Един ден миналата седмица тя зададе на по-големите ученици съчинение на тема: „Най-значителните случки през седмицата“. Джен Прингъл написа блестящо съчинение — малкото дяволче наистина беше умно, но вмъкна в него една тънка подигравка към учителката си, насочена така явно, че просто не можеше да бъде пренебрегната. Анн я изпрати да си върви и каза, че няма да ѝ разреши да се върне в клас, докато не се извини. Ръженът бе хвърлен в самия огън. Войната ѝ с рода Прингъл вече беше открита. И Анн, горкичката, изобщо не се съмняваше на чия страна ще се развее знамето на победата. Училищният съвет щеше да застане зад рода Прингъл и пред нея щеше

да остане избора: или да върне Джен в училище, или най-учтиво да я помолят да напусне.

Чувстваше се безкрайно огорчена. Бе направила всичко, на което е способна, и знаеше, че може да се справи, стига да имаше и най-малкия изглед за успех.

„Не е у мен грешката — отчаяно си мислеше тя. — Кой изобщо би могъл да успее срещу такова войнство с такава тактика?“

Но как да се прибере в „Грийн Гейбълс“ победена! Да понася негодуванието на госпожа Линд и възторга на всички от семейство Пай! Дори и съчувствието на приятелите би било мъчение. Пък и след като се разчуе, че се е провалила в Съмърсайд, вече никога няма да може да поеме друго училище...

Е, добре поне че още не предвиждаха всичките ѝ ходове в тази игра. Анн лукаво се позасмя и очите ѝ дяволито блеснаха.

Беше организирала Гимназиален драматичен кръжок и поставяше в него една кратка, набързо подготвена пиеска, за да се съберат средства за една от любимите ѝ цели — закупуване на хубави гравюри за класните стаи. Принуди се да помоли Катрин Брук за помощ, защото Катрин, както винаги, изглеждаше безкрайно откъсната от нещата. Но после сто пъти съжали, защото Катрин се държеше още по-рязко и саркастично от обикновено. Тя рядко имаше навика да отминава нещо без унищожителна критика и без подигравателно да повдигне вежди. И най-лошото беше, че именно Катрин настоя ролята на кралица Мери Шотландска да се даде на Джен Прингъл.

— В това училище никой друг не може да я изиграе — настоятелно отсече тя, — никой друг няма необходимото излъчване.

Но Анн не беше чак толкова сигурна. Тя си мислеше по-скоро за Софи Синклер, която бе висока, зеленоока, с буйни кестеняви коси, и би била доста по-сполучлива кралица Мери от Джен. Но Софи дори не беше член на кръжока, пък и никога не бе играла в пиеса.

— Тук не са ни нужни абсолютно начинаещи. Нямам намерение да се обвързвам с нещо, което няма да завърши с успех — неодобрително заяви Катрин, и Анн отстъпи.

Не можеше да отрече, че Джен отлично се справя с ролята. Тя имаше вродено артистично чувство и очевидно даваше всичко от себе си. Репетираха по четири вечери седмично и на пръв поглед нещата вървяха много гладко. Джен така се увлече в ролята си, че се държеше

точно както го изискваше пиесата. Анн не се занимаваше с нея, остави я на наставленията на Катрин. Веднъж или два пъти обаче долавяше по лицето на Джен някакъв тайнствен триумф, който я изненада. Не можеше дори да предположи какво означава той.

Един следобед, скоро след започването на репетициите, Анн завари Софи Синклер, свита в ъгъла на дамската тоалетна, цяла потънала в сълзи. Отначало девицето енергично примига със зелените си очи, сякаш за да преглътне сълзите, после се отказа.

— Така ми се искаше да участвам в пиесата... да играя кралица Мери — изхълца тя. — Но нямам никакъв шанс. Татко не би ми позволил да стана член на кръжока, понеже сме затънали в дългове и всяка стотинка се цепи на две. Пък и нямам никакъв опит, разбира се. А винаги съм обичала кралица Мери. Потръпвам от вълнение, само като чуя името ѝ. Не вярвам, и никога няма да повярвам, че е имала нещо общо с убийството на Дарнли. Как прекрасно би било да мога поне за малко да си представя, че съм тя...

По-късно Анн достигна до заключението, че сигурно собственият ѝ ангел хранител я е накарал да отговори:

— Ще ти препиша текста, Софи, и двете с теб ще го репетираме. За теб това ще е една добра начална подготовка. И понеже, ако имаме успех тук, се каним да играем пиесата и другаде, добре ще е да имаме дубльорка, в случай че Джен не може да идва всеки път. Но няма да казваме на никого, нали?

Още на другия ден Софи си научи ролята. Всеки ден след училище тя отиваше с Анн в „Уинди Уилоус“ и двете репетираха в стаичката в кулата. Много се забавляваха, тъй като Софи преливаше от скрита енергия. Премиерата трябваше да се състои в салона на кметството в последния петък на ноември; бе широко рекламирана и всички места се разпродадоха. Анн и Катрин цели две вечери украсяваха салона, оркестърът беше нает, а за антрактите поканиха една известна певица сопран чак от Шарлоттаун. Репетицията с костюмите премина успешно. Джен действително играеше отлично и целият състав догонваше нивото ѝ. Но в петък сутринта Джен не дойде на училище. Следобед майка ѝ изпрати бележка, че Джен била болна, гърлото силно я боляло и се страхувала, че има възпаление на сливиците. Всички много съжалявали, но не можело да става и дума тя да участва в пиесата довечера.

Катрин и Анн се спогледаха, за пръв път сближени от общото си смайване.

— Ще трябва да отложим премиерата — бавно изрече Катрин. — А това ще означава провал. Дойде ли веднъж декември, започват прекалено много празници. Какво пък, винаги съм смятала, че е глупаво да се опитваме да поставим пиеса по това време на годината.

— Няма да я отлагаме — заяви Анн с очи, по-искрящо зелени и от тези на Джен. Не би споделила с Катрин Брук как пределно ясно ѝ беше, че Джен Прингъл има възпаление на сливиците точно толкова, колкото и самата тя. Независимо дали още някой от рода Прингъл имаше пръст тук, или не, това си беше предумишлен опит коварно да провалят пиесата, само защото я бе подготвила тя, Анн Шърли.

— О, щом приемаш нещата така... — злобно сви рамене Катрин. — И какво смяташ да правиш? Да вземеш някого да чете текста ли? Та това ще я провали. Мери е главното действащо лице.

— Софи Синклер може да изиграе ролята също така добре, както и Джен. Костюмът ще ѝ стане и слава богу, че го уши ти и се намира у теб, а не у Джен.

Пиесата бе изиграна същата вечер при пълна аудитория. Развълнуваната Софи изигра Мери — беше Мери, каквато Джен Прингъл никога не би могла да бъде, изглеждаше като Мери с кадифените ѝ рокли, буйни коси и бижута. Учениците от съмърсайдската гимназия, които досега не бяха виждали Софи облечена другояче, освен в прости, зле ушити тъмни рокли от шевиот, безформено палто и износени шапки, я гледаха с удивление. Всички настояха тя да стане постоянен член на драматичния клуб — самата Анн заплати членския ѝ внос, и от този момент тя стана една от ученичките, които „имат думата“ в съмърсайдската гимназия. Но никой не можеше да знае и дори да сънува — най-малкото пък самата Софи — че тази вечер тя прави първата си стъпка по една пътека, която ще я отведе към звездите. Само след двадесет години Софи Синклер щеше да стане една от най-големите актриси на Америка. Но в нейните уши овациите навярно никога не са звучали така сладко, както бурните аплодисменти, сред които се спусна завесата онази вечер в салона на съмърсайдското кметство.

Госпожа Джеймс Прингъл отнесе вкъщи на дъщеря си Джен такива новини, от които очите на девойчето щяха направо да

позеленеят от яд, ако не си бяха зелени. Е, поне веднъж Джен да си получи заслуженото, доволно отбеляза Ребека Дю. Но в резултат дойде обидата в съчинението „Най-значителните случки...“.

Пътят към старото гробище, дълбоко набразден от коловози, минаваше между високи каменни стени, обрасли със заскрежен мъх. Покрай него на равни интервали растяха тънки стройни тополи, които ноемврийските ветрове не бяха дообрулили. Те изникваха от тъмнината на фона на аметистовите хълмове в далечината. А самото гробище бе обградено в каре от високи печални ели и половината от надгробните плочи бяха полегнали като пияни. Анн не очакваше да види някого тук и се изненада, когато влезе и точно до самата порта срещна госпожица Валънтайн Корталоу. С дълъг деликатен нос, тънки деликатни устни и приведени деликатни рамене, с цялата си фигура тази жена излъчваше някаква непреодолима женственост. Разбира се, Анн, както всички останали в Съмърсайд, познаваше госпожица Валънтайн. Тя беше местната шивачка и онова, което не ѝ беше известно за хората тук, независимо за живите или за умрелите, просто не си струваше да се знае. На Анн ѝ се щеше да поскита наоколо сама, да чете странните стари епитафии, да разгадава имената на забравени възлюбени изпод прораслите лишей, но не можа да откаже жеста на госпожица Валънтайн, която я улови под ръка и тръгна да изпълнява задълженията си на домакиня — хората с фамилията Корталоу, които лежаха погребани тук, в това гробище, очевидно не бяха по-малко от ония от рода Прингъл. Във вените на госпожица Валънтайн не течеше и капчица Прингълова кръв, пък и един от любимите ученици на Анн бе неин племенник, тъй че не ѝ струваше особено усилие да бъде мила с нея. Само трябваше да внимава да не изтърве дори и намек, че госпожица Валънтайн „шие, за да преживява“. Бяха ѝ казали, че е много чувствителна на тази тема.

— Радвам се, че се случих тук тази вечер — започна госпожица Валънтайн. — Мога да ви разправа всичко за всеки един погребан тук. Винаги съм казвала, че човек трябва да знае всички подробности за мъртвите, за да му бъде гробището действително интересно. Предпочитам да се разхождам тук, отколкото в новото гробище. Тук са погребани само старите родове, докато в новото погребват всеки Том, Дик и Хари^[1]. Семейство Корталоу са погребани ето тук, в този край. Божичко, толкова много погребения станаха в нашия род!

— Предполагам, не повече, отколкото във всяка стара фамилия — вметна Анн, понеже госпожица Валънтайн очевидно очакваше тя да каже нещо.

— Не ми разправяйте, че всеки род е преживял това, което преживя нашият — ревниво възрази госпожица Валънтайн. — При нас има особено предразположение към туберкулозата. Повечето умираме от охтика. Това тук е гробът на леля Кора. Голяма красавица беше. Тогавашният съмърсайдски свещеник ѝ беше казал, че само като я видел, и животът му ставал поезия. Хубави думи, нали? Макар никога да не съм смятала, че подобават на един свещеник. Леля Кора се омъжи за някакъв янки и прекара целия си живот в Бостън, но когато се върна да погостува на Острова и видя това старо гробище, се обърна към съпруга си и каза: „Можеш да ме погребеш тук, Томас“. И така, тя почина — не веднага, разбира се, но след три години... А това е гробът на леля ми Беси. Ако изобщо някога е съществувала светица, това беше тя. Но несъмнено, сестра ѝ, леля Сесилия беше най-интересната, за която мога да ви разкажа. Последния път, когато я видях, ми каза: „Седни, скъпа, седни. Довечера в единадесет и десет ще умра, но това съвсем не означава, че не бива добре да си поклюкарстваме за последно“. И най-странното беше, госпожице Шърли, че тя наистина почина същата вечер в единадесет и десет. Можете ли ми каза как го е знаела?

Анн не можеше.

— Тук е погребан моят прапрадядо Корталоу. Преселил се тук през 1760 г. и се прехранвал, като правел чекръци. Чувала съм, че за целия си живот бил направил към хиляда и четиристотин. На погребението му свещеникът прочете молитвата „Делата им ги следват“, а старият Майръм Прингъл се обади, че в такъв случай прапрадядо ми би задръстил пътя към небесата с чекръци. Смятате ли, госпожице Шърли, че една такава забележка е проява на добър вкус?

— Определено не — рече Анн решително, понеже забележката принадлежеше именно на някакъв си Прингъл. После заоглежда украсения с череп и кости надгробен камък, сякаш преценяваше добрия вкус и в него.

— Това е гробът на чичо Джек. Той беше малко разсеян, затова се ожени за неподходяща жена, но така и не ѝ даде повод дори да го предположи. Голям джентълмен беше... А в този гроб е първият

съпруг на първата жена на брата на първия съпруг на братовчедка ми Дора. Не знам как стана така, че го погребяха в нашия парцел.

Госпожица Валънтайн се наведе да отскубне няколко бурена от гроба на разсеяния си чичо, а Анн използва краткия миг тишина, за да си отдъхне от главозамайващото разплитане на този генеалогически възел.

— Тук е погребана братовчедка ми Дора. Тя се омъжва на три пъти, но и тримата ѝ съпрузи починаха много бързо един след друг. Бедничката Дора, явно нямаше късмета да си хареса някой здрав мъж. Последният ѝ съпруг, Бенджамин Банинг, не е погребан тук, а в Лоувейл, при своята първа съпруга, и така и не можа да се примири със смъртта. Дора все му казваше, че отива в един по-добър свят. „Може, може — вика горкият Бен, — но вече посвикнах с несъвършенствата на този.“ Взимаше шестдесет и един различни вида лекарства, и въпреки това доста дълго боледува. А тук е погребано цялото семейство на чичо Дейвид Корталоу. На всеки гроб в краката има посадена роза. Боже мой, как само цъфтят! Всяко лято идвам да ги бера. Жалко би било да ги оставя да отидат на вятъра, нали така?

— Ами... предполагам.

— Тук е бедната ми сестричка Хариет — въздъхна госпожица Корталоу. — Какви великолепни коси имаше — само приблизително като вашите на цвят. Е, може би не толкова червени... Чак до коленете ѝ стигаха. Когато почина, тъкмо се беше сгодила. Казват, че и вие сте сгодена. Никога не съм имала голямо желание да се омъжвам, но все си мисля, че сигурно е хубаво да си сгоден. О, възможности, разбира се, съм имала. Навярно бях прекалено придирчива. Но пък една Корталоу не би могла да се омъжи за кого да е, нали?

Поне на външен вид тя съвсем не би могла.

— Франк Дигби — ей там, в онзи ъгъл, под смрадликите — много искаше да се ожени за мен. Аз наистина малко съжалих, задето му отказах, но той все пак беше Дигби, скъпа моя! Ожени се за Джорджина Труп. Тя все пристигаше в църквата с малко закъснение, за да си покаже дрехите. Боже мой, как обичаше дрехите! В такава хубава синя рокля я погребяха... Уших ѝ я за някаква сватба, а в крайна сметка стигна с нея до собственото си погребение. Роди три много милички дечица. Обичаха да седат пред мен в църквата и аз винаги ги черпех с бонбони. Смятате ли, че е грешно да даваш на децата

бонбони в църквата, госпожице Шърли? Не говоря за ментовите, те са в реда на нещата. Има нещо толкова свещено в ментовите бонбони, не мислите ли? Но горките дечица никак не ги обичат. А това е гробът на братовчед ми Ноубъл Корталоу. Все се бояхме да не сме го погребали жив — изглеждаше също като жив. Но никой не помисли за това, докато не стана твърде късно...

— Колко... тъжно — нелепо изтърси Анн. Знаеше, че трябва да вмята по някоя дума, когато госпожица Валънтайн замлъкне в очакване, но ѝ се стори абсолютно невъзможно да измисли нещо подходящо.

— Тук почива братовчедка ми Айда Корталоу. Тя беше най-красивото създание, което съм виждала в живота си, а и най-веселото. Но непостоянна като повей, скъпа моя, като повей... А братовчедът Върнън Корталоу почива ето тук. Двамата с Елси Прингъл — ей там, по-надолу — бяха лудо влюбени по едно време и трябваше да се оженят, но сватбата все за нещо се отлагаше, докато най-сетне и на двамата им се отця.

Най-сетне надгробните плочи на рода Корталоу свършиха, и спомените на госпожица Валънтайн станаха малко по-пикантни. Какво значение имаше, щом не ставаше дума за някой Корталоу?

— Тук почива старата госпожа Ръсел Прингъл. Все се чудя дали е стигнала до рая, или не.

— Но защо? — сепнато пое дъх Анн.

— Ами защото цял живот мразеше сестра си, Мери Анн, а тя почина няколко месеца преди нея. Все казваше: „Ако Мери Анн е в рая, аз няма да остана там“. А беше жена, която винаги държи на думата си, скъпа моя. Както всички от рода Прингъл. Моминското ѝ име си беше Прингъл, и после се омъжи за братовчед си Ръсел... Тук е госпожа Дан Прингъл — Джанета Бърд. Почина в самия ден, в който навършваше седемдесет години. Разправят, че сигурно ѝ се е струвало грях да умре дори и ден по-късно, защото нали това е жизнената граница, разрешена в Библията. Какви ли не смешни неща се говорят всъщност, нали? За нея съм чувала, че единственото нещо, което се осмелила да извърши без да попита съпруга си, било да умре. Знаете ли, скъпа моя, какво направил той веднъж, когато тя си сложила шапка, която не му харесва?

— Не мога и да си представя.

— Просто я изял! — важно каза госпожица Корталоу. — Разбира се, това било само една малка шапчица от дантела и цветя, без никакви пера. И все пак, трябва да е била доста трудно смилаема. Разбирам защо дълго време след това го измъчваха болки в стомаха. Аз, естествено, не съм го видяла как я изяжда, но всички ме уверяваха, че е истина. Вярвате ли, че може да е така?

— Щом се отнася до рода Прингъл, всичко бих повярвала — отбеляза Анн с горчивина.

Госпожица Валънтайн състрадателно я стисна за ръката:

— Съчувствам ви, наистина ви съчувствам. Държат се с вас направо ужасно. Но Съмърсайд не се състои единствено от рода Прингъл, госпожице Шърли.

— Понякога ми се струва, че е така — печално се усмихна Анн.

— Не, не е така. И не са малко хората, които ще се радват да видят как ще възтържествувате над тях. Не им се давайте, каквото и да правят. Тях сякаш самият стар Сатана ги е обсебил. Но те здраво се държат един за друг, а госпожица Сара толкова искаше оня неин племенник да поеме училището... Ето тук е погребан Стивън Прингъл. Не успяха да му затворят очите и така си го погребяха, с отворени очи.

Анн потръпна. С ужас си представи как мъртвият Прингъл лежи под земята и зловещо се взира нагоре към нея с очи, които никога няма да се затворят.

— Знаете ли, той се преби — поясни госпожица Валънтайн. — Паднал от стълбата, както се качвал нагоре. Говореше се — госпожица Валънтайн постепенно сниши гласа си сред притъмняващите сенки, — че братовчед му, Черния Джо Кард — майката на Стивън по баща беше Кард — разхлабил едно от стъпалата, така че той наистина да падне. Двамата с Джо ухажваха едно и също момиче. Самата аз никога не повярвах на това. Хората винаги разправят какви ли не ужасни неща, нали? Но този слух определено направи Черния Джо по-интересен. Често го наблюдавах в църквата и се питах вярно ли е. Може и да е, и тъкмо затова очите на Стивън да не са могли да се затворят... Тук е Хелън Ейвъри. Тя умира на два пъти — поне хората си помислиха, че е умряла, но когато я изнасяха, тя се съживи. Следващия път, когато умря, след четири години, съпругът ѝ не беше тук, но изпрати телеграма: „Уверете се дали наистина е умряла, преди да правите каквито и да е разноси“... Тук е семейство Нейтан Прингъл. Нейтан

цял живот вярваше, че жена му се опитала да го отрови, но сякаш нямаше нищо против. Твърдеше, че това прави живота някак повълнуващ. Веднъж му се сторило, че тя му слага арсеник в овесената каша. Излязъл вън и я сипал на прасето. След три седмици прасето умря. Но той твърдеше, че можело да си е чисто съвпадение, защото съвсем не можел да е сигурен, че било същото прасе. В края на краищата тя почина преди него, и той каза, че с изключение на този един-единствен случай, тя винаги е била една наистина добра жена. Според мен е по-великодушно да вярваме, че за този случай той не е бил прав.

— Посвещава се на паметта на госпожица Кинси — с удивление прочете Анн. — Какъв необичаен надпис! Нямала ли е друго име?

— И да е имала, никой така и не го узна — отвърна госпожица Валънтайн. — Пристигна тук от Нова Скотия и четиридесет години работи у семейство Джон Прингъл. Представи се като госпожица Кинси, и всички я наричаха така. Едва когато почина внезапно, се разбра, че никой не знае малкото ѝ име, а не можах да се открият и никакви близки. Ето защо написаха на гроба ѝ тези думи. Семейство Джон Прингъл ѝ направиха много прилично погребение и платиха за паметника. Беше предано и много трудолюбиво създание, но ако някога я бяхте видели, щяхте да си помислите, че направо си е родена за госпожица Кинси... А ето тук почиват семейство Джеймс Морли. Бях на златната им сватба. Толкова беше хубаво — и подаръците, и речите, и цветята, и всичките им деца, събрани у дома, и те двамата, усмихнати, раздаващи поклони и ненавиждащи се взаимно с всичките си сили.

— Ненавиждали са се?

— Жестоко, скъпа моя. И всички го знаеха. Ненавиждаха се години и години наред, всъщност, почти през целия си съвместен живот. Още в деня на сватбата си се карали по целия път от църквата до къщи. Често се питам как ли успяват да си лежат тук един до друг така мирно.

Анн отново потръпна. Какъв ужас — да седат на масата един срещу друг, да си лягат нощем един до друг, да отиват на църква, за да кръщават децата си, и през всичкото това време да се ненавиждат! И все пак трябва да са се обичали, за да започнат да се мразят. Възможно

ли беше те двамата с Гилбърт да могат някога... Глупости! Родът Прингъл започваше да ѝ действа на нервите.

— Тук е погребан красавецът Джон Мактаб. Хората все го подозираха, че стана причина Анета Кенеди да се удави. В семейство Мактаб всички бяха красавци, но човек не можеше да им вярва и на една-едничка дума. Някога тук имаше надгробна плоча на чичо му Самюъл. Преди петдесет години го обявиха за удавник, и когато си се върна жив и здрав, семейството вдигна плочата. Но човекът, от когото я бяха купили, не искаше да си я вземе обратно, и госпожа Самюъл я ползваше като дъска за месене. Не е за разправяне — да си месиш тестото върху мраморна надгробна плоча! Много си е хубава старата плоча, все казваше тя. Децата на Мактаб все си носеха в училище курабии с букви и фигурки по тях — отпечатащи от епитафията. Раздаваха ги наистина щедро, но аз самата така и не можах да се насиля да си взема от тях. Много съм особена в това отношение... Тук почива господин Харли Прингъл. Веднъж му се наложи да вози Питър Мактаб по Главната улица в ръчна количка, с боне на главата, защото беше изгубил на бас при някакви избори. Цял Съмърсайд се обръщаше подире му, с изключение на рода Прингъл, естествено. Те едва не умряха от срам... А Мили Прингъл почива ето тук. Много я обичах, нищо че беше Прингъл. Беше толкова хубава, пристъпваше леко като фея. Понякога си мисля, скъпа моя, че в нощи като тази тя сигурно се измъква от гроба си и танцува, както някога. Но една християнка, предполагам, трябва да пропъжда подобни мисли от главата си... Това е гробът на Хърб Прингъл. Той беше един от малкото веселяци в рода Прингъл. Винаги можеше да те разсмее. Веднъж се изсмя с цяло гърло в църквата, понеже Мета Прингъл се наведе да се моли и от цветята на шапката ѝ изпадна мишка. На мен не ми беше много до смях — не знаех къде се е шумугнала мишката. Увих здраво полите си около глезените и ги стисках така, докато тръгнахме да излизаме, но цялата служба ми се стори провалена от всичко това. Хърб седеше точно зад мен, и как само изкрещя! Хората, които не видяха мишката, решиха, че е полудял. А на мен ми се струваше, че този негов смях не може да заглъхне. Ако той беше още жив, щеше да ви защити, независимо от Сара... А това, разбира се, е паметникът на капитан Ейбрахам Прингъл.

Извисяваше се над цялото гробище. Четири полегати каменни плочи образуваха квадратен пиедестал, на който бе издигната грамадна каменна колона, а на върха ѝ имаше урна със странни фрески, под която един дебел херувим надуваше рог.

— Колко е грозен — откровено заяви Анн.

— О, смятате ли? — Госпожица Валънтайн изглеждаше доста озадачена. — Когато го издигаха, всички мислехме, че е много красив. Предполага се това да е Гавриил, който надува тромпета си. Според мен този паметник придава известна елегантност на гробището. Капитан Ейбрахам беше много добър старец. Колко жалко, че не е още жив. Ако беше, те нямаше да ви преследват така. Нищо чудно, че Сара и Елън толкова се гордеят с него, макар и според мен малко да прекаляват с гордостта си.

При портата на гробището Анн се обърна и погледна назад. Странен мир и спокойствие цареше над безветрената земя. Дългите пръсти на лунните лъчи започваха да пронизват тъмнеещите ели, да докосват тук-таме надгробните камъни и да хвърлят странни сенки между тях. Но в крайна сметка гробището съвсем не беше тъжно място. Наистина, след разказите на госпожица Валънтайн хората тук сякаш бяха оживели.

— Чух, че сте писателка — с безпокойство каза госпожица Валънтайн, докато вървяха надолу по алеята. — Нали няма да пишете в разказите си за нещата, които споделих с вас?

— Можете да бъдете спокойна — обеща Анн.

— Смятате ли, че наистина е грешно... или пък опасно... да говори човек лошо за мъртвите? — прошепна госпожица Валънтайн малко притеснено.

— Според мен нито едното, нито другото — отвърна Анн. — Само че е доста нечестно — все едно да удариш човек, който не може да се защити. Но вие за никого не казахте нещо чак толкова ужасно, госпожице Корталоу.

— Не, разказах ви как Нейтан Прингъл си мислеше, че жена му се опитала да го отрови.

— Но имайте добрината да се усъмните.

И госпожица Валънтайн си тръгна успокоена.

[1] Много популярни английски имена. — Бел.пр. ↑

Тази вечер поех към гробището — писа Анна на Гилбърт, когато се прибра. — Мисля си, че „поемам“ е чудесна дума, и я вмъквам винаги, когато мога. Знам, че ще ти прозвучи смешно, ако кажа „наслаждавах се на разходката из гробището“, но в действителност беше точно така. Разказите на госпожица Корталоу ми бяха много забавни, макар че някои от тях дълбоко в себе си носеха тъга. Комедията и трагедията са така преплетени в живота, Гилбърт... Преследва ме единствено мисълта за онези двамата, дето живели заедно цели петдесет години и през всичкото това време се ненавиждали. Не мога да повярвам, че наистина са го правили. Някой беше казал, че „омразата е само любов, сбъркала пътя си“. Някак съм убедена, че зад маската на омразата те всъщност са се обичали — точно както аз всъщност те обичах през всичките ония години, докато си мислех, че те мразя — и смятам, че смъртта ги е накарала да го разберат. Щастлива съм, че аз самата го открих още приживе. А открих още, че има и свестни Прингълви — онези, които вече са мъртви.

Снощи късно вечерта слязох да пийна нещо и заварих леля Кейт да маже лицето си с кисело мляко в килера. Помоли ме да не казвам на Чати — да не я помисли за глупачка. Обещах да не казвам.

Елизабет още идва сама за млякото си, при все че Жената отдавна се оправи от бронхита си. Чудя се как ли я пускат — нали старата госпожа Камбъл е Прингъл по баща. Миналата събота вечерта Елизабет — в онази вечер тя май беше Бети — се затича към къщата с песен на уста, след като се разделихме и ясно чух Жената да ѝ казва на вратата: „Неделята вече иде, за да пееш точно тази песен“. Убедена съм, че, само да можеше, Жената би попречила на Елизабет да пее във всеки един ден от седмицата.

Тази вечер Елизабет дойде с нова виненочервена рокля — те наистина я обличат добре. „Когато я обличах тази вечер, госпожице Шърли, си помислих, че изглеждам поне мъничко хубава и си пожелах татко да може да ме види. В голямото Утре той, разбира се, ще ме види, но понякога ми се струва, че то сякаш нарочно се бави да

настъпи. Да можехме да позабързаме малко времето, госпожице Шърли...”

А сега, скъпи мой, трябва да поработя върху някои задачи по геометрия. Геометричните задачи ми заеха времето за онова, което Ребека нарича „литературни усилия“. По цял ден ме преследва ужасът от мисълта, че в час може да възникне задача, която да не мога да реша. И тогава... Олеле, какво ли ще кажат ония Прингъл тогава! Ох, какво ли наистина ще кажат тогава ония Прингъл!

Между другото, ако обичаш мен и котешкото племе, моли се за бедничкия нещастен малтретиран котарак. Онзи ден в килера през краката на Ребека Дю профучала някаква мишка и оттогава тя все вдига пара. „Оня Котак само яде и спи, оставил е мишките да щъкат навсякъде. Това вече наистина е последната капка!“ И тя го преследва насам-натам, пропъжда го от любимата му възглавничка и с очите си я видях как не особено нежно го подритва, когато го пуска навън.

Един петък привечер, след мек и слънчев декемврийски ден Анн бе поканена в Лоувейл на вечеря с пуйка. В Лоувейл се намираше домът на Уилфред Брайс. Живееше там при чичо си и леля си, и срамежливо попита Анн дали не би отишла с него след училище на църковната вечеря с пуйка, и после да остане на гости у тях в събота. Анн се съгласи с надеждата, че може би ще успее да повлияе на чичото да остави Уилфред да завърши гимназията. Уилфред се боеше, че след Нова година няма да може да продължи. Беше умно и амбициозно момче и Анн изпитваше особен интерес към него.

Не може да се каже, че гостуването ѝ беше много приятно, като изключи удоволствието, което то достави на Уилфред. Чичото и лелята бяха доста странна и чудата двойка. Съботното утро бе ветровито и мрачно, валеше силен сняг и отначало Анн се почуди как ще прекарат деня. Чувстваше се уморена и сънлива, защото предната вечер си легна късно след вечерята с пуйка. Уилфред излезе нещо да помага, наоколо си не виждаше нито една книга, и тогава тя се сети, че в задния салон на горния етаж бе забелязала някакъв стар и очукан моряшки сандък. Спомни си за госпожа Стантън, която пишеше история на графство Принс и бе помолила Анн, ако може, да намери или да разпита за някакви стари дневници, които биха ѝ помогнали.

— В рода Прингъл, разбира се, се пазят много дневници, които бих могла да ползвам — обясни тя на Анн, — но тях не мога да ги моля за това. Знаете, че семействата Прингъл и Стантън никога не са били в добри отношения.

— За съжаление, и аз не мога да ги помоля — отбеляза Анн.

— О, аз не искам това от вас. Искам само когато посещавате домовете на тукашните хора, да си държите очите отворени, и ако видите или чуете за някакви стари дневници или карти, или нещо подобно, да се опитате да ги поискате назаем и да ми ги дадете. Нямате представа какви интересни неща съм откривала из разни стари дневници — истински късчета живот, които карат старите пионери да

ги изживяват отново. Искам да включа в книгата си и разни такива неща, освен статистическите и генеалогичните таблици.

И Анн попита госпожа Брайс нямат ли някакви подобни стари записки, но тя поклати глава:

— Доколкото знам, не. Ама — проясни се лицето ѝ, — там горе е сандъкът на стария чичо Анди. В него може да са намери нещичко. Едно време плаваше със стария капитан Ейбрахам Прингъл. Ша изляза да питам Дънкан можете ли да ровичките из него.

Дънкан ѝ издаде разрешение да „ровичка“ из сандъка колкото си ще, и ако открие някакви „докименти“, да си ги задържи. Все едно се канел да изгори „сичкото“ съдържание и да вземе сандъка, за да си държи в него инструментите. Анн съответно разровичка, но откри само един стар пожълтял дневник, или „корабен журнал“, който Анди Брайс явно си е водил през всичките години по море. Целия следобед, докато траеше бурята, Анн убиваше времето, като го четеше с интерес и увлечение. Анди бе учил в морско училище и много пъти бе плавал с капитан Ейбрахам Прингъл, когото явно извънредно уважаваше. С множеството си правописни и граматически грешки, дневникът бе изпълнен с хвалебствени слова за смелостта и съобразителността на капитана, особено в една страхотна буря при нос Хорн. Но възхищението му явно не се разпростираше върху Майръм, брата на Ейбрахам, който също бил капитан, но на друг кораб.

Относно Майръм Прингъл тая вечер. Жена му го разяри и той скочи и лисна в лицето ѝ чаша вода.

Майръм си стои у дома. Корабът му изгорял и всички се спасили на лодките. Едва не умрели от глад. Накрая изяли Джонас Селкърк, който се застрелял. Преживявали с месото му чак додето „Мери Дж.“ ги прибрал. Самият Майръм ми го разказа. Явно смяташе, че е много забавно.

Анн потрепери, като прочете последното изявление — то звучеше още по-ужасяващо поради безстрастното излагане на мрачните факти от страна на Анди. После се унесе в мисли. В дневника нямаше нищо, което би помогнало на госпожа Стантън, но дали пък нямаше да заинтересува госпожица Сара и госпожица Елън,

след като в него бе писано толкова много за обожавания им баща? Ами ако им го изпрати? Дънкан Брайс бе казал, че може да прави с него каквото иска.

Не, няма да им го изпраща. Защо ѝ трябва да ги умилюва и да ласкае нелепата им гордост, която и така, без да бъде подхранвана, си беше предостатъчна? Бяха си поставили за цел да я прогонят от училището и вече почти успяваха. Те и техният род я бяха победили.

Вечерта Уилфред я откара обратно до „Уинди Уилоус“. И двамата се чувстваха щастливи. Анн бе придумала Дънкан Брайс да остави Уилфред да довърши годината в гимназията.

— След това ще завърша едногодишния курс в Кралското, а после ще учителствам и ще се самообразовам — заяви Уилфред. — Ще мога ли някога да ви се отблагодаря, госпожице Шърли? Чичо не би послушал никого другото, но вас ви харесва. Отвън в плевнята ми каза: „Тия червенокоси жени, винаги са ме въртели на пръста си“. Но не смятам, че беше заради косите ви, госпожице Шърли, нищо че са толкова красиви. Всичко беше просто... просто заради вас.

В два часа същата нощ Анн се събуди и реши да изпрати дневника на Анди Брайс в „Мейпълхърст“. В края на краищата, старите дами донякъде ѝ бяха симпатични. А имаха толкова малко неща, които да внасят топлина в живота им — единствено гордостта от своя баща. В три се събуди пак и реши да не го изпраща. Та нали госпожица Сара се преструваше на глуха, наистина! В четири отново скочи от леглото. Най-сетне реши, че следва да им го изпрати. Не биваше да издребнява. Изпитваше ужас да не стане дребнава като семейство Пай.

Щом стигна до това решение, Анн отново заспа с мисълта колко е хубаво да се събудиш посред нощ, да послушаш първата снежна буря отвън край своята кула, сетне да се сгушиш в завивките и пак да се понесеш към страната на сънищата.

В понеделник сутринта тя грижливо уви стария дневник и го изпрати на госпожица Сара с кратка бележка:

Скъпа госпожице Прингъл,
Питах се дали този стар дневник ще представлява
интерес за вас. Господин Брайс ми го даде за госпожа

Стантън, която пише история на графството, но си мисля, че на нея няма много да ѝ помогне, а вие може би ще поискате да го задържите.

Искрено ваша:

Анн Шърли

„Бележката звучи ужасно официално — помисли си Анн. — Но пък по-естествено не мога да им пиша. И никак няма да се учудя, ако най-надменно ми върнат пакета.“

В чудесния синкав здрач на зимната привечер Ребека Дю преживя най-големия удар в своя живот. Каретата на „Мейпълхърст“ премина по пръхкавия сняг в Уличката на привиденията и спря пред парадния вход. От нея слезе госпожица Елън, а след нея, за всеобщо удивление, и госпожица Сара, която не бе излизала от „Мейпълхърст“ цели десет години.

— Запътват се към парадния вход! — задъха се Ребека Дю, обзета от паника.

— Че накъде другаде да се запъти една Прингъл? — попита леля Кейт.

— Естествено. Естествено. Но вратата заяжда — трагично промълви Ребека. — Заяжда, знаете, че заяжда! Не е отваряна от последното пролетно чистене. Е, това е вече последната капка!

Парадната врата действително заяждаше, но Ребека Дю едва не я изкърти с отчаяно усилие и въведе дамите от „Мейпълхърст“ в салона.

„Благодаря на Бога, че днес палихме камината тук — помисли си тя. — И дано Оня Котак да не е оставил косми по дивана. Ако точно в нашия салон по роклята на Сара Прингъл полепнат котешки косми...“

Ребека Дю не посмя дори да си представи последиците. Тя повика Анн от нейната кула, понеже госпожица Сара помоли да дойде госпожица Шърли, и се оттегли към кухнята, като едва не полудя от любопитство какво, за бога, е докарало старите момичета Прингъл да се срещат с госпожица Шърли.

— Дано само не са намислили пак да я тормозят... — мрачно промърмори тя.

Самата Анн слезе в салона доста боязливо. Дали не са дошли да върнат дневника с ледено презрителна насмешка?

Но още щом влезе, дребничката, сбръчкана, неподвижна госпожица Сара се изправи и каза с горчивина, без всякакви предисловия:

— Дойдохме да се предадем. Нищо друго не можем да направим. Вие, естествено, сте го разбрали, още когато се открили онова скандално изявление за бедничкия чичо Майръм. То не е вярно. Не би могло да е вярно. Чичо Майръм просто се е пошегувал, за да сплаши Анди Брайс — Анди беше толкова доверчив! Но всички извън нашето семейство с огромно удоволствие ще повярват. Знаели сте, че това ще ни направи за посмешище... че и по-лошо. О, колко сте находчива! Това ви го признаваме. Джен ще ви се извини и занапред ще се държи прилично. Аз, Сара Прингъл, ви уверявам в това. Само обещавайте да не казвате нито на госпожа Стантън, нито на никого друго, и ще правим каквото пожелаете... каквото пожелаете!

Госпожица Сара мачкаше фината дантелена кърпичка в малките си изпъстрени с вени ръце. Буквално трепереше.

Анн ги зяпна с удивление и ужас. Горкичките мили старици! Помислили си, че ги заплашва!

— О, боже мой, колко погрешно сте ме разбрали — възкликна тя и пое клетите ръце на госпожица Сара. — Аз... Не ми е и хрумвало, че ще решите, че се опитвам да... О, не, просто смятах, че ще се зарадвате да съхраните всичките тези интересни подробности за вашия чудесен баща. Не съм и помисляла нито да показвам, нито пък да разказвам на някого за онази дреболия. За мен тя изобщо нямаше значение. Няма и да си го помисля.

За миг настана тишина. После госпожица Сара леко освободи ръцете си, попи очите си с кърпичката и седна, а деликатното ѝ сбръчкано лице леко поруменя.

— Ние... ние наистина сме ви разбрали погрешно, скъпа моя. Бяхме... бяхме отвратителни спрямо вас. Ще ни простите ли?

След половин час — половин час, през който Ребека Дю едва не умря — госпожиците Прингъл си тръгнаха. А този половин час измина в приятелско бърборене и спорове върху незначителни бележки от дневника на Анди. На парадния вход госпожица Сара — която между другото по време на срещата нямаше никакви проблеми със слуха си — се обърна за миг и измъкна от чантичката си лист хартия, изписан с изящен остър почерк.

— За малко да забравя. Преди време обещах на госпожа Маклийн нашата рецепта за плодов кейк. Нали нямате нищо против да ѝ я предадете? И ѝ кажете, че процесът на овлажняване е много важен — всъщност, крайно необходим. Елън, шапката ти леко се е изкривила над ухото ти. По-добре я намести, преди да излезем. Ние... бяхме малко неспокойни, докато се обличахме.

На вдовиците и Ребека Дю Анн каза, че е изпратила на дамите от „Мейпълхърст“ стария дневник на Анди Брайс и те са дошли, за да ѝ благодарят. Наложил им се да се задоволят с това обяснение, макар и Ребека Дю да си остана с усещането, че зад цялата тази история се крие още нещо — нещо много по-голямо. Благодарностите за някакъв си стар, избелял, вмирисан на тютюн дневник никога не биха докарвали Сара Прингъл до парадния вход на „Уинди Уилоус“. Потайна е тази госпожица Шърли, много потайна!

— След всичко това ще започна да отварям парадната врата по веднъж дневно — зарече се Ребека. — Просто за да се поддържа. Едва не се проснах на пода, когато тя най-сетне се отвори. Е, все пак получихме рецептата за плодовия кейк. Тридесет и шест яйца! Ако ме отървете от Оня Котак и ме оставите да отглеждам кокошки, бихме могли да си го позволяваме веднъж годишно.

С тия думи Ребека Дю се запъти към кухнята и си уреди сметките със съдбата, като сипа на Оня Котак мляко, а чудесно знаеше, че той иска черен дроб.

Враждата между Шърли и Прингъл веднъж завинаги приключи. И никой извън семейство Прингъл така и не узна защо. Но хората в Съмърсайд разбраха, че госпожица Шърли сам-самичка, без чужда помощ, по някакъв мистериозен начин бе разгромила целия род, който от тогава насетне безпрекословно заигра по нейната свирка. На следващия ден Джен се върна на училище и хрисимо се извини на Анн пред цялата класна стая. И от този ден тя стана примерна ученичка, а

всички останали от рода Прингъл последваха нейния пример. Колкото до възрастните Прингъл, враждебността им се изпари яко дим. Вече нямаше оплаквания относно „дисциплината“ и домашните работи, нито пък тънки, коварни насмешки от този род. Всички направо се надпреварваха да оказват внимание на Анн. Нито една танцова или кънки забава не минаваше без нея. Защото, макар госпожица Сара лично да бе предала на пламъците фаталния дневник, паметта си е памет, и госпожица Шърли имаше какво да разкаже, стига да реши. Какво ли щяха да правят, ако оная госпожа Стантън, дето си пъха носа навсякъде, узнаеше, че капитан Майръм Прингъл бил човекоядец!

Седя си в моята кула и дочувам откъм кухнята как Ребека Дю весело си припява. Което ми припомня, че жената на свещеника ме покани да пея в хора! Естествено, накарали са я семейство Прингъл. Така че мога да пея в неделите, които не съм в „Грийн Гейбълс“. Родът Прингъл ми подаде крепка приятелска ръка — приеха ме изцяло. Какъв род само!

Каниха ме на три семейни тържества. Не виждам нищо лошо, но ми се струва, че всички госпожици в рода Прингъл подражават на стила на прическата ми. Е, какво пък, нали „подражанието е най-искреното ласкателство“. Освен това, Гилбърт, аз наистина ги харесвам, винаги съм си знаела, че ще стане така, ако ми предоставят възможност. Дори, както започвам да подозирам, рано или късно ще открия, че обичам Джен. Когато поиска, тя може да бъде очарователна, а е твърде очевидно, че желае да бъде такава.

Снощи дръпнах лъва за опашката; с други думи, смело изкачих стъпалата към главния вход на „Евъргрийнс“, озовах се на верандата с четирите бяло боядисани метални сандъка за цветя в ъглите и натиснах звънеца. Госпожица Мънкман отвори и аз я попитах дали ще пуснат Елизабет на разходка с мен. Очаквах да ми откажат, но Жената влезе, посъветва се с госпожа Камбъл, върна се и намусено каза, че Елизабет можела да дойде, но, моля ви се, не бивало да я задържам въвн до късно. Чудя се дали и самата госпожа Камбъл не получава нареждания от госпожица Сара.

Елизабет слезе с танцова стъпка по мрачното стълбище. С червеното палто и зелената шапчица приличаше на фея и направо нямаше думи от радост.

— Толкова съм смутена и развълнувана, госпожице Шърли — прошепна ми тя веднага щом се отдалечихме. — Сега съм Бети. Винаги съм Бети, когато се чувствам така.

Поехме надолу по Пътя, който стига до Края на Света, вървахме дотам, докъдето ни достигна смелост, после се върнахме. Тази вечер

пристанището, притъмняло под пурпурния залез, някак загатваше за „приказна усамотеност“ и за тайнствени острови в неznайни морета.

— Госпожице Шърли, ако се затичаме бързо, ще успеем ли да влезем в залеза? — поиска да узнае тя.

Спомних си за Пол и неговите фантазии за „земята на залеза“.

— Ще трябва да изчакаме да настъпи голямото Утре, за да можем да го направим — отвърнах аз. — Погледни, Елизабет, виждаш ли оня златист облачен остров точно над входа на пристанището? Да си представим, че това е твоят Остров на Щастието.

— Някъде там, долу, наистина има остров — размечта се Елизабет. — Нарича се Летящия облак. Не е ли прекрасно име — сякаш взето от голямото Утре? Собственост е на някакъв господин от Бостън, който имал там лятна къща. Но аз си представям, че е мой.

На вратата се наведох и целунах Елизабет по бузата, преди да си влезе. Никога няма да забравя погледа ѝ. Гилбърт, това дете е направо зажадняло за ласки.

А тази вечер, когато дойде за млякото си, видях, че е плакала.

— Те... те ме накараха да отмия целувката ви, госпожице Шърли — изхълца тя. — А аз не исках никога вече да мия лицето си. Заклех се, че няма да го мия. Защото, разбирате ли, не желяех да отмия вашата целувка. Сутринта отидох на училище, без да се измия, но тази вечер Жената ме хвана и направо я изстърга от бузата ми!

Запазих сериозно изражение:

— Не можеш цял живот да не миеш лицето си, миличка. Но не се притеснявай за целувката — аз ще те целувам всяка вечер, като дойдеш за млякото си, и няма да има значение дали ще отмиеш целувката на другата сутрин.

— Вие сте единственият човек на този свят, който ме обича — каза Елизабет. — Когато ми говорите, сякаш вдъхвам аромат на теменужки.

Изричал ли е някой някога подобен комплимент? Но аз не можех да подмина току-така първото изречение.

— Баба ти също те обича, Елизабет.

— Не ме обича. Тя ме мрази.

— Ти си просто едно глупаче, миличка. Баба ти и госпожица Мънкман вече са стари, а старите хора лесно се дразнят и ядосват. Е, ти, разбира се, ги притесняваш понякога. И, разбира се, когато те са

били малки, са ги отглеждали доста по-строго от днес. Те просто се придържат към старите норми.

Но усещах, че не мога да убедя Елизабет. В крайна сметка те не я обичат, и тя си го знае. Огледа се назад към къщата, за да се увери, че вратата е затворена, и колебливо каза:

— Баба и Жената са просто две стари мъчителки, и щом порасна, ще избягам от тях завинаги.

Навярно очакваше да примра от страх. Наистина подозирам, че Елизабет каза това просто за да ме впечатли. Едва не се изсмях и я целунах. Надявам се Марта Мънкман да е видяла това през кухненския прозорец.

От левия прозорец на кулата виждам цял Съмърсайд. В момента той представлява куп приятелски бели покриви — най-сетне приятелски, след като с рода Прингъл станяхме приятели. Тук-таме по таванските прозорци проблясват светлини. Тук-таме се мерзелее призрачен сивкав дим. И ниско над всичко това — толкова много звезди! Това е един „мечтателен град“. Хубава фраза, нали?

Толкова съм щастлива, Гилбърт. За Коледа няма да се прибера в „Грийн Гейбълс“ победена и обезверена. Животът е хубав! Хубав!

Хубав е и кейкът на госпожица Сара. Ребека Дю го направи веднъж и го „овлажни“ точно според указанията, което значи, че го уви в няколко дебели слоя табак, после в още няколко кърпи, и го остави така три дни. Мога да ти го препоръчам.

Една февруарска вечер в прозорците се блъскаха малки снежни вихрушки и абсурдно дребната печица мъркаше като нажежен до червено котарак. В кулата се беше свряла Трикс Тейлър и изливаше пред Анн мъките си. Анн започна да се превръща в довереничка за тайните на всички. Знаеше се, че е сгодена, тъй че никоя девойка в Съмърсайд не се боеше от евентуалното ѝ съперничество, пък и у самата нея имаше нещо, което караше хората спокойно да ѝ разкриват тайните си.

Трикс дойде да покани Анн на вечеря на следната вечер. Тя беше жизнерадостно, закръглено дребно създание с блестящи кафяви очи и розови бузи, и за своите двадесет години явно не беше се отрудила много. Но и на нея ѝ се беше случило да си има своите проблеми.

— Утре ще дойде на вечеря д-р Ленъкс Картър. Точно затова толкова държим да дойдеш. Той е новият завеждащ катедра по съвременни езици в Редмънд и е ужасно умен, тъй че ни трябва някой начетен човек, който да разговаря с него. Известно ти е, че аз нямам с какво да се похваля в това отношение, Прингъл също. Колкото до Езми, нали знаеш, Анн — Езми е най-сладкото същество, и наистина е умна, но е толкова скромна и свита, и дори не може да мисли, когато д-р Картър е наоколо. Ужасно е влюбена в него. Направо да я съжалиш. И аз много обичам Джони, но чак пък да се разтапям така пред него...

— Сгодени ли са Езми и д-р Картър?

— Още не — многозначително отвърна Трикс. — Но, Анн, тя така се надява, че този път той възнамерява да поиска ръката ѝ. Ако нямаше такива намерения, щеше ли да тръгне да посещава някакъв свой братовчед на острова точно по средата на семестъра? Заради Езми се надявам да е така, защото ако той не ѝ направи предложение, тя направо ще умре. Е, между нас да си остане, аз не изпитвам особен възторг от идеята той да ми стане зет. Езми твърди, че бил ужасно придирчив и отчаяно се бои, че ние няма да му харесаме, а ако станело така, той никога нямало да поиска да се ожени за нея. Ето защо не можеш да си представиш колко много се надява тя утре вечер всичко

да премине добре. Не виждам никаква причина това да не стане. Мама готви превъзходно, имаме си добра прислужница, а аз дадох на Прингъл половината от седмичните си пари, за да се държи прилично. На него, разбира се, д-р Картър също не му харесва — казва, че имал прекалено голямо самочувствие. Но пък обича Езми. Дано само баща ми не изпадне пак в някой „пристъп на сръдня“.

— Има ли причина да се боите от това? — попита Анн. Нямаше човек в Съмърсайд, който да не знае за „пристъпите на сръдня“ на Сайръс Тейлър.

— Човек никога не може да каже кога ги получава — печално отвърна Трикс. — Тази вечер беше застрашително разстроен, понеже не можа да си намери новата бархетна пижама. Езми сбъркала чекмеджето, като я прибирала. А до утре вечер я открие, я не. Ако не успее, ще ни направи всичките за срам, и д-р Картър ще реши, че не бива да се жени в такова семейство. Така поне разправя Езми, и се боя, че може да излезе права. Мисля си, Анн, че този Ленъкс Картър много харесва Езми — смятал, че тя би била „много подходяща съпруга“ за него, но не желае да прави нищо прибързано, нито пък да забрави за малко прекрасното си аз. Чух, че казвал на братовчед си, че мъжът не бивало чак толкова да придирия от какво семейство си взима жена. Но точно сега е моментът, когато и най-малката дреболия може да го накара да се отдръпне. А ако нещата опират до това, то един татков „пристъп на сръдня“ съвсем не е дреболия.

— На него не му ли харесва д-р Картър?

— О, харесва му! Смята, че с Езми чудесно ще си подхождат. Но когато го прихване, нищо не може да му повлияе, докато не му размине. Това му е от кръвта на рода Прингъл. Анн, нали знаеш, баба Тейлър е била Прингъл по баща. Направо не е за разправяне какво сме преживявали вкъщи. Разбираш ли, той никога не избухва като чичо Джордж. В семейството на чичо Джордж изобщо не обръщат внимание на гневните му изблици. Когато се вбеси, той така започва да крещи, че през три пресечки го чуват. Но после става кротък като агънце и за помирение купува на всички по една нова рокля. А татко само се цупи и се мръщи, и не казва и думица на никого на масата. Езми твърди, че в крайна сметка бил по-добър от братовчедата Ричард Тейлър, който винаги говори язвително на масата и обижда жена си, но на мен ми се струва, че няма нищо по-лошо от ужасните мълчания на татко. Те така

ни потискат, че се боим дори да отворим уста. Разбира се, ако това ставаше единствено когато сме сами, не би било чак толкова лошо. Но винаги има огромна вероятност да се случи тъкмо пред чужди хора. На нас двете с Езми направо ни е писнало да обясняваме тия негови обидни мълчания. И тя направо се е поболяла от страх, че до утре вечер той няма да си намери пижамата. Ами какво ще си помисли Ленъкс тогава? Освен това настоява да си облечеш синята рокля. Новата ѝ рокля е синя, понеже Ленъкс обича синьото. Но татко го мрази. Така че твоята рокля може да го накара да се примири с нейната.

— Няма ли да е по-добре да си облече нещо друго?

— Тя си няма нищо друго подходящо за официална вечеря, освен зелената поплинена рокля, която татко ѝ подари за Коледа. Сама по себе си е чудесна рокля — татко обича да сме хубаво облечени — но можеш ли да си представиш нещо по-ужасяващо от Езми, облечена в зелено? Прингъл ѝ казва, че в зелено изглежда като в последен стадий на туберкулозата. А братовчедът на Ленъкс Картър разправя, че той никога нямало да се ожени за болнава жена. Аз съм повече от доволна, че Джони не е така придирчив.

— Каза ли вече на баща си, че с Джони сте се сгодили? — попита Анн, която знаеше всичките любовни тайни на Трикс.

— Не съм — въздъхна Трикс. — Не мога да събера смелост, Анн. Знам, че ще ми направи ужасна сцена. Татко никога не е гледал с добро око на Джони, понеже е беден. Забравя, че когато самият той е започвал железарския си бизнес, е бил дори по-беден от Джони. Разбира се, скоро ще трябва да му кажа, но искам да изчакам, докато нещата около Езми приключат. Знам, че татко няма да разговаря с никого от нас седмици наред, след като му кажа, а и мама ще се притесни — тя не може да понася „пристъпите му на срѣдня“. Пред татко всички ставаме такива малодушници. Разбира се, мама и Езми са си плахи пред всякого, но ние с Прингъл сме доста темпераментни. Единствено татко може да ни сплаши. Понякога си мисля, че ако имаше някой, който да ни подкрепи... Но просто няма такъв човек, и се чувстваме направо като парализирани. Анн, скъпа, ти и понятие си нямаш какво представлява една официална вечеря у дома, когато татко е нацупен. А ако пожелае, може да бъде толкова сговорчив. Съвсем като момиченцето на Лонгфелоу^[1] — когато е добър, е много, много

добър, но когато е лош, е направо ужасен. Пред очите ми е бил душата на компанията.

— Много беше мил, когато бях у вас на вечеря миналия месец.

— О, той те харесва, нали ти казах. Тъкмо това е една от причините така да настояваме да дойдеш. Може да му повлияеш добре. Не пропускаме нищичко, което би могло да му достави удоволствие. Но когато има действително лош „пристъп на сръдня“, той сякаш мрази всичко и всички. Както и да е, замислили сме една превъзходна вечеря, с изискан портокалов десерт с яйчен крем. Мама искаше да прави пай — твърди, че с изключение на татко, няма мъж на света, който да не обича най-много пай за десерт, пък бил и професор по съвременни езици. Но татко не обича пай, и паят няма никакъв шанс точно утре, щом единствено заради него всичко може да пропадне. Портокаловият десерт с яйчен крем е любимият десерт на татко. Колкото до нас с горкия Джони, предполагам, че някой ден просто ще ми се наложи да избягам с него, а татко никога няма да ми го прости.

— Вярвам, че все пак ще събереш достатъчно смелост да му кажеш, а след като понесеш „пристъпа му на сръдня“, ще откриеш, че той прекрасно те разбира, и така ще си спестиш дълги месеци на терзания.

— Не познаваш татко — мрачно рече Трикс.

— Може пък да го познавам по-добре и от теб. Ти си изгубила перспективата.

— Какво съм изгубила? Анн, миличка, не забравяй, че аз не съм бакалавър. Завършила съм само гимназия. Много ми се искаше да отида в колеж, но татко не вярва, че на жените им трябва по-висше образование.

— Просто исках да кажа, че ти си прекалено близо до него, за да можеш да го разбираш. Един страничен човек чудесно може да го види по-ясно и да го разбере по-добре.

— Разбирам само, че нищо не може да накара татко да продума, когато си е наумил да не го прави — нищичко! При това той се гордее с това.

— Защо тогава вие, останалите, не продължете да си разговаряте, сякаш нищо не се е случило?

— Не можем. Казах ти вече, той направо ни парализира. Ще го разбереш утре вечер, ако дотогава не си намери пижамата. Не знам как

го прави, но го прави. Не вярвам, че за нас щеше да има значение колко е свадлив, само и само да разговаряше. Но мълчанието му направо ни потриса. Никога няма да му простя, ако изиграе някой номер точно утре вечер, когато е заложено толкова много.

— Нека се надяваме, че всичко ще е наред, скъпа.

— Опитвам се. И знам, че ще е от полза, ако и ти си там. Мама смяташе, че трябва да поканим и Катрин Брук, но аз си знам, че на татко това няма да му повлияе добре. Не я обича той нея. И трябва да ти кажа, че за това не го обвинявам. Самата аз не я харесвам. Не виждам как човек може да е толкова мил към нея, както си ти.

— Жал ми е за нея, Трикс.

— Да ти е жал! Ами че грешката си е единствено нейна, дето никой не я обича. Е, вярно, на тоя свят всякакви ги има... Но Съмърсайд може да мине и без Катрин Брук — тая черногледа дърта котка!

— Тя е отличен преподавател, Трикс.

— О, аз ли не знам? Нали бях в нейния клас. Тя наистина ме удряше с какво ли не по главата... И направо ме скъсваше от подигравки. А как само се облича! Татко не може да гледа зле облечени жени. Разправя, че нямал нужда от повлекани, а сигурно и господ нямал нужда. Мама сигурно ще се ужаси, ако ме чуе, че ти казвам това, Анн. На баща ми му прощава, само защото е мъж. Де да беше това единственото, което трябва да му прощаваме! А горкият Джони вече почти не се осмелява да дойде у дома, толкова суров е татко към него. Когато вечерите са приятни, аз се измъквам и се разхождаме ли, разхождаме из полето, додето не премръзнем...

Анн едва не въздъхна от облекчение, когато Трикс си тръгна, и слезе долу да си измоли от Ребека Дю нещичко за хапване.

— Ще ходиш на вечеря у Тейлър, така ли? Е, надявам се старият Сайръс да си бъде наред. Ако семейството му не се боеше толкова от „пристъпите му на сръдня“, той нямаше да изпада в тях толкова често, убедена съм в това. Казвам ти, госпожице Шърли, той се наслаждава на пристъпите си. А сега май трябва да притопля млякото на Оня Котак. Разглезена твар!

[1] Хенри Лонгфелоу (1807 — 1882) — американски поет класик.
— Бел.пр. ↑

Когато следващата вечер Анн пристигна в дома на Сайръс Тейлър, още от вратата я лъхна смразяваща атмосфера. Спретната прислужница я поведе към гостната, но като се изкачваше по стълбите, Анн видя господин Сайръс Тейлър да се изнизва от трапезарията към кухнята, а госпожа Тейлър да изтрива сълзите от бледото си, състарено от грижи, но все още доста миловидно лице. Стана ѝ напълно ясно, че Сайръс още не е „попаднал“ на пижамата си.

Това потвърди и обърканата Трикс, която се промъкна в стаята и нервно прошепна:

— Олеле, Анн, той е в ужасно настроение! Сутринта изглеждаше доста дружелюбен и надеждите ни нараснаха, но следобед Хю Прингъл го би на дама, а татко не може да понася да губи на дама. Точно днес ли трябваше да се случи! Завари Езми, че се „възхищава от себе си пред огледалото“, както той се изрази, изпъди я от стаята ѝ и заключи вратата. А тя, горкичката, просто се чудеше достатъчно добре ли изглежда, за да се хареса на Ленъкс Картър, доктора по филология. Нямаше възможност дори да си сложи перлената огърлица. Ами я ме погледни мене! Не посмях да си накъдря косата — татко не обича къдрици, които не са естествени — и изглеждам като някое плашило. Не че за мен това е от значение — казвам ти го, само за да разбереш. После татко изхвърли цветята, които мама постави на масата в трапезарията, и тя така тежко го преживява — знаеш ли колко трудно ги намери. И не ѝ позволява да си сложи гранатовите обеци. В такова настроение не е бил, откак миналата пролет се завърна от Запада и откри, че мама е поставила в дневната червени завеси, а той предпочита да са виненочервени. О, Анн, бъди възможно най-разговорлива на масата, ако той си мълчи! Ако не го направиш, ще стане направо ужасно...

— Ще направя, каквото мога — обеща Анн, която определено никога не бе страдала от липса на теми за разговор. Но пък и никога не бе попадала в положение, пред каквото настоящето я изправяше.

Всички се събраха около масата, много красиво и добре подредена, въпреки липсващите цветя. Лицето на плахата госпожа Сайръс, облечена в сива копринена рокля, бе по-сиво и от дрехата ѝ. Езми, красавицата на семейството, една много бледна красавица — с бледоруси коси, бледорозови устни и бледи незабравими очи — изглеждаше още по-бледа от обикновено, сякаш всеки миг ще припадне. Прингъл, пълничък, весел четиринадесетгодишен хлапак с кръгли очи и очила и със светлоруса почти бяла коса, имаше вид на вързано кученце, а Трикс — на ужасена ученичка.

Д-р Картър, който безспорно беше красавец, изглеждаше изящно с къдравите си тъмни коси, бляскави тъмни очи и очила със сребърни рамки, но Анн още от дните му като асистент в Редмънд го помнеше като един доста надут млад досадник. Той също се чувстваше неловко. Очевидно усещаше, че нещо не е наред — резонно заключение, щом домакинът ти просто важно се доближава и се тръшва на стола си начело на масата, без да каже нито дума на никого.

Сайръс не пожела да каже молитвата и госпожа Сайръс, ярко изчервена, я измърмори едва чуто. „За онова, което ще получим, Господи, истински сме благодарни.“ Вечерята започна зле: изнервената Езми изпусна вилицата си на пода. Всички, освен Сайръс, подскочиха, защото нервите им бяха опънати до скъсване. Сайръс изгледа Езми в яростно безмълвие с изпъкналите си сини очи. После изгледа и всички останали и ги смрази в мълчание. Когато госпожа Сайръс си сипа сос от хрян, той я измери с такъв поглед, който ѝ напомни за болния ѝ стомах. Повече не можа и да хапне от него, и беше благодарна за това. Не вярваше да я заболи, но пък за тази цел не биваше да яде нищо, Езми също. Двете само се преструваха, че ядат. Вечерята продължи в мъртво мълчание, прекъсвано от време на време от репликите на Трикс и Анн за времето. Очите на Трикс изразително молеха Анн да заговори, но тя за пръв път в живота си не намираше какво да каже. Отчаяно усещаше, че трябва да говори, но в главата ѝ се въртяха все глупости, които не можеше да изрече на глас. Всички ли бяха омагьосани? Любопитно беше влиянието, което има над хората един мълчалив, заинатен мъж. Анн направо не можеше да повярва, че всичко това е възможно. А без съмнение, той действително бе доста щастлив да съзнава, че кара всички на масата да се чувстват така неудобно. Какво ли ставаше вътре в съзнанието му? Дали щеше да

подскочи, ако някой го боцне с карфица? На Анн ѝ се дощя да му зашлеви плесница, да му ожули кокалчетата, да го остави прав в ъгъла — да го наказва като най-лошото дете, каквото всъщност беше, въпреки щръкналата си посивяла коса и наежените мустаци.

А освен всичко останало, на Анн ѝ се искаше да го застави да проговори. Инстинктивно усещаше, че за него няма да има по-голямо наказание на света от това да бъде въвличен в разговор в момент, когато си е наумил и думица да не обели.

Ами ако стане и преднамерено счупи оная огромна, противна старомодна ваза там, на масичката в ъгъла? Ужасно натруфена вещ, обсипана с венци от рози и листенца, от която прахта се избърсва така трудно, а трябва да бъде поддържана безупречно чиста! Анн знаеше, че цялото семейство ненавижда тази ваза, но Сайръс Тейлър не искал и да чуе да я качат на тавана, защото била още от майка му. Анн си помисли, че смело би го сторила, само да знаеше, че това ще накара Сайръс да избухне и в гнева си да проговори.

Защо ли Ленъкс Картър не продумваше? Ако той си отвореше устата, тя също би подхванала темата, а навярно и Трикс, и Прингъл ще излязат от магията, която им връзва езиците, и ще се получи все някакъв разговор. Но той просто си седеше и се хранеше. Навярно смяташе, че е най-добре да прави точно това. Навярно се боеше да не каже нещо, което още повече да разяри вече явно разгневения баща на своята избраница.

— Бихте ли започнали с туршията, госпожице Шърли? — плахо предложи госпожа Тейлър.

Някакво зло дяволче се пробуди у Анн — тя започна с туршията, но започна и с нещо друго. И преди да е размислила, тя се приведе напред, бистрите ѝ сиво-зелени очи проблеснаха и меко каза:

— Навярно ще се изненадате да чуете, господин Картър, че миналата седмица господин Тейлър внезапно започна да оглушава.

И след като хвърли бомбата, се облегна назад. Не можеше да каже точно какво очакваше и на какво се надяваше. Ако д-р Картър добиеше впечатлението, че неговият домакин е оглушал, а не все позанемяващ от гняв, можеше и да си развърже езика. Тя не изрече никаква лъжа. Тя не каза, че Сайръс Тейлър е глух. Колкото до Сайръс Тейлър, ако се надяваше да го накара да проговори, много се лъжеше — той само я изгледа и продължи да мълчи.

Но забележката ѝ така повлия на Трикс и Прингъл, както не бе и мечтала. Самата Трикс бе изпаднала в мълчалива ярост. Миг преди Анн да подметне реторичния си въпрос, тя видя как Езми крадешком избърса една сълза, търкулнала се от отчаяните ѝ сини очи. Всичко беше безнадеждно. Сега вече Ленъкс Картър никога нямаше да поиска ръката ѝ. Вече нямаше никакво значение кой какво ще каже или ще направи. Трикс внезапно бе обзета от горещо желание за разплата с жестокия си баща. Репликата на Анн ѝ даде съдбоносно вдъхновение, а Прингъл, този вулкан от потискана дяволитост, само примигна с белите си клепки и веднага последва примера ѝ. До края на живота си Анн, Езми и госпожа Сайръс нямаше да забравят ужасния четвърт час, който последва.

— Такова нещастие, бедничкият татко — обърна се Трикс към д-р Картър, който седеше насреща. — А е само на шестдесет и осем.

Като чу как възрастта му скача с цели шест години, Сайръс Тейлър изду ноздри, но продължи да мълчи.

— Какво удоволствие е да похапнеш сваятна храна — рече Прингъл ясно и отчетливо. — Какво ще си помислите, д-р Картър, за човек, който оставя семейството си да живее единствено на плодове и яйца — нищо друго, освен плодове и яйца — и то само от каприз?

— Да не би баща ви... — удивено подхвана д-р Картър.

— Какво ще си помислите за съпруг, който пребива жена си, задето е окачила завеси, каквито не му харесват — най-хладнокръвно я преби? — настойчиво продължи Трикс.

— До кръв — сериозно добави Прингъл.

— Да не искате да кажете, че баща ви...

— Какво ще си помислите за човек, който нарязва копринената рокля на жена си, само защото не му допада кройката? — изстреля Трикс.

— Ами какво ще си помислите — допълни Прингъл — за човек, който забранява на жена си да си вземе куче?

— А на нея така ѝ се иска да си има кученце — въздъхна Трикс.

— Какво ще си помислите — продължи Прингъл, на когото започваше да му става все по-забавно, — за човек, който подарява на жена си за Коледа само чифт галоши — и нищо друго?

— Е, галошите действително не стоплят особено сърцето — съгласи се д-р Картър.

Той срещна погледа на Анн, усмихна се, и Анн се усети, че никога досега не е виждала усмивката му. Как чудно се разхубавяваше лицето му! Какво беше казала Трикс? Кой би могъл да помисли, че у нея се крие такова демонче?

— Запитвали ли сте се някога, д-р Картър, колко ужасно би било да живееш с човек, който, без дори да се замисли — без да се замисли! — захвърля недопеченото месо по прислужницата?

Д-р Картър неспокойно погледна към Сайръс Тейлър, сякаш се боеше, че той може да замери някого с костите от пилето, после с явно успокоение се сети, че домакинът му е оглушал.

— Какво ще си помислите за човек, който вярва, че земята е плоска? — изгърси Прингъл.

Анн си помисли, че този път вече Сайръс ще проговори. По червендалестото му лице премина тръпка, но той не обели и дума. И все пак ѝ се стори, че мустаците му май са по-малко наежени.

— Какво ще си помислите за човек, който застава леля си — единствената си леля — да отиде в бедняшки приют? — обяви Трикс.

— И пасе кравата си в гробището — добави Прингъл. — Съмърсайд още не беше виждал такова чудо.

— Какво ще си помислите за човек, който всеки ден записва в дневника си какво е вечерял? — попита Трикс.

— Така е правил и великият Пийпс^[1] — отбеляза д-р Картър и отново се усмихна. Гласът му прозвуча така, сякаш всеки миг ще се разсмее.

Може би в крайна сметка не е бил надут, помисли си Анн, просто е бил млад, свенлив и прекалено сериозен. Но самата тя определено се чувстваше поразена. Изобщо нямаше намерение нещата да стигат толкова далеч. Осъзна, че е по-лесно да започнеш едно нещо, отколкото да го приключиш. Трикс и Прингъл бяха дяволски остроумни. И нито веднъж не споменаха, че точно техният баща е извършил и едно-едничко от споменатите неща. Анн можеше да си представи как Прингъл с престорена невинност, от която кръглите му очи стават още по-кръгли, обяснява: „Но аз задавах тия въпроси на д-р Картър просто за сведение!“.

— Какво ще си помислите — продължаваше Трикс — за човек, който отваря и чете писмата на жена си?

— Ами какво ще си помислите за човек, който отива на погребение — погребението на родния си баща — по работни дрехи? — попита Прингъл.

Какво ли още щяха да измислят? Госпожа Сайръс открито плачеше, а Езми се бе поуспокоила в отчаянието си. Вече нищо нямаше значение. Обърна се и решително изгледа д-р Картър, когото бе изгубила завинаги. И за първи път в живота ѝ се наложи да каже нещо наистина остроумно:

— Какво — тихо попита тя — ще си помислите за човек, който пропиля цял божи ден да търси котенцата на една нещастна, случайно застреляна котка, защото не можеше да понесе мисълта, че ще умрат от глад?

Над стаята надвисна странна тишина. Трикс и Прингъл внезапно се засрашиха от себе си. После се надигна госпожа Сайръс, и с чувство за съпружески дълг подкрепи неочакваната защита, която Езми оказва на баща си.

— А и как чудно умее да плете на една кука! Миналата зима, докато лежеше, скован от лумбаго, изработи такава прекрасна покривка за масата в салона...

Всеки си има граница на издръжливост, и Сайръс Тейлър достигна своята. Така яростно отскочи назад, че столът му се плъзна по излъскания под и се блъсна в масичката с вазата. Масичката се преобърна и вазата, естествено, се пръсна на стотици парченца. Разрошените побелели вежди на Сайръс видимо настръхнаха от ярост, той се изправи и най-сетне избухна:

— На никакви куки не плета, жено! Как може една достойна за презрение покривчица да провали завинаги репутацията на един мъж?! Толкова ми беше зле от онова проклето лумбаго, че не знаех какви ги върша! Пък съм бил и глух, така ли, госпожице Шърли? Глух съм бил!

— Тя не каза, че си, тате — развика се Трикс, която вече нямаше страх от баща си, щом изразяваше настроенията си гласно.

— Да де, не го каза! Никой от вас нищичко не каза! И ти не каза, че съм на шестдесет и осем, след като съм само на шестдесет и две, нали така? Не каза и че не разрешавам на майка ти да си вземе куче! Боже мой, жено, ако щеш, можеш да гледаш и четиридесет хиляди кучета, и чудесно го знаеш! Кога съм ти отказал нещо, което си поискала? А? Кога?

— Никога, татенце, никога — отпаднало изхълца госпожа Сайръс. — Пък и аз никога не съм искала куче. Не съм си и помисляла да искам куче, татенце!

— Кога съм отварял писмата ти? Кога изобщо съм си водил дневник? Хм, дневник! Кога съм ходил по работни дрехи на чието и да било погребение? Кога съм си пасъл кравата в гробището? Коя моя леля е в бедняшки приют? Хвърлял ли съм някога печеното по някого? Карал ли съм ви някога да живеете само на плодове и яйца?

— Никога, татенце, никога! — проплака госпожа Сайръс. — Винаги добре си се грижил за нас, толкова добре!

— Не ми ли каза миналата Коледа, че искаш галоши?

— Да, ами да, разбира се, че ти казах, татенце. И цяла зима краката ми бяха така сухи и топли.

— Е, добре тогава! — Сайръс победоносно изглежда всички присъстващи. Очите му срещнаха погледа на Анн. И внезапно стана нещо неочаквано. Сайръс се разсмя. По бузите му действително се появиха трапчинки, и тия трапчинки направиха истинско чудо с цялото му изражение. Той върна стола си до масата и седна.

— Аз, д-р Картър, имам ужасния навик да се размълчавам. Всеки човек си има по някой лош навик. Е, моят е такъв. Хайде, майчице, хайде, стига си плакала. Признавам, че съм си заслужил всичко, което казахте, с изключение на това за плетките. Езми, момичето ми, никога няма да забравя, че единствено ти ме защити. Повикай Маги да разчисти цялата тази бъркотия — знам колко сте доволни всички, дето тая пущина се разби на парченца! — и да поднесе пудинга.

Анн никога не би повярвала, че една вечер, която започва толкова ужасно, може да завърши така приятно. Сайръс можеше да бъде най-сърдечният, най-добрият събеседник; при това очевидно всичко се беше разминало, защото след няколко вечери Трикс дойде да уведоми Анн, че най-сетне събрала достатъчно смелост да каже на баща си за Джони.

— И как го прие, Трикс? Много ли беше ужасно?

— Ами! Съвсем не се държа ужасно! — срамежливо си призна Трикс. — Само изпръхтя и каза, че било крайно време Джони да си дойде на думата, след като цели две години се навърта наоколо и прогонва всички останали. Според мен усещаше, че просто не е редно

толкова скоро да изпадне в нов „пристъп на срѣдня“. А пък да ти кажа, Анн, между тези си „пристъпи“ татко наистина е душичка.

— Смятам, че той е много, много по-добър баща, отколкото заслужаваш — заключи Анн, точно в стила на Ребека Дю. — На онази вечеря ти се държа направо оскърбително, Трикс.

— Но нали ти започна всичко — заоправдава се Трикс. — Пък и добрият мил Прингъл ми помогна мъничко. Е, всичко е добро, свършва ли добре — и, слава богу, никога вече няма да ми се налага да бърша прахта от оная ваза!

[1] Самюъл Пийпс (1633 — 1703) — английски политик, прочут с дневниците си. — Бел.пр. ↑

Откъс от писмо до Гилбърт две седмици по-късно

Годешът на Езми Тейлър и д-р Ленъкс Картър вече е обявен. По всичко, което можах да схвана от несвързаните местни клюки, в онази фатална петъчна вечер той решил да я защити и да я спаси от баща ѝ и от семейството ѝ — а навярно и от приятелките ѝ! Очевидно годешът бил резултат от кавалерското му чувство. Трикс продължава да твърди, че причината съм аз, и предполагам, че имам някакъв пръст в тази работа. Но смятам никога вече да не си правя подобни експерименти. Все едно да хванеш дявола за опашката.

Наистина не знам какво ми стана тогава, Гилбърт. Трябва да беше някаква тлееща искра от остарялата ми омраза към всичко, което намирисва на прингълщина. Сега вече наистина ми изглежда остаряла. Вече почти съм я забравила. Но хората край мен още се чудят. Госпожица Валънтайн Корталоу казала, че никак не се учудва, че съм спечелила рода Прингъл, защото съм имала „такова излъчване“; а жената на свещеника пък си мисли, че всичко е резултат от молитвите, които отправяла. Е, знае ли човек как точно е станало?

Вчера с Джен Прингъл се поразходихме след училище и си говорихме „за обувки, за кораби и за червен восък“ — за почти всичко, освен за геометрия. Тази тема я отбягваме. Джен е наясно, че не съм особено добра по геометрия, но мъничката подробност, която знам за капитан Майръм, уравновесява нещата. Дадох на Джен „Книга на мъчениците“ от Фокс. Мразя да раздавам книги, които обичам — когато ми ги върнат, някак имам чувството, че вече не са същите. Но пък на мен „Мъчениците“ ми е любима само защото преди години госпожа Алън ми я подари в неделното училище. Инак не обичам да чета за разни мъченици, все ме карат да се чувствам нищожна и засрамена — засрамена да си призная, че мразя да ставам от леглото в мразовити утрини и че вечно отлагам посещенията при зъболекаря.

Е, радвам се, че Езми и Трикс и двете са щастливи. Откакто собственият ми любовен романс процъфтява, все повече се

интересувам от околните. Но, както знаеш, това е доброжелателен интерес. Не клюкарски, не злонамерен — просто се радвам, че по света има толкова много щастие.

Още е февруари и „над покрива на манастира снежец проблясва под луната“. Само дето покривът не е на никакъв манастир, а на хамбара на господин Хамилтън. Но започвам да си мисля: още само няколко седмици, и ще дойде пролетта, а след още няколко седмици ще дойде и лятото, и ваканцията, и „Грийн Гейбълс“... И златното слънце над ливадите в Авонлий... И заливът, сребрист на зазоряване, сапфиреносин под лунната светлина, и пурпурен по залез... и ти...

Безкрайни са плановите ни с малката Елизабет за тази пролет. Вече сме много добри приятелки. Всяка вечер ѝ нося млякото, а от време на време, много рядко, я пускат с мен на разходка. Открихме, че рождените ни дни са в един и същи ден, и Елизабет стана пурпурна от възнание. Толкова е сладка, когато се изчервява. А обикновено е прекалено бледа и млякото не я зачервява. Бузките ѝ порозовяват единствено когато се връщаме от разходка и я е облъхнал привечерният вятър. Веднъж мрачно ме попита:

— Госпожице Шърли, когато порасна, ще имам ли и аз такава хубава млечна кожа като вашата, ако всяка вечер си мажа лицето с кисело мляко?

Изглежда тук, на Уличката на привиденията, киселото мляко е най-предпочитаното козметично средство. Открих, че и Ребека Дю го използва. Зарече ме да не казвам на вдовиците — щели да си помислят, че е твърде лекомислено за нейната възраст. Броят на тайните, които съм длъжна да пазя тук, в „Уинди Уилоус“, направо ме състарява преждевременно. Чудя се дали да не мажа с кисело мляко носа си, ако това ще помогне да изчезнат седемте ми лунички. Между другото, господине, хрумвало ли ти е някога, че имам „хубава млечна кожа“? И да ти е хрумвало, никога не си ми го казвал. А знаел ли си, че съм „относително красива“? Защото аз открих, че съм била.

— Какво означава да си красива, госпожице Шърли? — мрачно попита Ребека Дю един ден, докато обличах новата си тъмнобежова муселинена рокля.

— Често съм се питала — отвърнах аз.

— Но ти си красива — рече Ребека Дю.

— Не вярвах, че може да си толкова саркастична, Ребека.

— Не исках да съм саркастична, госпожице Шърли. Наистина си красива — е, относително поне.

— Как така относително?

— Погледни се в огледалото на бюфета — посочи Ребека Дю. — В сравнение с мен си красива.

Е, наистина бях!

Но още не съм довършила за Елизабет. Една бурна вечер вятърът фучеше из Уличката на привиденията и двете не можахме да излезем на разходка. Тя се качи в стаичката ми и чертахме карта на Приказната страна. Елизабет седеше на синята ми поничка възглавничка, за да ѝ бъде по-високо, и когато се навеждаше над картата, имаше вид на сериозно малко джуженце (между другото, хич не ми поправяй правописа! „Джуженце“ звучи къде-къде по-тайнствено и приказно от „джудженце“.)

Картата още не сме я завършили — всеки ден се сещаме по нещо ново, което да допълним. Снощи добавихме къщата на Снежната вещица и зад нея очертахме троен хълм, целият обрасъл с разцъфтели вишни. (Между другото, Гилбърт, много ми се ще край нашата къща на мечтите да има някоя и друга дива вишна.) Разбира се, на нашата карта присъства голямото Утре — източно от днес и западно от вчера; освен това в нашата приказна страна нямат край различните времена — пролетно време, продължително време, кратко време, време по новолуние, време за лека нощ, скоро време — но си нямаме крайно време, то е твърде тъжно за една приказна страна; има старо време, младо време — понеже там, където има старо време, трябва да има и младо; планинско време, тъй като звучи така вълнуващо; нощно време и дневно време — но няма време за лягане, нито пък време за училище; коледно време — и то не едно-единствено, защото за една приказна страна това би било твърде тъжно; изгубено време, понеже е толкова хубаво да го намериш; понякогашно време, весело време, бързо време, бавно време, време половин час след целувката, време за прибиране у дома, и време незапомнено, което е една от най-красивите фрази на света... Имаме си и вълшебни червени стрелкички, които отвсякъде насочват към различните времена. Знам, Ребека Дю си мисли, че прекалено съм се вдетинила. Но, Гилбърт, дано никога не допуснем да станем прекалено стари и мъдри... Не, не — прекалено стари и глупави! — за приказната страна.

Усещам как Ребека Дю се чуди дали оказвам добро влияние върху живота на Елизабет. Смята, че ѝ вдъхвам смелост да стане „мечтателка“. Една вечер, когато ме нямало, Ребека Дю ѝ занесла млякото и я заварила до портата, така съсредоточено впила поглед в небето, че дори не чула леките (всичко друго, но не и леки!) стъпки на Ребека.

— Вслушвах се, Ребека — възкликнала тя.

— Май прекалено много се вслушваш — неодобрително рекла Ребека.

Елизабет се усмихнала отнесено и непоколебимо. (Ребека Дю не използва точно тези думи, но аз си знам точно как се е усмихнала Елизабет.)

— Ще се учудиш, Ребека Дю, ако разбереш какво дочувам понякога — казала тя с такъв тон, от който косите на Ребека Дю настръхнали, или поне така твърди тя.

Но у Елизабет винаги има някакво чародейно излъчване — какво да се прави?

Твоя

Анн

Р. S. Никога, никога, никога няма да забравя лицето на Сайръс Тейлър, когато жена му го обвини, че плете на една кука. Но винаги ще ми е симпатичен, задето е издирил ония котенца. А и Езми ми харесва, задето защити баща си точно в момента, когато всичките ѝ надежди бяха разбити.

Р. S. 2. Смених перото си. И те обичам, защото не си такъв надут като д-р Картър. И те обичам, защото нямаш такива щръкнали уши като на Джони. И — най-съществената причина — обичам те, просто защото си си Гилбърт!

„Уинди Уилоус“
Уличката на привиденията
30 май

Най-скъпи и още по-скъпи мой,
Пролет е!

Навярно не си го и разбрал сред суматохата на изпитите в Кингспорт. Но аз го съзнавам с всяка своя клетка. Цял Съмърсайд го съзнава. И най-невзрачните улички са изменени под пръстите на цветовете, надвиснали над старите стобори, и от редиците глухарчета в тревата край дворните пътеки. Дори и китайската девойка на полицата ми го съзнава, и съм сигурна, че само да мога някоя нощ да се пробудя достатъчно бързо, ще я хвана да танцува самотно с розовите си обувчици с позлатени токчета.

Всичко ми нашепва: „Пролет е!“ — и малките смеещи се поточета, и сините мъгли над Царя на бурите, и кленовете в гробището, където ходя да чета писмата ти, и побелелите череши по Уличката на привиденията, и лъскавите, жизнерадостни червеношийки, които предизвикателно подскочат под носа на Дъсти Милър в задния двор, и бръшлянът, който пада на зелени гирлянди над малката врата, при която Елизабет идва за млякото си, и елите край гробището, вирнали новите пискюли по връхчетата на клоните си. Дори самото старо гробище, където над главите на мъртвите са насадени какви ли не цветя, и те цъфтят и зеленееят, сякаш искат да кажат: „Дори и тук животът надделява над смъртта“. Онази вечер си направих наистина прекрасна разходка до гробището. (Убедена съм, че Ребека Дю намира вкуса ми към тия разходки за ужасяващо патологичен. „Не мога да проумея какво толкова те влече към онова зловещо място“, все ми вика тя.) Бродих там в ароматния зелен полумрак и се питах дали очите на Стивън Прингъл най-сетне са се затворили и дали жената на Нейтан Прингъл действително се е опитвала да го отрови. Гробът ѝ изглежда така невинен с

новопораслата трева и юнски лилии, че стигнах до извода, че всичко е било пълна клевета.

Само месец още, и ще си ида у дома за ваканцията! Непрестанно мисля за обсипаните в сняг дървета на старата овощна градина в „Грийн Гейбълс“, за старото мостче над Езерото на бляскавите води, за далечния шум на прибоя, за един летен следобед в Алеята на влюбените... и за теб!

Тази вечер, Гилбърт, перото ми просто е точно каквото ми трябва и...

(Две страници пропуснати)

Тази вечер навестих семейство Гибсън. Преди известно време Марила ме помоли да ида да ги видя, понеже някога, когато живеели в Белите пясъци, били близки. Аз съответно ги навестих и оттогава ходя там веднъж седмично, защото Полин явно се радва на посещенията ми, а много ми е жал за нея. Направо е робиня на онази ужасна старица майка си.

Госпожа Адониръм Гибсън е осемдесетгодишна и прекарва дните си в инвалидна количка. Преместили се в Съмърсайд преди петнадесет години. Полин, която е на четиридесет и пет, е най-малката от децата — всичките ѝ братя и сестри се изпоженили и всичките твърдо не приемат госпожа Адониръм в домовете си. Ето защо Полин се грижи за къщата и едва ли не носи майка си на ръце. Тя е малко бледичка, с очи на кошута и златистокестеняви, все още бляскави и красиви коси. Доста са заможни, и ако не беше майка ѝ, Полин щеше да си живее чудесно. Тя просто обича да работи за църквата и би била направо щастлива да се включи в Женското мисионерско благотворително дружество и да подготвя църковни вечери и общи събрания. Но сега едва успява да се измъкне от къщи дори в неделя, за да иде на църква. И не виждам никакъв изход за нея, тъй като старата госпожа Гибсън явно ще живее сто години. И макар и да не може да използва краката си, определено няма никакви проблеми с използването на езика си. Винаги ме обзема безпомощна ярост, като седя там и я слушам как язвително се подиграва с горкичката Полин. Е, все пак Полин ми довери, че майка ѝ „има високо мнение“ за мен и че когато съм наоколо, се отнасяла с нея доста по-мило. Ако е така, направо изтръпвам, като си представя как ли се държи, когато мен ме няма.

Полин не се осмелява да направи нищичко, без да се допита до майка си. Дори дрехите си не може да избира сама, освен някой и друг чифт чорапи. Всичко трябва да се изпраща за одобрение на госпожа Гибсън; всичко трябва да бъде доизносвано и преобръщано по два пъти. Шапката на Полин е отпреди четири години!

Госпожа Гибсън не може да понася никакъв шум, нито пък чист въздух в дома си. Разправят, че никога в живота си не се била засмяла. Тъй или инак, самата аз наистина не съм я видяла да се усмихва, и като я погледна, неусетно се питам как ли ще изглежда лицето ѝ, ако се засмее. Полин дори не може да си има собствена стая. Трябва да спи в стаята на майка си и нощем да става почти всяка минута, за да разтрива гърба на госпожа Гибсън, да ѝ дава хапчета, да ѝ носи бутилка с гореща вода — гореща, а не топла! — да ѝ намества възглавниците или пък да проверява какви са ония тайнствени шумове в задния двор... Госпожа Гибсън се наспива следобед, а нощите си прекарва, като изнамира на Полин все нови и нови задачи.

И все пак нищо и никога не би могло да превърне Полин в кисело мрънкало. Тя е добра, всеотдайна и търпелива, и се радвам, че си има куче, което да обича. Това куче е единственото нещо, което някога е взела на своя глава, и то само защото някъде из града станал обир и госпожа Гибсън решила, че то ще ги пази. Полин дори не смее да покаже пред майка си колко много обича кучето. Госпожа Гибсън го ненавижда и все мърмори, че разнасяло кокали из къщи, но по някаква своя си егоистична причина все не нарежда да го махнат.

Аз обаче най-сетне имам възможност да направя нещо за Полин, и ще го направя. Ще ѝ дам един истински ден, макар и заради това да не отида следващия уикенд в „Грийн Гейбълс“.

Тази вечер, като влязох, забелязах, че Полин е плакала. Госпожа Гибсън не ме остави дълго на съмненията ми:

— Полин иска да замине и да ме изостави, госпожице Шърли — рече тя. — Каква благодарна дъщеря си имам, а?

— Само за един ден, мамичко! — Полин преглътна едно хълцане и се опита да се усмихне.

— Само за един ден, разправя тя! Е, вие поне знаете какви са моите дни, госпожице Шърли. Всички знаят какви са моите дни. Но вие, госпожице Шърли, все още не знаете, и се надявам никога да не узнаете колко дълъг може да бъде един ден, когато човек страда.

Много добре знаех, че госпожа Гибсън никак, ама никак не страда, така че не си направих труда да ѝ съчувствам.

— Мамичко, но аз, разбира се, ще намеря кой да остане при теб — рече Полин и ми обясни: — Виждате ли, идната събота братовчедка ми Луиза празнува сребърната си сватба в Белите пясъци и държи да отида. Бях ѝ шаферка, когато се омъжваше за Морис Хилтън. Толкова ми се иска да отида, стига само мамичка да даде съгласието си...

— Е, щом трябва да си умра сам-самичка, значи така трябва — заяви госпожа Гибсън. — Оставям всичко на собствената ти съвест, Полин.

Разбрах, че Полин е изгубила битката още в мига, в който госпожа Гибсън заговори за съвест. Госпожа Гибсън цял живот е налагала своето, като оставяла нещата на съвестта на околните. Казват, че някакъв младеж години наред искал да се ожени за Полин, но госпожа Гибсън попречила, като оставила нещата на съвестта на Полин.

Полин изтри очи, събра сили за една жалка усмивка и се захвана с роклята, която преправяше — противно каре в зелено и черно.

— О, Полин, я не се цупи! — отсече госпожа Гибсън. — Не мога да понасям нацупени хора! И не забравяй да зашиеш якичка на роклята! Ще повярвате ли, госпожице Шърли, тя всъщност искаше да остави роклята без якичка. Ако си отида, и дълбоки деколтета ще вземе да носи!

Погледнах бедната Полин. Стройната ѝ шия, още доста сочна и хубава, бе стегната във висока, колосана дантелена яка.

— Роклите без яки са на мода сега — вметнах.

— Роклите без яки — отрязва госпожа Гибсън — са неприлични!

(Между другото, самата аз бях с рокля без яка.)

— Нещо повече — продължи госпожа Гибсън, като се върна на предишната тема, — тоя Морис Хилтън никога не ми е харесвал. Майка му беше Крокет по баща. Никога не е имал чувство за благоприличие. Все целува жена си на най-неподходящи места!

(А ти, Гилбърт, убеден ли си, че ме целуваш само на подходящи места? Боя се, че за госпожа Гибсън трапчинката на шията например би била най-неподходящото място.)

— Но, мамичко, не помниш ли, това се случи в деня, когато конят на Харви Уидър едва не я премаза, както препускаше право към

градината на църквата! Напълно естествено беше Морис да е малко развълнуван.

— Полин, не ми противоречи, моля те! Все още твърдя, че това е неподходящо място хората да се целуват. Но, то се знае, моето мнение вече не означава нищо за никого. То се знае, че всеки иска да ме види в гроба. Знам какъв товар съм за теб. Де да можех и да умра. Никой не ме иска.

— Не говори така, мамичко! — замоли я Полин.

— Ще говоря така. Ето те тебе, наумила си да ходиш на оная сребърна сватба, макар да знаеш, че не желая това.

— Мамичко, миличка, няма да отида. Не бих и помислила да отида, щом ти не го желаяш. Не се вълнувай толкова.

— О, не, аз не мога да си позволя дори мъничко вълнение, нали така, за да поразведря еднообразния си живот! Нали не си тръгвате така скоро, госпожице Шърли?

Изпитвах усещането, че ако остана още малко, или ще полудея, или ще зашлевя госпожа Адониръм през сбръчканото лице. Ето защо обясних, че имам да проверявам контролни.

— Добре де, добре, разбирам, че за едно младо момиче две стари жени като нас са твърде жалка компания — въздъхна госпожа Гибсън. — Пък и Полин не е никак весела, нали така, Полин? Никак весела. Не ме учудва, че на госпожица Шърли не ѝ се остава повече.

Полин ме изпрати до верандата. Луната огряваше малката ѝ градинка и проблясваше над пристанището. Мек приятен повеи нашепваше нещо на побелялото ябълково дръвче. Беше пролет... пролет... пролет! Дори и госпожа Гибсън не може да накара сливите да спрат да цъфтят. И меките сиво-сини очи на Полин се изпълниха със сълзи.

— Толкова ми се ще да ида на сребърната сватба на Лу — продължително въздъхна тя с отчаяно смирение.

— Ще идете — казах аз.

— О, не, скъпа, не мога да отида. Мамичка, милата, никога няма да се съгласи. Просто трябва да си го избия от главата. Не е ли прекрасна луната тази вечер? — добави тя с тих, весел тон.

— Не съм чула да е излязло нещо добро, когато човек зяпа луната — провикна се госпожа Гибсън откъм прозореца на дневната. — Хайде, Полин, стига си чуруликала там, ами влез ми донеси

червените спални пантофки, дето са обточени с кожа. Тия обувки направо ужасно ми стискат. Но никой не го е грижа как страдам аз.

Почувствах, че лично мен наистина не ме е грижа как страда тя. Бедната миличка Полин! Но за Полин определено идва почивният ден, и тя ще отиде на онази сребърна сватба. Аз, Анн Шърли, казах!

Щом се прибрах, разказах всичко на Ребека Дю и на вдовиците и много се смяхме, докато измисляхме какви ли не прекрасни обиди по адрес на госпожа Гибсън. Леля Кейт не мисли, че ще успее да склоня госпожа Гибсън да пусне Полин, но Ребека Дю вярва в мен:

— Каквото и да стане, ако не можеш, значи никой не може — казва тя.

Наскоро бях на вечеря у госпожа Том Прингъл, онази, дето не ме взе на квартира. (Ребека твърди, че съм най-изгодната наемателка, за която е чувала, понеже така често ме канят на вечеря.) Много се радвам, че не ме взе. Тя е мила и мъркаща, и ще я пуснат и в рая заради кейковете ѝ, но нейният дом не е „Уинди Уилоус“, не се намира на Уличката на привиденията, а и тя не е нито леля Кейт, нито леля Чати, нито Ребека Дю. Аз си ги обичам и трите, и ще остана тук на квартира и през следващата, и през по-следващата година. Креслото ми винаги е „креслото на госпожица Шърли“, и леля Чати разправя, че когато ме няма, Ребека Дю сервира и на моето място, „че да не изглежда тъй самотно“. Понякога чувствата на леля Чати са малко пообъркани, но тя твърди, че вече ме разбирала и знаела, че никога няма съзнателно да я обидя.

С малката Елизабет вече излизаме на разходка по два пъти седмично. Госпожа Камбъл се съгласи на това, но не бива по-често, и никога в неделя. Пролетно време нещата при малката Елизабет са по-добре. Дори и в оная мрачна стара къща прониква по някой слънчев лъч, а отвън тя изглежда дори красива, когато по нея затанцуват сенките от върховете на дърветата. И все пак Елизабет обича да бяга оттам винаги, когато може. Понякога отиваме до града, та да може да разгледа осветените витрини. Но най-често вървим дотам, докъдето ни стига смелост, по Пътя, който води до Края на света, и всеки завой преминаваме с чувство за приключение и очакване, сякаш зад него ще открием голямото Утре, а ниските зелени вечерни хълмове меко се гушат един до друг в далечината. Едно от нещата, които ще направи Елизабет в голямото Утре, е „да иде във Филаделфия и да види ангела

в църквата“. Не съм ѝ казвала — пък и никога няма да ѝ кажа — че човек достатъчно бързо губи илюзиите си. Но както и да е, ако можехме да стигнем до голямото Утре, кой знае какво щяхме да намерим там? Навярно ангели има навсякъде.

Понякога през кристалния пролетен въздух наблюдаваме как корабите навлизат в пристанището с попътния вятър и оставят блестящи дири по водата, а Елизабет се пита дали баща ѝ не е на борда на някой от тях. Вкопчила се е в надеждата, че някой ден той може и да дойде. Аз пък не мога да проумея защо не идва. Убедена съм, че би дошъл, само да знаеше каква мила дъщеричка жадува за него тук. Предполагам, че изобщо не съзнава, че тя вече е доста голямо момиче. Предполагам, че още я мисли за малкото бебе, струвало живота на жена му.

Скоро привършва първата ми година в Съмърсайдската гимназия. Първият срок беше същински кошмар, но последните два бяха много приятни. Родът Прингъл са чудесни хора. Как изобщо съм могла да ги сравнявам със семейство Пай?! Днес Сид Прингъл ми донесе букет трилиуми. Джен ще бъде първенец в класа си и, както разправят, мис Елън твърдяла, че аз съм била единствената учителка, която изобщо истински разбира детето! Само Катрин Брук е като трън в очите ми — продължава да се държи враждебно и отчуждено. Ще се откажа от опитите да се сприятелявам с нея. В края на краищата, както казва Ребека Дю, всичко си има граници.

О, без малко да забравя да ти кажа — Сали Нелсън ме помоли да ѝ стана шаферка. Сватбата ще бъде на 30 юни в Бонивю, лятната къща на д-р Нелсън, някъде накрай света. Омъжва се за Гордън Хил. И от шестте дъщери на д-р Нелсън неомъжена ще остане единствено Нора Нелсън. Джим Уилкокс от години излизал с нея „от време на време“, както казва Ребека Дю, но нещата сякаш все не стигали доникъде и вече никой не вярва, че ще стигнат. Сали ми е много симпатична, но с Нора така и не се сближихме. Тя, разбира се, е доста по-голяма от мен и доста сдържана и горделива. Все пак ми се щеше да станем приятелки. Нито е хубавица, нито много умна, нито чаровна, но някак има вкус. Имам чувството, че ще си струва.

Като говорим за сватби, миналия месец Езми Тейлър се омъжи за своя доктор на филологическите науки. Сватбата беше в сряда следобед и не можах да отида в църквата, но всички твърдят, че

изглеждаше много красива и щастлива, а Ленъкс имал вид на човек, който съзнава, че е направил верния избор. Със Сайръс Тейлър станахме големи приятели. Често се сещаме за онази вечеря, която вече пред всички е признал за голяма шега.

— Оттогава не смея да се цупя — призна ми той. — Следващия път майчицата може да ме обвини, че съм шил ковъорче. — После праща по мен поздрав на вдовиците.

Така е, Гилбърт, хората са чудесни, и животът е чудесен, и аз съм
Завинаги

Твоя!

Р. S. Старата ни червена крава долу в ливадата на господин Хамилтън си има петнисто теленце. Вече три месеца купуваме млякото от Лу Хънт. Ребека разправя, че пак ще имаме сметана, и че все чувала, че благините на Хънт край нямали, но сега вече го вярвала. Ребека изобщо не искаше това теле да се ражда. За да я прилъже, леля Кейт трябваше да хване господин Хамилтън да ѝ обясни, че кравата е вече твърде стара, за да се отели.

— Ах, когато остарееете и сте прикована към леглото като мен, ще ми съчувствате повече отсега — прохленчи госпожа Гибсън.

— Моля ви, госпожо Гибсън, не си мислете, че ми липсва съчувствие — отвърна Анн, на която след половинчасови напразни усилия ѝ идеше да стисне госпожа Гибсън за гушата. Ако не беше погледът на Полин, сведен умолително към пода, нищо на света не можеше да я удържи да се откаже и да си тръгне отчаяна. — Уверявам ви, че няма да сте самотна и изоставена. Аз ще съм тук целия ден и ще се старая нищичко да не ви липсва.

— Ох, знам си, че от мене никой няма полза — продължи госпожа Гибсън, сякаш нищо не е чула. — Няма нужда да ми го натяквате, госпожице Шърли. Готова съм да умра по всяко време... по всяко време. И тогава Полин ще може да се развява колкото си ще. И няма да съм тук, и да се чувствам изоставена. Днес никой от младите няма и капчица разум. Всички са лекомислени... Много, много лекомислени.

Анн не разбра дали Полин или тя самата е лекомислената млада особа без капчица разум, но опита да извади последния си коз:

— Но нали знаете, госпожо Гибсън, ако Полин не отиде на сребърната сватба на братовчедка си, хората наистина ще започнат да приказват такива ужасни неща!

— Щели да приказват! — отрязва я госпожа Гибсън. — И какво ще разправят?

— Скъпа госпожо Гибсън („Да ми прости Господ за това обръщение!“ — мина ѝ през ума), знам, че за дългия си живот сте разбрали какво точно могат да разправят злите езици.

— Не биваше да ми припомняте за възрастта ми — озъби се госпожа Гибсън. — И няма какво да ми обяснявате колко е злобен светът. Знам го прекалено добре, прекалено добре. А и няма нужда да ми казвате, че този град е пълен с отвратителни клюкари. Но не знам защо не ми се ще да ме разнасят, че съм била една стара тиранка. Аз не

съм спирала Полин да върви. Не оставих ли решението на нейната съвест?

— Малко са хората, които ще повярват на това — рече Анн с тъга и загриженост.

Една-две минути госпожа Гибсън яростно смука ментовия си бонбон, и най-сетне каза:

— Чух, че в Белите пясъци върлували заушки.

— Мамичко, скъпа, нали знаеш, че съм боледувала от заушка.

— Някои хора ги повтаря. И ти ще си точно от тях, Полин. Вечно прихващаш какви ли не болести. Колко нощи съм будувала заради теб, без да се надявам да дочакаш утрото! Ах, божичко, как бързо се забравят майчините жертви! И как ще стигнеш до Белите пясъци? От години не си се качвала на влак. Пък и в събота вечер няма влак за насам.

— Тя може да замине с влака в събота сутринта — рече Анн. — И съм сигурна, че господин Джеймс Грегър ще я върне обратно.

— Тоя Джим Грегър никога не ми е бил симпатичен. Майка му беше Тарбуш по баща.

— Той заминава с двуколката си в петък, инак щеше да я закара и на отиване. Но и с влака няма какво да ѝ се случи, госпожо Гибсън. Просто ще се качи в Съмърсайд и ще слезе в Белите пясъци. Без никакво прекачване.

— Зад всичко това се крие нещо — подозрително каза госпожа Гибсън. — Защо толкова настоявате тя да отиде, госпожице Шърли? Само това ми кажете.

Анн се приведе и се усмихна в лицето ѝ, право срещу кръглите очички:

— Защото смятам, госпожо Гибсън, че Полин е една добра и грижовна дъщеря спрямо вас, но от време на време, както всички останали хора, има нужда от някой и друг почивен ден.

Повечето хора смятаха, че на усмивката на Анн е трудно да се устои. Дали това, или страхът от мълвата обезоръжи госпожа Гибсън.

— Предполагам, на никого не му хрумва, че и аз имам нужда от почивен ден от този инвалиден стол. Де да можех да си го взема... Но не мога. Просто трябва търпеливо да нося товара си. Е, щом трябва да иде, значи трябва. Винаги е постигала каквото си науми. Ако хване заушка или се разболеет от ухапване на комар, после да не ме обвинявате мен. Аз ще се оправям, както мога. Да де, предполага се, че и вие ще сте тук, но вие не сте свикнали с навиците ми, както Полин. Е, все някак ще го преживея за един ден. Ако пък не мога — пак хубаво, вече толкова години живея живот назаем, какво значение има?

Това в никакъв случай не беше благосклонно съгласие, но все пак си беше съгласие. От облекчение и благодарност Анн се усети, че върши нещо, което не би и сънувала, че ще извърши — наведе се, целуна съсухрената кожа на госпожа Гибсън и каза:

— Благодаря.

— Я стига с вашите измамни ласкателства — заключи госпожа Гибсън. — Вземете си един ментов бонбон.

— Как ли ще мога да ви се отблагодаря, госпожице Шърли? — попита Полин, като изпращаше Анн надолу по улицата.

— Като отидете в Белите пясъци с леко сърце и изживеете с наслада всяка минута от времето там.

— О, ще го направя! Не знаете, госпожице Шърли, какво означава това за мен. Не само с Луиза искам да се видя. Старото имение на Лъкли в съседство с нейната къща ще го продават, а така ми се искаше да го видя още веднъж, преди да премине в чужди ръце. Мери Лъкли — сега тя е госпожа Хауърд Флеминг и живее далеч на Запад — беше най-скъпата ми приятелка, когато бях девойка. Като сестри бяхме. Толкова често ходех в Лъкли, и толкова го обичах. Колко съм си мечтала да се върна там... А мамичка все казва, че вече съм твърде стара, за да мечтая. Смятате ли така, госпожице Шърли?

— Никой никога не е твърде стар, за да мечтае. А и мечтите никога не остаряват.

— Толкова се радвам, че ви чувам да го казвате. О, госпожице Шърли, само като си помисля, че пак ще видя Залива! Петнадесет години не съм го виждала. Пристанището е красиво, да, но то не е Залива. Имам чувството, че ще литна. И всичко това дължа на вас. Мамичка ме пусна да отида единствено защото ви харесва. Направихте ме щастлива — вие винаги правите хората щастливи. Ами така си е, госпожице Шърли — като влезете в някоя стая, и хората се чувстват по-щастливи.

— Това е най-милият комплимент, който някога са ми правили, Полин.

— Има само един проблем, госпожице Шърли. Нямам какво да облека, освен старата си черна рокля от тафта. А тя май ще е прекалено мрачна за сватба, а? Пък и откак отслабнах, ми стана прекалено широка. Разбирате ли, тя ми е отпреди шест години.

— Трябва да се опитаме да придумаме майка ви, че ви е нужна нова рокля — с надежда каза Анн.

Но това се оказа свръх силите ѝ. Госпожа Гибсън остана непреклонна. Черната тафтена рокля на Полин си била достатъчно добра за сребърната сватба на Луиза Хилтън.

— Преди шест години дадох за плата по два долара на ярд^[1] и после още три долара на Джейн Шарп да я ушие. Джейн е добра шивачка. Майка ѝ беше Смайли по баща. Каква е тази идея да искаш нещо „леко“, Полин Гибсън! Ако я оставя, госпожице Шърли, тя ще тръгне облечена в яркочервено от главата до петите. Само ме чака да умра, за да го направи. Е, хубаво де, много скоро ще се отървеш от всички грижи, които ти създавам. Тогава ще можеш да се обличаш ярко и лекомислено колкото си щеш. Но додето съм жива, ще ходиш както трябва. А на шапката ти пък какво ѝ е? И без това вече ти е време да започнеш да носиш боне.

Горката Полин изпитваше същински ужас при мисълта да носи боне. Предпочиташе до края на живота си да носи старата си шапка.

— Просто ще се радвам вътре в душата си и ще забравя всичко, свързано с дрехите — сподели тя с Анн, когато излязоха в градината да наберат за вдовиците букет юнски лилии и дамско сърце.

— Имам една идея — прекъсна я Анн, като предпазливо се огледа и се увери, че госпожа Гибсън не може да ги чуе, макар и да ги наблюдава от прозореца на дневната. — Нали сте виждали сребристосивата ми поплинена рокля? Ще ви я заема за сватбата.

От вълнение Полин изгърва кошницата с цветята и в краката на Анн се изсипа море от розово-бяла сладост.

— О, скъпа моя, не бих могла! Мамичка няма да ми разреши.

— Тя изобщо няма да разбере. Чуйте! В събота сутринта ще я облечете под черната тафта. Убедена съм, че ще ви стане. Малко е дължка, но утре ще ѝ пришия няколко басти — на мода са в момента. Тя е без яка, с ръкави до лактите, така че никой няма и да заподозре. Щом стигнете в Залива на чайките, сваляте тафтената рокля. А поплинената можете да оставите вечерта в Залива на чайките, и другата седмица, като си отивам у дома, ще си я прибера.

— Но не е ли прекалено младежка за мен?

— Съвсем не. Сиво се носи във всяка възраст.

— Смятате ли, че би било... редно да лъжа мамичка така? — поколеба се Полин.

— В този случай е напълно редно — безсрамно обяви Анн. — Знаете ли, Полин, някак не върви на сватба да се носи черна рокля. Може да донесе нещастие на булката.

— О, в никакъв случай не искам да правя такова нещо! Пък и, разбира се, от това на мамичка нищо няма да ѝ стане. Надявам се да прекара съботата добре. Боя се, че няма да яде много-много, щом ме няма мен — както когато ходих на погребението на братовчедка ми Матилда. Госпожица Праути каза, че изобщо не хапнала — тогава тя се погрижи за нея. Толкова беше изнервена от смъртта на братовчедката Матилда — за мамичка говоря.

— Ще яде. Ще се погрижа за това.

— Знам, че сте свикнали да се справяте с нея — заключи Полин.

— И още нещо, скъпа — нали няма да забравите да ѝ давате лекарствата в назначените часове? Ох, в края на краищата май не бива да отивам!

— Толкова отдавна сте отвън, че можехте да наберете четиридесет букета! — сърдито се провикна госпожа Гибсън. — Не знам защо ви трябва да носите цветя на вдовиците. Имат си достатъчно. Ако чаках Ребека Дю да ми изпрати цветя, доста време

щеше да ми се наложи да живея и без тях. Направо примирам за глътка вода. Но нали никой не го е грижа за мен...

В петък вечерта Полин, ужасно объркана, телефонира на Анн. Боляло я гърло, как мисли госпожица Шърли, дали може да е от заушка? Анн изтича да я успокои и ѝ занесе сивата поплинена рокля, увита в табак. Скри пакета в люляците и късно вечерта Полин, обляна в студена пот, успя да го вмъкне в малката стаичка на горния етаж, където държеше дрехите си и се преобличаше, макар да не ѝ се разрешаваше да спи там. Дълго се колеба за роклята. Навярно болното гърло беше възмездие за измамата ѝ. Но тя не можеше да отиде на сребърната сватба на Луиза в оная отвратителна стара рокля от черна тафта — просто не можеше.

[1] Ярд = 0,9144 м. — Бел.пр. ↑

Рано в събота Анн радостно влезе в дома на семейство Гибсън. В сияйни летни утрини като тази тя винаги изглеждаше чудесно — сякаш сияеше заедно с утрото и се движеше из златистия въздух като стройна фигурка от древногръцка амфора. Дори скучната стая заблестя — направо оживя! — щом тя влезе.

— Вървите така, като че целият свят ви принадлежи — язвително отбеляза госпожа Гибсън.

— И наистина е така — весело отвърна Анн.

— Ах, толкова сте млада — ядовито изрече госпожа Гибсън.

— Не отдръпвам сърцето си от никоя радост — цитира Анн. — Ето че познавам Библията, госпожо Гибсън.

— „Човек е роден в мъка.“ Това също е от Библията — отвърна госпожа Гибсън. Фактът, че с такава лекота обори госпожица Шърли, бакалавър на науките, я приведе в относително добро настроение. — Ласкателството не ми е присъщо, госпожице Шърли, но тази сламена шапка със синьото цвете някак много ви отива. Под нея косите ви май не изглеждат така червени. Не е ли възхитително едно такова свежо младо момиче, а, Полин? Не ти ли се ще и ти самата да си така свежа и млада?

Точно в момента Полин беше твърде щастлива и възбудена, за да ѝ се ще да е на мястото на когото и да било друго. Анн се качи с нея до стаичката на горния етаж и ѝ помогна да се облече.

— Как хубаво е човек да си мисли за всички онези приятни неща, които трябва да се случат днес, госпожице Шърли! Гърлото ми вече е къде-къде по-добре, а и мамичка е в такова добро настроение... Навярно не ви изглежда така, но аз си знам, тъй като разговаря, макар и саркастично. Ако беше ядосана или сърдита, щеше да се цупи. Обелила съм картофи, пържолата е в хладилната кутия, а млечното желе за мамичка е долу в мазето. За вечеря има пържено пиле, а в кухненския килер съм оставила пандишпанен кейк. Още съм притеснена да не би мамичка да промени решението си. Ако го

направи, просто няма да го понеса. О, госпожице Шърли, наистина ли смятате, че е по-добре да нося оная сива рокля?

— Облечете я! — нареди Анн с най-учителския си тон.

Полин се подчини, и изведнъж се появи една съвсем различна Полин. Сивата рокля ѝ стоеше чудесно. Беше без яка, на късите до лактите ръкави имаше изящно набрани дантели. А когато Анн направи и прическата ѝ, Полин направо не можа да се познае.

— Ужасно е, че трябва да я закрия с онази противна стара черна рокля, госпожице Шърли.

Но трябваше. Тафтата я скри най-безобидно. Последва старата шапка, но щом пристигнеше на сватбата на Луиза, можеше да свали и нея; и накрая новите обувки. Госпожа Гибсън все пак ѝ разреши да си купи нови обувки, макар и да сметна токчетата за „скандално високи“.

— Ще направя истинска сензация, като се кача на влака сама. Надявам се хората да не помислят, че съм тръгнала на погребение. Не ми се ще сребърната сватба на Луиза по никакъв начин да не се свързва с мисълта за смърт... О, госпожице Шърли, ами парфюмът?! Ябълков цвят! Не е ли прелестен? Съвсем мъничко... Винаги ми се е струвал така подходящ за дама. А мамичка никога не ми е разрешавала да си купя парфюм... О, госпожице Шърли, нали няма да забравите да нахраните кучето ми? Кокалите му са в кухненския килер, в покритата чиния. Надявам се — гласът ѝ стихна до срамежлив шепот, — че то няма... да прави пакости... вътре вкъщи, докато сте тук.

Преди да замине, Полин трябваше да премине огледа на госпожа Гибсън. Възбудата, че заминава, и вината за прикритата поплинена рокля я накараха много необичайно да поруменее. Госпожа Гибсън я изгледа с неодобрение.

— Олеле, божичко! Боже мой! Да не сме тръгнали към Лондон, за да бъдем представени на кралицата? Какво си се изчервила? Хората ще си помислят, че си се начервосала. Дали пък не си?

— Не, мамичко, не! В никакъв случай! — възмути се Полин.

— Е, внимавай как ще се държиш, и като сядаш, скръствай глезените си благоприлично. И внимавай да не сядаш на течение и да не приказваш твърде много.

— Няма, мамичко — добросъвестно обеща Полин и нервно погледна към стенния часовник.

— Изпращам на Луиза бутилка от моето сарсапарилово вино^[1] за тостовете. Никога не ме е било грижа много-много за Луиза, но майка ѝ все пак беше Такабъри по баща. Внимавай да ми върнеш бутилката, и не ѝ позволявай да ти подари някое котенце. Луиза винаги подарява на хората котенца.

— Няма, мамичко.

— Сигурна ли си, че не си забравила сапуна във водата?

— Разбира се, мамичко — и Полин отново притеснено погледна към часовника.

— Затегна ли връзките на обувките си?

— Да, мамичко.

— Миришеш неприлично — направо си се напоила с парфюм.

— О, не, мамичко. Малко си сложих... съвсем мъничко.

— Щом казвам, че си се „напоила“, значи е точно така. Да нямаш скъсано под мишниците?

— Не, мамичко, не.

— Я покажи да видя — неумолимо нареди старицата.

Полин се разтрепери — ами ако полите на сивата рокля се подадат отдолу, като вдигне ръце?

— Е, добре, тръгвай тогава — продължително въздъхна госпожа Гибсън. — И ако ме няма, когато се върнеш, помни, че искам да ме погребете с копринения шал и черните сатенени пантофки. И се погрижи прическата ми да е прилична.

— Да не ти е по-зле, мамичко? — От поплинената рокля съзнанието на Полин бе станало особено чувствително. — Ако е така, аз няма да...

— Как не, и да идат напразно парите за тия обувки? Разбира се, че тръгваш. И внимавай да не се пързалияш по парапета.

Това вече развърза езика на Полин:

— Но, мамичко! Как можа да ти хрумне, че бих го направила?!

— Направи го на сватбата на Нанси Паркър.

— Но това беше преди тридесет и пет години! Да не мислиш, че бих го сторила и сега?

— Време ти е да тръгваш. Какво си се раздърдорила? Да не искаш да изпуснеш влака?

Полин побърза да излезе и Анн въздъхна с облекчение. Боеше се старата госпожа Гибсън в последния момент да не бъде обзета от

сатанинския импулс да задържи Полин, додето влакът не тръгне.

— Най-сетне малко спокойствие — обади се госпожа Гибсън. — Тази къща е безобразно разхвърляна, госпожице Шърли. Надявам се, разбирате, че невинаги е такава. Последните един-два дни Полин не знаеше на кой свят е. Бихте ли преместили онази ваза с два-три сантиметра по-наляво, ако обичате?... Не, не, върнете я обратно. Онзи абажур е изкривен... Е, така е ма-алко по-добре. Но едната щора е малко по-ниско от другата. Бих искала да ги изравните.

За нещастие Анн дръпна щората твърде енергично, тя се изплъзна от пръстите ѝ и рязко се вдигна догоре.

— Ах, вижте пък сега!... — възкликна госпожа Гибсън.

Анн нищо не видя, само добросъвестно намести щората.

— А сега, госпожо Гибсън, да ви направя ли чаша хубав чай?

— Наистина имам нужда от нещо. Направо съм изтощена от всичкото това безпокойство и суетене. Стомахът ми направо се е свил на топка — патетично рече госпожа Гибсън. — Можете ли да правите свестен чай? Някои хора го приготвят така, че по-скоро бих изпила чаша кал.

— Марила Кътбърт ме е научила да правя чай. Ще видите. Но най-напред ще ви изкарам с количката отвън на верандата, за да можете да се порадвате на изгрева.

— От години не съм излизала на верандата — възрази госпожа Гибсън.

— О, днес времето е толкова хубаво, че няма да ви навреди. Ще ми се да видите как е цъфнала дивата ябълка, а не можете да я видите, без да излезете отвън. Пък и вятърът днес е южен, тъй че ще усетите дъха на детелините откъм ливадата на Норман Джонсън. Ще направя чая и ще го изпием заедно, после ще взема ръкоделието си, ще си седим там и ще критикуваме минувачите.

— Аз не обсъждам хората — целомъдрено отвърна госпожа Гибсън. — Не е християнско. Бихте ли ми казали всичката тази коса ваша собствена ли е?

— Всеки косъм от нея — разсмя се Анн.

— Колко жалко, че е червена. Макар че напоследък червената коса май излиза на мода. Някак ми харесва смехът ви. Нервното кикотене на горката Полин винаги ми действа на нервите. Е, щом трябва да изляза отвън, предполагам, че трябва. Най-вероятно там ще

си умра, но отговорността ще бъде ваша, госпожице Шърли. Не забравяйте, че съм на осемдесет — на цели осемдесет години, макар и да чух, че старият Дейви Акман разправял из цял Съмърсайд, че съм била само на седемдесет и девет. Майка му беше Уот по баща, а семейство Уот винаги са били завистливи.

Анн ловко изкара количката и доказа колко е сръчна в наместването на възглавници. Скоро след това донесе чая и госпожа Гибсън благоволи да го одобри.

— Да-а, това може да се пие, госпожице Шърли. Ох, боже мой, някога ми се наложи цяла година да живея само на течности. Изобщо не смятах, че ще се оправя. Често си мисля, че така май щеше да е по-добре... Това ли е ябълковото дърво, за което така разпалено говорехте?

— Да. Не е ли прекрасно? Така искрящо бяло на фона на яркосиньото небе.

— Не съм поетична натура — беше единственият коментар на госпожа Гибсън. Но след втората чаша чай тя стана доста по-любезна, сутринта отмина и не усетиха кога дойде време за обяд.

— Ще отида да го приготвя и ще го сервирам тук на една малка масичка.

— Не, госпожичке, не! Не на мен подобни щуротии! Какво ще кажат хората, ако се храним отвън, пред очите на всички? Не отричам, че тук е доста приятно — макар ароматът на ябълката винаги да ми е замайвал главата — нито че сутринта премина много по-бързо от друг път, но никой на този свят няма да ме накара да обядвам на открито. Да не съм циганка! Внимавайте добре да си измиете ръцете, преди да пригответе обяда. Божичко, госпожа Стори май очаква гости. Изкарала е на простора завивките от всичките си спални за гости. И то не от гостоприемство, а само и само от стремеж да направи сензация. Майка ѝ беше Кеъри по баща.

От обяда, който Анн приготви, остана доволна дори и госпожа Гибсън:

— Не съм и мислила, че човек, който списва за вестниците, умее да готви. Но, естествено, щом сте отгледана от Марила Кътбърт... Нейната майка беше Джонсън по баща. Предполагам, че там на сватбата Полин направо ще преяде. Никога не знае кога да спре. Същата като баща си. Пред очите ми е преяждал с ягоди, макар да си

знаеше, че само след час ще се превива от болки. Показвала ли съм ви портрета му, госпожице Шърли?... Я идете в гостната и го донесете. Ще го намерите под леглото. И гледайте да не ровите по чекмеджетата, докато сте горе. Само проверете да няма прашни валма под бюрото. Нямам й вяра на Полин... А, да, ето го. Майка му беше Уокър по баща. Днес вече няма такива мъже. В какви упадъчни времена живеем, госпожице Шърли...

— Омир е казал същото цели осем хиляди години преди Христа — засмя се Анн.

— Някои от тия старозаветни автори винаги са били черногледни — отсече госпожа Гибсън. — Смея да призная, госпожице Шърли, че сигурно ви смутих с думите си, но съпругът ми беше човек с много широки възгледи. Чух, че сте сгодена за някакъв студент по медицина. Според мен студентите по медицина пият твърде много. Налага им се, за да могат да понесат аутопсионната зала. Никога не се омъжвайте за човек, който пие, госпожице Шърли. Нито пък за човек, който не изкарва достатъчно пари. Мога да ви уверя, че магарешките тръни и лунната светлина не са достатъчни, за да преживява човек. Гледайте да почистите мивката и да изплакнете кърпите за чинии. Не мога да търпя мръсни салфетки. Предполагам, че ще се наложи да нахраните кучето. То вече затлъстява, но Полин направо го тъпче. Понякога си мисля, че ще трябва да се отърва от него.

— О, на ваше място не бих го направила, госпожо Гибсън. Нали знаете, крадци винаги се намират. Пък и къщата ви е отдалечена и самотна — наистина имате нужда от пазач.

— Добре де, добре, правете каквото знаете. Предпочитам да не споря с хората, особено когато така странно ме пробощда вратът отзад. Предполагам, това е признак, че ще получа удар.

— Просто се нуждаете от една дрямка, и ще се почувствате по-добре. Ще ви кача горе и ще спусна облегалката на стола ви. А не искате ли да си подремнете вън на верандата?

— Да спя пред хората?! Та това ще е по-зле, отколкото да се храня там! Какви странни идеи ви хрумват! Просто ме наместете тук в дневната, свалете щорите и затворете вратата да не влизат мухи. Смея да кажа, че и вие имате нужда да помълчите малко. Езикът ви не спира да работи.

Госпожа Гибсън си дремна продължително, но се събуди в лошо настроение. Не бивало да позволява на Анн да я изкарва на верандата.

— Да не искате да умра в тоя среднощен студ? — изръмжа тя, макар да беше само пет часа. Дразнеше се от всичко. Питието, което Анн ѝ поднесе, било прекалено студено, следващото пък — недостатъчно студено. Да, разбира се, за нея всичко щяло да е добро. И къде било кучето? Без съмнение прави пакости някъде. Болял я бил гръбнакът. Коленете я болели. Главата я боляла. Гръдната кост я боляла. Никой не ѝ съчувствал. Никой не знаел какво преживява. Креслото ѝ било прекалено високо. Креслото ѝ било прекалено ниско. Поиска шал да загърне раменете си, после одеяло да завие коленете си, после възглавничка под краката си... И щяла ли да обича госпожица Шърли да провери откъде идва това ужасно течение? Тя би изпила чаша чай, но не искала да бъде в тежест на никого, и бездруго скоро щяла да си почива в гроба. Навярно все пак щели да я оценят, но едва след като си отиде...

Be the day short or be the day long, at last it weareth to evening song... Имаше моменти, когато на Анн ѝ се струваше, че денят никога няма да свърши, но най-сетне и това стана. Дойде залезът и госпожа Гибсън започна да нервничи защо Полин не си идва. Настъпи здрач — Полин още я нямаше. Свечери се, луната изгря — никаква Полин.

— Знаех си — каза госпожа Гибсън със задгробен глас.

— Нали знаете, че не може да си тръгне, преди да е тръгнал господин Грегър, а той обикновено остава докрай — успокояваше я Анн. — Няма ли да ми позволите да ви сложа да си легнете, госпожо Гибсън? Вече сте уморена. Вярно, че е малко непривично край вас да е човек, с когото не сте свикнали...

Бръчиците около устата на госпожа Гибсън твърдоглаво се присвиха:

— Няма да си легна, додето онова момиче не се прибере. Но ако толкова се притеснявате да си вървите, вървете си. Мога да остана и сама... и да си умра сама.

В девет и половина госпожа Гибсън реши, че Джим Грегър няма да се прибере чак до понеделник.

— Никой не може да разчита, че Джим Грегър ще държи на думата си и един ден. А според него е грях човек да пътува в неделя, дори и за да се прибере вкъщи. Не беше ли той във вашето училищно

настоятелство? Какво всъщност мислите за него и за неговите възгледи относно образованието?

На Анн ѝ стана дяволски забавно. В крайна сметка, цял ден достатъчно бе търпяла госпожа Гибсън.

— Смятам, че той е един психологически анахронизъм — сериозно заяви тя.

На госпожа Гибсън дори не ѝ мигна окото:

— Съгласна съм с вас — рече тя.

После се престори, че спи.

[1] Вид леко вино с билки. — Бел.пр. ↑

Към десет часа се върна Полин — една заруменяла Полин, със светнали от щастие очи, която изглеждаше подмладена с десет години, въпреки износената си тафтена рокля и старата си шапка. Носеше красив букет и веднага го поднесе на мрачната старица в инвалидния стол.

— Булката ти изпраща букета си, мамичко. Не е ли прекрасен? Двадесет и пет бели рози.

— Детински залъгалки! Но никой, предполагам, не се е сетил да ми изпрати парче от сватбената торта. В днешно време на хората явно не им е останало и капчица роднинско чувство. Е, нищо, нищо, ще дойде ден...

— Но те ти изпращат. Ето, тук, в чантата ми има едно огромно парче. И всички питаха за теб, и ти изпращат много целувки, мамичко.

— Добре ли изкарахте? — попита Анн.

Полин седна на един твърд стол, защото си знаеше, че ако седне на кресло, ще възмути майка си, и предпазливо отвърна:

— Много добре. Сватбеният обяд беше чудесен, и господин Фрийман, свещеникът на Залива на чайките, бракосъчета отново Луиза и Морис...

— Ето това наричам аз светотатство!

— ... и после фотографът ни засне всичките. Цветята бяха направо чудни. Салонът приличаше на беседка...

— Точно като на погребение, предполагам.

— ... и, о, мамичко, и Мери Лъкли бе дошла от Запад — госпожа Флеминг де. Нали помниш какви приятелки сме били винаги с нея. Обичахме да се наричаме Поли и Моли.

— Твърде глупави имена.

— Толкова хубаво беше да се видим отново и да си поприказваме надълго и нашироко за старите времена. И сестра й Ем беше, такова бебче си има, истинско бонбонче!

— Говориш, сякаш е нещо за ядене — изръмжа госпожа Гибсън.
— Всички бебета са еднакви.

— О, в никакъв случай! Бебетата никога не си приличат — намеси се Анн, която тъкмо внасяше ваза с вода за розите на госпожа Гибсън. — Всяко бебе е едно чудо.

— Ами, имала съм ги десет, и в никое от тях не съм видяла никакво чудо. Полин, седни мирна, ако можеш. Разсейваш ме. Виждам, че не те интересува как съм прекарала аз. Но май не бива и да го очаквам.

— И без да те питам, мога да видя как си прекарала, мамичко. Толкова бодра и весела изглеждаш. — Все още под впечатленията от изтеклия ден, Полин можеше да бъде безгрижна и весела дори и пред майка си. — Сигурна съм, че двете с госпожица Шърли сте прекарали добре.

— Достатъчно добре. Просто я оставих да прави каквото си иска. Признавам, че за пръв път от години насам си поприказвах интересно. Не съм чак толкова близо до гроба, колкото им се ще на някои хора. Слава богу, още нито съм оглушала, нито съм се вдетинила. Е, следващия път, предполагам, ще отлетиш и до луната. И предполагам, че съвсем случайно никой не е и обърнал внимание на моето сарсапарилово вино, нали?

— Напротив! Казаха, че е чудесно.

— Само си губиш времето да ми ги разправяш тия. Върна ли поне бутилката, или нямаше защо да очаквам да си спомниш такова нещо?

— Бутилката... Бутилката се счупи — заекна Полин. — Някой я бутна в килера. Но Луиза ми даде друга, мамичко, съвсем същата, така че няма защо да се притесняваш.

— Тази бутилка ми беше още откакто съм завъртяла домакинство. Бутилката на Луиза не може да е същата. В днешно време вече не правят такива. Бих искала да ми донесеш още един шал. Нещо се разкихах. Сигурно съм настинала ужасно. Очевидно и двете не можете да запомните, че не бива да ме оставяте на нощния въздух. Това като че ли ще върне неврита ми.

Точно в този момент се отби някаква стара съседка и Полин веднага прие предложението на Анн да я поизпрати малко.

— Лека нощ, госпожице Шърли — каза госпожа Гибсън доста благосклонно. — Много съм ви задължена. Ако в този град имаше повече хора като вас, всичко щеше да е къде-къде по-добре. — Тя

беззъбо се усмихна и като придърпа Анн надолу към себе си, прошепна: — Не ми пука какви ги говорят хората. Според мен сте си направо хубавица.

Полин и Анн тръгнаха по улицата в прохладната зелена нощ и Полин се отпусна да разказва онова, което не посмя пред майка си:

— О, госпожице Шърли, божествено беше! Как ще мога да ви се отплатя? Никога не съм прекарвала такъв чудесен ден. Ще го помня години наред. Толкова беше забавно пак да съм шаферка. А капитан Айзак Кент беше шафер. Той... той някога ми беше ухажор. Е, не чак ухажор — не мисля, че изобщо е имал никакви сериозни намерения, но известно време излизахме заедно. Та той ми направи два комплимента. „Помня колко хубава бяхте на сватбата на Луиза с онази виненочервена рокля“ — рече той. Не е ли прекрасно, че си спомня роклята ми? И после каза: „Косите ви, както винаги, изглеждат като меласов карамел“. Нали няма нищо нередно в тия думи, госпожице Шърли?

— Съвсем нищо.

— А след като всички си тръгнаха, с Лу и Моли хубавичко си похапнахме. Толкова бях гладна... От години не съм усещала такъв глад. Толкова беше хубаво да ям точно каквото ми се яде и никой да не ми натяква кое е вредно за стомаха ми. След вечеря с Мери отидохме до старата ѝ къща и се разхождахме из градината и си припомнихме старите времена. Видяхме люляците, които посадихме преди толкова години. Като момичета прекарахме там няколко прекрасни лета. По залез-слънце слязохме до скъпия стар бряг, седнахме на една скала и помълчахме. Долу в пристанището биеше камбана и беше чудесно отново да усетим морския бриз и да видим как звездите се отразяват и трептят във водата. Бях забравила колко са красиви вечерите в Залива... Върнахме се чак когато се стъмни, и господин Грегър вече беше готов да тръгваме. И така — заключи Полин със смях, — „Старицата се върна вкъщи тази нощ“.

— Ще ми се... ще ми се да не ви беше така тежко вкъщи, Полин.

— О, скъпа госпожице Шърли, за мен това вече няма значение — побърза да я прекъсне Полин. — В крайна сметка бедната мамичка има нужда от мен. Толкова е хубаво да си нужен на някого, скъпа моя.

Да, хубаво беше да си нужен на някого. Анн се размисли над това в стаичката си в кулата, където Дъсти Милър, изплъзнал се от Ребека Дю и от вдовиците, се беше свил на кълбо в краката ѝ. Мислеше си за Полин, която заприпка към своя затвор бързешком, но придружена от „безсмъртния дух на един щастлив ден“.

— Надявам се винаги да съм нужна на някого, Дъсти Милър — рече Анн. — Просто е чудесно да можеш да дариш щастие на някого. Толкова съм щастлива, че подарих на Полин този ден. Но как мислиш, Дъсти Милър, дали някой ден и аз няма да се превърна в някоя госпожа Адониръм Гибсън, ако взема да доживея до осемдесет? А, Дъсти Милър?

И Дъсти Милър със звучно гърлесто мъркане я увери, че няма.

Анн пристигна в Бонивю в петък вечерта преди сватбата. Семейство Нелсън даваха вечеря за някои семейни приятели и гости, които пристигаха с ферибота. Огромната безразборно построена лятна къща на д-р Нелсън се намираше сред смърчова горичка на дълъг нос, обграден от двете страни от залива, а отвъд — от златисти дюни, които знаеха за ветровете всичко, което може да се знае.

Анн я хареса още от мига, в който я видя. Една стара каменна къща винаги вдъхва спокойствие и достойнство. Тя не се бои какво ще й сторят дъждът, ветровете или капризите на модата. А в тази юнска вечер тя направо клокочеше от млад живот и възбуда — от момичешки смях, от поздравления на стари приятели, от двуколки, които идват и си тръгват, от дечица, които търчат навсякъде, от пристигащи подаръци, от хора в прекрасно предсватбено вълнение, докато двата черни котарака на д-р Нелсън, Барнабас и Сол, се излежаваха на парапета на верандата и наблюдаваха всичко наоколо като два невъзмутими сфинкса със самурени кожи.

Сали се отдели от тълпата и махна на Анн да се качи:

— За теб запазихме северната таванска стая. Разбира се, ще трябва да я делиш с още най-малко три момчета. Тук е същинска революция. Татко разпъна палатка за момчетата долу сред смърчовете, по-късно ще поставим и походни легла на остъклената веранда отзад. А повечето деца, разбира се, можем да ги поберем в хамбара. О, Анн, толкова се вълнувам! Да се омъжваш наистина е безкрайно забавно. Сватбената ми рокля току-що пристигна от Монреал. Истинска мечта! От кремава рипсена коприна, с голяма кръгла дантелена яка и бродирана с перли... А какви прекрасни подаръци пристигнаха! Ето го твоето легло. На другите са Мейми Грей, Дот Фрейзър и Сис Палмър. Майка ми искаше да сложи тук и Ейми Стюарт, но не й позволих. Ейми те мрази, защото искаше тя да ми е шаферка. Но не можех да си взема такава пълничка и трътлеста шаферка, нали? Нали така? Освен всичко останало, с тая жълто-зелена рокля ще изглежда като болна от морска болест. Ох, Анн, но дойде и леля Мишкоедка! Пристигна преди

броени минути и всички направо сме в ужас. Разбира се, длъжни бяхме да я поканим, но не сме и помисляли, че ще пристигне по-рано от утре.

— Коя, за бога, е тази леля Мишкоедка?

— Лелята на татко, госпожа Джеймс Дженеди. Е, разбира се, тя всъщност се казва леля Грейс, но Томи ѝ измисли прякора „леля Мишкоедка“, защото винаги се вре навсякъде точно като котка, дебнеща мишка, и все надушва неща, които не искаме да разбере. Няма спасение от нея. Дори, от страх да не пропусне нещо, сутрин става най-рано, а вечер си ляга последна. Но това не е най-лошото. Ако има нещо, за което да не бива да се говори, тя задължително ще го спомене, и така и не се научи, че има въпроси, които не бива да се задават. Татко нарича репликите ѝ „уместните забележки на леля Мишкоедка“. Убедена съм, че ще провали вечерята. Ето я на, задава се насам.

Вратата се отвори и влезе леля Мишкоедка — пълна, загоряла от слънцето женица с изпъкнали очи, лъхаща на нафталин и с хронично настръхнало изражение на лицето. Извън това си изражение тя действително много наподобяваше дебнец котарак.

— Вие сте значи тази госпожица Шърли, за която непрекъснато слушам толкова много. Изобщо не приличате на онази госпожица Шърли, която някога познавах. Тя имаше такива красиви очи. Е, Сали, значи най-после се омъжваш. Остава само горкичката Нора. Ами да, майка ти е направо щастлива, дето се отърва от пет от вас. Преди осем години ѝ казах: „Джейн, викам, да не мислиш, че изобщо някога ще омъжиш всичките тия момичета?“. Така де, мъжът не става за нищо друго, освен да създава проблеми, поне аз така ги виждам нещата; а от всички несигурни неща бракът е най-несигурното. Но пък какво друго ѝ остава на жената на тоя свят? Тъкмо това разправях досега на горкичката Нора. „Помни ми думите, Нора — рекох, — хич не е забавно да си стара мома. Какво си мисли тоя Джим Уилкокс?“

— О, лельо Грейс, да не беше ѝ го казвала! Миналия януари Джим и Нора се скараха за нещо си и оттогава той изобщо не се е мяркал.

— Вярвам, че човек трябва да казва каквото мисли. По-добре е нещата да бъдат изричани. Чух, че са се скарали. И точно затова я попитах за него. „Ти наистина трябва да знаеш — ѝ рекох, — че разправят, че се навъртал около Елинор Прингъл.“ А тя почервения и

побесня и гневно изхвърча навън. Какво пък търси тук Вера Джонсън? Тя не ни е никаква роднина.

— Вера винаги ми е била близка приятелка, лелю Грейс. Тя ще свири Сватбения марш.

— Точно пък тя ли? Е, надявам се поне да не се обърка да засвири Погребалния марш, както направи госпожа Том Скот на сватбата на Дора Бест. Такава лоша поличба... Не проумявам само къде ще сместите цялата тая навалица за през нощта. Някои от нас май ще трябва да спят по гардеробите.

— О, ще се намери местенце за всекиго, лелю Грейс.

— Е, хубаво, Сали. Надявам се само да не промениш решението си в последния момент, както направи Хелън Съмърс. Това така обърква нещата. Баща ти е в ужасно добро настроение. Никога не съм била човек, който ще тръгне да вещае беди, но все се надявам това да не е затишие пред буря. Виждала съм как стават тия неща.

— А, не, лелю Грейс, при татко всичко си е наред. Просто е малко развълнуван.

— Ах, Сали, прекалено си млада, за да знаеш всичко, което може да се случи. Майка ти ми каза, че церемонията е утре по пладне. Как се менят модите за сватбите, също както всичко останало, при това не към добро. Когато аз се омъжвах, беше вечерна сватба, и баща ми се запаси за сватбата с цели двадесет галона ликьор. Ех, скъпа моя, времената вече не са същите... Какво й става на Мърси Даниълс? Срегнах я по стълбите — лицето й ужасно е потъмняло.

— Може да не се е мила — изкикоти се Сали, като се намъкваше във вечерната си рокля.

— Не се дръж така непочтително! — избухна леля Мишкоедка. — Трябва да я извините, госпожице Шърли. Просто не е свикнала да се омъжва. Е, надявам се поне младоженецът да не изглежда като преследвано животно, както повечето от тях изглеждат. Предполагам, че така се чувстват, но няма защо да го показват толкова явно. И се надявам да не забрави пръстена, както направи някога Ъптън Харди. Наложил се двамата с Флора да се венчаят с пръстен, свален от корнiza на завесата. Е, хубаво, ще ида да хвърля още един поглед на сватбените подаръци. Получила си множество красиви неща, Сали. Надявам се само да не ти е чак толкова трудно, както ми се струва, да поддържаш дръжките на ония лъжици излъскани.

Вечерята на голямата остъклена веранда беше весело преживяване. Навсякъде бяха накачени китайски фенери, които хвърляха мека светлина върху красивите рокли, бляскавите коси и белите, гладки чела на момичетата. Барнабас и Сол седяха като абаносови статуетки върху широките облегалки на креслото на доктора, където той подаваше ту на единия, ту на другия по някоя вкусна мръвчица.

— Нещата са по-зле единствено при Паркър Прингъл — заяви леля Мишкоедка. — Онзи сервира на кучето си на отделен стол, със собствена салфетка. Нищо, нищо, рано или късно възмездието идва...

Празненството беше голямо — освен шаферите и шаферките присъстваха всички омъжени дъщери на Нелсън със съпрузите си; а беше и весело, въпреки „уместните забележки“ на леля Мишкоедка — или може би тъкмо заради тях. Никой не приемаше леля Мишкоедка на сериозно — младежите явно я вземаха на подбив. Когато я представяха на Гордън Хил, тя изтърси: „Я гледай, та ти съвсем не изглеждаш така, както очаквах. Все смятах, че Сали ще си избере някой висок, красив мъж“ — и цялата веранда се заля от смях. Гордън Хил, който си беше нисичък и даже близките му приятели определяха чертите му най-меко като „приятни“, си знаеше, че никога няма да чуе последното определение. На Дот Фрейзър ѝ каза: „Я гледай, всеки път като те видя, все си с нова рокля! Надявам се само портфейлът на баща ти да издържи още някоя и друга година“. Дот, естествено, можеше да я навре в миша дупка, но на някои от момичетата това им се стори забавно. А когато мрачно отбеляза наред с подготовката за сватбения обяд: „Надявам се само, че после всички ще си оставят лъжичките. След сватбата на Гърти Пол пет лъжички липсваха. Така и не се намериха“ — госпожа Нелсън, която бе взела три дузини лъжички назаем, пък и снахите ѝ, от които ги беше заела, добиха направо измъчен вид. Но д-р Нелсън весело се разсмя:

— Ще накараме всеки да си обърне джобовите, преди да си тръгне, лельо Грейс.

— Как можеш да се смееш, Самюел! Никак не е смешно да имаш такъв случай в семейството. Тези лъжички все трябва да са у някого. Където и да отида, все си държа очите отворени, дано ги видя. Където и да ги зърна, ще ги позная, макар и след двадесет и осем години. Горкичката Нора беше още бебе. Помниш ли, Джейн, ти тогава я

доведе — беше облечена в бяла бродирана рокличка. Цели двадесет и осем години! Ах, Нора, напредват ти годинките, макар и на това осветление възрастта ти да не личи...

Нора не се включи в смеха, който последва. Тя сякаш всеки миг щеше да се пръсне. Въпреки че роклята ѝ беше с цвят на нарцис, а в косите си имаше перли, тя напомняше на Анн нощна пеперуда. Докато Сали беше студена, снежнобяла блондинка, Нора Нелсън имаше разкошни черни коси, тъмни очи, гъсти черни вежди и кадифено червени бузи. Носът ѝ бе започнал леко да се изгърбва и никой не я смяташе за красавица, но нещо у нея странно привличаше Анн, въпреки намусеното ѝ изражение на стаена омраза. Анн усещаше, че би предпочела приятелството на Нора пред това на обичаната от всички Сали.

След вечеря имаше танци, музиката и смеховете гръмко се носеха навън през широките прозорци на старата каменна къща. Към десет часа Нора изчезна. Анн се поумори от шума и веселието. Измъкна се през коридора, откри някаква задна врата, която извеждаше почти до самия залив, и се спусна до брега по няколко неравни каменисти стъпала покрай горичка от стройни ели. Как божествен беше соленият прохладен въздух след задушната вечер! Как прелестни бяха сребристите отблясъци на лунните лъчи над залива! Как приказен изглеждаше онзи кораб, който плаваше под изгряващата луна и вече достигаше плитчината на пристанището! Беше нощ, в която човек може да очаква русалките да го отвлекат в своя танц...

Нора седеше прегърбена в печалната черна сянка на една скала точно до водата и изглеждаше по-буреносна от всякога.

— Мога ли да приседна тук при теб? — запита Анн. — Танците ме поизмориха, пък и срамота е да пропусне човек такава чудна нощ. Завиждам ти, че в задния ви двор е цялото пристанище...

— Как щеше да се чувстваш в такъв момент, ако си нямаше приятел? — рязко и враждебно попита Нора. — Или поне нещо като приятел — още по-мрачно допълни тя.

— Мисля, че ако си нямаш, грешката е твоя — отвърна Анн и приседна до нея.

И изведнъж Нора заговори пред Анн за проблемите си. Имаше нещо у Анн, което караше всички хора да ѝ доверяват проблемите си.

— Казваш го от учтивост, разбира се. Няма нужда. Знаеш неazole от мен, че не съм от момичетата, в които мъжете се влюбват. Аз съм „баналната госпожица Нелсън“. И не е моя грешката, че си нямам никого. Трябваше да слеза тук и просто да си изплача мъката. Уморих се да се усмихвам и да съм любезна с всекиго, и да се преструвам, че не ми пука, когато ми подмятат, че не съм се омъжила. Вече няма да се преструвам. Пука ми! Ужасно ми пука! От дъщерите на Нелсън останах единствено аз. Вече пет от нас са омъжени, или поне утре ще бъдат. Сама чу как леля Мишкоедка пред всички на масата ми избълва в лицето възрастта ми. А и преди вечеря я чух да казва на мама, че „май съм позастаряла“ в сравнение с миналото лято. Разбира се, че съм. Вече съм на двадесет и осем. След дванадесет години ще съм на четиридесет. А как ще понасям живота на четиридесет, Анн, ако дотогава не пусна свои корени?

— Не бих обръщала внимание какви ги дрънка една стара глупачка.

— О, така ли? Но твоят нос не е като моя. След още десет години ще стана кривоноса като татко. Предполагам, че няма да ти пука и ако десет години чакаш един мъж да ти направи предложение, а той просто не го прави?

— Е, за това вече би ми пукало.

— Е, точно в това ми е затруднението. О, знам, че си чувала за нас с Джим Уилкокс. Стара история е това. От години все край мен се навърташе, но така и не спомена за женитба...

— Обичаш ли го?

— Разбира се. Винаги съм се преструвала, че не го обичам, но, както ти казах, вече няма място за преструвки. А той не се и доближи до мен след тоя януари. Вярно, скарахме се, но и друг път сме се карали, стотици пъти. Досега винаги се е връщал, а този път не дойде... Няма и да дойде. Не желае. Виждаш ли оная къща насреща, през залива, дето блести на лунната светлина? Предполагам, че е там... А аз съм тук... И цялото пристанище е помежду ни. И така ще си остане завинаги. Просто... просто е ужасно! И аз не мога нищо да направя.

— Дали пък няма да се върне, ако изпратиш да го повикат?

— Да прашам да го викат?! Как можа да помислиш, че ще направя такова нещо?! По-добре да умра. Ако иска да дойде, нищо не

може да го спре. Ако пък не иска, то и аз не го ща... Не, искам го! Искам го! Обичам Джим... И искам да се оженим. Да си имам собствен дом, да стана „госпожа“ и да запуша устата на леля Мишкоедка. Как ми се ще да съм Барнабас или Сол, само за няколко мига, колкото да й мина път! Ако още веднъж ме нарече „горкичката Нора“, ще я замеря с кофата за въглища! Но в крайна сметка тя просто изрича на глас онова, което си мислят всички. Мама отдавна се е отчаяла, че изобщо ще се омъжа, и ме е оставила на мира. Но останалите направо ме тормозят. Мразя Сали. Знам, че съм отвратителна, но я мразя. Ето, тя се сдобива с добър съпруг и с хубав дом. Не е честно тя да има всичко, а аз — нищо. Не е нито по-добра, нито по-умна, нито много по-хубава от мен — просто има повече късмет. Сигурно си мислиш, че съм ужасна... Не че ме интересува какво си мислиш.

— Мисля, че си много, много уморена след всичките тези седмици на подготовка и напрежение, и че нещата, които винаги са ти тежали, сега изведнъж са станали прекалено тежки.

— Значи ме разбираш. Да, така е, винаги съм смятала, че ще ме разбереш. Искаше ми се да станем приятелки, Анн Шърли. Харесва ми смехът ти. Винаги съм си мечтала да мога да се смея така. Не съм чак такава намусена, каквато изглеждам. Това е заради веждите ми. Всъщност смятам, че точно те стряскат и отблъскват мъжете. Никога в живота си не съм имала истинска приятелка. Но, разбира се, винаги съм имала Джим. С него сме... приятели още от деца. Знаеш ли, когато исках да се видим, поставях запалена свещ на прозорчето на тавана, и той веднага пристигаше с лодката си. Къде ли не сме ходили заедно. Никога не съм излизала с друго момче. Но вече всичко свърши. Той просто се умори от мен и беше доволен да се оправдае с някакво си скарване, за да се отърве. О, дали утре няма да те намразя, задето ти разказвам всичко това?

— Че защо?

— Според мен винаги намразяваме хората, които ненадейно са ни предизвикали да им признаем тайните си — печално каза Нора. — Но на сватба сякаш нещо му става на човек. Пък и нали не ми пука! За нищо не ми пука... О, Анн Шърли, толкова съм нещастна! Просто ме остави да си поплача на рамото ти. Утре цял ден ще ми се налага да се усмихвам и да изглеждам щастлива. Сали си мисли, че не пожелах да й

стана шаферка от суеверие. Нали знаеш — „три пъти шаферка — никога булка“. Не е заради това! Просто нямаше да понеса да застана там и да я чуя как казва „Да“, като знам, че никога няма да имам възможност да го кажа на Джим. Направо ми иде да изпъна врат и да завия. Искане ми се да съм булка — да си имам и чеиз, и ленено бельо с монограми, и хубави подаръци... Дори и вечната сребърна купа за масло от леля Мишкоедка — подарява ги на всяка сватба. И разни отвратителни съдини с капаци като купола на катедралата „Св. Петър“. Бихме си сервирали в тях закуската, единствено за да може Джим да се пошегува с тях... Анн, струва ми се, че полудявам...

Когато момичетата се върнаха в къщата, хванати за ръце, танците бяха приключили. Хората се настаняваха за нощта. Томи Нелсън отнасяше Барнабас и Сол към обора. Само леля Мишкоедка още седеше на един диван, замислена за всички ужасни неща, които се надяваше да не се случат в утрешния ден.

— Надявам се никой да не стане и да изрече причина, поради която те не бива да бъдат бракосъчетани. Това пък се случи на сватбата на Тили Хатфийлд.

— Гордън няма да има тоя добър късмет — обади се шаферът.

Леля Мишкоедка го фиксира със смразяващо кафяв поглед:

— Младежо, женитбата съвсем не е шега!

— Обзалагам се, че не е — отвърна непокаялият се. — Здравсти, Нора! Кога ще имаме възможност да потанцуваме и на твоята сватба?

Нора не отговори. Само се доближи до него и хладнокръвно го зашлеви първо по едната, после и по другата буза. И то съвсем не на шега. После тръгна нагоре по стълбите, без да се обърне.

— Това момиче е с прекалено опънати нерви — изкоментира леля Мишкоедка.

Съботната сутрин премина във вихрушка от неща, които трябваше да се свършат в последния момент. Анн, загърната в една от престилките на госпожа Нелсън, прекара сутринта в кухнята, като помагаше на Нора за салатите. Нора беше цялата на тръни, очевидно, както бе предсказала, се разкайваше за признанията си от предишната вечер.

— Сега цял месец ще сме капнали от умора — сопна се тя. — Пък и татко всъщност не можеше да си позволи цялата тази показност. Но Сали си беше наумила да има, както тя се изрази, „хубава сватба“, и татко се предаде. Винаги я е глезил.

— Злоба и ревност — подметна леля Мишкоедка, ненадейно надниквайки от килера, където докарваше госпожа Нелсън до истерия.

— И е права — горчиво си призна Нора. — Напълно права. Наистина съм злобна и ревнива. Но все едно, не съжалявам, задето снощи зашлевих Джъд Тейлър. Съжалявам само, че не му разбих и носа... Е, ето че привършваме със салатите. Изглеждат красиво, нали? Когато се чувствам нормално, обичам да изпипвам нещата. И в крайна сметка заради Сали се надявам, че всичко ще премине добре. Предполагам, че вътре в себе си я обичам, макар и точно сега да ми се струва, че мразя всекиго, и най-вече Джим Уилкокс.

— Надявам се поне младоженецът да не зачезне точно преди церемонията — долетя откъм килера траурният глас на леля Мишкоедка. — Така направи Остин Крийд. Просто забравил, че точно този ден ще се жени. Семейство Крийд винаги са били разсеяни хора, но според мен с това отидоха твърде далеч.

Двете момичета се спогледаха и се разсмяха. И лицето на Нора се измени изцяло — направо просветна... проблесна... сякаш го облъхна повей от сребрист смях... Но точно в този момент някой влезе да каже, че Барнабас е повърнал на стълбите, най-вероятно преял с пилешки дробчета. Нора изтърча да оправя белята, а леля Мишкоедка излезе от килера с надеждата, че сватбената торта няма да изчезне, както станало преди десет години на сватбата на Алма Кларк.

До пладне всичко беше безупречно готово: масата бе сложена, пейките — красиво обвити, навсякъде бяха поставени кошници с цветя, а в голямата северна стая на горния етаж Сали и трите ѝ шаферки трептяха в пълния си блясък. В жълто-зелената си рокля и шапка Анн се оглеждаше в огледалото и мечтаеше Гилбърт да може да я види така.

— Прекрасна си! — малко завистливо каза Нора.

— Самата ти изглеждаш прекрасно, Нора. Тази сиво-синя шифонена рокля и красивата шапка подчертават блясъка на косите ти и синия цвят на очите ти.

— Но никой не го е грижа как изглеждам — горчиво отбеляза Нора. — Моля те, Анн, напомняй ми да се усмихвам! Не бива да изглеждам като мъртвешка глава на празненството. В крайна сметка трябва да изсвиря и Сватбения марш — Вера е с ужасно главоболие. А настроението ми е по-скоро за Погребалния марш, както предсказва леля Мишкоедка.

Самата леля Мишкоедка, която цяла сутрин се навърташе наоколо и се пречкаше в краката на всички, облечена в поизвехтял халат и износено домашно боне, сега бляскаво се появи, цяла в червеникавокафяво, и скастри Сали, че единият от ръкавите ѝ бил покъс и че се надявала фустата на никоя от девойките да не се подаде изпод роклята, както се случило на сватбата на Ани Крусън. Госпожа Нелсън влезе и направо ахна — така прекрасна беше Сали в сватбената си рокля!

— Хайде де, Джейн, я не ставай сантиментална! — успокои я леля Мишкоедка. — Остава ти още една дъщеря, и както е тръгнало, при теб и ще си остане. Сълзите не носят късмет на сватба. Е, надявам се поне никой да не вземе да се гътне като стария чичо Кромюел на сватбата на Робърта Прингъл — точно наред церемонията. После булката цели две седмици лежа на легло от уплаха.

С тези вдъхновяващи думи за изпровожане сватбеното шествие се понесе надолу по стълбите към звуците на Сватбения марш, който Нора свиреше някак твърде бурно; и Сали и Гордън бяха бракосъчетани, без никой да падне и да умре, нито пък да забрави пръстена. Сватбеното шествие наистина беше хубаво, и дори леля Мишкоедка поне за малко спря да се безпокои за вселената. Малко покъсно обяви на Сали:

— Е, в крайна сметка дори и да не си особено щастлива като омъжена, няма и да си по-нещастна.

Единствено Нора продължаваше да гледа смръщено откъм стола пред пианото, но и тя отиде при Сали и яростно я прегърна, като едва не смачка сватбения ѝ воал.

— Е, и това приключи — мрачно отбеляза Нора, след като обядът и сватбеното тържество приключиха и повечето гости си тръгнаха.

Огледа стаята, която изглеждаше опустяла и в пълен безпорядък — столовете бяха безразборно разместени, по пода се търкаляха един избелял, омачкан корсаж, откъснато парче дантела, две изпуснати носни кърпички, трохи, наронени от децата, а на тавана се тъмнееше петно, просмукало се от спалнята за гости на горния етаж, където леля Мишкоедка бе разляла каната с вода на пода.

— Трябва да разчистя тази бъркотия — разярено продължи Нора. — Много от младежите ще чакат ферибота, а някои ще останат и за неделята. Ще палят огън на брега и ще танцуват на скалите под лунните лъчи. Можеш да си представиш колко ми се танцува на лунна светлина. Искан ми се само да си легна и да се нарева.

— Къщата изглежда доста запусната след сватбата — съгласи се Анн. — Но ще ти помогна да разчистим, а после ще прием чай.

— Анн Шърли, да не мислиш, че чашата чай е панацеята за всичко? На теб по-ще ти прилича да си стара мома, отколкото на мен. Нищо де, нищо лошо не искам да кажа — навярно съм си такава по природа. А мисълта за тия танци на брега ми е по-противна и от самата сватба. Джим винаги идваше на нашите танци на брега... Знаеш ли, Анн, реших да замина да уча за медицинска сестра. Знам, че ще мразя работата си — да пази господ бъдещите ми пациенти! Но няма повече да се мотая в Съмърсайд и всеки да ме дразни, че съм била зарязана. А сега да се заемем с тази купчина мръсни чинии и да се престорим, че това ни харесва.

— На мен ми харесва. Винаги съм обичала да мия чинии. Забавно е да почистваш мръсните неща и отново да им придаваш блясък.

— О, ти си направо за музея! — отсече Нора.

Додето луната изгря, всичко бе подготвено за танците на брега. Младежите напалиха голям огън от съчки, водите на пристанището се пенеха и проблясваха под лунната светлина. Анн очакваше да ѝ е

много забавно, но само щом съзря лицето на Нора, слизаща по стъпалата с кошница сандвичи в ръце, веселието ѝ се изпари.

„Колко е нещастна... Нищо ли не мога да направя за нея?!“

В главата ѝ се зароди една идея, а тя винаги следваше внезапните си импулси. Влетя в кухнята, запали един фенер, изкачи се по задната стълба до тавана и го постави на прозореца откъм пристанището. Дърветата го закриваха от очите на танцуващите.

„Може пък да го види и да дойде. Нора, предполагам, ще побеснее, но няма да има никакво значение, стига той да дойде. А сега да отрежа парче от сватбената торта за Ребека Дю.“

Но Джим Уилкокс не дойде. Анн скоро се отказа да го чака и сред веселието на вечерта забрави за него. Нора се скри някъде, а леля Мишкоедка като по чудо си легна. Към единадесет часа веселбата привърши и уморените любители на лунната светлина се заизкачваха към спалните. На Анн така ѝ се спеше, че не се и сети за фенера на тавана. Но към два часа леля Мишкоедка се промъкна в стаята и освети със свещ лицата на девойките.

— Господи боже, какво става? — задъхано рече Дот Фрейзър и седна в леглото си.

— Ш-шт! — предупреди леля Мишкоедка, очите ѝ без малко щяха да изхвъркнат. — Струва ми се, че в къщата има някой. Сигурна съм, че има! Чухте ли този шум?

— Котка ли мяучи или лае куче? — изкикоти се Дот.

— Нищо подобно — сурово отсече леля Мишкоедка. — Знам, че там някъде край плевнята наистина лае куче, но не това ме събуди. Чу се удар — силен, ясен удар.

— Спаси ни, Господи, от духове и... — промърмори Анн.

— Госпожице Шърли, никак не е смешно! В тази къща има крадци! Ще повикам Самюъл.

Леля Мишкоедка изчезна и момичетата се спогледаха.

— Вярвате ли, че... А всичките сватбени подаръци са долу в библиотеката — започна Анн.

— Каквото и да е, аз ставам — каза Мейми. — Анн, забеляза ли лицето на леля Мишкоедка? Тя държеше свещта толкова ниско, че сенките идваха от долу нагоре, и как само бяха провиснали всичките ония фъндъци коса... Същинска вещица!

Четирите девойки се измъкнаха по халати в коридора. Леля Мишкоедка се зададе, следвана от д-р Нелсън по пижама и пантофи. Госпожа Нелсън, която не успя да открие халата си, подаваше ужасено лице от вратата на спалнята.

— О, Самюъл, не поемай никакви рискове! Ако са крадци, може и да стрелят!

— Глупости! Не вярвам да има нещо — успокои я докторът.

— Казвам ти, че чух удар — развълнувано каза леля Мишкоедка.

Към веселбата се присъединиха двама от младежите и шествието предпазливо запристъпва надолу по стълбата, водено от доктора и завършващо с леля Мишкоедка, със свещ в едната ръка и ръжен в другата.

Откъм библиотеката определено се дочуваха звуци. Докторът отвори вратата и влезе.

Барнабас, който се бе изхитрил да се вмъкне незабелязан в библиотеката, докато Сол го отнасяха към плевнята, седеше на облегалката на канапето и учудено примигваше. По средата на стаята, оскъдно осветена от мъждукаща свещ, стояха Нора и някакъв младеж. Младежът прегръщаше Нора и държеше пред лицето ѝ голяма бяла носна кърпа.

— Той я упоява с хлороформ! — изпищя леля Мишкоедка и изпусна ръжена, който падна с оглушителен трясък.

Младежът се извърна, изпусна кърпата и неловко се огледа. При това беше доста хубав младеж, с пъстри кафяви очи, къдрава червеникавокестенява коса и упорито вирната брадичка.

Нора смачка кърпата и закри лицето си с нея.

— Джим Уилкокс, какво означава всичко това? — попита докторът с нарастваща неумолимост.

— Самият аз не разбирам какво означава — начумерено отвърна Джим Уилкокс. — Знам само, че Нора ми сигнализира. Видях светлината чак в един часа, когато се прибрах от масонския банкет в Съмърсайд, и веднага доплавах.

— Не съм ти сигнализирала! — избухна Нора. — За бога, татко, не гледай така! Не бях заспала. Седях до прозореца си — още не бях се съблякла — и видях някакъв човек да се изкачва откъм брега. Като наближи къщата, познах Джим, и изтичах долу. И... и се блъснах във

вратата на библиотеката, и си разкъравих носа. Той просто се опитваше да спре кръвта.

— Скочих през прозореца и преобърнах оная пейка.

— Нали ти казах, че чух удар — победоносно каза леля Мишкоедка.

— А сега Нора твърди, че не ми била сигнализирала, така че просто ще ви освободя от нежеланото си присъствие, с извинение пред всички, които се чувстват засегнати.

— Колко неприятно, наистина — да си нарушиш спокойствието посред нощ и да преплаваш целия залив, за да гониш някаква си дива гъска^[1] — ледено изрече Нора, докато търсеше чисто местенце по носната кърпа на Джим.

— Точно така, гъска! — съгласи се докторът.

— Я по-добре сложи резето долу на задната врата — нареди леля Мишкоедка.

— Аз поставих свещта на прозореца — срамежливо призна Анн.
— А после я забравих...

— Как си посмяла! — кресна Нора. — Никога няма да ти го простя!

— Да не сте полудели всички? — раздразнено ги прекъсна докторът. — За какво е целият този шум в крайна сметка? За бога, Джим, затвори тоя прозорец! Такъв вятър духа, че направо ще измръзнем до кости. Нора, дръж главата си назад и носът ти ще се оправи.

Нора ронеше сълзи от ярост и срам. Примесени с кръвта по лицето ѝ, те я правеха ужасяваща гледка. На Джим Уилкокс явно му се щеше земята да се разтвори и той меко да кацне долу в мазето.

— Виж какво, Джим Уилкокс! — войнствено подхвана леля Мишкоедка. — Сега единственото, което можеш да направиш, е да се ожениш за нея! Тя никога няма да си намери съпруг, щом се разчуе, че сме ви заварили тук в два часа посред нощ.

— Да се ожения за нея ли?! — разярено извика Джим. — Та аз цял живот съм искал единствено това — да се ожения за нея! Никога нищо друго не съм искал!

— А защо не си ми го казвал досега? — властно попита Нора, като извърна лице към него.

— Как да ти го кажа?! Та ти години наред се държеше с мен презрително, смразяващо и подигравателно! Хиляди пъти правеше всичко възможно да ми покажеш колко ме презираш! Мислех, че изобщо няма смисъл да те моля. А миналия януари ми каза...

— Ти ме подтикна да ти го кажа!

— Аз да съм те подтикнал?! Това ми хареса! Ти започна кавгата, само и само да се отървеш от мен...

— Не съм. Аз...

— При това, какъвто съм си глупак, пак се втурнах да дойда тук посред нощ, само защото си помислих, че си поставила стария ни сигнал на прозореца и че ме искаш! Да те моля да се омъжиш за мен?! Е, добре, ето, моля те — и веднъж завинаги приключвам с това! А ти можеш да се позабавляваш да ми откажеш пред цялата тази тълпа. Нора Едит Нелсън, ще се омъжиш ли за мен?

— О, разбира се! Разбира се! — викна Нора така безсрамно, че дори Барнабас се изчерви.

За миг Джим я изгледа, сякаш не вярваше на ушите си, после се хвърли към нея. И вече нямаше значение спрял ли е носът ѝ да кърви, или не.

— Май всички сте забравили, че вече е неделя сутрин — обади се леля Мишкоедка, самата тя току-що спомнила си този факт. — Бих изпила чаша чай, ако има кой да направи. Не съм навикнала на такива демонстрации. Надявам се само, че горкичката Нора най-сетне действително здраво го е хванала. Поне дотолкова акъл има.

Отидоха в кухнята, госпожа Нелсън слезе и направи чай за всички, с изключение на Джим и Нора — тях ги оставиха усамотени в библиотеката, с Барнабас за надзирател. Анн се видя с Нора чак на сутринта — но това беше една съвсем различна Нора, подмладена с десетина години и разцъфтяла от щастие.

— На теб го дължа, Анн! Ако не беше поставила свещта... Макар че снощи, през ония две минути и половина, направо ми идеше да ти отрежа и двете уши!

— Как можах да проспя всичко това! — скръбно въздъхна Томи Нелсън.

Но последната дума пак беше на леля Мишкоедка:

— Хубаво, хубаво, надявам се само да не прибързат със сватбата и после да съжаляват за свободата си...

[1] Игра на думи: „wild-geese chase“ — лов на диви гъски и едновременно преследване на празни мечти. — Бел.пр. ↑

Откъс от писмо до Гилбърт

Днес учебната година приключи. Сега — два месеца в „Грийн Гейбълс“, сред росните дъхави папрати край потока, под ленивите шарени сенки по Пътеката на влюбените, из дивите ягоди в ливадата на господин Бел и сред тъмната красота на елите в Омагьосаната гора! Самата ми душа полита на криле.

Джен Прингъл ми донесе букет момини сълзи и ми пожела весела ваканция. Някой уикенд ще ми дойде на гости. А казват, че нямало чудеса!

Но малката Елизабет е безутешна. Поисках и тя да ми дойде на гости, но госпожа Камбъл не „смята, че това е препоръчително“. За щастие, не казах нищо на Елизабет и й спестих това разочарование.

— Вярвам, че ще съм Лизи през цялото време, докато ви няма, госпожице Шърли — обяви тя. — Просто ще се чувствам като Лизи.

— Но я си помисли само как ще се забавляваме, когато се върна — утеших я аз. — Разбира се, че няма да си Лизи. У теб не съществува личност като Лизи. Пък и нали ще ти пиша всяка седмица, малка Елизабет?

— О, госпожице Шърли, наистина ли? Никога в живота си не съм получавала писмо. Колко ще е забавно! А и аз ще ви пиша, стига да ми дадат пари за марка. Ако пък не ми дадат, знайте, че все едно ще си мисля за вас. Нарекох катеричката в задния двор на вас — Шърли. Не ми се сърдите, нали? Отначало си мислех да я нарека Анн Шърли, но после сметнах, че ще бъде непочтително. Пък и „Анн“ някак не звучи за катеричка. Освен това може и да е мъжка. Катеричките са много милички, нали? Но Жената казва, че изяждали корените на розовите храсти.

— Как смее! — избухнах аз.

Запитах Катрин Брук къде ще прекара лятото и тя отсече:

— Тук. Къде другаде мислиш?

Почувствах, че може би трябва да я покана в „Грийн Гейбълс“, но просто не можах. Все едно, не вярвам, че би дошла. Пък и вечно е недоволна от всичко — би било пълен провал. Но само като си помисля как през цялото лято ще остане сам-самичка в оня евтин пансион, направо сърцето ми се свива...

Онзи ден Дъсти Милър домъкна жива змия и я пусна на пода в кухнята. Ребека Дю щеше да пребледнее като платно, стига да можеше.

— Това вече беше последната капка — рече тя.

Но тия дни Ребека Дю е малко избухлива, защото през цялото си свободно време почиства розовите храсти от някакви големи сиво-зелени бръмбари, които издавя в буркан с бензин. Според нея на този свят имало прекалено много буболечки.

— Някой ден направо ще ни изядат — мрачно предсказва тя.

Нора Нелсън ще се омъжва за Джим Уилкокс през септември. Съвсем скромно — без суетня, без гости, без шаферки. Сподели с мен, че това бил единственият начин да се избегне присъствието на леля Мишкоедка, а тя просто нямало да допусне леля Мишкоедка да присъства на сватбата ѝ. Аз обаче ще присъствам, нещо като неофициално. Нора твърди, че Джим никога нямало да се върне, ако не бях поставила онази свещ на прозореца. Той възнамерявал да продаде магазина си и да заминат на Запад. Само като си помисля колко са двойките, които май аз съм събрала!...

Сали разправя, че двамата повечето време се карали, но те ще са по-щастливи да се карат помежду си, отколкото да се разбират с някого друго. Все пак не смятам, че ще се карат... Не много. Мисля, че неразбирателството е причината за повечето беди на тоя свят. Ето, ние с теб колко време вече...

Лека нощ, възлюбени мой. Сънят ти ще е сладък, ако в него има поне мъничко влияние от пожеланията на

Твоята Собствена

P. S. Последното изречение е буквален цитат от едно от писмата на бабата на леля Чати.

ВТОРАТА ГОДИНА

„Уинди Уилоус“
 Уличката на привиденията
 14 септември

Трудно ми е да се примиря с мисълта, че прекрасните ни два месеца отминаха. А те действително бяха прекрасни, нали, скъпи? И сега ни предстоят само още две години, докато...

(Няколко изречения пропуснати)

Но беше толкова приятно да се завърна в „Уинди Уилоус“ — в собствената ми частна кула, на собственото ми специално кресло, в собственото ми величествено легло, та дори при Дъсти Милър, който се припича на перваза на кухненския прозорец.

Вдовиците се зарадваха, че ме виждат, а Ребека Дю искрено ми каза: „Чудесно е, че се върна“. По същия начин се чувстваше и малката Елизабет. Двете имахме възторжена среща при зелената порта.

— Малко се боях да не отидете в голямото Утре преди мен — каза ми тя.

— Не е ли чудесна тази вечер? — попитах аз.

— Там, където сте вие, вечерта винаги е чудесна, госпожице Шърли — заяви малката Елизабет.

Какъв комплимент!

— Как изкара лятото, миличка? — заразпитвах я аз.

— Размишлявах — меко отвърна тя — за всички чудесни неща, които ще ми се случат в голямото Утре.

После се качихме в стаичката ми в кулата и прочетохме една приказка за слонове. Понастоящем малката Елизабет много се интересува от слоновете.

— В самото название „слон“ има нещо магично, нали? — мрачно попита тя, подпряла по навик брадичка на ръчичките си. — В голямото Утре сигурно ще има много, много слонове.

Обозначихме един Парк на слоновете върху нашата карта на Вълшебната страна. Няма смисъл да поглеждаш надменно и

пренебрежително, Гилбърт, както знам, че ще погледнеш, щом прочетеш това. Никакъв смисъл няма. В света винаги ще има вълшебници. Без тях той просто не може да просъществува. И все някой трябва да вярва в тях.

Доста е приятно и връщането в училище. Катрин Брук не е станала по-общителна, но учениците ми явно се зарадваха, че ме виждат, а Джен Прингъл ме помоли да ѝ помогна да направи тенекиените ореоли на ангелите за концерта в неделното училище.

Смятам, че учебната програма за тази година е доста по-интересна от миналогодишната. Към учебните предмети е добавена канадска история. Утре трябва да изнесе малка „лекция“ за войната от 1812 г. Толкова е странно да четеш разказите за тия стари войни — за неща, които никога вече не могат да се случат. Не вярвам никой от нас някога да изпита нещо повече от чисто академичен интерес към „някогашни битки“. Невъзможно е да помисли човек, че Канада някога отново ще бъде въввлечена във война. Толкова съм благодарна, че тази фаза от историята вече е отминала.

Възнамеряваме веднага да реорганизираме нашия Драматичен кръжок и агитираме всички семейства, които имат някаква връзка с училището, да ни подпомогнат. Идната неделя следобед двамата с Луис Алън ще тръгнем да обикаляме домовете по Долиш роуд. Луис ще се опита да улучи с един куршум два заека, понеже ще участва в наградния конкурс на „Селски дом“ за най-добра фотография на привлекателна фермерска къща. Наградата е двадесет и пет долара, което за Луис означава болезнено необходимите му нов костюм и палто. Цялото лято е работил в някаква ферма, а тази година отново върши домакинската работа и прислужва на масата в пансиона си. Сигурно мрази това, но никога и дума не обелва по въпроса. Луис ми харесва — толкова е решителен и амбициозен, и има такава чаровна, някак свита усмивка. А всъщност не е особено силен физически. Миналата година се боях, че няма да издържи. Но през лятото, което е изкарал в онази ферма, явно е позакрепнал. Тази ще е последната му година в горния курс, а после се надява да изкара една година в Кралското. Тази зима вдовиците смятат да го канят на вечеря всяка неделя, когато му е възможно. С леля Кейт се съвещавахме какво и как да направим, и аз я убедих да плащам допълнително. С Ребека Дю, разбира се, не се и опитахме да спорим. Просто в нейно присъствие

попитах леля Кейт мога ли да каня Луис Алън на вечеря в неделя два пъти месечно. Леля Кейт хладно отвърна, че се бояла, че няма да могат да си позволяват допълнителни разходи извън обичайните за единственото си момиче.

Ребека Дю нададе страдалчески вик:

— Е, това вече е последната капка! Да не сме обеднели дотолкова, че да не можем да си позволим да отделяме по нещичко и друго за едно бедно, отрудено, сериозно момче, което се опитва да завърши образованието си?! Та вие давате повече пари за черен дроб за Оня Котак, а него сте готови да изоставите на произвола на съдбата. Че по-добре ми намалете с един долар заплатата, но все пак го канете.

Евангелието на Ребека бе възприето. Луис Алън ще идва, и нито черният дроб за Дъсти Милър, нито нейната заплата ще намалее. Милата Ребека Дю!

Снощи леля Чати се вмъкна в стаята ми, за да ме уведоми, че поискала да си купи шапка, украсена с мъниста, но леля Кейт наранила чувствата ѝ, защото решила, че е прекалено стара за такава шапка.

— Смятате ли, че наистина съм, госпожице Шърли? Не искам да съм непристойна, но цял живот ми се е искало да имам такава шапка. Винаги съм смятала, че те са, така да се каже, жизнерадостни. А сега отново са на мода.

— Прекалено стара ли?! Разбира се, че не сте прекалено стара, скъпа! — уверих я аз. — Никой не може да е прекалено стар, за да носи каквото му се ще. Ако бяхте прекалено стара, нямаше да ви се иска да я носите.

— Тогава ще си я купя, напук на Кейт — рече леля Чати, но в тона ѝ имаше всичко друго, освен предизвикателство.

Все пак мисля, че наистина ще си я купи, а и май ми хрумва как да примиря леля Кейт с това.

Самичка съм в моята кула. Отвън е тиха, спокойна нощ, и тишината е като кадифе. Дори върбите не шумолят. Току-що се наведох от прозореца и изпратих въздушна целувка към някого, който не е чак на сто мили от Кингспорт.

Долиш роуд лъкатушеше, а следобедът сякаш бе създаден за чудеса — или поне Анн и Луис си мислеха така, докато вървяха по него и от време на време се спираха да се порадват на някоя неочаквана гледка през дърветата към Пролива или да заснемат някой особено хубав пейзаж с живописна къщичка в китна долинка. Е, не беше чак толкова приятно да се отбиват по къщите и да просят помощи за Драматичния кръжок, но Анн и Луис се редуваха да водят разговорите, като Луис поемаше жените, а Анн се разправяше с мъжете.

— Ако ще тръгваш с тази рокля и с тази шапка — посъветва я Ребека Дю, — по-добре ти поеми мъжете. Някога имах богат опит в агитирането. Стига ти само да се покажеш така издокарана, и както добре изглеждаш, от мъжете ще получиш много повече пари — или поне ще ти ги обещаят. Но ако трябва да се разправяш с жени, похубаво си облечи най-старите и грозни дрехи, които имаш.

— Колко интересно нещо е пътят, Луис — замечтано каза Анн. — Не правият път, а пътят с околности и извивки, край които могат да се спотайват какви ли не красоти и изненади. Винаги съм обичала завоите на пътищата.

— Накъде отива този Долиш роуд? — практично попита Луис, макар и в същия момент да си мислеше как гласът на госпожица Шърли винаги му напомня за пролетта.

— Луис, ужасно даскалско ще е да отговоря: „Навсякъде отива, а все тук си остава“. Но няма да го кажа. Кого го е грижа откъде тръгва и накъде отива? Навярно до края на света и обратно. Спомни си какво е казал Емерсън: „Какво ли трябва да направя с времето?“. Точно това е мотото ни днес. И ако дори и за миг го забравим, вселената навярно ще изпадне в хаос. Погледни сенките на облаците там... виж спокойствието на зелените долини... и онази къща с ябълково дръвче на всеки ъгъл... Представи си, че е пролет. Днес е един от дните, в които хората просто чувстват, че живеят, че всеки вятър по света им е брат. Радвам се, че край този път растат толкова много дъхави папрати

— дъхави папрати с тънки есенни паяжини по тях. Това ме връща към дните, когато си представях или по-скоро вярвах — май наистина вярвах — че есенните паяжини са покривките за маса на феите.

В една златиста хралупа откриха изворче и седнаха да пият вода от една чаша, която Луис уви от брезова кора.

— Не можеш да усетиш истинската наслада от водата, додето не откриеш вода, когато си примрял от жажда — рече той. — Това лято работих там, на Запад, на железопътната линия, която се строи. Един горещ ден се изгубих и часове наред се скитах из прерията. Мислех си, че ще умра от жажда, и тъкмо тогава стигнах до бараката на някакъв заселник, и там, под група върби, имаше малко изворче, също като това. Така се напих! Тогава разбрах по-добре от всякога библейската любов към хубавата вода.

— Скоро ще имаме предостатъчно вода, но от другаде — доста угрижено отбеляза Анн. — Задава се дъжд и... Обичам дъжда, Луис, но съм си сложила най-хубавата шапка и почти най-хубавата рокля, а на половин миля наоколо не се вижда никаква къща.

— Ей там има някаква стара изоставена ковачница — каза Луис, — но ще трябва да се затичаме.

И те наистина се затичаха и изпод навеса се радваха на проливния дъжд и на всичко в този безгрижен скиталчески следобед. Тишината падна като було над света. Всички млади ветрове, които така важно шептяха и шушукаха по Долиш роуд, прибраха криле, неподвижни и безмълвни.

Нито едно листенце не мръдваше, нито една сянка не трепваше. Кленовите листа на завоя на пътя се обърнаха наопаки, и дърветата сякаш пребледняха от страх. Огромна студена сянка сякаш ги заля като зелена вълна — облакът ги беше достигнал. После, след един внезапен и силен порив на вятъра, заваля. Дъждът остро чукаше в листата, танцуваше по червеникавия път, над който се вдигаше пара, и весело барабанеше по покрива на старата ковачница.

— Ако продължи така... — рече Луис.

Но не продължи. Спря така внезапно, както започна, и слънцето огря блесналите мокри дървета. Сред разкъсаните бели облаци се появиха ослепителни късчета синьо небе. В далечината се виждаше някакъв хълм, над който все още се издигаше пара, но долината под тях изглеждаше като чаша, преливаща от златисторозова мъгла. Гората

наоколо бе отрупана с бляскави искрици като през пролетта, а в големия клен зад ковачницата запя птиче, сякаш се бе излъгало, че наистина е пролет — така учудващо свеж и сладостен започна да изглежда светът изведнъж.

— Дай да видим какво има там — каза Анн, когато подновиха скитането си, и погледна към малкия страничен път, обграден от стари стобори, сгушени под енчеца.

— Не вярвам някой да живее по този път — усъмни се Луис. — Смятам, че той просто излиза към пристанището.

— Нищо. Да тръгнем по него. Винаги съм имала слабост към страничните пътчета — те са някак извън утъпканите пътища, изгубени, зелени и самотни. Само помириши мокрите треви, Луис. Освен това с цялото си същество чувствам, че там има къща... такава една... завладяваща къща.

Съществото на Анн в случая не я излъга. Скоро наистина се появи една къща — при това завладяваща до болка. Беше чудновата, старомодна, с ниски стрехи и прозорци с малки квадратни стъкла. Огромни върби бащински я обгръщаха, а навсякъде около нея цареше явна занемареност и растяха дългогодишни бурени и шубраци. Беше потъмняла от дъждовете и запусната, но големите обори зад нея изглеждаха удобни и процъфтяващи и във всяко отношение съвременни.

— Винаги са ми казвали, госпожице Шърли, че ако оборите на един мъж са по-хубави от дома му, значи доходите му надвишават разходите му — отбеляза Луис, докато бавно вървяха по обраслата с трева алея.

— По-скоро бих рекла, че това показва, че мъжът мисли повече за конете, отколкото за семейството си — засмя се Анн. — Не вярвам оттук да получим помощ за нашия кръжок, но тази къща е най-подходящата за твоя фотоконкурс от всички, които обсъдихме досега. А това, че е потъмняла, на снимката няма да личи.

— Алеята изглежда така, сякаш не се минава много-много по нея — сви рамене Луис. — Очевидно хората, които живеят тук, не са особено общителни. Боя се да не открием, че дори не са чували какво е това драматичен кръжок. Както и да е, нека си осигуря снимката, преди да сме измъкнали някого от бърлогата им.

Къщата изглеждаше запустяла, но след като снимката бе направена, отвориха една бяла портичка, прекосиха двора и почукаха на избелялата синя кухненска врата, понеже предната врата очевидно беше като в „Уинди Уилоус“ — повече за показ, отколкото за ползване, стига за една врата, буквално скрита под вирджински бръшлян, да може да се каже, че служи за показ.

Очакваха поне учтивостта, която срещаха при досегашните си посещения, независимо дали бе подкрепяна от щедрост, или не. Ето защо решително отстъпиха, когато вратата рязко се отвори и на прага се появи не засмяната фермерска съпруга, нито дъщерята, която очакваха да видят, а висок, широкоплещест мъж около петдесетте, с прошарени коси и гъсти провиснали вежди, който безцеремонно попита:

— Какво искате?

— Отбихме се с надеждата да ви заинтересуваме с нашия гимназиален драматичен кръжок — малко неубедително започна Анн. Но по-нататъшните усилия ѝ бяха спестени — най-безкомпромисно я прекъснаха:

— Не съм и чувал за такъв. Не искам и да чувам. Нямам нищо общо с това. — И вратата бързо се захлопна под носа им.

— Май ни отрязаха — каза Анн, като си тръгнаха.

— Какъв чудесен дружелюбен джентълмен — позасмя се Луис. — Жал ми е за жена му, ако има такава.

— Не вярвам да има, иначе щеше поне малко да го цивилизова — отвърна Анн, като се опитваше да възвърне поразклатената си самоувереност. — Пожелавам му да попадне в ръчичките на Ребека Дю. Е, поне заснехме къщата му, и имам предчувствието, че тя ще спечели конкурса... Ах, че неприятно! Влезе ми камъче в обувката и ще трябва да приседна на каменната ограда на моя джентълмен, със или без негово разрешение, за да го извадя.

— За щастие оградата не се вижда откъм къщата — отбеляза Луис.

Анн тъкмо завързваше обувката си, когато дочуха как нещо тихичко се промъква през джунглата от шубраци отдясно. После се появи около осемгодишно момченце, застана срещу тях с голямо парче ябълков сладкиш в пухкавите си ръчички и срамежливо ги заглежда. Беше хубаво дете, с бляскави кестеняви къдрици, големи доверчиви

кафяви очи и нежни черти. От него лъхаше някакво благородство, въпреки че беше босо и без шапка, само по избеляла синя памучна ризка и протрит кадифен голф. Но изглеждаше като някой предрешен малък принц.

Точно зад него стоеше голям черен нюфаундленд, висок почти до рамото му.

Анн го гледаше с усмивката, с която винаги печелеше детските сърца.

— Здравей, слънчице! — рече Луис. — Кой е този приятел с теб?

Момчето се приближи и като се усмихна в отговор, им подаде сладкиша.

— Това е за вас, хапнете го — свенливо каза то. — Тати го направи за мен, но предпочитам да ви го дам на вас. Аз си имам какво да ям.

Луис нетактично се канеше да откаже закуската на момченцето, но Анн бързо го сбута с лакът. Той разбра намека, сериозно пое сладкиша и го връчи на Анн, която също така сериозно го раздели на две и му подаде едната половина. Знаеха, че трябва да го изядат, а имаха болезнени съмнения относно готварските умения на тати, но още първите хапки ги успокоиха. Тати може и да не беше кой знае колко силен в любезниченето, но определено умееше да прави сладкиши.

— Много е вкусно — рече Анн. — Как се казваш, миличък?

— Теди Армстронг — отвърна малкият благодетел. — Но тати винаги ми вика Малкия. Аз съм всичко, което има, нали разбирате. Тати е ужасно добър към мен, и аз съм ужасно добър към тати. Боя се да не си помислите, че татко ми е неучтив, дето така бързо затвори вратата. Не го направи нарочно. Дочух, че поискахте нещо за ядене. („Не беше така, но няма значение“ — помисли си Анн.) Бях в градината зад ружите, така че просто си помислих да ви донеса моя сладкиш, щото винаги ми е жал за бедните хора, които нямат много какво да ядат. Наистина, винаги. Моят татко е чудесен готвач. Трябва да видите какъв оризов пудинг прави.

— Слага ли стафиди в него?

— Много, много. Моят татко няма грешка.

— Нямаш ли си майка, миличък? — попита Анн.

— Не. Майка ми е умряла. Госпожа Мерил веднъж ми каза, че тя е отишла на небето, но моят татко казва, че такова място няма, а предполагам, че той трябва да знае. Моят татко е ужасно мъдър човек. Прочел е хиляди книги. Смятам като порасна да стана точно като него. Само че аз ще давам храна на хората, когато ми поискат. Знаете ли, моят татко не е особено любезен с хората, но към мен е ужасно добър.

— Ходиш ли на училище? — попита Луис.

— Не. Татко ми ме обучава вкъщи. Но попечителите му казаха, че от догодина трябва да започвам. Мисля си, че ще ми хареса да ходя на училище и да има и други момчета, с които да играя. Разбира се, аз си имам Карло, а и със самия тати чудесно се играе, стига той да има време. Знаете ли, татко ми е доста зает, нали разбирате. Трябва да се грижи за фермата, пък и къщата да чисти. Затова не бива да се притеснява от хора наоколо, нали разбирате. Когато порасна, ще мога много да му помагам, и тогава ще има повече време да е любезен с хората.

— Този сладкиш беше направо чудесен, Малкия — каза Луис, преглъщайки последната хапка.

На Малкия му пламнаха ушите и каза:

— Много се радвам, че ви хареса.

— Искаш ли да ти направим снимка? — попита Анн, която усещаше, че никак не върви да предложат пари на тази щедра малка душа. — Ако искаш, Луис ще те снима.

— О, как да не искам! — охотно отвърна Малкия. — Ама с Карло, нали?

— Разбира се, и с Карло.

Анн намести хубаво двамата на фона на шубраците — момченцето, застанало с ръка около косматата шия на огромния си приятел, и двамата еднакво доволни — и Луис ги снима с последната си останала плака.

— Ако излезе добре, ще ти изпратя една по пощата — обеща той. — На какъв адрес?

— Господин Джеймс Армстронг, Гленкоув роуд, за Теди Армстронг — отвърна Малкия. — О, колко ще е забавно да получа нещо аз самият по пощата! Казвам ви, ще се чувствам ужасно горд. И думичка няма да кажа на тати, та за него това да е чудесна изненада.

— Е, след една-две седмици можеш да очакваш пратка за теб — рече Луис, като му махнаха за довиждане.

Но Анн внезапно спря и целуна обгорялото от слънцето лице. В него имаше нещо, от което сърцето ѝ се свиваше от жал. Той беше толкова сладък... толкова сърцат... и толкова сиротен!

При завоя на алеята погледнаха назад и го видяха да им маха с ръка, застанал с кучето си на каменния зид.

Ребека Дю, естествено, знаеше всичко за семейство Армстронг.

— Джеймс Армстронг така и не преживя смъртта на жена си преди пет години — разказа тя. — Преди не беше толкова лош — беше доста сговорчив, макар и малко самотник. Просто си е такъв. Беше истински увлечен по дребничката си съпруга — тя беше с двадесет години по-млада от него. Смъртта ѝ, казват, била ужасен шок за него. Характерът му направо коренно се измени. Стана един раздражителен и опак, ни се води, ни се кара. Не пожела дори да си вземе прислужница. Сам си гледа и къщата, и детето. Е, преди да се ожени, години наред водеше ергенски живот, така че се справя не зле.

— Но детето не може да живее така — каза леля Чати. — Баща му никога не го води нито на църква, нито другаде, където да се вижда с други хора.

— Както чух, той обожавал детето — рече леля Кейт.

— Пред мен ти нямаш други богове — внезапно цитира Ребека Дю.

Изминаха почти три седмици, докато Луис намери време да изкопира снимките си. Донесе ги в „Уинди Уилоус“ първата неделя, в която дойде на вечеря. И къщата, и Малкия бяха излезли великолепно. Малкия се усмихваше от снимката „като жив“, както каза Ребека Дю.

— Я виж ти, та той прилича на теб, Луис! — възкликна Анн.

— Наистина — съгласи се Ребека Дю, като бързо и преценяващо го огледа. — Още в момента, в който видях снимката, лицето ми напомни на някого, но не можах да разбера на кого.

— Ето, прочете... Челото... Цялото изражение — все едно си ти, Луис! — рече Анн.

— Трудно ми е да повярвам, че някога съм бил такова хубаво момченце — сви рамене Луис. — Някъде имам моя снимка от времето, когато съм бил около седемгодишен. Трябва да я потърся и да ги сравня. Тя ще ви разсмее, госпожице Шърли. Там съм с много сериозен поглед, с дълги къдрици и дантелена яка и изглеждам като глътнал бастун. Предполагам, че са ми подпрели главата с едно от ония тризъби съоръжения, които са използвали тогава. Ако тази снимка действително прилича на мен, трябва да е някакво съвпадение. Малкия не може да има никаква връзка с мен. Нямам никакви роднини на острова... вече.

— Къде си роден? — попита леля Кейт.

— В Ню Брунсуик. Когато бях на десет години, татко и мама починаха, и дойдох тук да живея при една братовчедка на майка ми — наричах я леля Ида. Но преди три години, както знаете, и тя почина.

— Джим Армстронг също дойде от Ню Брунсуик — досети се Ребека Дю. — Той не е истински островитянин — ако беше, нямаше да е такъв опак. Ние тук може да си имаме своите чудатости, но все пак сме цивилизовани.

— Не съм убеден, че искам да откроя някаква връзка с любезния господин Армстронг — усмихна се Луис и нападна канеления сладкиш на леля Чати. — Но си мисля като довърша снимката, да я занеса лично до Гленкоув роуд и да попроуча нещата. Може пък да ми е

далечен братовчед или нещо такова. Аз всъщност не знам нищо за роднините на мама, ако има живи такива. Винаги съм бил с впечатлението, че е нямала. За татко знам, че нямаше.

— Ако занесеш снимката лично, няма ли Малкия да е малко разочарован, че ще му отнемеш вълнението да получи нещо по пощата? — припомни Анн.

— Ще му се реванширам. Ще му изпратя по пощата нещо друго.

Следващата неделя следобед Луис пристигна на Уличката на привиденията с една прастара двуколка, теглена от още по-стара кобила.

— Госпожице Шърли, тръгнал съм за Гленкоув да занеса на малкия Теди Армстронг снимката му. Ако елегантният ми екипаж не кара сърцето ви да замира, бих желал да ви поканя да дойдете и вие. Не мисля, че някое от колелата ще изпадне.

— Откъде, за бога, изрови тая реликва, Луис? — попита Ребека Дю.

— Не се подигравайте с хвъркатото ми конче, госпожице Дю. Имайте уважение към възрастта. Господин Бендър ми зае кобилата и двуколката при условие, че ще му свърши една работа на Долиш роуд. Иначе днес нямаше да имам достатъчно време да отида пеша до Гленкоув и обратно.

— Време ли! — възкликна Ребека Дю. — Самата аз мога да отида пеша дотам и обратно по-бързо от това животно.

— И да донесете на връщане цял чувал с картофи за господин Бендър? Чудна жена сте!

Червените бузи на Ребека Дю станаха още по-червени.

— Не е хубаво да се подиграваш с по-възрастните — сгълча го тя, но после се позасрами. — Ще се справиш ли с няколко понички, преди да тръгнете?

Когато обаче излязоха извън града, бялата кобилка показва удивителна теглителна сила. Анн се подсмиваше, докато се друсаха по пътя. Какво ли щяха да си кажат госпожа Гарднър, пък и леля Джеймисина, ако я зърнеха в този момент? Е, нищо, какво я интересуваше. Денят беше чудесен за разходка през това поле, което спазваше прекрасните стари есенни традиции, а и Луис беше добър събеседник. Един ден Луис щеше да осъществи амбициите си. Никой друг от нейното обкръжение, помисли си тя, нямаше и да посмее да я

покани на разходка с двуколката на Бендър, теглена от кобилата на Бендър. Но на Луис не му и хрумваше, че в това има нещо необичайно. Какво значение има как пътуваш, щом все едно ще пристигнеш? Спокойните очертания на хълмовете са си все така сини, пътят — все така червен, кленовете — все така величествени, независимо на какво се возиш. Луис беше философ и малко го интересуваше какво ще кажат хората, точно както не обръщаше внимание на онези съученици, които го наричаха Женчо, само задето върши домакинска работа в пансиона. Нека си приказват! Някой ден друг ще се смее. Джобът му можеше и да е празен, но главата му — не. Междувременно следобедът беше същинска идилия, и те отиваха да се срещнат отново с Малкия. Когато господин Мерил, братовчедът на господин Бендър, сложи чувала с картофи отзад в двуколката и му обясниха по каква работа са тръгнали, той възкликна:

— Да не искате да кажете, че имате фотография на малкия Теди Армстронг?

— Ами имам, при това доста добра. — Луис я разопакова и гордо я показа. — Не вярвам някой професионален фотограф да може да направи по-добра.

Господин Мерил шумно се плесна по бедрото:

— Е, и това ако не е невероятно! Ами че малкият Теди Армстронг умря и...

— Умря! — ужасено възкликна Анн. — О, господин Мерил, не! Не ми казвайте, че онова мило момченце...

— Съжалявам, госпожице, но е факт. А баща му направо е полудял, и най-лошото е, че нямал нито една негова снимка. А ето че вие имате, при това добра. Чудесно, чудесно.

— Това... това звучи невъзможно! — промълви Анн и очите ѝ се напълниха със сълзи. Тя сякаш виждаше тъничката фигурка, която им маха за довиждане от зида.

— Съжалявам, че трябва да го кажа, но това е самата истина. Умря преди почти три седмици. От пневмония. Страдал ужасно, но казват, че бил много храбър и търпелив. Не знам какво ще стане сега с Джим Армстронг. Разправят, че бил като луд — през цялото време само гримасничел и си мърморел сам на себе си. И все казвал: „Само да имах снимка на Теди!“.

— Жал ми е за този човек — внезапно се намеси госпожа Мерил. Беше застанала до мъжа си — висока, суха, посивяла жена, облечена в прилепнала от вятъра басмена рокля и карирана престилка — и досега не бе продумала. — Той е заможен, и винаги съм имала чувството, че ни гледа някак отвисоко, задето сме бедни. Но ние си имаме нашето момче. Няма значение колко си беден, щом имаш какво да обичаш.

Анн погледна госпожа Мерил с ново уважение. Госпожа Мерил не беше красавица, но щом хлътналите ѝ сиви очи срещнаха погледа на Анн, и двете почувстваха сродните си души. Анн никога досега не беше виждала госпожа Мерил, нямаше и да я види отново, но щеше завинаги да я запомни като жена, достигнала до основната тайна на живота: не можеш да си беден, щом имаш какво да обичаш.

За Анн златният ден бе провален. Малкия някак бе завладял сърцето ѝ по време на кратката им среща. Двамата с Луис мълчешком продължиха нататък по Гленкоув роуд и нагоре по тревистата алея. Карло лежеше на камъка пред синята врата. Когато слязоха от двуколката, той стана, приближи се до тях, близна ръката на Анн и я погледна с големите си тъжни очи, сякаш я питаше какво става с неговия приятел. Вратата беше отворена и в сумрачната стая съзряха човек, обвесил глава над масата.

При почукването на Анн той стана и дойде до вратата. Тя се стресна от промяната в него. Бузите му бяха хлътнали, изпити и небръснати, а дълбоките му очи блуждаещо проблясваха.

Тя очакваше отначало да ги посрещне остро, но той явно я позна и апатично каза:

— Значи пак идвате? Малкия ми каза, че сте разговаряли с него и сте го целунали. Той ви харесваше. Съжалих, че бях така груб към вас. И какво искате?

— Искаме да ви покажем нещо — меко каза Анн.

— Ще влезете ли да поседнете? — печално рече той.

Без да каже нито дума, Луис извади снимката на Малкия от обвивката ѝ и му я подаде. Той я сграбчи, впи в нея удивен и жаден поглед, после се отпусна на стола и избухна в сълзи. Анн никога не беше виждала мъж да плаче така. Двамата с Луис стояха отстрани в нямо съчувствие, докато той си възвърна присъствието на духа и най-сетне задавено каза:

— О, вие просто не знаете какво означава това за мен! Нямах нито една негова снимка. А аз не съм като другите — не мога да помня лица. Не мога да виждам лица в съзнанието си, както могат повечето хора. И откакто Малкия умря, е същински ад. Не можех дори да си спомня как изглеждаше. А сега вие ми носите това, и то след като бях толкова груб към вас. Сядайте! Сядайте! Ще ми се да можех да изразя някак благодарността си. Предполагам, че спасихте разсъдъка ми, а може би и живота ми. О, госпожице, не е ли точно като жив? Човек може да си помисли, че ей сега ще проговори. Скъпият ми Теди! Как ще живея без него? Вече нямам за какво да живея. Първо майка му, а сега и той.

— Той беше мило момченце — нежно каза Анн.

— Точно такъв беше. Малкият ми Теди — Тиодор, така го нарече майка му. Нейният „Божи дар“, казваше тя. И каква жестока смърт! Беше толкова весел и жизнерадостен — и така да бъде покосен! А беше толкова търпелив, и никога не се оплака. Веднъж ми се усмихна и ми каза: „Тати, мисля, че бъркаше в едно нещо — само в едно. Предполагам, че има рай, нали? Нали има, тати?“. Казах му — да, има. Да ми прости Господ, дето някога се опитвах да го уча на друго. Той пак се усмихна, някак доволно, и рече: „Е, тати, аз отивам там, и мама и Господ са там, така че ще съм много добре. Но се притеснявам за тебе, тати. Без мен ще си така ужасно самотен... Но само прави всичко по силите си да бъдеш любезен с хората, и малко по малко ще дойдеш при нас“. Накара ме да обеща, че ще се опитам, но когато си отиде, не можех да понасям празнотата. Направо щях да полудея, ако не бяхте ми донесли това. Сега вече няма ми да е така тежко...

Известно време той разказваше за своя Теди, сякаш намираще облекчение и удоволствие в това. Всичката му резервираност и грубост като че се свлякоха като дреха от него. Накрая Луис измъкна старата си избеляла снимка и му я подаде.

— Виждали ли сте някога човек, който да изглежда така, господин Армстронг? — попита Анн.

Господин Армстронг се взря в нея с недоумение.

— Ужасно прилича на Малкия — каза най-сетне той. — Чия може да е тази снимка?

— Моя — отвърна Луис. — Когато бях на седем години. Тъкмо поради странната прилика с Теди госпожица Шърли ме накара да я

донеса и да ви я покажа. Помислих си, че е възможно с вас или с Теди да се окажем далечни роднини. Казвам се Луис Алън, а баща ми беше Джордж Алън. Роден съм в Ню Брунсуик.

Джеймс Армстронг поклати глава, после попита:

— А как се казваше майка ти?

— Мери Гардинър.

За миг Джеймс Армстронг мълчаливо го изгледа, после каза:

— Тя ми беше полусестра. Почти не я познавах — само веднъж съм я виждал. След смъртта на баща си бях отгледан в семейството на чичо ми. Майка ми се омъжи повторно и замина. Дойде да ме види само веднъж и доведе дъщеричката си. Скоро след това почина и никога повече не видях сестра си. А след като се преместих да живея на Острова, изгубих всякаква следа от нея. Значи ти си ми племенник, братовчед на Малкия...

Това беше удивителна новина за момче, което е живяло със съзнанието, че е сам-самичко на света. Луис и Анн останаха при господин Армстронг цялата вечер и откриха, че е много ерудиран и интелигентен човек. И двамата някак го харесаха. Предишното му негостоприемно посрещане бе забравено напълно и те виждаха у него само добрия му характер и темперамент зад необещаващата обвивка, която досега ги бе прикривала.

— Естествено — нали ако не беше такъв, Малкия нямаше да обича толкова много своя баща — каза Анн, докато двамата с Луис пътуваха обратно към „Уинди Уилоус“ през залеза.

Когато следващия уикенд Луис Алън отиде да навести чичо си, той му каза:

— Момче, ела да живееш при мен. Ти си ми племенник и аз мога да направя много за теб — това, което бих направил за моя малък Теди, ако беше жив. Ти си сам-самин в света, аз също. Имам нужда от теб. Ако остана да живея тук самичък, пак ще стана безсърдечен и язвителен. Искам да ми помогнеш да спазя обещанието си към Малкия. Неговото място е празно. Ела и го запълни.

— Благодаря ти, чичо. Ще се опитам — отвърна Луис и му подаде ръка.

— И довеждай от време на време онази твоя учителка. Харесва ми това момиче. И Теди я харесваше. „Тати, — рече ми той, — не съм си мислил, че някога ще ми хареса, ако друг, освен тебе ме целуне, но

когато ме целуна тя, много ми хареса. Имаше нещо такова в очите, тати...”

— Старият термометър на верандата показва нула градуса, а новият до вратата — плюс десет — отбеляза Анн в една мразовита декемврийска вечер, — и не знам да си взимам ли маншона, или не.

— По-добре гледай стария термометър — разсъдливо отвърна Ребека Дю. — Навярно е по-привикнал към нашия климат. А ти накъде си се запътила по студа тази вечер?

— Ще отскоча до Темпъл стрийт да поканя Катрин Брук в „Грийн Гейбълс“ за коледните празници.

— Това значи да си развалиш празниците — угрижено каза Ребека Дю. — Тя тая ще се държи презрително и с ангелите, стига изобщо да попадне в рая, разбира се. А най-лошото е, че дори се гордее с ужасните си маниери. Без съмнение смята, че са признак на душевна сила.

— Умът ми се съгласява с всяка твоя дума, но сърцето ми просто не може — рече Анн. — Въпреки всичко имам усещането, че под неприветливата си черупка Катрин Брук е само едно стеснително, нещастно момиче. Тук, в Съмърсайд не мога да си проправам път към сърцето ѝ, но ако успея да я закарам в „Грийн Гейбълс“, вярвам, че ледът ще се разпука.

— Няма да успееш. Тя няма да тръгне — предсказа Ребека Дю. — Навярно ще приеме поканата като обида, ще си помисли, че ѝ го предлагаш от жалост. И ние веднъж я поканихме на коледна вечеря, в годината преди ти да дойдеш — помните ли, госпожо Маккумър, онази година, когато ни дадоха две пуйки и не знаехме как ще ги изядем — и всичко, което тя каза, беше: „Не, благодаря. Ако има нещо, което да мразя, това е Коледа“.

— Но това е ужасно — да мразиш Коледа! Все нещо трябва да се направи, Ребека Дю! Ще я поканя, и имам странното предчувствие, че тя ще дойде.

— Все така се случва с тебе — неодобрително каза Ребека Дю, — кажеш, че нещо ще стане, и човек ти повярва. Да не си ясновидка,

а? Майката на капитан Маккумър беше такава. Направо тръпки ме полазваха!...

— Не смятам, че у мен има нещо, от което да те полазват тръпки, Ребека Дю. Просто... От известно време имам чувството, че Катрин Брук е почти полудяла от самота там вътре, под бодливата си черупка, и че моята покана ще дойде в напълно подходящ психологически момент.

— Аз не съм бакалавър на науките — отвърна Ребека с ужасно смирение, — и не отричам правото ти да използваш думи, които не разбирам. Нито пък отричам, че умееш да въртиш хората около малкия си пръст. Я виж как се справи с рода Прингъл. Казвам само, че ще ми е жал за теб, ако вземеш у дома си за Коледа тази кръстоска между айсберг и пиперомелачка.

По пътя си към Темпъл стрийт Анн в никакъв случай не се чувстваше толкова самоуверена, колкото изглеждаше отстрани. Напоследък Катрин Брук действително беше непоносима. И всеки път отблъскваната Анн си казваше мрачно като гарвана на По: „Никога вече!“... Вчера на учителския съвет Катрин се държа подчертано обидно. Но Анн издебна един миг и съзря в очите на по-възрастната девойка нещо страстно, почти неистово, сякаш беше същество, затворено в клетка и полудяло от негодувание. Анн прекара първата половина на нощта в опити да реши да покани ли Катрин Брук в „Грийн Гейбълс“, или не. Най-после заспа с окончателното решение.

Хазяйката на Катрин въведе Анн в салона и когато тя попита за госпожица Брук, сви затлъстелите си рамене:

— Ще ѝ кажа, че сте тук, но не знам дали ще слезе. Нещо е сърдита. Днеска на вечеря ѝ рекох, че госпожа Ролинс разправя, че се облича скандално за съмърсайдска учителка и тя го възприе надменно, както винаги.

— Според мен не е трябвало да казвате такова нещо на госпожица Брук — укори я Анн.

— Но аз помислих, че тя трябва да го узнае — някак злобно отвърна госпожа Денис.

— А не помислихте ли също, че тя трябва да узнае, че инспекторът я смята за една от най-добрите учителки в Меритаймс? — попита Анн. — Или не знаехте това?

— О, чух го. Но тя и сега си е достатъчно надута, та само това ѝ остава. Нейното не е гордост — макар че аз не виждам с какво толкова има да се гордее. Разбира се, тази вечер тя си беше пощръкляла, щото ѝ казах, че не може да си гледа куче тука. Тя рече, че щяла да си плаща да го храня и да внимава то да не притеснява никого. Но какво да го правя, когато тя е в училище? И аз се запънах и викам: „На кучета квартира не давам!“.

— О, госпожо Денис, защо не ѝ позволите да си гледа куче? То няма да ви притеснява — поне не много. А когато тя е в училище, можете да го държите в мазето. Пък и кучето е такава защита нощно време. Ще ми се да ѝ разрешите — моля ви!

Когато изричаше молба, очите на Анн излъчваха нещо, на което хората трудно устояваха. Госпожа Денис, въпреки тлъстите си рамене и досадния език, не беше лоша по сърце. Просто Катрин Брук понякога я изкарваше от кожата ѝ с нелюбезните си маниери.

— Не знам защо ви е притрябвало да се безпокоите ще гледа ли тя куче, или не. Не знаех, че сте чак такива приятелки — та тя няма никакви приятели! Не бях имала толкова необщителна наемателка.

— Според мен тъкмо затова иска да има куче, госпожо Денис. Никой човек не може да живее сам-самичък.

— Ами да, това е първото човешко нещо, което забелязвам у нея — рече госпожа Денис. — Не помня да съм имала нещо против кучетата, но тя направо ме вбеси със сарказма, с който ме попита: „Предполагам, госпожо Денис, че няма да се съгласите, ако ви попитам дали мога да си взема куче“ — надутото ми вика тя. „И правилно предполагате“, викам аз, надутото също като нея. Не обичам да си вземам думите назад, както повечето хора, но от мен да мине, кажете ѝ, че може да вземе куче, ако гарантира, че то няма да прави бели в салона.

Анн не смяташе, че салонът би могъл да изглежда по-зле, ако кучето прави бели тук. Огледа опушените дантелени завеси и противните пурпурни рози по килима и потръпна.

„Жал ми е за всеки човек, на който му се налага да прекара Коледата в пансион като този — помисли си тя. — Нищо чудно, че Катрин Брук ненавижда думата Коледа. Как ми се ще добре да проветря това място — то вони на хиляди гозби. Защо ли Катрин продължава да живее тук, щом заплатата ѝ е добра?“

— Каза, че можете да се качите — съобщи госпожа Денис, доста усъмнена, че госпожица Брук така бързо е влязла в добрия тон.

Стълбата беше тясна, стръмна и отблъскваща, сякаш просто не те искаше. По нея не се качваше никой, без това да му се наложи. Линолеумът в коридора беше така износен, че се виждаха конците на основата му. А малката задна стаичка, в която Анн се озова, беше още по-безрадостна и от салона. Осветяваше се от мъждукаща газена лампа без абажур. Желязното легло имаше вдлъбнатина по средата, тесният, оскъдно закрит прозорец гледаше към някаква градина в задния двор, където цъфтеше огромна купчина консервни кутии. Но зад всичко това се виждаше чудното небе, с редица тополи на фона на синкаволилавите хълмове в далечината.

— Ах, госпожице Брук, погледни този залез! — възторжено се обади Анн от скърцащия твърд стол, който Катрин нелюбезно ѝ посочи.

— Доста залези съм видяла — хладно отсече последната, без да се помръдне, и язвително си помисли: „Не ми трябва нито снизхождението ти, нито твоите залези!“.

— Но този не си. Няма два еднакви залеза. Само приседни тук, нека го оставим да проникне в душите ни — изрече Анн. А си помисли: „Дали изобщо понякога казваш по нещо приятно?“.

— Я не ми се присмивай, моля те!

Най-обидните думи на света! С нотка на обида, добавена към обичайния надменен тон. Анн отмести очи от своя залез и погледна Катрин, почти с намерението да стане и да си тръгне. Но очите на Катрин ѝ се видяха някак странни. Наистина ли беше плакала? Сигурно не. Човек не можеше да си представи Катрин Брук да плаче.

— Не ме караш да се чувствам особено добре дошла — бавно каза Анн.

— Не умея да се преструвам. Не притежавам твоята дарба да се правя на кралица и да казвам на всекиго точно каквото му се ще. Не си добре дошла! Виж ми стаята — кой може да е добре дошъл тук?!

Катрин презрително посочи с жест избелелите стени, окъсаните голи столове и разклатената тоалетка с покривчица от омачкан муселин.

— Стаята не е хубава, но щом не ти харесва, защо стоиш тук?

— О, защо ли? Ти няма да го разбереш. Няма значение. Не ми пука кой какво си мисли. Какво те води тук тази вечер? Предполагам, че не си дошла, за да проникваш в залеза.

— Дойдох да те питам не би ли прекарала коледните празници у нас в „Грийн Гейбълс“.

„Ето — помисли си Анн, — сега ще последва нов залп от сарказъм. Поне да беше седнала, а не да стърчи там, сякаш чака да си тръгна.“

За миг настъпи тишина. После Катрин бавно попита:

— И защо ме каниш? Не е, защото ти харесвам. Дори и ти не можеш да се преструваш, че е така.

— Защото не мога да понеса мисълта, че някое човешко същество ще прекара Коледата в място като това! — откровено призна Анн.

Сега вече дойде ред на сарказма:

— Аха, разбирам. Сезонен пристъп на милосърдие. Е, все още не съм кандидат чак за това, госпожице Шърли!

Анн се изправи. Това странно, отчуждено създание изчерпи търпението ѝ. Прекоси стаята и погледна Катрин право в очите:

— Катрин Брук, не знам дали знаеш, или не, но това, което на теб ти трябва, е един хубав пердах!

За миг двете се взираха една в друга.

— За теб май беше облекчение да ми го кажеш — обади се Катрин. Но обидният тон някак бе изчезнал от гласа ѝ. Дори ъгълчетата на устните ѝ едва-едва потрепнаха.

— Така беше — потвърди Анн. — От известно време много ми се щеше да ти го кажа. Не те поканих в „Грийн Гейбълс“ от милосърдие, и ти чудесно го знаеш. Обясних ти истинския си подтик. Никой не бива да прекарва Коледата тук. Самата идея за това е отблъскваща.

— Значи ме каниш в „Грийн Гейбълс“, просто защото ти е жал за мен?

— Наистина ми е жал за теб. Защото си затворила живота зад вратата си, а сега самият живот те затваря отвън. Стига, Катрин! Отвори вратите си за живота, и животът ще влезе.

Катрин сви рамене:

— Хм, версия на Анн Шърли за старата приспивна песничка:

*Усмихни се в огледалото,
за да срещнеш там усмивка...*

— И абсолютно вярна, както всички приспивни песнички. И така, идваш ли в „Грийн Гейбълс“, или не?

— Какво ще кажеш — пред себе си, не пред мен, ако приема?

— Ще кажа, че показваш първата бледа искрица здрав разум, която някога съм откривала у теб — отвърна ѝ Анн в същия тон.

Най-неочаквано Катрин се разсмя. Отиде до прозореца, изгледа навъсено единствената огнена ивица, останала от залеза, на който се бе подиграла, и се обърна:

— Добре, ще дойда. Сега можеш да продължиш с формалностите и да ми кажеш колко се радваш и как весело ще си прекараме.

— Наистина се радвам. Но не зная дали ще прекараш весело, или не. Това ще зависи най-вече от теб, госпожице Брук.

— О, ще се държа прилично. Направо ще се учудиш. Предполагам, че няма да ти бъде много въодушевяваща гостенка, но обещавам, че няма да облизвам ножа и няма да обиждам никого, ако ми обяснява, че времето е чудесно. Честно ти казвам, единствената причина да тръгна е, че дори и аз не мога да понеса мисълта да прекарам празниците тук сама. Госпожа Денис ще прекара коледната седмица при дъщеря си в Шарлоттаун. Самата идея да си готвя сама ми е досадна — калпава готвачка съм. Е, толкоз за победата на материята над съзнанието. Но даваш ли ми честна дума, че няма да ми пожелаваш „Весела Коледа“? Просто не желая да бъде весела на Коледа.

— Добре, няма. Но не мога да отговарям за близнаците.

— Няма да те каня да останеш, ще измръзнеш тук. Но забелязвам, че на мястото на твоя залез е изгряла прекрасна луна, тъй че ще те изпратя до вкъщи и ще ти помогна да ѝ се възхищаваш, ако желаеш.

— Желая — рече Анн. — Но искам от теб да запомниш, че в Авонлий имаме доста по-прекрасни лунни вечери.

— Значи ще дойде?! — възкликна Ребека Дю, като пълнеше бутилката на Анн с гореща вода. — Е, госпожице Шърли, надявам се

никога да не се опиташ да ме помохамеданчиш, защото най-вероятно ще успееш. Къде ли се дяна Оня Котак? Развява се из цял Съмърсайд, а вълн е под нулата.

— Не и според новия термометър. Колкото до Дъсти Милър, свил се е на люлеещия стол до печката ми в кулата и мърка от щастие.

— Е, хубаво — рече Ребека Дю, затвори кухненската врата и потрепери: — Дано тази нощ всички на тоя свят да имат топлина и покрив над главата си като нас.

Анн не знаеше, че от един мансарден прозорец на „Евъргрийнс“ една печална малка Елизабет я наблюдава как заминава от „Уинди Уилоус“ — една Елизабет с насълзени очи, която се чувстваше така, сякаш в този миг всичко, заради което си струва да се живее, си отива от живота ѝ. И сякаш цялото ѝ същество е „Лизи“. Но щом конната шейна изчезна от погледа ѝ зад ъгъла на Уличката на привиденията, Елизабет отиде и коленичи до креватчето си.

— Мили Боже — зашепна тя, — знам, че няма полза да те моля да имам весела Коледа, тъй като Баба и Жената не умеят да са весели. Но, моля те, нека скъпата ми госпожица Шърли да има весела, весела Коледа, и, когато свърши, ми я върни жива и здрава.

— Е, добре — рече Елизабет и се изправи, — направих всичко, което можех.

Анн вече усещаше щастието на Коледа. Направо засия, когато влакът тръгна от гарата. Грозните улици се плъзгаха край нея. Отиваше си у дома — у дома, в „Грийн Гейбълс“. Навън в откритото поле светът беше цял в златистобяло и бледовиолетово, с втъканите тук-таме тъмни магически нишки на смърчовете и безлистата нежност на брезите. Ниско над голите гори слънцето сякаш се втурваше сред дърветата като великолепен бог, който се надбягва с влака. Катрин мълчеше, но не изглеждаше неприветлива.

— Не очаквай от мен да се разприказвам — кратко предупреди тя.

— Няма. Надявам се, не си мислиш, че съм от ония ужасни хора, които те карат да се чувстваш сякаш си длъжен през цялото време да разговаряш с тях. Просто ще разговаряме, когато ни се иска. Признавам, че на мен през повечето време ми се иска, но ти съвсем не си длъжна да обръщаш внимание какво казвам.

В Брайт ривър ги посрещна Дейви с голяма шейна, пълна с кожени завивки, и мечешки прегърна Анн. Двете девойки седнаха на задната седалка. За Анн пътуването от гарата до „Грийн Гейбълс“ винаги беше една много приятна част от уикендите у дома. Тя винаги

си припомняше първото си пътуване с Матю от Брайт ривър до вкъщи. Тогава беше късна пролет, а сега — декември, но всичко по пътя продължаваше да й нашепва: „Помниш ли?“. Снегът скриптеше под плазовете на шейната, музиката на звънчетата звънтеше през редиците от високи, стройни, отрупани със сняг ели.

По дърветата над Белия Път на Радостта висяха къси гирлянди от звезди. А от предпоследния хълм съзряха големия Залив — бял и мистичен под лунната светлина, но все още нескован от леда.

— По този път има едно определено място, където винаги внезапно усещам, че съм си у дома — рече Анн. — Това е върхът на следващия хълм, откъдето ще видим светлините на „Грийн Гейбълс“. Там започвам да си мисля единствено за вечерята, която Марила ще ни е приготвила. Още там сякаш усещам аромата ѝ. О, толкова е хубаво! Хубаво е, хубаво е отново да си у дома!

В „Грийн Гейбълс“ сякаш всяко дърво на двора я приветстваше с добре дошла, всеки осветен прозорец я поздравяваше. А как хубаво миришеше кухнята на Марила, когато отвориха вратата! И прегръдки, и възклицания, и смях... Дори Катрин някак не изглеждаше чужда, сякаш бе една от тях. Госпожа Рейчъл Линд бе сложила на масата за вечеря скъпата си салонна лампа и я бе запалила. Беше неугледна вещ с грозноват червен абажур, но пък колко подходяща топла розова светлина хвърляше върху всичко! Колко топли и приятелски бяха сенките! Колко хубава растеше Дора! А и Дейви вече си изглеждаше почти мъж...

Имаше какво ново да научи. Дайана бе родила дъщеричка; Джоузи Пай най-сетне си намерила приятел, а Чарли Слоун бил се сгодил. Новините бяха вълнуващи. Госпожа Линд показва новия юрган, който бе съшила от пет хиляди различни парченца, и получи заслужени похвали.

— Анн, когато ти се върнеш у дома, всичко сякаш оживява — каза Дейви.

„Ах, точно такъв трябва да бъде животът“ — сякаш измърка котенцето на Дора.

— Никога не мога да устоя на обаянието на лунната нощ — рече Анн след вечеря. — Какво ще кажеш за една разходка със снегоходки, госпожице Брук? Казват, че владееш снегоходките.

Анн измъкна снегоходките си от тавана, а Дейви отскочи до Орчард Слоуп да заеме от Дайана един стар чифт за Катрин. Тръгнаха по Алеята на влюбените, обгърната в прекрасни сенки, през полята с малки елхички по оградите, после през изпълнената с тайни гора, която сякаш винаги бе готова да ти ги нашепне, но никога не го правеше, и през горските поляни, напомнящи сребристи басейни...

Не разговаряха. Не им се и говореше. Сякаш се бояха да говорят от страх да не развалят нещо прекрасно. Но Анн никога досега не бе усеждала Катрин Брук така близка! По някаква своя магия зимната нощ ги караше да се чувстват почти заедно, макар и не напълно.

Когато излязоха на главния път, край тях профуча шейна, разнесе се песен на звънчета и кръшен смях, и двете девойки неволно въздъхнаха. И на двете им се стори, че оставят зад гърба си един свят, който няма нищо общо със света, в който се завръщат — свят, в който време не съществуваше, който беше млад с една безсмъртна младост, и в който душите общуват помежду си чрез някаква сила, която няма нужда от нещо толкова примитивно като думите.

— Чудесно беше — промълви Катрин, съвсем очевидно на себе си, и Анн запази мълчание.

Тръгнаха надолу по пътя, после нагоре по дългата алея към „Грийн Гейбълс“, но точно преди да стигнат портата, като по някакъв общ импулс и двете спряха и мълком се облегнаха на обраслата с мъх ограда, с поглед към умислената, майчински стара къща, която едва се виждаше иззад завесата от дървета. Колко красив беше „Грийн Гейбълс“ в зимната нощ!

Под нея Езерото на бляскавите води бе сковано от лед, сенките на дърветата го обточваха по краищата. Навсякъде цареше тишина, нарушавана единствено от стакатото на някакъв кон, минаващ по моста. Анн се усмихна при спомена колко често лежеше в таванската си стаичка и щом чуеше този звук, си представяше, че това са вълшебни коне, които препускат в галоп в нощта...

Ненадейно друг звук наруши безмълвното спокойствие.

— Катрин! Ти... Но ти плачеш!

Някак невъзможна ѝ се струваше мисълта Катрин да плаче. Но тя наистина плачеше. И сълзите ѝ неочаквано я направиха съвсем човечна. Анн престана да се бои от нея.

— Катрин, скъпа Катрин, какво има? Мога ли да ти помогна?

— О, ти не можеш да разбереш! — задъха се Катрин. — За теб нещата винаги са били лесни. Ти... ти сякаш живееш в малък пленителен затворен кръг от красота и романтика. „Какво ли радостно откритие ще направя днес?“ — това сякаш е цялостното ти отношение към живота, Анн. Колкото до мен, аз съм забравила как да живея — по-скоро, никога не съм знаела как. Аз съм... като хваната в капан. И никога не мога да изляза. И ми се струва, че някой все ме мушка с пръчка през решетките. Докато ти... ти имаш толкова щастие, че направо не знаеш какво да го правиш. Навсякъде имаш приятели... Имаш си любим! Не че искам да имам любим, мразя мъжете. Но ако тази нощ взема да умра, няма да липсвам на нито една жива душа. Ами ако нямаше абсолютно никакви приятели на тоя свят? — Гласът на Катрин се задави в ново хълцане.

— Катрин, ти казваше, че обичаш откровеността. Ще бъда откровена. Ако си нямаш нито един приятел, както твърдиш, грешката си е лично твоя. Аз исках да станем приятелки. Но ти непрекъснато настръхваше срещу мен като таралеж.

— Да, да, знам си го! Как те мразех в началото, като дойде! Така само парадираше с перлената си халка...

— Катрин, не съм „парадирала“!

— Естествено, предполагам, че не си. Това е просто от природното ми омерзение. Но халката сякаш сама парадираше. Не че ти завиждах за годеника. Никога не съм искала да се омъжвам — от татко и мама достатъчно добре разбрах какво значи това! Но ненавиждах факта, че стоиш над мен, след като си по-млада. Толкова бях доволна, когато родът Прингъл те притискаше. Ти сякаш имаше всичко, което аз нямах — чар, приятелство, младост. Младост! Моята младост винаги е била мизерна. Ти нищичко не знаеш. Не знаеш. Нямах и най-малката представа какво значи никой да не те иска — никой!

— Така ли мислиш?! — възкликна Анн, и с няколко трогателни изречения обрисова детството си преди идването в „Грийн Гейбълс“.

— Как ми се иска да бях го знаела — каза Катрин. — Това щеше да промени всичко. А ти ми се струваше една от любимките на съдбата. Душата си изяждах от завист към теб. Ти получи директорското място, което исках аз. Е, знам, че си по-квалифицирана от мен, но така си беше. Ти си хубава — или поне караш хората да

вярват, че си хубава. А моят най-ранен спомен е как някой казва: „Какво грозно дете!“. Ти влизаш в стаята с радост. О, спомням си как влезе в училището онази първа сутрин! Но си мисля, че истинската причина така да те намразя, е, че винаги носиш в себе си някаква тайна радост, сякаш всеки ден от живота е едно приключение. И въпреки омразата имаше случаи, когато признавах пред себе си, че сигурно си дошла от някоя много далечна звезда...

— Катрин, наистина ми вземаш ума с тия комплименти. Но вече не ме мразиш, нали? Вече можем да бъдем приятелки.

— Не зная. Никога не съм имала нито една приятелка, още по-малко пък на моята възраст. Нямам си никого, никога не съм имала. Не мисля, че знам как да бъда приятелка на някого. Не, вече не те мразя. Не знам какви чувства изпитвам към теб... Е, предполагам, че започва да ми въздейства забележителният ти чар. Знам само, че ми се ще да ти разкажа живота си. Никога нямаше да мога да ти го разкажа, ако не беше ми описала живота си, преди да дойдеш в „Грийн Гейбълс“. Ще ми се да разбереш какво ме е направило такава. Не знам защо, но ми се ще да го разбереш.

— Разкажи ми, Катрин. Искам да те разбера.

— Ти знаеш какво е никой да не те иска, признавам ти го. Но не знаеш какво е да съзнаваш, че собствените ти родители не те искат. Моите не ме искаха. Мразеха ме от мига, в който съм се родила, дори и преди това, мразеха се и помежду си. Непрестанно се караха, и това бяха подли, заядливи, дребнави кавги. Детството ми беше един кошмар. Когато бях на седем години, те починаха и отидох да живея при семейството на чичо ми Хенри. Те също не ме искаха. Всички ме гледаха отвисоко, тъй като съм „живеела от тяхната милост“. Помня ги как ми се подиграваха — всеки един от тях. Не мога да си спомня нито една мила дума. Трябваше да доизносвам овехтелите дрехи на братовчедките си. Помня особено една шапка — с нея изглеждах като някоя гъба. И когато си я слагах, те ми се присмиваха. Един ден я скъсах и я хвърлих в огъня. После до края на зимата трябваше да ходя на църква с най-противната стара барета. Дори не си взех куче, макар че толкова исках. Но не бях никак глупава. Щеше ми се да завърша бакалавърски курс, но, естествено, със същия успех можех да се стремя към луната. Все пак чичо Хенри се съгласи да ме пусне в Кралското училище, ако му върна парите, след като стана учителка.

Плащаше ми квартирата в един треторазреден пансион — една стаичка над кухнята, леденостудена зима, гореща като врящ котел лете, и просмукана от вкиснали кухненски миризми през всички сезони. Ами дрехите, които трябваше да нося в Кралското училище! Но си получих дипломата и ми дадоха средния курс в Съмърсайдското училище — единственият дребен късмет, който някога съм имала. Оттогава все се стискам и икономисвам, за да върна парите на чичо Хенри — не само таксата за Кралското училище, но и квартирните наеми за годините там. Твърдо бях решена да не му остана дължна нито с цент. Ето защо бях на квартира при госпожа Денис и се обличах така сиромашки. Е, вече му се изплатих. За пръв път в живота си се чувствам свободна. Но междувременно развих лош характер. Знам, че съм необщителна. Знам, че никога не мога да се сетя какво точно трябва да кажа. Знам, че си е моя грешка, дето винаги съм пренебрегвала и презирала обществените дейности. Знам, че сама се „скаррах“ с изкуствата. Знам, че съм саркастична. Знам, че учениците ме смятат за тиранин. Знам, че ме мразят. Да не мислиш, че не ми е болно да го знам? Те винаги изглеждат наплашени от мен, а аз мразя хората да ме гледат така. Ох, Анн, сигурно вече съм болна от омраза! Искан ми се да съм като другите хора, а вече никога няма да мога. Точно това ме прави толкова язвителна.

— Но ти можеш! — Анн обгърна Катрин с ръка. — Можеш да изтръгнеш омразата от съзнанието си, да се излекуваш от нея. Животът ти едва сега започва, щом най-сетне си относително свободна и независима. А човек никога не знае какво се крие зад следващия завой на пътя...

— И друг път съм те чувала да го казваш. И съм се присмивала на твоя „завой на пътя“. Но проблемът е, че по моя път няма никакви завойи. Мога да го видя как се простира право пред мен чак до хоризонта — една безкрайна монотонност. О, Анн, животът никога ли не те плаши — със своята празнота, с тълпата студени, безинтересни хора? Не, разбира се, че не. На теб няма да ти се наложи да бъдеш учителка до края на живота си. При това ти сякаш намираш всички за интересни, дори и онова дребничко закръглено създание, наречено Ребека Дю. Истината е, че ненавиждам учителството, а нищо друго не умея да правя. Учителят е просто роб на времето. Да, да, знам, че на теб то ти харесва, но не разбирам с какво. Искан да пътувам, Анн. Това

е единственото нещо, за което винаги съм жадувала. Спомням си единствената картина, която висеше на стената на таванската ми стаичка у чичо Хенри — избеляла стара репродукция, презрително изхвърлена от другите стаи. На нея имаше палми край един извор в пустинята и керван камили, запътил се към далечината. Тази картина буквално ме хипнотизираше. Винаги съм искала да отида и да открия това място. Искам да видя Южния кръст, и Тадж Махал, и колоните на Карнак. Искам да знам — не просто да вярвам, а да знам, че земята е кръгла. А с една учителска заплата никога няма да мога да направя това. И просто ще трябва вовеки да продължавам да си дрънкам за жените на крал Хенри VIII и за неизчерпаемите ресурси на Канада...

Анн се разсмя. Сега вече беше безопасно да се смее — язвителността бе изчезнала от гласа на Катрин. Той звучеше само печално и нетърпеливо.

— Както и да е, ние ще бъдем приятелки, и за начало на нашето приятелство ще изкараме тук цели десет весели дни. Винаги съм искала да сме приятелки с теб, Катрин — не Кетрин! Винаги съм усещала, че зад бодлите ти се крие нещо, заради което си струва да сме приятелки.

— Значи това всъщност си мислела за мен? Често съм се питала. Е, значи змията ще трябва да смени кожата си, ако изобщо е възможно. Навярно е. В тия твои „Грийн Гейбълс“ мога да повярвам на всичко. Това е първото място, което съм видяла и почувствала като Дом. Ще ми се да заприличам повече на другите хора — стига да не е прекалено късно. Дори ще репетирам една слънчева усмивка, с която да посрещна тоя твой Гилбърт, когато пристигне утре вечер. Естествено, позабравила съм как се разговаря с млади мъже, ако изобщо някога съм знаела. Той просто ще ме сметне за изглупяла стара мома... Питам се дали като си легна довечера, няма да се ядосвам на себе си, че съм свалила маската и съм те допуснала така да надзърнеш в тръпнещата ми душа.

— Не, няма да го направиш. Ще си помислиш: „Радвам се, че тя разбра, че съм човек“. Ще се сгушим в топлите пухкави одеяла, навярно с по две бутилки гореща вода, защото най-вероятно и Марила, и госпожа Линд ще ни сложат по една от страх, че другата ще забрави. И ти блажено ще заспиш след тази разходка в мразовитата лунна вечер. И първото нещо, което ще разбереш, е, че вече е утро, и ще се

чувстваш сякаш си първият човек, открил, че небето е синьо. И ще започнеш да се учиш как се прави сливов пудинг, понеже ще ми помагаш да го приготвя за четвъртък — един огромен сливов пудинг.

Анн се удиви колко хубава бе Катрин, когато влязоха вътре. След продължителната разходка на чистия въздух лицето ѝ изглеждаше великолепно, а руменината я правеше коренно различна.

„Виж ти, Катрин би била красива, ако носеше подходящи шапки и дрехи“ — помисли си Анн и се опита да си представи как онази тъмна кадифена шапка, която зърна на една витрина в Съмърсайд, засенчва кехлибарените ѝ очи. „Само трябва да премисля какво може да се направи по въпроса.“

Съботата и понеделникът в „Грийн Гейбълс“ бяха изпълнени с весели приготовления. Приготвен бе сливовият пудинг, донесена бе коледната елха. За нея Катрин, Анн, Дейви и Дора ходиха в гората — беше красива малка елхичка, за отсичането на която Анн бе убедена единствено с факта, че се намираше в едно от сечищата на господин Харисън, което през пролетта все едно щеше да бъде изсечено и разорано.

Разходиха се, набраха клонки от клек за венци и дори малко папрат, която цяла зима се бе запазила зелена в един дълбок дол в гората. После денят отново се усмихна на нощта над покритите със сняг хълмове и те победоносно се върнаха в „Грийн Гейбълс“, за да посрещнат високия млад мъж с лешникови очи. От наченките на мустаци той изглеждаше толкова възрастен, че Анн изживя един ужасен момент на недоумение: Гилбърт ли е това, или не?

Катрин, с усмивчица, която се опитваше да бъде саркастична, но не успяваше достатъчно, ги остави в салона и цяла вечер игра на разни игри с близнаците в кухнята. За свое учудване откри, че ѝ харесва. А колко ѝ беше забавно да слезе с Дейви в мазето и да открие, че на този свят действително има сладки ябълки!

Катрин никога не бе влизала в селско мазе и нямаше и представа колко очарователно призрачно, изпълнено със сенки може да е то на светлината на свещта. Животът вече изглеждаше по-топъл... Защото за пръв път ѝ хрумна, че и за нея той може да бъде красив.

В коледното утро, в нечовешки ранен час, Дейви зазвъня нагоре-надолу по стълбите с една стара хлопка за добитък и вдигна такъв шум, че да пробуди и мъртвец. Марила се ужаси, понеже в къщата има гостенка, но Катрин слезе долу със смях. Между тях с Дейви се бе установило някакво странно другарство. Тя откровено сподели с Анн, че безукорната Дора ѝ е безинтересна, но Дейви някак е скроен като самата нея.

Отвориха салона и раздадоха подаръците още преди закуска, защото близнаците — дори и Дора! — иначе нямаше да могат да

хапнат нищичко. Катрин, която не очакваше да получи нищо, освен евентуалния дежурен подарък от Анн, изведнъж откри, че получава подаръци от всички: плетен шал във весели цветове от госпожа Линд, пакетче пудра от Дора, нож за хартия от Дейви, кошничка бурканчета с мармалади и сладка от Марила и дори малко бронзово котенце — преспапие от Гилбърт. А отдолу, вързано под елхата, върху топло вълнено одеялце се бе сгушило миличко кученце с кафяви очички, щръкнали копринени уши и очарователна опашка. На картичката, привързана за шията му, пишеше: От Анн, която все пак посмя да ти пожелае „Весела Коледа“.

Катрин вдигна изплъзващото се телце и развълнувано каза:

— Анн, толкова е миличък! Но госпожа Денис няма да ми разреши да го гледам. Попитах я дали мога да си взема куче, но тя ми отказа...

— С госпожа Денис всичко съм уредила. Ще видиш, че няма да възрази. Освен това, Катрин, ти няма да останеш там още дълго. Действително трябва да си намериш сваястна квартира, щом вече си изплатила онова, което си смятала за свои дългове. Я виж какъв хубав комплект с принадлежности за писане ми изпраща Дайана! Не е ли забавно да гледаш празните листове и да се чудиш какво ще бъде написано на тях?

Госпожа Линд беше благодарна, че Коледата е бяла — щом по Коледа имало сняг, значи през годината немалко да има много погребения. Но за Катрин това беше една пурпурна, алена и златиста Коледа. А и последвалите седмици също бяха толкова хубави. Много пъти Катрин с горчивина се беше питала какво ли значи да си щастлив, но едва сега го разбра. Разцъфна по най-удивителен начин. Анн откри, че ѝ доставя удоволствие да бъдат двете заедно.

„Само като си помисля, че се боях да не ми развали коледната ваканция!“ — с удивление си помисли тя.

„Само като си помисля — рече си Катрин, — че когато Анн ме покани да дойда тук, едва не отказах!“

Правеха дълги разходки по Алеята на влюбените и в Гората на духовете, където самата тишина сякаш им беше приятелка; по хълмовете, където лекият сняг се виеше в призрачен зимен танц; през гората под величествения залез... Нито една птичка не чуруликаше и не пееше, нито едно поточе не ромолеше, нито една катеричка не

клюкарстваше. Само вятърът от време на време изпълняваше странни мелодии.

— Човек винаги може да открие нещо хубаво за гледане или слушане — каза Анн.

Разговаряха за какво ли не, крояха големи планове и се връщаха с такъв апетит, който подлагаше на изпитание дори килера на „Грийн Гейбълс“. Един ден имаше буря и не можаха да излязат. Източният вятър се блъскаше в стрехите, сивият Залив ръмжеше. Но в „Грийн Гейбълс“ дори бурята си имаше своя чар. Така уютно бе да седиш до печката и унесено да гледаш как пламъците играят по тавана, и да си похапваш ябълки и сладкиши. А как приятна беше вечерята, докато бурята бушуваше отвън!...

Една вечер отидоха заедно с Гилбърт да видят Дайана и новородената ѝ дъщеричка.

— Никога в живота си не бях държала бебе на ръце — призна Катрин, когато се връщаха вкъщи. — Защото, първо, не съм пожелавала, и второ, винаги съм се бояла, че нещо ще му се случува, ако го притисна. Не можеш да си представиш как се почувствах — такава една огромна и непохватна, когато поех онова крехко, деликатно създание. Госпожа Райт сигурно си мислеше, че всеки миг ще го изтърва. Виждах я как героично се бори да преодолее ужаса си. Но то направи нещо с мен — бебето, имам предвид. Макар и още да не съм разбрала точно какво.

— Бебетата са удивителни същества — замечтано каза Анн. — Те са, както чух някой в Редмънд да казва, „ужасяващи вързопи от възможности“. Помисли си само, Катрин, навремето си и Омир е бил бебе — просто едно бебе с трапчинки на бузите и огромни блестящи очички. Тогава той, разбира се, не може да е бил сляп.

— Жалко, че майка му не е знаела, че ще стане Омир! — рече Катрин.

— Но мисля, че се радвам, дето майката на Юда не е знаела, че той ще стане Юда — меко каза Анн. — Надявам се никога да не е узнала.

Една вечер в градския салон имаше концерт, а след него — забава у Абнър Слоун, и Анн убеди Катрин двете да отидат.

— Искам да участваш в нашия концерт, Катрин. Казвали са ми, че рецитираш прекрасно.

— Едно време рецитирах и май доста ми харесваше. Но поминалото лято рецитирах на един концерт на брега, организиран от група летовници, и ги чух след това да ми се присмиват.

— Откъде си знаела, че се смеят на теб?

— Трябва да беше на мен. Нямах нищо друго за смях.

Анн прикри усмивката си и продължи да настоява за рецитирането:

— Ако те извикат на бис, кажи „Дженевра“. Разправят, че го рецитираш великолепно. Госпожа Стивън Прингъл ми каза, че не могла да мигне цяла нощ, след като те слушала.

— Не, не, никога не съм обичала „Дженевра“. Поместена е в христоматията, тъй че от време на време се опитвам да покажа на класа как да я рецитират. Но Дженевра ме изкарва извън нерви. Защо не е викала за помощ, когато е разбрала, че са я заключили? Щом са я търсили навсякъде, все някой сигурно е щял да я чуе.

Накрая Катрин обеща да рецитира, но се колебаеше за забавата.

— Ще дойда, разбира се. Но никой няма да ме покани на танц и ще се почувствам засрамена, язвителна и изпълнена с предразсъдъци. Винаги съм се чувствала отвратително на празненства, поне на малкото, на които съм ходила. На никой сякаш не му и хрумва, че умея да танцувам, а ти знаеш, че мога, Анн, и то чудесно. Научих се у чичо Хенри — бедната им прислужница искаше да се научи, и двете танцувахме вечер в кухнята под музиката, която се носеше откъм салона. Мисля, че ще ми хареса, с подходящ партньор, разбира се.

— Катрин, на тази забава няма да се чувстваш така отвратително. Няма да стоиш и да гледаш отстрани. Нали знаеш, има коренна разлика между това как гледаш на нещата, когато си вътре в тях, и когато ги гледаш отстрани... Такава хубава коса имаш, Катрин. Имаш ли нещо против да се опитам да ти направя нова прическа?

— Добре де, давай — сви рамене Катрин. — Предполагам, че косата ми изглежда ужасно, но нямам време непрекъснато да се занимавам с нея. При това нямам вечерна рокля. Зелената ми рокля от тафта ще свърши ли работа?

— Ще се наложи, мила ми Катрин, макар че зеленото е цвят, който в никакъв случай не бива да носиш. Но ще си сложиш червената бродирана якичка, която ти уших... Да, точно това е, Катрин! Трябва ти червена рокля!

— Винаги съм мразила червеното. Когато отидох да живея при чичо Хенри, леля Гертруд винаги ме караше да нося алени престилки. Както и да е, не мога да се притеснявам за дрехи.

— Господи, дай ми търпение! Та дрехите са толкова важни — строго каза Анн, докато оплиташе косите ѝ и оправяше къдриците. После огледа резултата от работата си, увери се, че е добър, обгърна Катрин през раменете и я обърна с лице към огледалото.

— Не мислиш ли всъщност, че с теб сме две доста хубави момичета? — засмя се тя. — И не е ли наистина приятно да си представиш как хората ще ни поглеждат с известно удоволствие? Има толкова много обикновени хора, които всъщност биха изглеждали доста привлекателно, ако положат малко грижи за себе си. Преди три недели в църквата — нали помниш, когато молитвата четеше горкият стар господин Милвейн и гласът му беше така пресипнал от настинката, че никой не успя да разбере какво говори — та тогава през цялото време си представях как разкрасявам хората край себе си. Дарих госпожа Брентс с нов нос; накъдрих косите на Мери Адисън; поставих лимонена маска на лицето на Джейн Мардън; облякох Ема Дил в синьо, вместо в кафяво, а Шарлот Блеър в райе, вместо в каре; премахнах някоя и друга бенчица; обръснах дългите рижи лондонски бакенбарди на Томас Андерсън... И когато приключих, нямаше да можеш да ги познаеш. А навярно, с изключение на носа на госпожа Брент, те и сами биха могли да направят всичко, което направих аз. Е, Катрин, очите ти са точно с цвета на чай — кехлибарен чай. Тази вечер бъди като поточе — бляскаво, бистро, весело.

— Всичко, което аз не съм.

— Всичко, което беше през изтеклата седмица. Значи можеш да си такава!

— Това е само от магията на „Грийн Гейбълс“. Като се върна в Съмърсайд, за Пепеляшка часовникът ще удари полунощ.

— Да, но ти ще отнесеш магията със себе си. Погледни се, виж поне веднъж как трябва да изглеждаш през цялото време.

Катрин се взря в отражението си в огледалото, сякаш се съмняваше, че това наистина е тя.

— Че аз изглеждам с години по-млада — призна тя. — Права беше. Дрехите действително правят човека. О, знам си, че изглеждах по-стара от възрастта си. Но не ме интересуваше. Защо? Кого да го

интересува? Аз не съм като теб, Анн. Ти очевидно си родена с познанието как да живееш. А аз изобщо го нямам — не знам дори първите букви от неговата азбука. И се питам не ли е прекалено късно да я уча. Толкова дълго бях саркастична, че вече не знам дали ще мога да стана друга. Сарказмът ми изглеждаше единственият начин, по който можех да правя впечатление на хората. И ми се струва още, че когато съм била в компанията на други хора, винаги съм се страхувала — да не кажа някоя глупост, да не ми се присмеят...

— Катрин Брук, я се погледни в това огледало. Запомни този свой образ — великолепната коса, която обгражда лицето ти, вместо да е изпъната назад, очите, които блестят като звезди, леката руменина от възбудата — и няма повече да те е страх. Хайде, тръгвай! Закъсняхме, но, слава богу, Дора спомена, че за всички участници има „запазени“ места.

Гилбърт ги откара до салона. Всичко беше точно както някога! Само дето вместо Дайана до нея беше Катрин. Анн въздъхна. Сега Дайана си имаше толкова много други интереси... За нея вече нямаше тичане по концерти и забави.

А каква вечер беше! Пътят — като от сребрист сатен, небето от запад — бледозелено след лекия снеговалеж! Орион следваше вечния си път през небето, а хълмовете и полята се ширеха край тях в бисерна тишина.

Рециталът на Катрин грабна публиката още от самото начало, и на забавата тя дори не успя да танцува с всички, които пожелаха да я поканят. Неочаквано откри, че може да се смее и без да е язвителна. После вкъщи, в „Грийн Гейбълс“, двете погряха пръстите на краката си пред огъня в дневната, под дружелюбната светлина на свещите над камината, а госпожа Линд влезе на пръсти в стаята им въпреки късния час, за да ги попита не искат ли още едно одеяло и да увери Катрин, че кученцето ѝ е сгушено на топло в кошницата си зад кухненската печка.

„Ето че вече имам нов поглед върху живота — помисли си Катрин, докато се унасяше в сън. — Не знаех, че съществуват такива хора.“

— И пак да дойдеш — каза ѝ Марила, когато си тръгваха. А Марила не казваше това на никого, ако наистина не го мисли.

— Разбира се, че ще дойде пак — каза Анн. — За уикендите, а през лятото и за цели седмици. Ще палим огънове, ще копаем в

градината, ще берем ябълки и ще прибираме кравите, ще гребем с лодка по езерото и ще се губим из гората. Катрин, толкова искам да ти покажа градината на малката Хестър Грей, и Къщата на ехото, и Теменужената долина, когато теменужките цъфтят...

„Уинди Уилоус“

Уличката, по която бродят привиденията

5 януари

Най-уважаеми приятелю мой,

Това не го е писала бабата на леля Чати. Но би го написала, ако се беше сетила.

От Нова година насам взех решение да пиша благоразумни любовни писма. Смяташ ли, че ще е възможно?

Напуснах с тъга „Грийн Гейбълс“, но се върнах с радост в „Уинди Уилоус“. Ребека Дю бе запалила печката в стаичката ми и бе поставила в леглото ми бутилка с гореща вода.

Така се радвам, че обичам „Уинди Уилоус“. Щеше да е ужасно да живея в къща, която не обичам, която не изглежда дружелюбна към мен, която не ми казва: „Радвам се, че се върна“... А „Уинди Уилоус“ го прави. Може да е малко старомодна, малко строга като стара мома, но ме обича.

Зарадвах се да видя пак леля Кейт, леля Чати и Ребека Дю. Не мога да не съзирам смешните им страни, но си ги обичам въпреки всичко.

Вчера Ребека Дю ми каза нещо толкова мило:

— Уличката на привиденията е станала съвсем различна, откакто ти дойде, госпожице Шърли.

Радвам се, че Катрин ти хареса, Гилбърт. Тя беше учудващо мила с теб. Удивително е колко мила може да бъде когато поиска. А мисля, че и тя е удивена от себе си, колкото всички околни. Дори не вярваше, че всичко ще е толкова лесно.

И в училище ще бъде много по-различно, щом ще мога да работя със заместничката си. Тя ще сменя квартирата си, а аз вече я убедих да си купи оная кадифена шапка, и още не съм се отказала да я убедя да пее в хора.

Вчера кучето на господин Хамилтън се вмъкна и подгони Дъсти Милър.

— Това наистина е последната капка — възмути се Ребека Дю.

Червените ѝ бузи почервенияха още повече, разтрепери се от гняв, от бързане си сложи шапката наопаки, без да забележи, и изсчапука нагоре по улицата, за да изрази надълго и нашироко мнението си пред господин Хамилтън. Мога да си представя каква глуповата и добродушна физиономия е правил, докато я е слушал.

— Аз може и да не обичам Оня Котак — обясни ми тя, — но той си е наш, и никое Хамилтъново куче не може да идва и да се държи неблагоприятно с него в собствения му двор. „Но той е преследвал вашия котарак на игра“ — вика ми Джеймз Хамилтън. „Представите за игра на един Хамилтън се различават от представите за игра на един Маккумър, на един Маклийн или дори, ако опира до това, и от представите на една Дю“ — отговарям му аз. „Тц-тц! Трябва да сте яли зеле на обяд, госпожице Дю“ — вика той. „Не съм — рекох аз, — но можех да ям! Госпожа капитан Маккумър наесен не го продаде всичкото и не остави семейството си без зеле, само защото цената му била твърде добра. Но има хора, викам му, които, стига нещо да подрънка в джобовете им, не чуват нищо друго!“ И с тия думи го оставих. Но какво ли може да очаква човек от един Хамилтън? Долна измет!

Ниско над побелелия Цар на бурите е надвиснала пурпурна звезда. Как бих искала да си тук, за да я съзерцаваме заедно! Ако беше тук, мисля, че това действително щеше да е нещо повече от момент на уважение и приятелство...

12 януари

По-миналата вечер малката Елизабет намина да ме пита мога ли да ѝ обясня що за странни животни са папските биволи^[1] и да сподели просълзена, че учителката ѝ я помолила да пее на концерта, организиран от училищната общественост, но госпожа Камбъл се запънала и най-решително казала „Не“. А когато опитала с молби, госпожа Камбъл отсякла: „Елизабет, имай добрината да не ми отговаряш, ако обичаш“.

Вечерта Елизабет горчиво си поплака в стаичката ми и обяви, че сигурно завинаги ще си остане Лизи. Никога вече не можела да бъде някое от останалите си имена.

— Миналата седмица обичах Господ. А тази седмица не го обичам — предизвикателно каза тя.

Целият ѝ клас щял да участва в програмата, и тя се чувствала „като леопард“. Все си мисля, че горкото създание искаше да каже „като прокажена“^[2], и това ми прозвуча направо ужасно. Милата Елизабет не бива да се чувства като прокажена!

И така, на следната вечер направих едно посещение в „Евъргрийнс“. Жената — която действително трябва да е родена още преди Потопа, толкова древен вид има — студено ме изгледа с огромните си сиви безизразни очи и отиде да съобщи на госпожа Камбъл, че съм дошла при нея.

В онази дневна слънчев лъч навярно не е влизал, откак е построена къщата. Имаше пиано, но съм убедена, че на него никога не е свирено. До стената бяха подредени твърди столове, покрити с копринен брокат. Абсолютно всички мебели, с изключение на мраморната маса наред с нея, бяха подредени покрай стените, и никой от тях не се съчетаваше с останалите.

Влезе госпожа Камбъл. До този момент не бях я виждала. Има фино, изваяно старческо лице, което би могло да е и мъжко, с черни очи и черни рунтави вежди под снежнобялата коса. Явно не отрича всички телесни украшения, тъй като носеше едри ониксови обеци, достигащи до раменете. Беше болезнено учтива към мен, и аз също бях болезнено учтива към нея. Седнахме и си разменихме някои любезности относно времето — и двете, както е отбелязал Тацит преди няколко хилядолетия, „с изражение, подобаващо за случая“. Казах ѝ — искрено — че съм дошла да попитам дали не би ми заела за известно време „Мемоарите“ на Рев Джеймс Уолъс Камбъл, защото, доколкото знам, в тях е писано доста за ранната история на графство Принс и ми трябва за уроците в училище.

Госпожа Камбъл доста явно омекна, повика Елизабет и я изпрати до своята стая да донесе „Мемоарите“. По лицето на Елизабет личаха следи от сълзи и госпожа Камбъл благоволи да ми обясни, че това било, защото учителката ѝ изпратила ново писмо с молба да ѝ разреши да пее на концерта, но тя, госпожа Камбъл, написала един твърде хаплив отговор, който малката Елизабет ще трябва утре сутринта да занесе.

— Не одобрявам деца на възрастта на Елизабет да пеят пред публика — рече госпожа Камбъл. — Това често ги прави самонадеяни и

дръзки.

Като че нещо би могло да направи малката Елизабет самонадеяна и дръзка!

— Навярно сте мъдра жена, госпожо Камбъл — отбелязах аз с най-снизходителния си тон. — Във всеки случай, Мейбъл Филипс ще пее, а казват, че гласът ѝ бил така прекрасен, че всички други щели да бледнеят пред нея. Без съмнение е много по-добре Елизабет да не се опитва да съперничи с нея.

Само да беше видял физиономията на госпожа Камбъл! На външен вид тя може и да е Камбъл, но в сърцето си е Прингъл. Все пак не каза нищо, а и аз си знаех кога е психологическият момент да спра. Благодарих ѝ за „Мемоарите“ и си тръгнах.

На следната вечер, когато малката Елизабет дойде при градинската порта за млякото си, бледото ѝ като цвете лице буквално сияеше. Госпожа Камбъл обявила, че в крайна сметка може да пее, стига само да не се възгордее от това.

Разбираш ли, Ребека Дю ми беше споменала, че семействата Филипс и Камбъл винаги са си съперничили на тема добри гласове!

Дадох на Елизабет една коледна картинка да си я окачи над креватчето — изпъстрена със сенки горска пътечка, която излиза на хълма при старинна къщичка сред дърветата. Малката Елизабет казва, че сега вече не ѝ е чак толкова страшно да заспива в тъмното, защото щом си легне, веднага си представя, че върви по пътечката, влиза в къщичката, а тя е цялата осветена и вътре е баща ѝ...

Горкото детенце! Не мога да не се възмуцавам от тоя неин баща!

19 януари

Снощи имаше танци у Кари Прингъл. Катрин дойде в тъмноредвена копринена рокля с волани, каквито сега излизат на мода, а прическата ѝ бе правена от фризьор. Можеш ли да повярваш? Щом влезе в стаята, дори хората, които я познават още откакто е дошла учителка в Съмърсайд, започнаха да се питат коя е. Но все си мисля, че промяната е не толкова в роклята и прическата, колкото в самата нея.

Преди, когато се намираше сред хора, отношението ѝ винаги беше: „Тия хора са ми досадни. Сигурно и аз съм им досадна, и се надявам да е така“. Но снощи сякаш бе поставила запалени свещи по всички прозорци на къщата на своя живот.

Трудно ми беше да спечеля приятелството на Катрин. Но хубавите неща се постигат трудно, а аз винаги съм усещала, че нейното приятелство ще е хубаво.

Леля Чати вече два дни е на легло с настинка и треска. Утре смята да повика лекар, да не би да е хванала пневмония. Ето защо Ребека Дю,

с кърпа на главата, цял ден чисти къщата като луда, за да я приведе в идеален ред преди евентуалното посещение на лекаря. Сега е в кухнята и глади бялата памучна нощница с плетена яка на леля Чати, за да ѝ е готова да я намъкне над бархетната. Тя и преди си беше безупречно чиста, но Ребека Дю сметна, че е пожълтяла от дългото стоене в чекмеджето на бюрото.

28 януари

Досега януари беше низ от студени сиви дни и само случайните бури се извиваха над пристанището и изпълваха Уличката на привиденията с ветрове. Но нощес се позатопли, показва се луна, а днес изгря и слънце. Моята кленова горичка се изпълни с невъобразимо великолепие. И най-простите неща в нея се разхубавиха. Всяко късче от телената ограда е покрито с чудна кристална дантела.

Тази вечер Ребека Дю попадна в едно от моите списания на статия за типовете хубави жени, илюстрирана с фотографии.

— Нямаше ли да е хубаво, госпожице Шърли, ако някой просто замахне с вълшебна пръчица и направи всички ни красиви? — умислено рече тя. — Само си представи как ще се чувствам, ако внезапно открия, че съм красива! Но пък... — въздъхна тя, — ако всички бяхме красавици, кой щеше да работи?

[1] Игра на думи — bull — бивол, но и вула. Папска вула е официален документ, издаван от папата. — Бел.пр. ↑

[2] Leopard — леопард, и leper — прокажен — се произнасят почти еднакво. — Бел.пр. ↑

— Толкова съм уморена — въздъхна братовчедката Ърнестин Бъгъл и се отпусна на стола. Седяха в трапезарията на „Уинди Уилоус“ и очакваха вечерята. — Понякога се боя и да седна, за да не би да не мога никога вече да стана.

Братовчедката Ърнестин, трета братовчедка на покойния капитан Маккумър, но все пак, според леля Кейт, прекалено близка, днес следобед дойде пеша чак от Лоувейл, за да посети „Уинди Уилоус“. Въпреки свещените семейни връзки, не може да се каже, че някоя от вдовиците я посрещна особено сърдечно. Братовчедката Ърнестин определено не беше най-приятната личност — беше от ония нещастници, дето вечно се притесняват не само за своите грижи, но и за грижите на всички останали, и не дават мира нито на себе си, нито на околните. Както заяви Ребека Дю, само като я погледнеш, и животът се превръща в море от сълзи.

Братовчедката Ърнестин не беше красавица, и едва ли някога е била. Имаше сухо, тясно лице, избледнели с годините сини очи, няколко бенки на най-неподходящи места и неприятен остър глас. Носеше овехтяла черна рокля и подплатена старческа яка, която не пожела да свали дори и на масата, да не би да станело течение.

Ребека Дю можеше и да вечеря с тях, ако желае — вдовиците не смятаха братовчедката Ърнестин за особено отбрано „общество“. Но Ребека всеки път обявяваше, че в такова безрадостно старческо общество „ще ѝ преседне залькът“, затова предпочете да „похапне“ този зальк в кухнята. Това, естествено, не ѝ попречи да си изразява мнението, докато сервира.

— Изглежда страдате от пролетната умора — безжалостно отбеляза тя.

— Ех, госпожице Дю, надявам се да е само от това. Но се боя, че съм като бедната госпожа Оливър Кейдж. Миналото лято яла гъби, и явно е имало някоя отровна — оттогава вече не е същата.

— Не може да си яла гъби толкова рано — отбеляза леля Чати.

— Не, но се боя, че съм яла нещо друго. Не се опитвай да ми повдигнеш настроението, Шарлот. Намерението ти е добро, но безполезно. Толкова много преживях... Кейт, сигурна ли си, че в тази купичка сметана няма някой паяк? Боя се, че когато ми сипваше, видях един.

— В нашите купички със сметана никога не е имало паяци! — застрашително обяви Ребека Дю и хлопна вратата към кухнята.

— Навярно е било само сенчица — меко каза братовчедката Ърнестин. — И очите ми вече не са като преди. Боя се скоро да не ослепея. Това ми напомни, че днес следобед се отбих да видя Марта Маккей. Имаше треска и цялата беше в някакъв обрив. — „Виждаш ми се, като че ли си хванала шарка — викам ѝ аз. — А от това може да останеш полусляпа. Вашето семейство винаги е било със слаби очи.“ Реших, че трябва да е подготвена. Майка ѝ също не е добре. Докторът твърдял, че е лошо храносмилане, но аз се боя, че е тумор! „И ако трябва да те оперират и да приемеш хлороформ — рекох ѝ аз, — боя се, че никога няма да излезеш от упойката. Не забравяй, че си от семейство Хилис, а те всички страдаха от слабо сърце. Нали и баща ти почина от сърдечен удар.“

— На осемдесет и седем — вметна Ребека Дю и отнесе една чиния.

— А знаеш, че библейската граница на живота е седемдесет години — весело добави леля Чати.

Братовчедката Ърнестин си сипа трета лъжичка захар и тъжно заразбърква чая си.

— Така е, Шарлот, така е казал цар Давид, но се боя, че и той не е бил цвѐте в някои отношения.

Анн улови погледа на леля Чати и се разсмя, преди да успее да се удържи.

Братовчедката Ърнестин неодобрително я изглежда:

— Чувала съм, че много ви бива да се смеете. Е, надявам се да е за дълго, но се боя, че няма да е така. Боя се, че много скоро ще разберете колко меланхоличен е животът. Така де, и аз някога бях млада...

— Така ли? — саркастично попита Ребека Дю и сервира маслените кифлички. — По-скоро винаги сте се бояли да сте млада. За това се иска смелост, мога да ви кажа, госпожице Бъгъл.

— Тази Ребека Дю, така странно се изразява! — оплака се братовчедката Ърнестин. — Не че ѝ обръщам внимание, разбира се. Пък и не е зле човек да се посмее, когато може, госпожице Шърли. Но се боя, че предизвиквате Провидението, като сте толкова щастлива. Ужасно приличате на лелята на съпругата на последния ни свещеник. Тя непрестанно се смееше и почина от паралитичен удар. От третия обикновено се умира... Боя се, че новият ни свещеник в Лоувейл има склонност към лекомислие. В мига, в който го видях, викам на Луизи: „Боя се, че човек с такива крака сигурно обича да танцува“. Предполагам, че след като е станал свещеник, се е отказал от танците. Жена му е млада и разправят, че била скандално влюбена в него. Някак не мога да проумея как можеш да се омъжиш за свещеник по любов. Боя се, че това е ужасно непочтително. Отслужва доста хубави литургии, но от това, което каза миналата неделя за Елия Тидбитски, се боя, че е има твърде либерални възгледи относно Библията.

— Четох във вестника, че миналата седмица Питър Елис се оженил за Фани Бъгъл — смени темата леля Чати.

— А, да. Боя се, че беше прибързана женитба. И двамата ще съжаляват за свободата си. Познавах се само от три години. Боя се, че Питър ще разбере, че под красивите пера невинаги се крие красива птичка. Боя се, че Фани е прекалено мързелива. Глади покривките си за маса единствено откъм лицето! А каква светица беше майка ѝ... Ах, тя действително беше свършена жена, ако изобщо някога е имало такава. Докато беше в траур, носеше само черни нощници. Казваше, че и нощем се чувствала така лошо, както и през деня. Бях у Анди Бъгъл, помагах им за готвенето, и когато сутринта преди сватбата слязох на долния етаж, Фани, моля ви се, ядеше яйце! И в този ден щеше да се омъжва! Направо не е за вярване. И аз нямаше да повярвам, ако не бях го видяла със собствените си очи. Бедната ми покойна сестра така и не хапна нищичко цели три дни преди сватбата си. А след като съпругът ѝ почина, се бояхме, че никога вече няма и да хапне. На моменти усещам, че вече не мога да разбера семейство Бъгъл. Някога човек си знаеше докъде се простират роднинските му връзки, но вече не е така...

— Вярно ли е, че Джийн Йънг щяла да се омъжва отново? — попита леля Кейт.

— Боя се, че е така. Разбира се, Фред Йънг се смята за загинал, но ужасно се боя, че може и да се върне. На тоя мъж не можеш да му имаш вяра. А тя ще се омъжва за Айна Робъртс. Едно време чичо му Филип искаше да се ожени за мен, но аз му казах, казах му: „Бъгъл съм се родила и Бъгъл ще си умра. Една женитба е като скок в бездната — викам му, — и аз няма да скоча в нея“. Много сватби имаше в Лоувейл тая зима. Боя се, че сега цялото лято ще има погребения. Миналия месец се ожениха Ани Едуардс и Крис Хънтър. Боя се, че подир някоя и друга година няма да се обичат чак толкова. Боя се, че тя се увлече от измамното му бързане. Чичо му Хайрам беше луд — години наред вярваше, че е куче.

— Щом само е лаел, няма защо да го одумваме — нали му е било забавно — отбеляза Ребека Дю, която тъкмо внасяше крушовото сладко и тортата.

— Не съм го чувала да лае — каза братовчедката Ърнестин. — Само обираше кокалите и когато никой не го гледаше, ги заравяше. Но жена му го усещаше.

— А къде е госпожа Лила Хънтър тази зима? — попита леля Чати.

— При сина си в Сан Франциско, и ужасно се боя, че докато е там, ще стане ново земетресение и тя няма да се измъкне. А дори да се измъкне, навярно ще се опита да прекоси границата и ще си има проблеми. Когато си на път, ако едно ти се размине, ще ти се случи друго... Братовчед ми Джим Бъгъл прекара зимата във Флорида. Боя се, че става все по-богат и живее все по-светски. Думах му, преди да замине — помня, беше вечерта, преди да умре псето на Колман... А, тогава ли беше?... Да, точно тогава — та му викам: „Горделивостта води към разруха, а горделивият дух — към падение“. Дъщеря му е учителка долу в училището на Бъгъл роуд, и все не може да се реши кого от кандидатите си за женитба да вземе. „Мога да те уверя само в едно нещо, Мери Анета — викам й аз, — никога няма да избереш онзи, когото обичаш най-много. Тъй че по-добре вземи оня, който да те обича най-много теб — стига да си сигурна в това.“ Надявам се да направи по-добър избор от Джеси Чапман. Боя се, че тя скоро ще се омъжи за Оскар Грийн — все край нея се навърта. „Точно тоя ли избра?! — викам й. — Нали брат му умря от скоротечна туберкулоза. И не се жени през май — рекох, — щото носи нещастие.“

— Винаги така добре насърчавате хората — отбеляза Ребека Дю и постави на масата чиния с бадемови сладки.

— Можете ли да ми кажете — продължи братовчедката Ърнестин, като подмина забележката на Ребека Дю и си досипа втора порция крушово сладко, — калцеоларията цвете ли е, или болест?

— Цвете — отвърна леля Чати.

Братовчедката Ърнестин някак се поразочарова:

— Е, каквото и да е, вдовицата на Санди Бъгъл го има. Миналата неделя в църквата я чух да казва на сестра си, че най-сетне имала калцеолария. А твоят здравец, Шарлот, направо е повехнал. Боя се, че не го ториш както трябва... Госпожа Санди вече свали траура, а бедничкият Санди почина едва преди четири години. Сестра ми носи траур за съпруга си цели двадесет и пет години.

— Роклята ви се е разкопчала — прекъсна я Ребека Дю, като остави пред леля Кейт кокосовия пай.

— Понякога нямам време дори да се погледна в огледалото — кисело отвърна братовчедката Ърнестин. — Какво като се е разкопчала? Нали отдолу имам три фусты? А днешните момичета, както разправят, носели само по една! Боя се, че светът става все по-лекомыслен и празноглав. И се питам замислят ли се понякога хората за деня на Страшния съд?

— Смятате ли, че в деня на Страшния съд ще ни разпитват по колко фусты сме носили? — попита Ребека Дю и изчезна към кухнята, преди някой да успее да изрази ужаса си.

Дори и леля Чати сметна, че този път Ребека Дю действително е отишла твърде далеч.

— Прочели сте, предполагам, че миналата седмица почина старият Алек Крауди — въздъхна братовчедката Ърнестин. — Жена му почина преди две години, буквално се гътна, бедното същество. Разправят, че откак умряла, бил ужасно самотен, но се боя, че звучи прекалено хубаво, за да е вярно. И се боя, че грижите с него още не са свършили, макар и да го погребяха. Чух, че не щял да си направи завещанието, и се боя, че ще има ужасни крамоли за имуществото му... А пък Анабел Крауди щяла да се омъжва за някакъв, дето разбирал от всичко. Сигур е наследствено — такъв беше и първият съпруг на майка й. Анабел твърдо се е решила, но се боя, че дори и да

не се окаже, че вече е женен, много скоро ще разбере, че е скочила в огъня.

— Какво прави Джейн Голдуин тази зима? — попита леля Кейт.
— Доста отдавна не е идвала в града.

— Ах, Джейн ли, горкичката! Зачезна най-мистериозно. Никой не знае какво става с нея, но се боя да не излезе, че това е някакво алиби... Какво се смее в кухнята Ребека Дю като някоя хиена? Боя се, че тепърва ще си имате неприятности с нея. В семейство Дю има страшно много слабоумни...

— Разбрах, че Тайра Купър си имала бебе — прекъсна я леля Чати.

— Ами да, бедната душица! Само едничко, слава богу. Боях се да не са близнаци. В семейство Купър така често се раждат близнаци.

— Тайра и Нед са чудесна млада двойка — отбеляза леля Кейт, сякаш решена да спаси нещичко от гибелта на вселената.

Но братовчедката Ърнестин не можеше да спре.

— Ах, тя беше направо благодарна, когато най-сетне успя да го хване. По едно време се боеше, че той няма да се върне от Запада. Предупреждавах я аз: „Можеш да си сигурна, че ще те разочарова — викам. — Той винаги разочарова хората. Още и годинка нямаше, когато всички го чакахме да умре, но, както виждаш, още си е жив“. И когато купиха къщата на Холи, пак я предупредих: „Боя се, че там е пълно с коремен тиф — не помниш ли, че преди пет години ратаят на Холи умря от тиф?“. Е, ако нещо стане, поне мен да не могат да ме обвиняват... А Джоузеф Холи има някакво заболяване на гръбнака. Разправя, че било лумбаго, но се боя, че са наченки на гръбначен менингит.

— Старият чичо Джоузеф Холи е един от най-добрите хорица на света — вметна Ребека Дю, като донесе нова кана чай.

— Ах, да, добър е — печално се съгласи братовчедката Ърнестин. — Прекалено добър! Боя се, че синовете му всичките ще пропаднат. Нали виждате колко често става така — навярно за да има равновесие... Не, Кейт, благодаря ти. Не искам повече чай... Е, една бадемова сладка може. Те не натежават на стомаха, но се боя, че попреядох. Трябва да бягам, защото се боя, че додето се прибера, и ще се стъмни. Да не зема да си измокря краката — така се боя от амония! Цяла зима нещо все ме пробождаше ей тука, по цели нощи не спях.

Ах, никой не знае какво съм преживяла, но не съм от тия, дето се оплакват. И твърдо бях решена да се дигна да ви видя още веднъж, щото идната пролет може и да ме няма вече на тоя свят. Но вие и двете сте се влошили ужасно, значи може и да ме преварите. Ах, да-да, най-добре е да си идеш, докато имаш някой близък да те погребее... Божичко, какъв вятър! Боя се да не излезе буря, че покривът на плевника ни току-виж паднал. Толкоз ветровита беше тая пролет, че се боя, че климатът се променя... — Анн й помогна да облече палтото си. — Благодаря, госпожице Шърли. Пазете се. Изглеждате ужасно бледа. Боя се, че вие, червенокосите, нямате много здрав организъм.

— Мисля, че моят организъм си е добре — усмихна се Анн и връчи на братовчедката Ърнестин неописуемата ѝ шапка с щръкнали отзад гъсти щраусови пера. — Просто тази вечер ме наболява гърло, госпожице Бъгъл.

— Ах, така ли! — На братовчедката Ърнестин ѝ хрумна още едно от мрачните ѝ предчувствия. — Болното гърло трябва да се наблюдава, щото до третия ден признаците за дифтерит и за възпаление на сливиците са едни и същи. Но имате една утеха: толкова неприятности ще си спестите, ако умрете млада...

Стаичката в кулата
 „Уинди Уилоус“
 20 април

Бедни ми скъпи Гилбърт,

Боя се, че ще побелея още млада. Боя се, че ще завърша в приют за бедни. Боя се, че никой от учениците ми няма да завърши годината. В събота вечерта кучето на господин Хамилтън ме залая, и се боя, че ще хвана бяс. Боя се, че чадърът ми ще се преобърне, когато изляза довечера да се срещна с Катрин. Боя се, че Катрин вече ме обича толкова, че няма да може винаги да ме обича толкова. Боя се, че в крайна сметка не съм червенокоса. Боя се, че когато стана на петдесет години, ще имам брадавица на носа си. Боя се, че сградата на моето училище няма противопожарен изход. Боя се, че като си легна довечера, ще открия в леглото си мишка. Боя се, че ти се сгоди за мен единствено защото винаги съм била край теб. Боя се, че скоро ще ми запушат устата.

Не, скъпи, не съм полудяла — все още не. Просто братовчедката Ърнестин Бъгъл е заразителна.

Вече знам защо Ребека Дю я нарича „госпожица Много-се-боя“. Бедната душица е поела толкова много страхове, че трябва да е безнадеждно задължена на Съдбата.

Колко много Бъгъллови има на този свят! Е, навярно не всички са навлезли така дълбоко в бългълизма, както братовчедката Ърнестин. Но толкова много хора убиват радостта — просто се боят да се радват на днешния ден от страх пред утрешния...

Гилбърт, скъпи мой, нека никога не се боим от нищо. Това е ужасно заробване. Нека сме решителни, нека очакваме приключенията, готови да ги посрещнем. Нека с радост да посрещаме живота и всичко, което той ни поднесе, пък било то купища неприятности или пък тиф, или дори близнаци!

Днешният ден сякаш бе подарен на април от самия юни. Всичкият сняг се разтопи, младите ливади и златистите хълмове направо пеят пролетна песен. С ушите си чух Пан да свири на своята флейта в зелената долинка сред кленовата горичка, а моят Цар на бурите цял се обви в най-ефирната синкава мъглица. Напоследък валя много, и в безмълвните мокри часове на пролетния здрач аз с удоволствие си седях в кулата. Но тази вечер е ветровита и отлита някак бързо. Бързат дори облаците, които пробягват по небето, а и лунните лъчи, които се процеждат през тях, сякаш бързат да залейт света.

Да можехме, Гилбърт, двамата, уловени за ръце, да се разходим тази вечер по дългите пътища в Авонлий...

Гилбърт, боя се, че съм скандално влюбена в теб. Нали не смяташ това за непочтително? Така де, нали не си свещеник.

— Толкова съм различна!... — въздъхна Хейзъл.

Действително, ужасно е да си така различна от останалите хора, но пък и толкова чудесно — сякаш си дошла от друга звезда. А Хейзъл в нищо не можеше да бъде като останалите, колкото и да страдеше от различието си...

— Всеки човек е различен — весело отбеляза Анн.

— Усмивхате се! — Хейзъл плесна с млечнобелите си пухкави ръце и се загледа в Анн с обожание. Изговаряше подчертано поне по една дума във всяко изречение. — Имате такава пленителна усмивка... такава една натрапчива усмивка! Още от първия миг, в който ви видях, си знаех, че всичко ще разберете. Ние с вас сме едни и същи. Понякога си мисля, че трябва да съм луда, госпожице Шърли! Когато се запозная с някого, винаги инстинктивно усещам дали той ще ми хареса, или не. Веднага почувствах, че сте сродна душа и ще разберете всичко. Толкова е хубаво някой да те разбира. Мен никой не ме разбира, госпожице Шърли, никой! Но когато ви видях вас, някакъв вътрешен глас ми прошепна: „Ето, тя ще разбере. С нея можеш да бъдеш искрена“. О, госпожице Шърли, нека сме искрени! Нека винаги да сме искрени! О, госпожице Шърли, обичате ли ме поне мъничко, съвсем мъничко?

— Мисля, че сте голяма сладурана — позасмя се Анн и разроши с тънките си пръсти златистите къдри на Хейзъл. Никак не беше трудно човек да е мил с Хейзъл.

Хейзъл бе дошла в кулата да излее душата си и сега двете наблюдаваха лунния сърп, надвиснал над пристанището, и здрача на майската вечер, който изпълваше пурпурните чашки на лалетата под прозорците.

— Нека още да не палим свещ — помоли Хейзъл.

— Няма. Тук е толкова хубаво, когато мракът е твой приятел. А когато запалиш свещ, светлината превръща мрака в твой враг и той обидено ти се мръщи.

— И аз така си представям нещата, но никога не мога да ги изразя така красиво — въздъхна Хейзъл, прехласната до болка. — Вие говорите на езика на теменужките, госпожице Шърли.

Хейзъл съвсем не би могла да обясни какво точно иска да каже с това, но нямаше значение — звучеше така поетично!

Стаичката в кулата беше единственото спокойно място в къщата. Сутринта Ребека Дю каза с преценяващ поглед: „Наистина трябва да сменим тапетите в салона и в гостната преди сбирката на Дамското благотворително общество“, и веднага размести всички мебели от двете стаи, за да разчисти място за майстора, но после се оказа, че той ще дойде едва на другия ден. И сега в „Уинди Уилоус“ цареше пълен хаос, с един-единствен оазис — стаичката в кулата.

Хейзъл Мар бе прословутото „увлечение“ на Анн. Семейство Мар бяха нови в Съмърсайд — преместиха се от Шарлоттаун през зимата. Хейзъл беше „октомврийска блондинка“, както сама обичаше да казва — с бакърени коси и с кафяви очи, и, както заяви Ребека Дю, не бе правила нищо съществено на тоя свят, преди да открие, че е хубавица. Но всички я харесваха, особено момчетата, които намираха очите и къдриците ѝ за доста неустоима комбинация.

Анн я харесваше. По-рано тази вечер тя беше уморена и малко печална от претоварването, което идва с късните следобедни часове в училище, но вече се чувстваше отпочинала — дали от майския бриз с дъх на разцъфнали ябълки, който повяваше през прозореца, или от бърбенето на Хейзъл? Навярно и от двете. Хейзъл с нещо ѝ напомняше за ранната ѝ младост, с всичките ѝ възторзи, идеали и романтични представи.

Хейзъл улови ръката на Анн и благоговейно я целуна.

— Мразя всичките ония хора, които сте обичали преди мен, госпожице Шърли. Мразя и всички, които обичате сега. Искам да сте единствено моя!

— Не сте ли малко неразумна, миличка? Вие също обичате други хора, освен мен. Какво ще кажете например за Тери?

— Ох, госпожице Шърли, точно за това искам да говоря с вас. Не мога повече да си мълча. Не мога! Трябва да говоря с някого за това — с някого, който разбира! По-миналата вечер излязох и цяла нощ обикалях и обикалях около езерото — е, почти цяла нощ, докъм дванадесет часа изстрадах всичко, всичко!

Хейзъл придоби трагичен вид, доколкото изобщо можеше да изглежда трагично с руменото си лице, с дългите мигли и с ореола от къдрици.

— Но, Хейзъл, скъпа, мислех, че вие с Тери сте щастливи и всичко е наред.

Анн нямаше как да не мисли така. През последните три седмици Хейзъл разпалено говореше пред нея за Тери Гарланд, понеже смяташе, че няма никаква полза да имаш годеник, ако не можеш да говориш за него.

— Всички си мислят така — горчиво отвърна Хейзъл. — Ех, госпожице Шърли, очевидно животът е пълен с толкова объркани проблеми! Понякога ми се иска да легна някъде — където и да е! — да скръстя ръце и никога вече да не мисля!

— Скъпо момиче, но какво се е случило?

— Нищо... и всичко. Ох, госпожице Шърли, мога ли да ви разкажа всичко? Мога ли да излея душата си пред вас?

— Разбира се, скъпа.

— Аз наистина няма къде да излея душата си — патетично започна Хейзъл. — Освен, разбира се, в дневника си. Ще ми позволите ли някой ден да ви покажа дневника си, госпожице Шърли? Той е едно откровение. И все пак не мога да напиша онова, което изгаря душата ми. То... то ме задушаваш! — Хейзъл драматично стисна гърлото си.

— Разбира се, че бих желала да го видя, щом искате. Но какъв е този проблем между вас с Тери?

— Ах, този Тери! Ще ми повярвате ли, госпожице Шърли, ако ви кажа, че Тери ми се струва като чужд човек? Като чужд човек! Като някой, когото никога досега не съм познавала — добави Хейзъл, за да не стане някоя грешка.

— Но, Хейзъл, мислех си, че го обичате. Нали казвахте...

— О, така беше. Мислех си, че го обичам. Но вече знам, че всичко е било една ужасна грешка. Ох, госпожице Шърли, не можете да си представите колко е труден животът ми — направо е невъзможен!

— Подочух това-онова — съчувствено отбеляза Анн, като си спомни за Рой Гарднър.

— Ах, госпожице Шърли, убедена съм, че не го обичам достатъчно, за да се омъжа за него. Но го осъзнах едва сега — сега,

когато вече стана твърде късно. Навярно пълнолунието ме подлъга, че го обичам. Ако не беше то, щях да му поискам малко време да размисля. Явно съм била замаяна — сега вече го разбирам. О, ще избягам! Ще направя нещо отчаяно!

— Но, Хейзъл, скъпа, ако усещате, че сте сгрешили, защо просто не му кажете...

— Не, госпожице Шърли, не бих могла! Това ще го убие — той направо ме обожаваше. Наистина няма никакъв изход. А Тери започва да говори за сватба. Помислете си само какво съм дете! Та аз съм само на осемнадесет. Приятелките, на които доверих тайната, че съм сгодена, ме поздравяват, а всичко е такъв фарс... Смятат, че Тери е страхотна партия — нали е само на двадесет и пет, а вече има десет хиляди, наследени от баба си. Като че ли ме интересува такова жалко нещо като парите! О, госпожице Шърли, защо светът е такъв меркантилен? Защо?

— Предполагам, че е меркантилен в някои отношения, но не във всичко, Хейзъл. И щом чувствата ви към Тери са такива... Всички грешим; понякога е трудно да опознаем себе си...

— О, не е ли така? Знаех си, че ще разберете. Аз наистина си мислех, че го обичам, госпожице Шърли. Първия път, когато го видях, направо седнах и цяла вечер го зяхах. И когато срещях погледа му, тръпки преминаваха през мен! Толкова беше красив — макар че още тогава си помислих, че косата му е прекалено къдрава, а миглите му — прекалено светли. Това трябваше да е предупреждение за мен. Но нали си ме знаете, все се хвърлям във всичко с главата надолу, толкова съм емоционална... Щом се доближеше до мен, направо потръпвах в захлас. А сега вече не усещам нищо. Нищичко! Ох, толкова остарях през последните седмици, госпожице Шърли. Остарях! Откак се сгодих, почти не съм хапнала — питайте мама. Убедена съм, че не го обичам достатъчно, за да се омъжа за него. Каквито и други съмнения да имам, в това не се съмнявам.

— Значи не бива...

— Оная вечер, по пълнолуние, говорихме с него каква рокля да облека за карнавала у Джоун Прингъл. Помислих, че би било хубаво да се маскирам като Майската царица — в бледозелена рокля, с потъмнозелен колан, с венец от светли рози в косите и със скиптър, украсен със ситни розички, с розови и зелени панделки. Нали щеше да

ми отива? А после чичото на Джоун взе че умря и тя в крайна сметка не можа да организира празненството, и всичко отиде на вятъра... Но мисълта ми беше: как мога да го обичам истински, щом мислите ми могат да се насочват към такива неща, а?

— Не знам. Понякога мислите ни играят странни номера.

— Чудя се дали изобщо някога ще поискам да се омъжа, госпожице Шърли. Да имате случайно клечка за маникюр под ръка?... Благодаря. Кожичките на ноктите ми са порасли — поне да ги оправя, докато си приказваме. Не е ли чудесно, че така си споделяме тайните? Човек толкова рядко има тази възможност. Светът е толкова досаден... Та за какво говорех?... А, да — за Тери. Какво да правя, госпожице Шърли? Дайте ми съвет. Ох, чувствам се като хваната в капан!

— Но, Хейзъл, толкова е просто...

— Не, никак не е просто, госпожице Шърли. Ужасно е сложно. Мама така неимоверно се радва! Но леля Джийн не. Тя не харесва Тери, а всички знаят, че тя е добър съдник. Не искам да се омъжвам за никого. Аз съм амбициозна. Искam да направя кариера. Понякога си мисля да стана монахиня — чудесно би било да съм небесна невеста. Католическата църква е толкова живописна, нали? Но аз, разбира се, не съм католичка, пък и, предполагам, това трудно би могло да се нарече кариера. Винаги съм имала чувството, че би ми харесало да съм медицинска сестра. Такава романтична професия, не мислите ли? Да успокояваш болните от треска, и прочее, и някой пациент милионер да се влюби в теб и да те отведе на меден месец в някоя вила на Ривиерата с изглед към изгрева над синьото Средиземно море... Представяла съм си, че го изживявам. Глупави мечти, навярно, но пък толкова сладки! Не мога да се откажа от тях заради прозаичната реалност да се омъжа за Тери Гарланд и цял живот да си остана в Съмърсайд!...

Хейзъл потръпна от самата идея и с укор се взря в лунния сърп.

— Предполагам... — започна Анн.

— Та ние нямаме нищо общо, разбирате ли, госпожице Шърли?! Той не се интересува нито от поезия, нито от романи, а те за мен са целият живот! Понякога ми се струва, че съм някоя преродена Клеопатра, или може би троянската Елена? Така де, някое от ония мечтателни, съблазнителни създания — такива прекрасни мисли и чувства ми идват, и не мога да си обясня от какво, ако не от това. А

Тери е направо ужасно прозаичен. Едва ли в него някой се е преродил. Самите му думи го доказват: знаете ли, госпожице Шърли, какво изтърси, когато му разказах за перото на Вера Фрай?

— Не съм и чувала за перото на Вера Фрай — търпеливо каза Анн.

— О, не сте ли? Мислех, че съм ви разказвала. Толкова много неща съм ви разказвала. Годеникът на Вера й дал едно гарваново перо, което намерил, и рекъл: „Дано, когато пишеш с него, духът ти да се възвисява в небесата, както птицата, която го е носила“. Не звучи ли направо прекрасно? А Тери каза, че перото много скоро щяло да се изхаби, особено ако Вера пише толкова много, колкото говори, и че според него гарваните все едно не се възвисявали в небесата. Изобщо не схвана значението на всичко това, самия му смисъл.

— А какво всъщност е значението му?

— О, ами... ами... възвисяването, нали разбирате! Откъсването от земната прах! Забелязали ли сте пръстена на Вера? Със сапфир е. Според мен сапфирите са твърде мрачни за годечни пръстени. Бих предпочела вашата мила романтична перлена халка... Тери искаше още отначало да ми даде пръстена, но му казах да почака още малко — ще изглежда като окови, нали разбирате, някак безвъзвратно. Ако наистина го обичах, нямаше да усещам нещата по този начин, нали?

— Не, боя се, че не.

— Чудесно беше да споделя с някого как всъщност се чувствам. Ех, госпожице Шърли, само да можех отново да съм свободна, свободна да търся дълбокия смисъл на живота! Тери не би ме разбрал, ако му кажа това. А знам, че той е упорит — всички в семейство Гарланд са такива. Ох, госпожице Шърли, да бяхте поприказвали с него, да му кажете как се чувствам!... Той смята, че сте чудесна. Ще ви послуша, каквото и да му кажете!

— Хейзъл, скъпо ми момиченце, как бих могла да го направя?

— Защо пък не? — Хейзъл дооправи последния си нокът и остави клечката с трагично изражение. — Ако вие не можете, значи никой не може да помогне. Но аз никога, никога, никога не мога да се омъжа за Тери Гарланд!

— Ако не обичате Тери Гарланд, трябва да отидете при него и да му го кажете, независимо колко зле ще се почувства той. Все някой ден, скъпа ми Хейзъл, ще срещнете човек, когото ще обикнете

истински. И тогава няма да имате никакви съмнения. Просто ще го знаете.

— Никога вече няма да обикна никого — изрече Хейзъл с каменно спокойствие. — Любовта носи само мъка. Колкото и да съм млада, това вече го разбрах... От всичко това ще излезе чудесен сюжет за някой от вашите разкази, нали, госпожице Шърли?... Трябва да вървя. Нямах и представа, че е станало толкова късно. Толкова по-добре се чувствам, след като ви се доверих — „докоснах душата ти в страната на сенките“, както е казал Шекспир.

— Май беше Полин Джонсън — меко я поправи Анн.

— Е, знаех, че е все някой, някой, който е живял! Тази вечер най-сетне може и да заспя, госпожице Шърли. Откак се сгодих за Тери, почти не съм мигнала — нямах и най-малката представа как стана всичко.

Хейзъл разтърси къдрици и си сложи шапката, украсена с розова панделка и розови цветчета. С нея изглеждаше така смущаващо хубава, че Анн импулсивно я целуна и възхитено рече:

— Вие сте най-хубавото момиче, миличка.

Хейзъл замръзна на мястото си. После вдигна поглед и се взря сякаш направо през тавана над себе си, сякаш търсеше звездите.

— Никога, никога няма да забравя този прекрасен миг, госпожице Шърли — възторжено промълви тя. — Чувствам се така, сякаш красотата ми — ако притежавам такава — е била осветена! О, госпожице Шърли, не знаете какъв ад е да имаш репутация на красавица и непрекъснато да се боиш, че ще те срещне все някой, който ще си помисли, че не си чак толкова хубава, колкото разправят. Същинско мъчение! Понякога направо умирам от обида, като си представя, че съзирам разочарование в очите им. Навярно само си въобразявам. Но такова е моето въображение — боя се, че е прекалено голямо, за да ми носи добро. Представяла съм си, че съм влюбена в Тери, разбирате ли... Ах, госпожице Шърли, усещате ли аромата на ябълковите цветове?!

Анн го усещаше.

— Не е ли божествен? Надявам се в рая да е пълно с цветя. Колко ли добре би се чувствал човек, ако живее в лилиев цвят, нали?

— Боя се, че ще е малко тесничко — възрази Анн.

— О, госпожице Шърли, недейте, недейте да бъдете язвителна към малката си обожателка! Сарказмът направо ме попарва като слана...

Анн изпрати Хейзъл до ъгъла.

— Виждам, че още си жива след всичките й приказки — посрещна я Ребека Дю. — Не разбирам как я издържаш.

— Харесвам я, Ребека Дю, наистина ми харесва. Като дете и аз бях ужасна малка бърборана. И навярно на хората, които са ме слушали тогава, съм им звучала също така нелепо, както Хейзъл понякога.

— Не съм те знаела като дете, но съм сигурна, че не си говорила глупости — отсече Ребека. — Защото ти наистина си мислела онова, което казваш, независимо как си го изразявала. А Хейзъл Мар не мисли. Тя е само въздух под налягане с големи претенции.

— Е, да, разбира се, може и малко да попресилва нещата, както правят повечето момичета на нейната възраст. Но според мен наистина мисли някои от нещата, които изрича — защити я Анн, като се сети за Тери. Понеже мнението й за въпросния Тери не беше особено добро, вярваше, че Хейзъл е достатъчно искрена в това, което каза за него. Мислеше, че Хейзъл се отдръпва от Тери въпреки десетте хиляди, които „наследява“. За Анн Тери бе хубавичък, но доста слабохарактерен младеж, който би се влюбил в първото красиво момиче пред очите си, но после със същата лекота би се влюбил в следващото, ако първи номер го зарече или го остави сам за дълго.

Тази пролет Анн поопозна Тери, защото Хейзъл често я изнудваше да ги придружава за благоприличие; принудена бе и още по-добре да го опознае, понеже Хейзъл замина при някакви приятели в Кингспорт. Докато я нямаше, Тери се залепи за Анн, разхождаше я на кон, „изпращаше“ я до вкъщи... Наричаха се по име, тъй като бяха на почти еднаква възраст. Но към него Анн изпитваше почти майчински чувства. Тери се чувстваше безмерно поласкан, че на „умната госпожица Шърли“ явно й харесва в неговата компания. А вечерта на празненството у Мей Конъли, под пълнолунието в градината, сред игривите сенки на акациите, той се показва дотолкова сантиментален, че Анн развеселена му припомни за отсъстващата Хейзъл.

— О, Хейзъл ли?! — рече Тери. — Това дете!

— Но нали си сгоден за „това дете“! — сурово каза Анн.

— Всъщност не, това бе само нещо като задявка. Предполагам, че просто съм бил замаян от пълнолунието.

Анн набързо премисли нещата. Ако и Тери не беше чак така влюбен в Хейзъл, навярно за детето щеше да е по-добре този годеж да се разтрогне. Навярно Бог ѝ изпращаше възможността да разплете възела, в който бяха се оплели и от който и двамата не знаеха как да избягат, понеже възприемаха нещата с всичката ужасна сериозност на младостта.

— Разбира се — продължи Тери, недоразбрал мълчанието ѝ, — да си призная, аз съм в малко затруднено положение. Боя се, че Хейзъл ме е възприела някак твърде сериозно, и направо не знам как най-лесно да ѝ отворя очите за грешката ѝ.

Импулсивната Анн го изгледа с най-майчинския си поглед:

— Тери, вие двамата сте две деца, които си играят на възрастни. Всъщност Хейзъл се интересува от теб не повече, отколкото ти от нея. Очевидно и двамата сте били замаяни от пълнолунието. Тя иска да е свободна, но се бои да ти го каже, за да не нарани чувствата ти. Тя е просто едно объркано романтично момиченце, а ти си момче, влюбено в самата любов, и някой ден и двамата има да се смеете над себе си...

„Мисля, че добре му го казах“ — със задоволство си помисли Анн.

Тери продължително въздъхна.

— Анн, какъв товар свалихте гърба ми! Разбира се, Хейзъл е една малка сладурана. Ненавиждах мисълта да я обидя, но за тия няколко седмици осъзнах своята... нашата грешка. Когато човек срещне една жена... Истинската жена... Нали не влизате още, Анн? Тази прекрасна пълна луна съвсем не е за изпускане... А под лунната светлина изглеждате като бяла роза... Анн...

Но Анн бе отлетяла.

Една вечер към средата на юни Анн проверяваше контролни в стаичката си в кулата. Спря да издуха носа си. Тази вечер правеше това така често, че носът ѝ вече бе розово-червен и доста я наболяваше. Бе станала жертва на някаква твърде свирепа и неромантична настинка и не можеше да се наслаждава нито на мекото зеленикаво небе зад елите на „Евъргрийнс“, нито на сребристата луна над Царя на бурите, нито на натрапчивия аромат на люляка под прозореца, нито на снежнобелите, сякаш изписани със синьо ириси във вазата на бюрото си. Настинката сякаш помрачаваше цялото ѝ минало и хвърляше сянка върху цялото ѝ бъдеще.

— Направо е неприлично човек да настине през юни — рече тя на Дъсти Милър, който медитираше на перваза на прозореца. — Но след две седмици пак ще съм в скъпите „Грийн Гейбълс“, и вече няма да вися над разни контролни, пълни с грешки, и непрестанно да духам претрития си нос. Представяш ли си само, Дъсти Милър?...

Очевидно Дъсти Милър си го представяше. Може би си помисли и че младата дама, която забързано премина Уличката на привиденията и тревистата пътека, изглежда някак разгневена, изтерзана и съвсем не по юнски. Беше Хейзъл Мар, едва вчера завърнала се от Кингспорт. При това една явно изтерзана Хейзъл Мар, която само след две-три минути буреносно нахлу в стаичката, без да дочака отговор на рязкото си почукване.

— А, скъпа ми Хейзъл, (апчиху-у!) върнахте ли се вече от Кингспорт? Не ви очаквах още тази седмица.

— Убедена съм, че не сте — саркастично отвърна Хейзъл. — Да, госпожице Шърли, върнах се! И какво заварвам? Че сте направили всичко възможно, за да ми отмъкнете Тери — при това едва не сте успели!

— Хейзъл! (апчиху!)

— О, всичко ми е известно! Казали сте на Тери, че не го обичам и че искам да разваля нашия годеж — нашия свещен годеж!

— Хейзъл, детенце! (апчиху!)

— Да, да, смейте ми се — смейте се над всичко! Само не се опитвайте да отричате! Направили сте го, при това умишлено!

— Разбира се, че го направих. Та нали вие ме помолихте?

— Аз... да съм... ви помолила!

— Тук, точно в тази стая. Обявихте, че не го обичате и че никога не можете да се омъжите за него...

— О, навярно е било просто въпрос на настроение! Не съм и помисляла, че ще го приемете сериозно. Мислех, че поне вие можете да разберете артистичния характер! Вярно, че сте много по-стара от мен, но дори и вие не може да сте забравили колко нелепи са момичешките приказки... и чувства... Вие, дете ми се правехте на приятелка!

„Трябва да сънувам някакъв кошмар“ — помисли си бедната Анна и издуха носа си.

— Хайде, Хейзъл, седнете!

— „Седнете“ ли! — Хейзъл се мятеше насам-натам из стаята. — Как мога да седна, как изобщо може някой да седне, когато целият му живот се руши? О, ако да остаряваш означава това — да станеш ревнив спрямо щастието на по-младите и решен да го рушиш — тогава ще се моля никога да не остареея!

Внезапно ръката на Анна се пресегна със странното, ужасяващо, примитивно желание да дръпне Хейзъл за ушите. Отдръпна я така мигновено, че после дори не й се вярваше действително да е изпитала подобно чувство. Но остана с усещането, че на Хейзъл все пак й трябва поне някакво мънишко, нежно телесно наказание...

— Хейзъл, ако не можете да седнете и да разговаряме разумно, по-добре си вървете. — (много свирепо „апчху“.) — Остава ми още доста работа. — (смрък... смрък... хм-хм-м!)

— Няма да си тръгна, додето не ви кажа точно какво мисля за вас. Да, да, знам, че трябва да обвинявам единствено себе си. Трябваше да го знам — всъщност, знаех си! Още от мига, в който ви видях, някак инстинктивно усещах, че сте опасна! С тия ваши червени коси, с тия ваши зелени очи! Но никога не съм и сънувала, че ще стигнете дотам, че да създавате проблеми между нас с Тери. Мислех, че поне сте християнка! Не съм и чувала някой да е вършил подобно нещо! Е, разбихте ми сърцето, ако това ви доставя някакво удоволствие!

— Ах ти, малка гъско!...

— Няма да разговарям с вас! О, с Тери бяхме толкова щастливи, преди вие да развалите всичко! Аз бях толкова щастлива — първото сгодено момиче от нашия кръг! Дори бях планирала цялата си сватба: с четири шаферки в красиви бледосини копринени рокли, с черни кадифени панделки на воланите... Толкова шик! Ох, вече не знам дали да ви мразя, или да ви съжалявам! Как можахте да ми сторите това!... Толкова ви обичах!... Така ви се доверих!... Така вярвах във вас!

Гласът на Хейзъл пресекна, очите ѝ се насълзиха. Тя се отпусна в люлеещия стол...

„Не ти останаха още много възклицания — помисли си Анн, — но несъмнено резервът от курсиви е неизчерпаем.“

— Бедната мама, това направо ще я съсипе — изхълца Хейзъл. — Толкова беше щастлива... Всички бяха толкова щастливи... Всички смятаха, че сме идеалната двойка! Ох, ще може ли вече поне нещичко да е както преди?...

— Почакайте до идното пълнолуние и пробвайте пак — меко каза Анн.

— Да, да, смейте се, госпожице Шърли — смейте се над моето страдание! Нямам и капчица съмнение, че намирате всичко това за много забавно, наистина много забавно! Вие не знаете какво е да страдаш! Това е ужасно — ужасно!

Анн погледна часовника и кихна.

— Ами не страдайте тогава — безжалостно рече тя.

— Не, ще страдам! Моите чувства са много дълбоки! Естествено, някоя повърхностна душа не би страдала. Но съм благодарна, че съм всичко друго, освен повърхностна. Имате ли поне някаква представа какво значи да си влюбена, госпожице Шърли? Истински, ужасно, дълбоко, прекрасно влюбена? И после да повярваш на някого и да бъдеш измамена? Когато тръгнах за Кингспорт, бях толкова щастлива, обичах целия свят! Казах на Тери да бъде мил към вас, докато ме няма, да не ви оставя самотна. И снощи се върнах толкова щастлива... А той да ми каже, че вече не ме обича, че всичко е било една грешка — грешка! — и че вие сте му казали, че вече не се интересувам от него и искам да съм свободна!

— Намеренията ми бяха напълно достойни — рече Анн през смях. Дяволитото ѝ чувство за хумор ѝ дойде на помощ и тя се смееше колкото на себе си, толкова и на Хейзъл.

— Ох, как ли преживях тая нощ?! — необуздано продължи Хейзъл. — През цялото време крачих насам-натам. А не знаете — не можете дори да си представите — и днес какво преживях! Трябваше да седя и да слушам — наистина да слушам! — как хората разправят за увлечението на Тери към вас! Да, да, хората са ви наблюдавали! Те знаят какви сте ги вършили. Но защо? Защо?! Ето това не мога да разбера. Нали си имахте свой любим — защо не ми оставихте моя? Какво имахте против мен? Сторила ли съм ви някога нещо?

— Смятам — рече Анн, напълно изгубила търпение, — че на вас с Тери ви трябва по един хубав пердах. И ако не бяхте ядосана дотолкова, че да не можете да се вслушате в разума...

— Не, не съм ядосана, госпожице Шърли; само съм обидена — ужасно обидена — отвърна Хейзъл с плачлив глас. — Чувствам, че съм била предадена във всичко — не само в любовта, но и в приятелството. Е, нищо, разправят, че щом сърцето веднъж е разбито, вече никога няма да страда. Надявам се да е вярно, но се боя, че не е така...

— Къде останаха амбициите ви, Хейзъл? Ами пациентът милионер и меденият месец на синьото Средиземно море?

— Убедена съм, че не знам за какво говорите, госпожице Шърли. Ни най-малко не съм амбициозна. Не съм от ония ужасни модерни жени. Моята най-голяма амбиция беше да стана щастлива съпруга и да създам щастлив дом за своя съпруг. Беше! Беше! Само като си помисля, че трябва да го казвам в минало време! Е, човек не бива да вярва на никого. Това поне научих. Какъв горчив, горчив урок!

Хейзъл избърса очите си, Анн — носа си, а Дъсти Милър съзерцаваше Вечерницата с каменно изражение.

— Мисля, че е по-добре да си вървите, Хейзъл. Наистина имам още много работа, и не виждам какво можем да постигнем с удължаването на тази среща.

Като същинска Мери Шотландска, пристъпваща към ешафода, Хейзъл се отправи към вратата и мелодраматично се обърна оттам:

— Сбогом, госпожице Шърли! Оставям ви с вашата съвест.

Анн, оставена сама със съвестта си, остави писалката, подсмръкна три пъти и проведе със себе си следния разговор:

— Може и да си бакалавър, Анн Шърли, но все още има неща, които трябва да научиш, неща, които дори Ребека Дю можеше да ти каже — и ти ги каза. Бъди честна пред себе си, скъпо ми момиче, бъди

така любезна да преглътнеш горчивия хап... Признай си, че бе зашеметена, не, замаяна от пълнолунието... от ласкателството. Признай си, че действително ти харесваше Хейзъл така явно да те обожават. Признай си, че ти беше приятно да бъдеш боготворена. Признай си, че ти хареса идеята да играеш ролята на *deus ex machina* — да предпазваш хората от собствената им съдба, при положение, че те ни най-малко не желаят да бъдат спасявани от нея. И щом си признаеш всичко това и се почувстваш по-мъдра, по-тъжна и с няколко години по-стара, грабвай писалката и продължавай с контролните. Спри само, за да отбележиш, че според Майра Прингъл серафимът бил „животно, обитаващо Африка“.

Седмица по-късно Анна получи писмо, написано върху бледосиня хартия с посребрени ръбове:

Скъпа госпожице Шърли,

Пиша Ви, за да Ви уведомя, че между нас с Тери всички недоразумения са изяснени и сме така дълбоко, силно, чудно щастливи, че решихме, че можем да Ви простим. Тери твърди, че Ви се обяснил в любов, замаян от пълнолунието, но в действителност сърцето му никога не се е колебало в своята вяност към мен. Казва, че наистина харесва сладки, обикновени момичета, каквито се харесват на всички мъже, и че нямал нужда от умишлени интригантки. Не разбираме защо се държахте така с нас; никога няма да го разберем. Навярно сте търсили материал за разказ и сте си мислили, че можете да го откриете, като объркате първата сладка, трепетна любов на едно момиче... Но Ви благодарим, задето ни разкрихте пред самите себе си. Тери твърди, че досега не е разбирал дълбокия смисъл на живота. Тъй че всъщност всичко е било за добро. Толкова сме си близки, че направо можем да четем мислите си. Освен мен никой друг не може да го разбира, и ми се ще завинаги да бъде неговият източник на вдъхновение. Чувствам, че мога да бъда такава, макар и да не съм така умна като Вас. Но ние с него сме сродни души и се заклехме във вечна вяност и преданост един към друг, независимо от това колко ревниви хора и колко неискрени приятели може да се опитат да създават проблеми помежду ни.

Смятаме да се оженим веднага щом приготвя чеиза си. Заминавам за Бостън, за да си го закупя. Тук, в Съмърсайд, действително няма нищичко! Роклята ми ще е от бяло моаре, а пътният ми костюм — гълъбовосив, с

морскосини шапка, ръкавици и блуза. Вярно, че съм много млада, но искам да се омъжа, докато съм млада, преди цветът да увехне в живота ми.

Тери е всичко, което бих могла да си представя и в най-смелите си мечти, и всяка мисъл в сърцето ми е единствено и само за него. Убедена съм, че двамата ще бъдем възхитително щастливи. Щом веднъж съм повярвала в това, значи всичките ми приятели би следвало да се радват на щастието ми заедно с мен. Но вече научих един горчив урок по световна мъдрост.

Искрено Ваша:

Хейзъл Мар

P. S. Казвахте, че Тери имал „такъв характер“! Е, сестра му разправя, че бил кротък като агънце.

Х. М.

P. S. 2. Чувала съм, че лимоновият сок избелвал луничките. Можете да го опитате на носа си!

Х. М.

— Ако цитираме Ребека Дю — сподели Анн с Дъсти Милър, — „вторият постскриптум наистина е последната капка“.

Анн се върна у дома за втората си съмърсайдска ваканция със смесени чувства. Това лято Гилбърт нямаше да е в Авонлий — заминаваше на запад да работи на строежа на новата железопътна линия. Но „Грийн Гейбълс“ си беше „Грийн Гейбълс“, и Авонлий си беше Авонлий. Езерото на бляскавите води си блестеше както преди. Папратите растяха все така гъсти над Извора на дриадата, а дървеното мостче, макар и с всяка година все повече да се рушеше и да обрастваше с мъх, още извеждаше към сенките, тишината и вятърната песен в Гората на духовете.

Анн успя да убеди госпожа Камбъл да пусне малката Елизабет да ѝ погостува за две седмици — нито ден повече!... Но Елизабет, която цели две седмици щеше да е заедно с госпожица Шърли, не искаше нищо друго от живота.

— Днес се чувствам като госпожица Елизабет — призна тя с въздишка на радостно вълнение, когато отпътуваха от „Уинди Уилоус“. — Ще ме наречете ли госпожица Елизабет, когато ме представяте на близките си в „Грийн Гейбълс“? Толкова пораснала ще се почувствам...

— Обещавам — мрачно рече Анн, защото си припомни дребничкото червенокосо девойче, което някога молеше да го наричат Кордилия.

Пътят от Брайт ривър до „Грийн Гейбълс“ бе такъв, какъвто можеше да има единствено през юни на остров Принц Едуард, и за Елизабет изминаването му бе почти толкова вълнуващо, колкото за Анн в онази незабравима пролетна вечер преди много години. С бухналите си ливади и изненадите зад всеки завой, светът бе прекрасен. Елизабет беше с любимата си госпожица Шърли; цели две седмици щеше да е далеч от Жената; имаше си нова памучна розова рокличка и чифт хубави нови кафяви ботушки. Сякаш бе настъпило голямото Утре, и щяха да го последват още четиринадесет големи Утра. Когато свиха по алеята към „Грийн Гейбълс“, с розовия трендафил по края, очичките ѝ мечтателно заблестяха.

Още от мига, в който съзря „Грийн Гейбълс“, за Елизабет нещата магически се промениха. Две седмици живя в един романтичен свят. Човек едва ли можеше да пристъпи навън през прага, без да навлезе в нещо романтично. В Авонлий нещата просто бяха длъжни да се случват, ако не днес, то утре. Елизабет знаеше, че още не е навлязла напълно в голямото Утре, но пък се намираше на самата му граница...

Всичко в „Грийн Гейбълс“ ѝ беше някак познато. Дори Марилиният чаен сервиз на розови цветя ѝ се струваше като стар приятел. Стаите я поглеждаха така, като че ли винаги ги е познавала и обичала; дори тревата бе по-зелена от другаде; а обитателите на „Грийн Гейбълс“ бяха от хората, които ще живеят и в голямото Утре. Тя ги обичаше и бе обичана от тях. Дейви и Дора я обожаваха и глезеха; Марила и госпожа Линд се отнасяха доброжелателно към нея. Тя беше една спретната малка дама, любезна към по-възрастните. Всички знаеха, че Анн не одобрява методите на госпожа Камбъл, но явно тя добре бе възпитала правнучката си.

— О, госпожице Шърли, не искам да заспивам — прошепна Елизабет, когато, след възторжената вечер, двете се качиха в таванската стаичка. — Не искам да проспивам и минутка от тия чудни две седмици. Да можех да преживея времето си тук съвсем без сън...

И наистина не заспа... За малко. Божествено беше да лежи и да се вслушва във вълшебния далечен шум — както ѝ каза госпожица Шърли, шумът на прибой. На Елизабет ѝ харесваше и този шум, и въздишките на вятъра край стрехите. Цял живот се бе страхувала от нощта — знае ли човек какво странно същество може да изскочи от нея? — но вече не се боеше. За първи път нощта ѝ се струваше приятелка.

Утре щяха да слязат на брега, госпожица Шърли ѝ обеща. Щяха да се потопят в сребровърхите вълни, които тази вечер, когато прехвърляха последния хълм към Авонлий, видяха да се разбиват зад зелените дюни. Елизабет си представи как една подир друга се приближават към нея. И една от тях бе тъмната вълна на съня. Тя направо я заля. И момиченцето се потопи в нея и се отпусна с доволна въздишка.

„Тук... е толкова... лесно... да обичаш... Господ...“ — бе последната ѝ будна мисъл.

По време на престоя си в „Грийн Гейбълс“ тя всяка вечер оставаше будна и размишляваше, дълго след като госпожица Шърли си лягаше. Защо животът в „Евъргрийнс“ не можеше да е такъв, както в „Грийн Гейбълс“?

Елизабет никога не бе живяла в дом, където може да се вдига шум. В „Евъргрийнс“ всички трябваше да пристъпват тихичко, да разговарят тихичко и дори, както ѝ се струваше, да мислят тихичко. И на моменти дяволски ѝ се дощяваше да изкрещи силно и продължително.

— Тук можеш да вдигаш шум колкото си щеш — беше ѝ казала Анн.

Но странно — на нея вече не ѝ се щеше, просто тук нямаше от какво да се пази. Харесваше ѝ да върви тихо, леко да пристъпва сред всички тези хубави неща... Но за времето, което прекара в „Грийн Гейбълс“, тя се научи да се смее. И когато си тръгна за Съмърсайд, отнесе със себе си и остави след себе си прекрасни спомени. За обитателите на „Грийн Гейбълс“ домът месеци наред остана изпълнен със спомени за малката Елизабет. Защото за тях тя си беше „малката Елизабет“, независимо, че Анн им я представи като „госпожица Елизабет“. Беше така крехка, златиста, като елф, че не можеха и да помислят за нея другояче, освен като за малката Елизабет: малката Елизабет, танцуваща сред белите нарциси в градината по здрач; малката Елизабет, която необезпокоявана чете приказки горе на клона на голямата ябълка; малката Елизабет, потънала до кръста сред поляна с цъфнали лютичета, и златистата ѝ главица прилича на едно поедричко лютиче; малката Елизабет, която гони сребристозелени нощни пеперуди или се опитва да преброи светулките по Алеята на влюбените; малката Елизабет, която слуша бръмченето на пчелите в камбанките на цветята; малката Елизабет и Дора, които похапват ягоди със сметана в килера или френско грозде на двора — „Колко са красиви зрънцата на френското грозде, нали, Дора? Сякаш ядеш скъпоценни камъни...“; малката Елизабет, която моли Дейви да я научи да си мърда ушите; малката Елизабет, която тананика от любимото си място в сянката на елите; малката Елизабет, която бере маргаритки под прозорците на салона; малката Елизабет с пръсти, лепнещи от стеблата на едрите рози, които е набрала; малката Елизабет, която съзерцава пълнолунието над дола на поточето: „Струва

ми се, че луната има някак тревожни очи! Как мислите, госпожо Линд?"; малката Елизабет, горчиво разплакана за героя от серийния роман в списанието на Дейви, който в края на последната глава е изпаднал в беда: „О, госпожице Шърли, сигурна съм, че той никога няма да се оправи!“; малката Елизабет, задрямала следобед на кухненския миндер, свита на кълбо, поруменяла и сладка като дива роза, с котенцата на Дора, сгушени в нея; малката Елизабет, писукаща от смях, когато вятърът вирна опашките на достолепните стари кокошки чак над гърбовете им — възможно ли беше малката Елизабет да се смее така?; малката Елизабет, която помага на Анн да извади кейка от формата, или на госпожа Линд да изрязва парченца плат за новия юрган с „двойна ирландска плетеница“, или на Дора да излъска старите месингови свещници до огледален блясък; малката Елизабет, която се учи да пее „Клемънтайн“; малката Елизабет, която изрязва с напръстник дребни бисквитки под надзора на Марила... Така де, обитателите на „Грийн Гейбълс“ трудно можеха да спрат поглед на някое кътче или някоя вещ, без да си спомнят за малката Елизабет.

„Дали някога ще изживея други така щастливи две седмици?“ — питаше се малката Елизабет, когато заминаваше от „Грийн Гейбълс“. Пътят към гарата беше красив, както и преди две седмици, но тя половината времето го виждаше през сълзи.

— Никога не бих повярвала, че това дете толкова ще ми липсва — промърмори си госпожа Линд.

Малката Елизабет си замина, но пристигна Катрин Брук с кученцето си и остана до края на лятото. След приключването на учебната година Катрин се отказа от учителството. Наесен, по съвета на Анн, възнамеряваше да замине за Редмънд и да завърши курс за секретарки в тамошния университет.

— Знам, че това ще ти допадне, пък и никога не си обичала учителството — предложи Анн една вечер, както си седяха сред папратите в края на ливадата с детелини и наблюдаваха величието на залезното небе.

— Животът ми дължи нещо повече от това, което ми е давал досега, и аз ще тръгна да си го събирам — решително каза Катрин, и добави през смях: — Чувствам се толкова по-млада от миналата година по това време...

— Убедена съм, че това е най-доброто, което можеш да направиш, но не ми се и мисли какво ще е Съмърсайдското училище без теб. Каква ще е догодина стаичката ми в кулата без съкровенияте ни разговори и спорове вечер, без шеговитите ни часове, в които обръщаме всекиго и всичко на смях?

ТРЕТАТА ГОДИНА

„Уинди Уилоус“
Уличката на привиденията
8 септ.

Най-скъпи мой,

Отиде си лятото — лятото, в което те видях единствено през онзи майски уикенд... Върнах се в „Уинди Уилоус“ за моята трета и последна година в Съмърсайдското училище. Двете с Катрин изкарахме чудесно в „Грийн Гейбълс“ и тази година тя ужасно ще ми липсва. Новата младша учителка е дребничка и весела, пълничка, розовка и дружелюбна като кученце, но други качества сякаш ѝ липсват. Има блестящи безизразни сини очи, в които не се чете никаква мисъл. Симпатична ми е и винаги ще ми е симпатична — но толкоз. У нея няма нищо за откриване! А у Катрин човек може да открие толкова много, стига веднъж да премине зад бариерите й...

В „Уинди Уилоус“ нищо не се е променило. Всъщност, не е така. Старата кафява крава заминала към вечния си дом, както с прискърбие ме уведоми Ребека Дю, когато в понеделник вечерта слязох за вечеря. Вдовиците са решили да не берат грижи с нова крава, а да взимат мляко и сметана от госпожа Чери. Кое то означава, че малката Елизабет вече няма да идва да пие млякото си вечер край градинската порта. Но това вече няма значение — госпожа Камбъл явно се е примирила тя да идва при мен, когато пожелае.

Назрява и още една промяна. Леля Кейт ми каза, за мое съжаление, че са решили да потърсят подходящ нов дом на Дъсти Милър. На протестите ми тя отвърна, че са взели това решение, само за да има мир. Ребека Дю цяло лято се оплаквала от него, и просто нямало друг начин тя да остане доволна. Бедничкият Дъсти Милър, такъв чудесен, пухкав, мъркащ и миличък!

Утре е събота, и обещах да се грижа за близначетата на госпожа Реймънд, докато тя е в Шарлоттаун на погребението на някакъв роднина. Госпожа Реймънд е вдовица, пресели се тук миналата зима.

Според Ребека Дю и вдовиците от „Уинди Уилоус“ — действително, този град е страхотно място за вдовици! — била „някак твърде надута“ за Съмърсайд. Но на нас с Катрин много ни помогна в дейността на Драматичния кръжок. Е, едно добро качество винаги е за сметка на друго...

Джералд и Джералдин са осемгодишни и имат вид на ангелчета, но Ребека Дю направо „зяпна“, да използвам един от собствените ѝ изрази, когато ѝ казах какво ще правя утре.

— Но, Ребека, аз обичам децата.

— Децата, да, госпожице Шърли; но точно тия са същински ужасии. Госпожа Реймънд не вярвала в наказанието на децата, независимо какво са извършили. Казвала, че държи те да живеят „природосъобразно“. Хората ги обикват заради ангелския им вид, но чух какво разправят съседите им за тях. Един следобед у тях се отбила жената на свещеника. Госпожа Реймънд едва не се разтопила от любезност към нея, но когато си тръгвала, по стълбите се изсипал дъжд от лукови глави и една от тях я ударила така, че чак шапката ѝ отхвъркнала.

— Всички деца се държат отвратително, най-вече, когато искаме да са послушни — бил целият коментар на госпожа Реймънд, и го казала с такъв мек тон, сякаш е горда, че децата ѝ са толкова неуправляеми. — Нали знаете, те са родени в Щатите — като че ли това обяснява всичко!

Мнението на Ребека за янките май е същото, както на госпожа Линд.

В събота сутринта Анн се появи в хубавата старомодна къщичка, на една уличка почти край полето, където живееше госпожа Реймънд с прословутите си близнаци. Госпожа Реймънд бе напълно готова за път. Облеклото ѝ се стори на Анн доста весело за погребение, особено украсената с цветя шапка, кокетно поставена върху гладките кестеняви коси, но пък изглеждаше много красива. Осемгодишните близнаци, достойни наследници на красотата ѝ, седяха на стълбите. Нежните им личица се бяха свили в херувимско изражение. Имаха розово-бяла кожа, яркосини очички и ореоли от пухкави бледоруси косици.

Те завладяващо сладко се усмихнаха, когато майка им ги представи на Анн и обясни, че скъпата госпожица Шърли е била така любезна да дойде и да се грижи за тях, докато мама е на погребението на леля Ела; и че те, разбира се, ще бъдат добрички и няма да ѝ създават никакви, ама никакви проблеми, нали така, милички?

Миличките мрачно кимнаха и успяха, колкото и невъзможно да изглеждаше, да придобият още по-ангелски вид.

Госпожа Реймънд отведе Анн със себе си чак до дворната врата:

— Те са всичко, което имам... което ми остана — драматично каза тя. — Навярно съм ги поразглезила, поне хората казват така. Хората винаги знаят по-добре от теб самия как трябва да отглеждаш собствените си деца, не сте ли го забелязали, госпожице Шърли? Но аз смятам, че обичта е по-добра от честия пердах, не мислите ли, госпожице Шърли? Сигурна съм, че точно на вас няма да ви създават никакви проблеми. Децата винаги знаят с кого да се разбират и с кого — не, нали? Един ден ги оставих на оная нещастна старица, госпожица Праути, дето живее малко по-надолу, но горкичките не можах да я изтърпят. И, естествено, доста са я раздразнили — вие поне знаете какви са децата. А тя си отмъсти, като заразправя из целия град какви ли не странни истории по техни адрес. Но вас те направо ще ви обикнат и знам, че ще са кротки като ангелчета. Разбира се, те са си палавници, но такива трябва да са децата, не мислите ли? Жалко е човек да види дете с някое такова кравешко изражение, нали? Лично аз

предпочитам да се държат естествено. Прекалено послушните деца не изглеждат естествени, нали така? Не им позволявайте да пускат лодки във ваната, нито да газят в езерото, моля ви. Така се боя да не настинат! Баща им почина от пневмония...

Огромните сини очи на госпожа Реймънд се насълзиха, но тя изящно примигна и преглътна сълзите си.

— Не се притеснявайте, ако се поскарат — децата винаги се карат, не мислите ли? Но ако ги засегне някой страничен човек... Боже мой! Те всъщност направо се обожават един друг, разбирате ли. Можех да взема поне единия от тях с мен на погребението, но те не пожелаха и да чуят за това. От деня, в който са се родили, никога не са били разделяни. А аз не бих могла да се грижа за двама близнаци на погребение, нали?

— Не се безпокойте, госпожо Реймънд — любезно каза Анн. — Убедена съм, че с Джералд и Джералдин ще прекараме чудесен ден. Обичам децата.

— Знам това. Почувствах го още от мига, в който се запознахме. Човек винаги усеща такива неща, не мислите ли? Винаги си личи кой човек обича децата. А бедната стара госпожица Праути ги ненавижда. Търси у тях най-лошото и, разбира се, го открива. Не можете да си представите какво облекчение е за мен да зная, че миличките ми са под грижите на човек, който обича и разбира децата. Сигурна съм, че днешният ми ден ще е лек.

— Можеше да вземеш и нас на погребението! — викна Джералд, като внезапно подаде глава от някакъв прозорец на горния етаж. — Никога не ни водиш на подобни забавления.

— Олеле, те са в банята! — трагично възкликна госпожа Реймънд. — Скъпа госпожице Шърли, моля ви, вървете ги изкарайте оттам. Джералд, скъпи, знаеш, че мама не може да вземе и двама ви на погребението. Олеле, госпожице Шърли, пак е взел койотската кожа от пода в салона и си е вързал лапите около врата! Ще я развали! Моля ви, накарайте го веднага да я свали! Аз просто трябва да побързам, ако не искам да изпусна влака!

Госпожа Реймънд елегантно се отдалечи, а Анн изтича по стълбите и намери ангелчето Джералдин, сграбчила брат си за краката, да се опитва да го избути навън през прозореца.

— Госпожице Шърли, кажете на Джералд да не ми се плези! — вбесено викна тя.

— Защо, да не те боли от това? — усмихна ѝ се Анн.

— Няма пък да ми се плези точно на мен! — отбранително каза Джералдин и стрелна зъл поглед към Джералд, който заинтригувано се обърна към нея.

— Езикът си е мой, и ти не можеш да ме спреш да се плезя когато си искам! Нали, госпожице Шърли?

Анн тактично подмина въпроса.

— Мили близначета, до обяд остава само един час. Да идем ли в градината да поиграем на нещо и да си разкажем някоя приказка? А ти, Джералд, няма ли да върнеш тази койотска кожа обратно на пода?

— Но аз си играех на вълк — обясни Джералд.

— Ами да, той си играеше на вълк! — изкрещя Джералдин, внезапно преминала в защита на брат си.

— Играехме си на вълк! — креснаха и двамата в един глас.

Звукът на входния звънец разреши проблема на Анн.

— Ела да видим кой е — викна Джералдин.

Втурнаха се по стълбите и понеже се плъзнаха по парапета, стигнаха до входната врата доста по-бързо от Анн. Междувременно койотската кожа се развърза и падна.

— Не купуваме от амбулантни търговци — обърна се Джералд към дамата, застанала на прага.

— Мога ли да видя майка ви? — попита посетителката.

— Не, не можете. Мама отиде на погребение на леля Ела. За нас се грижи госпожица Шърли. Ето я, идва — тъкмо ще ви накара да се изпарите!

Като видя коя е посетителката, Анн действително изпита желанието да я накара да се изпари. Госпожица Памела Дрейк не бе желана гостенка никъде в Съмърсайд. Все разнасяше по нещо за продан и беше почти невъзможно да се отървеш от нея, докато не си го купиш, защото оставаше напълно глуха за хладното отношение и намеците, пък и очевидно притежаваше всичкото време на света.

Този път „приемаше поръчки“ за някаква енциклопедия, която никой учител не можел да не притежава. Анн напразно протестира, че не ѝ трябва никаква енциклопедия, тъй като гимназията вече си има една, и то много добра.

— Да, но остаряла с десет години — твърдо заяви госпожица Памела. — Дайте да поседнем тук, на пейката, госпожице Шърли, и да ви покажа моя проспект.

— Боя се, че нямам време, госпожице Дрейк. Трябва да се грижа за децата.

— Няма да ви отнема повече от две-три минутки, госпожице Шърли. Имах намерение да намина към вас. Истински късмет е, че ви намирам тук. Вървете да си играете, дечица, докато ние с госпожица Шърли хвърлим един поглед на този красив проспект.

— Мама е наела госпожица Шърли да се грижи за нас — възрази Джералдин и отметна ефирните си коси. Но Джералд я дръпна навътре и двамата хлопнаха вратата.

— Сама виждате, госпожице Шърли, какво всъщност означава тази енциклопедия. Погледнете само каква прекрасна хартия... Само я докоснете!... А какви отлични гравюри!... Никоя друга енциклопедия на пазара няма и половината от тия гравюри. А какъв печат — и слепец може да я чете; и всичко това само за осемдесет долара — осем долара веднага, и после по осем месечно, докато я изплатите. Няма да имате друга такава възможност. Правим това само заради рекламата. Догодина ще струва сто и двадесет.

— Но аз не желая никаква енциклопедия, госпожице Дрейк — отчаяно каза Анн.

— Разбира се, че искате енциклопедия. Всеки, ама всеки човек иска енциклопедия — Национална енциклопедия! Аз самата не знам как съм живяла, преди да се запозная с Националната енциклопедия. Живяла ли?! Не, не съм живяла — живуркала съм. Погледнете само тази гравюра на австралийския щраус, госпожице Шърли. Виждали ли сте досега щраус в действителност?

— Но, госпожице Дрейк, аз...

— Ако смятате сроковете за прекалено обременителни, за вас като учителка сигурно ще мога да издействам специални условия — например изплащане на шест вноски, вместо на осем. На такова предложение просто не можете да откажете, госпожице Шърли.

Анн осезателно почувства, че не може. Може би си струваше да даде по шест долара месечно, само и само да се отърве от тази ужасна жена, явно решена да не си тръгне, без да вземе поръчката. Освен това, какво ли всъщност правеха близнаците?! Бяха тревожно тихи. Навярно

пускат лодките си във ваната. Или са се измъкнали през задната врата и вече са нагазили в езерото... Направи последен жалък опит да избяга:

— Ще си помисля, госпожице Дрейк, и ще ви кажа.

— Най-добре се говори в сегашно време — настоя госпожица Дрейк и бързо измъкна писалката си. — Чудесно знаете, че ще вземете „Националната“, и още сега можете да се абонирате за нея. С отлагане нищо не се постига. Цената може да скочи всеки момент, и тогава ще трябва да платите сто и двадесет. Ето, подпишете тук, госпожице Шърли.

Анн почувства как ѝ тикат насила писалката в ръката. Още миг... И госпожица Дрейк нададе такъв смразяващ писък, че Анн изпусна писалката в цветната леа край пейката, и зяпна събеседничката си със смях и ужас.

Нима това беше госпожица Дрейк? Тази ли неописуема особа — без шапка, без очила и почти без коса? А шапката, очилата и перуката изхвърчаха над главата ѝ и вече бяха преполовили пътя към прозорчето на банята, от което се подаваха две златокоси главици. Джералд държеше рибарска пръчка, на която бе завързал две корди с кукички. По каква магия бе успял да улови и трите неща, само той можеше да каже. Навярно беше чист късмет.

Анн влетя нагоре по стълбите. Докато стигне до банята, близнаците се бяха изпарили. Джералд бе изпуснал рибарската пръчка. Тя надзърна през прозореца и видя как госпожица Дрейк, фучаща от ярост, събира принадлежностите си, включително писалката, и тръгва към портата. За пръв път в живота си госпожица Памела Дрейк не успя да вземе поръчка.

Анн завари близнаците да ядат ябълки на задната веранда, кротки като ангелчета. Трудно ѝ бе да реши какво да прави. Такова поведение определено не биваше да остане безнаказано... Но Джералд несъмнено я бе спасил в сложното положение, а и госпожица Дрейк наистина си беше противна твар, заслужаваща урок. И все пак...

— Я какъв огромен червей глътна! — извика Джералд. — Видях го как изчезва в гърлото ти!

Джералдин изпусна ябълката и моментално повърна — здравата повърна. На Анн ѝ се отвори работа. А когато на Джералдин ѝ стана малко по-добре, вече беше време за обяд и Анн внезапно реши само да

посмъмри Джералд. В крайна сметка, госпожица Дрейк не пострада кой знае колко, пък и заради самата себе си най-вероятно щеше здраво да си държи езика по повод инцидента.

— Джералд — меко започна тя, — смяташ ли, че постъпи като джентълмен?

— Ами! — отвърна Джералд. — Но пък добре се посмяхме. Бре, какъв съм бил рибар, а?

Обядът беше превъзходен. Госпожа Реймънд го бе приготвила, преди да замине, и каквито и недостатъци да имаше като възпитателка, беше добра готвачка. Докато лакомо се хранеха, Джералд и Джералдин не се караха. Маниерите им на масата не бяха по-лоши от нормалните за всички деца. След като се наобядваха, Анна ги накара да й помогнат да измие чиниите — Джералдин ги бършеше, а Джералд внимателно ги прибираше в шкафа. Оказаха се доста сръчни в тази дейност и Анна със задоволство си помисли, че всичко, което им трябва, е малко по-мъдро ръководство и по-твърдо отношение.

Към два часа дойде господин Джеймс Гранд, председателят на училищното настоятелство. Имал да обсъди с Анн някои много важни неща, преди в понеделник да замине на образователната конференция в Кингспорт. Анн го покани да намине довечера към „Уинди Уилоус“, но, за съжаление, не можел.

Господин Гранд беше общо взето добър човек, но Анн отдавна бе разбрала, че при него човек трябва да пипа с кадифени ръкавици. Нещо повече, много ѝ се щеше да го привлече на своя страна в надигащата се битка за ново оборудване.

Тя излезе навън при близнаците:

— Милички, ще бъдете ли така добри да си поиграете отзад на двора, докато с господин Гранд си поприказваме? Няма да се бавя. А после ще си направим на езерото следобеден пикник с чай и ще ви науча да правите червено оцветени сапунени мехурчета — много са красиви.

— А ако се държим прилично, ще ни дадете ли по четвърт долар? — поинтересува се Джералд.

— Не, скъпи ми Джералд — твърдо рече Анн. — Подкупи не давам. Знам, че ще бъдеш добричък, като истински джентълмен, просто защото те моля.

— Ще бъдем послушни, госпожице Шърли — тържествено обеща Джералд.

— Ужасно послушни — повтори като ехо Джералдин със същата тържественост.

И навярно щяха да спазят обещанието си, ако почти веднага, след като Анн се затвори с господин Гранд в салона, не дойде Айви Трент. Но Айви Трент дойде, а близнаците Реймънд ненавиждаха Айви Трент — безукорната Айви Трент, която никога не вършеше пакости и винаги изглеждаше като извадена от кутийка.

Точно този следобед Айви Трент без съмнение бе дошла да покаже красивите си нови кафяви ботушки, колана и яркочервените панделки на раменете и в косите си. Каквито и пропуски да имаше в

някои отношения госпожа Реймънд, представите ѝ как да облича децата си бяха напълно разумни: съседите ѝ снизходително казваха, че харчела за собствените си тоалети толкова, че не ѝ оставали пари за близнаците. Тъй че Джералдин нямаше никаква възможност да демонстрира пред децата стила на Айви Трент, която всеки следобед обличаше нова рокличка. Госпожа Трент винаги я гласеше в „неопетнено бяло“. Е, поне докато излезе от къщи, Айви винаги беше неопетнена. И ако не беше чак така неопетнена, когато се прибираще, това, естествено, беше грешка на „завистливите“ съседски деца.

А Джералдин си беше завистлива. Жадуваше за яркочервен колан и джуфки на раменете, и за бели бродирани роклички... И какво не би дала за такива кафяви ботушки с токчета...

— Как ви харесват новият ми колан и джуфките? — гордо попита Айви.

— Как ви харесват новият ми колан и джуфките? — присмехулно присви лице Джералдин.

— Да, ама ти си нямаш джуфки! — рече Айви.

— Да, ама ти си нямаш джуфки! — изписука Джералдин.

Айви озадачено я изгледа:

— Имам си. Не ги ли виждаш?

— Имам си. Не ги ли виждаш? — подигравателно каза Джералдин, много щастлива от блестящата идея презрително да повтаря всяка дума на Айви.

— Да, но още не са платени — отсече Джералд.

Айви Трент се разяри, лицето ѝ стана яркочервено като джуфките.

— Платени са! Моята майка винаги си плаща сметките!

— Моята майка винаги си плаща сметките — монотонно повтори Джералдин.

Айви се почувства неудобно. Не знаеше как да излезе на глава с тях, и се обърна към Джералд. Той несъмнено беше най-красивото момче на цялата улица и много ѝ харесваше.

— Дойдох да ти кажа, че те взимам за годеник — рече тя с изразителен поглед. Макар и седемгодишна, вече бе разбрала, че кафявите ѝ очи имат унищожително въздействие върху повечето момченца, които познава.

Джералд се изчерви като рак:

— Няма да ти стана годеник!

— Но ще ти се наложи — ведро каза Айви.

— Но ще ти се наложи! — шеговито поклати глава Джералдин.

— Няма! — вбесено кресна Джералд. — И хич не си прави устата, Айви Трент.

— Ще ти се наложи — упорито отсече Айви.

— Ще ти се наложи — повтори Джералдин.

Айви я изгледа:

— Я млъквай, Джералдин Реймънд!

— Предполагам, че мога да говоря в собствения си двор — отвърна Джералдин.

— Разбира се, че може — намеси се Джералд. — А ако ти, Айви Трент, не млъкнеш, отивам право у вас и ще избода очичките на куклата ти!

— Ако го направиш, майка ми ще те набие! — разплака се Айви.

— Ще ме набие ли?! А знаеш ли после какво ще направи моята майка? Ще я цапне право по носа!

— Както и да е, ти трябва да ми станеш годеник — спокойно се върна Айви към жизненоважната тема.

— Ще... Ще ти топна главата във варела с дъждовната вода! — изкрещя подлуденият Джералд. — Ще ти навра лицето в мравуняк! Ще... Ще ти изпокъсам джуфките и колана! — победоносно завърши той — последното поне беше осъществимо.

— Хайде да го направим! — писна Джералдин.

И се нахвърлиха като фурии върху нещастната Айви, която се дърпаше, опитваше се да хапе, но не можеше да се бори и с двамата. Повлякоха я през двора и я замъкнаха в бараката за дърва, откъдето писъците ѝ нямаше да се чуват.

— По-бързо! — задъха се Джералдин. — Госпожица Шърли излиза!

Нямаше време за губене. Джералд хвана Айви за краката, Джералдин с една ръка я стискаше за китките, а с другата късаше колана и джуфките от косите и ръкавите ѝ.

Погледът на Джералд попадна на двете кутии боя, която работниците бяха прибрали тук в петък, и веднага предложи:

— Хайде да ѝ боядисаме краката! Аз ще я държа, ти я боядисвай!

Айви напразно крещеше от отчаяние. Чорапите ѝ бяха смъкнати и краката ѝ за броени секунди бяха разкрасени с широки ивици червена и зелена боя. По време на този процес доста боя се разля и по бродираната ѝ рокличка и новите обувки. За десерт посипаха къдриците ѝ със стърготини.

Когато най-сетне се измъкна, Айви представляваше такава жалка гледка, че близнаците направо изреваха от смях. Отмъстили си бяха за дългите седмици, в които им важничеше и се държеше с високомерна любезност.

— А сега си върви вкъщи — рече Джералд. — И избягвай да обясняваш кой трябва да ти става годеник.

— Ще кажа на мама! — проплака Айви. — Отивам си право вкъщи и ще те обадя на мама, противно, омразно, грозно момче такова!

— Я не наричай брат ми грозен, надуто изчадие такова! — викна Джералдин. — Ти с твоите джуфки! На, взимай си ги! Не ти ги щем тука, да правят боклук в нашата барака!

Айви, последвана от джуфките, които Джералдин метна подире й, побягна с хълцане през двора надолу по улицата.

— Бързо! Да се промъкнем по задната стълба до банята и да се измием, преди госпожица Шърли да ни е видяла — задъха се Джералдин.

Господин Гранд каза, каквото имаше да казва, и си тръгна. За миг Анн остана на прага, като притеснено се питаше къде ли са нейните повереници. Отдолу по улицата се зададе сърдита дама, хванала за ръка някакво окаяно и все още хълцащо атомче от човешкия род и влязоха през портата.

— Госпожице Шърли, къде е госпожа Реймънд? — рязко попита госпожа Трент.

— Госпожа Реймънд е на...

— Настоявам да се видя с госпожа Реймънд! Да се увери тя със собствените си очи какво са сторили нейните деца на бедничката, безпомощна, невинна Айви! Погледнете я, госпожице Шърли, само я погледнете!...

— О, госпожо Трент, толкова съжалявам! Грешката е изцяло моя. Госпожа Реймънд я няма и аз ѝ обещах да ги гледам. Но дойде господин Гранд...

— Не, госпожице Шърли, грешката не е ваша! Не мога да обвинявам вас! С тия изчадия на дявола никой не може да се оправя! Цялата улица ги знае! Щом госпожа Реймънд я няма, няма никакъв смисъл да оставам повече. Ще прибера бедното си дете вкъщи. Но госпожа Реймънд ще разбере най-сетне, наистина ще разбере!... Не чухте ли това, госпожице Шърли?! Да не би взаимно да се разкъсват на парчета?!

„Това“ бе хор от крясъци, смехове и писъци, които отекваха по стълбите откъм горния етаж. Анн изтича нагоре. На площадката някакво кълбо се търкаляше, гърчеше, хапеше, късаше, дереше... Анн с мъка раздели побеснелите близнаци и като държеше здраво всеки един за сгърченото рамо строго попита какво означава това поведение.

— Тя разправя, че трябвало да стана годеник на Айви Трент! — изръмжа Джералд.

— Точно това трябва да стане! — изкрещя Джералдин.

— Няма да стана!

— Трябва да станеш!...

— Деца! — спря ги Анн.

Нещо в тона ѝ ги обузда. Погледнаха я, и видяха една госпожица Шърли, каквато още не бяха виждали. За пръв път в краткия си живот усетиха силата на авторитета.

— Ти, Джералдин — тихо нареди Анн, — отиваш за два часа в леглото. Ти, Джералд, ще прекараш същия срок в дрешника в коридора. И нито дума! Държали сте се отвратително и трябва да си изтърпите наказанието! Майка ви ви остави на моя отговорност, и сега ще слушате.

— Тогава ни накажете заедно! — разплака се Джералдин.

— Ами да. Нямате никакво право да ни разделяте. Никога не са ни разделяли... — промърмори Джералд.

— Е, сега ви разделям — съвсем тихо довърши Анн.

Джералдин хрисимо свали дрехите си и се вмъкна в едно от креватчетата. Джералд хрисимо се шмугна в дрешника — просторен и проветрив, с прозорец и стол... Никой не можеше да нарече това наказание прекалено сурово. Анн заключи вратата и седна с книга в ръка до прозореца в коридора. Поне два часа съзнанието ѝ щеше да познае малко спокойствие...

След няколко минути надзърна при Джералдин — тя спеше дълбоко, и в съня си изглеждаше така хубава, че Анн едва не съжали, задето е била толкова строга... Нищо, все едно, един сън ще ѝ дойде добре. Като се събуди, ще ѝ бъде разрешено да стане, дори и двата часа да не са изтекли.

Първият час измина. Джералдин още спеше. Джералд бе толкова тих, че Анн реши, че приема наказанието си съвсем по мъжки, и вече може да му бъде простено. В края на краищата, Айви Трент си беше лъжливо маймунче, и навярно се е държала достатъчно досадно...

Анн отключи вратата на дрешника... Но вътре нямаше никакъв Джералд! Прозорецът беше отворен. Точно под него се падаше покривът на страничната веранда. Анн стисна устни. Слезе долу и излезе на двора. От Джералд нямаше и следа. Претърси бараката за дърва, огледа улицата нагоре и надолу — пак никаква следа.

Хукна през градината и излезе на алеята, която извеждаше през горичката от шубраци към езерцето сред ливадата на господин Робърт Грийдмор. Джералд щастливо гребеше в малката плоскодънна лодка на господин Грийдмор. Щом Анн се появи откъм горичката, Джералд още

на третото загребване с неочаквана лекота изпусна пръта, който бе забил дълбоко в калното дъно, и изведнъж се преметна презглава назад във водата.

Анн неволно изкрещя от уплаха, но нямаше съществена причина за тревога — дори на най-дълбокото си място езерцето не стигаше и до раменете на Джералд, а там, където падна, бе малко по-дълбоко от кръста му. Той някак се изправи на крака и застана наред водата с доста глупав вид. От сплъстената му коса се стичаше вода. И точно тогава викът на Анн се повтори като ехо иззад гърба ѝ и Джералдин, по нощничка, изтърча измежду дърветата до края на малката дървена платформа, към която обикновено привързваха лодката.

С отчаян вик: „Джералд!“ тя се засили и скочи с оглушителен плясък точно до брат си, и едва не го удави отново.

— Джералд, удавен ли си? Удавен ли си, скъпи? — крещеше Джералдин.

— Не... Не... скъпа — увери я Джералд с тракащи зъби.

Те се прегърнаха и се целунаха със страст.

— Деца, веднага идвайте тук! — повика ги Анн.

Те излязоха на брега. Септемврийският ден, топъл от сутринта, следобедът бе станал студен и ветровит. Децата целите трепереха, личицата им посиняха. Анн, без нито дума на порицание, побърза да ги прибере в къщата, смъкна мокрите им дрехи и ги пхна в леглото на госпожа Реймънд с бутилки гореща вода в краката. Продължаваше да ги втриса. Настинали ли бяха? Или ги хващаше пневмония?

— Трябваше по-добре да се грижите за нас, госпожице Шърли — каза Джералд, все още с тракащи зъби.

— Разбира се, че трябваше — потвърди Джералдин.

Обезумялата Анн излетя надолу по стълбите и позвъни за лекар. Докато той дойде, близнаците се бяха позатоплили и той увери Анн, че няма никаква опасност — ако останат в леглото, до утре вече ще са добре.

Лекарят си тръгна, но на вратата се сблъска с госпожа Реймънд, която се връщаше от гарата. Тя се втурна в къщата направо като вихър, пребледняла и почти изпаднала в истерия:

— О, госпожице Шърли, как сте могли! Как сте могли да оставите моите малки съкровища да изпаднат в такава опасност!

— Точно това ѝ казахме, мамо — обадиха се близнаците в хор.

— А аз така ви вярвах! Казах ви...

— Не виждам в какво можете да ме обвините, госпожо Реймънд — отвърна Анн с поглед, леден като гъста мъгла. — Когато се успокоите, ще разберете всичко. Децата са си съвсем добре. Повиках лекар просто за всеки случай. Ако Джералд и Джералдин ме бяха слушали, нищо нямаше да се случи.

— Мислех си, че една учителка би следвало да има поне мъничко авторитет пред децата — хапливо отбеляза госпожа Реймънд.

„Пред други деца — да, навярно, но не и пред вашите изчадия“ — помисли си Анн, но каза само:

— След като вече сте тук, госпожо Реймънд, смятам да се прибирам. Не мисля, че мога да ви бъда полезна повече, пък и имам да си подготвям някои неща за училище.

Близнаците като един изскочиха от леглото и обвиха ръце около нея:

— Надявам се всяка седмица да има по едно погребение — обяви Джералд, — защото ми харесват, госпожице Шърли, и се надявам всеки път, когато мама отива някъде, вие да идвате да се грижите за нас!

— И аз! — потвърди Джералдин.

— Харесват ми много повече от госпожица Праути!

— О, наистина много повече! — допълни Джералдин.

— Ще напишете ли за нас в някой разказ? — попита Джералд.

— О, напишете! — каза Джералдин.

— Убедена съм, че намеренията ви са били добри!... — развълнувано призна госпожа Реймънд.

— Благодаря — отвърна Анн с леден тон, като се опитваше да се изтръгне от прегръдката на близнаците.

— О, нека не се караме заради това! — помоли госпожа Реймънд и огромните ѝ очи се изпълниха със сълзи. — Направо не мога да издържам да се карам с някого!

— Не, определено няма да се караме — най-тържествено обеща Анн, а тя чудесно умееше да звучи тържествено... — Не мисля, че има и най-малка причина да се караме. Смятам, че Джералд и Джералдин доста се позабавляваха днес. Но предполагам, че на горкичката Айви Трент не ѝ е било особено забавно.

Анн се прибра с усещането, че е остаряла с години.

„Само като си помисля, че едно време смятах Дейви за пакостник!“

Ребека Дю береше късни теменуги в здрачната градина.

— Ребека Дю, досега си мислех, че поговорката „Децата трябва да се гледат, а не да се слушат“ е прекалено сурова. Но вече виждам смисъла в нея.

— Горкото ми момиче, ей сега ще ти приготвя една хубава вечеря — отвърна Ребека Дю.

Този път не каза „Нали ти казвах“.

Откъс от писмо до Гилбърт

Снощи намина госпожа Реймънд и със сълзи на очи ме помоли да ѝ простя за прибързаното поведение.

— Само да знаехте какво е сърцето на майката, госпожице Шърли! Нямаше да ви е трудно да ми простите...

На мен и така не ми беше трудно да ѝ простя. Има нещо у госпожа Реймънд, което не може да не ми харесва. Пък и толкова ни помогна за Драматичния кръжок... Нищо де, все пак не ѝ обещах: „Да, госпожо, всяка събота, когато искате да излезете, ще се грижа за дечицата ви“. Човек се учи от грешките си — дори и такъв непоправим и доверчив оптимист като мен...

Както разбирам, голяма част от съмърсайдското общество в момента е много заинтригувана от любовните отношения между Джарвис Мороу и Дъви^[1] Уесткот. Както разправя Ребека Дю, „повече от година са сгодени, но все не стигат доникъде“. Леля Кейт, на която Дъви се пада някаква далечна племенница (за да сме точни, леля Кейт май беше леля на някаква втора братовчедка на Дъви по майчина линия), е дълбоко заинтригувана от историята — от една страна, защото смята, че Джарвис е отлична партия за Дъви, а от друга, както подозирам, защото мрази Франклин Уесткот и много ѝ се ще да го види с разгромена конница, пехота и артилерия. Не че леля Кейт би си признала, че „мрази“ когото и да било. Но като малки двете с госпожа Франклин Уесткот били много близки приятелки, и леля Кейт сериозно твърди, че точно той е бил причина за смъртта ѝ.

За мен историята е интересна. Отчасти защото Джарвис ми е много симпатичен, а и Дъви не ми е безразлична; и отчасти (поне така започвам да подозирам) защото най-непоправимо все си навирам носа в чужди работи — естествено, винаги с най-добри намерения.

Накратко, положението е следното: Франклин Уесткот е търговец. Висок, меланхоличен, инатлив и необщителен. Живее в огромна старомодна къща — „Елмкрофт“^[2], точно на излизане от

града, по горния път към пристанището. Срещала съм го веднъж или два пъти, но всъщност знам за него твърде малко извън факта, че има необичайния навик да каже нещо и после да избухне в продължителен беззвучен кикот. Не бил стъпвал в църквата, откакто там се пеят химни и настоява всичките му прозорци да са отворени дори и в зимна буря. Признавам си, че щом научих за това, последното, у мен се прокрадва известна симпатия към него. Но навярно съм единствената личност в Съмърсайд, на която той е симпатичен. Все пак го смятат за виден гражданин и от общината не смеят да предприемат нищо без неговото одобрение.

Жена му е починала. Навсякъде разправят, че била робиня, неспособна да нарече своя дори собствената си душа. Говори се, че когато я въвел в дома си, Франклин ѝ обявил, че той ще бъде господарят.

Дъви, която всъщност се казва Сибил, е единственото му дете — много хубава, позакръгленичка, обичлива девойка на деветнадесет години, с червени устни, вечно полуотворени над белите ѝ зъбки; с тъмноруси кичури в кестенявата коса; с примамливи сини очи и много тъмни мигли — толкова дълги, че човек да се чуди истински ли са. Джен Прингъл твърди, че Джарвис се влюбил в нея именно заради очите ѝ. Ние с Джен обсъдихме историята от край до край. Джарвис е любимият ѝ братовчед.

(Между другото, направо няма да повярваш колко е мила Джен към мен, а и аз към нея. И действително е много умна.)

Франклин Уесткот никога не бил позволявал на Дъви да излиза с момчета и когато Джарвис Мороу започнал да ѝ „обръща внимание“, му забранил да идва у тях и наредил на Дъви да не се „мотае повече с оня младеж“. Но пакостта била сторена. Дъви и Джарвис вече били влюбени от все сърце.

Всички в града симпатизират на влюбените. Какво повече иска Франклин Уесткот — Джарвис е преуспяващ млад адвокат, от добро семейство, с добри перспективи, и сам по себе си е много хубав и свестен младеж.

— За Дъви не би имало нищо по-подходящо — заяви Ребека Дю. — Само да поиска, Джарвис Мороу може да има което и да е момиче в Съмърсайд. Но Франклин Уесткот просто си е наумил да я остави

стара мома. Иска да е сигурен, че ще има кой да се грижи за домакинството му след смъртта на леля Маги.

— Никой ли няма влияние над него? — попитах аз.

— С Франклин Уесткот никой не може да спори. Прекалено е саркастичен. А ако го надспориш, избухвал ужасно. Не съм го виждала как избухва, но чух госпожица Праути да описва какво е правил веднъж, като била там да им шие. Пощурял за нещо — никой не разбрал за какво — и просто грабвал всичко, което му попадне, и го изхвърлял през прозореца. Поемите на Милтън изхвърчали през живия плет право в езерото с лилиите на Джордж Кларк... И все е недоволен от живота. Госпожица Праути разправя, че майка ѝ й казала, че през живота си не е чувала такива писъци като неговите, когато се раждал. Предполагам, че господ си има причини да създава подобни хора, но все пак ми е чудно... Не, не виждам какво друго могат да направят Джарвис и Дъви, освен да избягат. Някак долно е човек да го прави, въпреки всички романтични небивалици за бягства, които се разправят напоследък. Но в техния случай всеки ще ги извини.

Не знам какво да правя, но трябва да направя нещо. Не мога да си седя ей така и да гледам как хората объркват живота си точно под носа ми, независимо колко пъти ще избухне Франклин Уесткот. Джарвис Мороу няма да чака цял живот. Според слуховете вече губел търпение, дори го видели да заличава името на Дъви от едно дърво, на което го бил издълбал. И имало някакво съблазнително момиче от семейство Палмър, което, казват, направо му се хвърляло на врата. А разправят и че сестра му твърдяла, че майка му казвала, че нейният син нямал нужда с години да се държи за полата на никое момиче...

Действително, Гилбърт, чувствам се нещастна заради тях!

Тази вечер е пълнолуние, любими: луната грее над върбите в двора и над цялото пристанище, от което отплува някакъв призрачен кораб; над старото гробище, над личната ми долина, над Царя на бурите... Пълнолуние ще бъде и над Алеята на влюбените, и над Езерото на блестящите води, и над старата Гора на духовете, и над Теменужената долина. Тази нощ феите ще танцуват по хълмовете. Но, скъпи ми Гилбърт, ако нямаш до себе си някой, с когото да споделиш това пълнолуние, то си е просто... чисто и просто лунна светлина!

Ще ми се да изведе малката Елизабет на разходка. Тя обича да се разхожда по пълнолуние. В „Грийн Гейбълс“ на няколко пъти с

огромно удоволствие правихме подобни разходки. Но у дома Елизабет изобщо не вижда пълнолунията, освен през прозореца...

И за нея започвам да се безпокоя. Вече навършва десет години, а ония две стари дами нямат ни най-малка представа какво ѝ е нужно — нито в духовно, нито в емоционално отношение. Вярно, има добра храна и хубави дрехи, но не могат и да си представят, че има нужда от нещо повече... И с всяка изминала година ще става все по-лошо. Какво ли девичество ще има горкото дете?

[1] Dovie — гълъбче. — Бел.пр. ↑

[2] Къщата на брястовете. — Бел.пр. ↑

След празника по случай откриването на учебната година в гимназията Джарвис Мороу изпрати Анн и ѝ разправи неволите си.

— Ще ти се наложи да избягаш с нея, Джарвис. Всички го казват. По правило не одобрявам бягствата („Казах го като учителка с четиридесетгодишен стаж“ — усмихна се в себе си тя), но всяко правило си има изключения.

— Но за това са нужни двама, Анн! Не мога да избягам сам. А Дъви е така напласена от баща си, че едва ли ще мога да я накарам. При това всъщност няма и да е бягство. Просто някоя вечер трябва да дойде у сестра ми Джулия — госпожа Стивънс, нали я познаваш. Ще повикам свещеника там и ще можем да се оженим достатъчно почтено, за да запустим устата на когото и да било. А после ще заминем на меден месец при леля ми Берта в Кингспорт. Виж колко е просто. Но не мога да накарам Дъви да рискува. Горката ми шушка! Толкова отдавна се е предала на приумиците на баща си, че вече не ѝ е останала никаква воля...

— Просто ще ти се наложи да я заставиш да го направи, Джарвис!

— Свети Петре! Анн, да не мислите, че не съм се опитвал? Молил съм я, до посиняване съм я молил! Когато сме заедно, тя почти ми обещава, но в мига, в който се прибере, изпраща да ми предадат, че не може. Знам, Анн, знам, че изглежда странно. Но горкото дете явно наистина е привързано към баща си и не може да понесе мисълта, че той никога няма да ѝ прости.

— Трябва да я накарате да избира — или вие, или баща ѝ.

— Ами ако предпочете него?

— Не смятам, че има подобна опасност.

— Човек никога не може да е сигурен — печално каза Джарвис.
— Но трябва да се вземе някакво решение. И то скоро! Не мога вечно да продължавам така. Луд съм по Дъви. Всички в Съмърсайд го знаят. Тя е като малка напъпила розичка. И просто трябва да е моя, Анн!

— Поезията е нещо чудесно, когато е на място, но в този случай тя доникъде няма да ви доведе, Джарвис — хладнокръвно отсъди Анн. — Прозвучахте ми като някоя от забележките на Ребека Дю, но те поне винаги са верни. Във вашия случай чисто и просто ви е нужен мъничко здрав разум. Кажете на Дъви, че сте се уморили от двоумения — или да ви взима, или да ви оставя. И ако ви обича достатъчно, за да изостави баща си, все едно, по-добре да го разберете.

— Анн, не сте били цял живот под палеца на Франклин Уесткот — изпъшка Джарвис. — И представа си нямате какъв е. Добре де, ще направя последно и окончателно усилие. Както казахте, ако Дъви наистина ме обича, ще дойде с мен. Ако ли пък не — все едно, трябва да разбере най-лошото. Защото вече май ставам за смях!...

„Да, Дъви по-добре да внимава, щом си започнал да се чувстваш така!“ — помисли си Анн.

След няколко вечери в „Уинди Уилоус“ се намъкна и самата Дъви — искала да се посъветва с Анн.

— Какво да правя, Анн?! Какво изобщо мога да направя? На практика Джарвис иска да избягаме! Идната седмица татко ще остане цяла нощ в Шарлоттаун, на някакъв масонски банкет, и това би било добра възможност. Леля Маги изобщо няма да заподозре. И Джарвис иска да отида у госпожа Стивънс и там да се оженим.

— А защо не, Дъви?

— Ох, Анн, мислиш ли, че наистина трябва да го направя? — Дъви вдигна примамливото си лице. — Моля те! Умолявам те! Убеди ме! Направо съм обезумяла! — Гласът на Дъви се задави в сълзи. — О, Анн, ти не познаваш татко! Той направо мрази Джарвис — и не мога да си представя защо! Защо?! Как може изобщо някой да мрази Джарвис?! Когато за първи път ме посети, татко му забрани да идва вкъщи и му каза, че ако дойде още веднъж, ще насъска срещу него кучето! Имаме огромен булдог — знаеш, че не пускат, щом захаят. А той никога няма да ми прости, ако избягам с Джарвис.

— Дъви, трябва да избереш единия от двамата!

— И Джарвис ми го каза! — проплака Дъви. — Ох, такъв суров е станал! Никога не съм го виждала такъв! А аз не мога... Не мога да живе-е-ея без него, Анн!...

— Тогава живея с него, скъпо ми момиче. И не наричай това бягство. Да стигнеш до Съмърсайд и да се омъжиш за него в кръга на

приятелите му съвсем не е бягство.

— Но татко ще го нарече точно така — възрази Дъви, като преглътна едно изхълцване. — Нищо, Анн, ще послушам съвета ти. Убедена съм, че тъкмо ти не би ме посъветвала да направя погрешна стъпка. Ще кажа на Джарвис да издейства разрешително, и ще отида у сестра му вечерта, когато татко е в Шарлоттаун...

Джарвис победоносно уведоми Анн, че Дъви най-после се е съгласила.

— Идния вторник ще я посрещна в края на алеята — тя не ми позволява да отида чак до къщата от страх, че леля Маги може да ме види — и просто ще отидем у Джулия и ще се оженим сред прегръдки и поздравления. Всичките ми приятели ще са там — горкичката ми шушка, това поне мъничко ще я поуспокои! Франклин Уесткот бил казал, че никога няма да взема дъщеря му. Но ще му покажа колко е сбъркал!

Вторникът се оказа мрачен ден. Беше краят на ноември. От време на време над хълмовете преминаваха студени, ветровити проливни дъждове. Под сивата мъгла светът бе едно безрадостно, безлюдно място.

„Горката Дъви, денят не е особено подходящ за сватби — помисли си Анн. — Надявам се... надявам се... — Тя направо се разтрепери. — Надявам се, че това няма да я възпре! Грешката ще е моя. Ако аз не бях я посъветвала, Дъви никога нямаше да се съгласи. Ами ако Франклин Уесткот никога не ѝ прости?... Анн Шърли, престани! Всичките тези мисли ти идват само от лошото време!“

До вечерта дъждът спря, но въздухът остана студен и влажен, а небето — натежало. Анн поправяше тетрадки в стаичката си в кулата, Дъсти Милър се бе свил на кълбо под печката. Изведнъж на парадния вход гръмко се потропа.

Анн изтича надолу, Ребека Дю тревожно подаде глава от спалнята си, но Анн ѝ махна успокоително.

— Има някой пред парадния вход! — глухо каза Ребека Дю.

— Всичко е наред, скъпа Ребека. Е, боя се, че всъщност нищо не е наред, но, както и да е. Просто Джарвис Мороу — видях го от страничния прозорец — иска да се видим.

— Джарвис Мороу! — Ребека влезе и затвори вратата си. — Това е вече последната капка!

— Джарвис, какво се е случило?

— Дъви не дойде! — обезумяло каза Джарвис. — Чакахме я с часове! Свещеникът е там... И всичките ми приятели... А и Джулия е приготвила вечерята... А Дъви не дойде! Чаках я в края на алеята, докато не премръзнах и едва не се побърках! Не посмях и да се доближа до къщата — откъде да знам какво е станало! Може оня стар грубиян Франклин Уесткот да се е върнал! Или леля Маги да я е заключила! Но аз трябва да разбера! Моля ви, Анн! Трябва да идете до „Елмкрофт“ и да разберете защо!

— А-аз? — заекна Анн недоверчиво.

— Да, вие! На никого друго не мога да имам вяра! Никой друг нищо не знае! О, Анн, не ме проваляйте точно сега! През цялото време ни подкрепяхте. Дъви твърди, че сте единствената й истинска приятелка. Не е чак толкова късно — едва девет е. Идете!

— И да ме сдъвче булдогът? — язвително възрази Анн.

— Оня стар пес ли?! — презрително каза Джарвис. — Той не би си отворил устата да залае и по скитник! Да не би да сте си мислили, че ме е било страх от кучето?! При това вечер винаги го заключват. Просто не исках да създавам на Дъви проблеми въкъщи, ако ни разкрийт. Моля ви, Анн!

— Предполагам, че ще загазя — рече Анн и отчаяно сви рамене.

Джарвис я откара до дългата алея към „Елмкрофт“, но тя не му позволи да продължи:

— Както казахте, това може да усложни нещата за Дъви, ако баща й се е прибрал.

Анн бързо тръгна по дългата алея между дърветата. Луната надникваше сред носените от вятъра облаци, но през повечето време цареше ужасяваща тъма. Пък и тя не беше много сигурна относно кучето...

В „Елмкрофт“ светеше единствено кухненският прозорец. Вратата отвори лично леля Маги, сестрата на Франклин Уесткот — много стара, малко попрегърбена, със сбръчкано лице. Никой не я смяташе за много умна, но пък беше отлична домакиня.

— Лельо Маги, Дъви въкъщи ли е?

— Дъви си е в леглото — флегматично отвърна леля Маги.

— В леглото?! Да не е болна?!

— Доколкото ми е известно, не. Цял ден нещо я втрисаше. След вечеря каза, че е уморена, качи се и си легна.

— Непременно трябва да я видя за малко, лельо Маги! Просто... Просто има да ми казва нещо важно...

— Тогава по-добре се качи в стаята й. Горе, вдясно. — Леля Маги посочи към стълбището и се заклатушка към кухнята.

Анн изкачи стълбите на бегом, най-безцеремонно влезе и Дъви подскочи в леглото. Доколкото можеше да се види на светлината на мъждукащата свещичка, Дъви бе потънала в сълзи. Но тия сълзи само докараха Анн до ярост:

— Дъви Уесткот, забрави ли, че обеща тази вечер — точно тази вечер! — да се омъжиш за Джарвис Мороу?!

— Не... не... — изскимтя Дъви. — Ох, Анн, толкова съм нещастна! Какъв ужасен ден! Ти изобщо, изобщо не можеш да си представиш какво преживях.

— Но знам какво е преживял горкият Джарвис, докато цели два часа те е чакал на алеята в студа и в дъжда! — безжалостно отсече Анн.

— Много ли... Много ли ми е сърдит?

— Да, доколкото можах да забележа — хапливо рече Анн.

— А аз... Аз просто се уплаших. Не съм мигнала нощес. Не можах да го направя — не можах! Аз... Анн, в бягството всъщност има нещо толкова неблагодарно! А и нямаше да получа хубави подаръци... Е, във всеки случай, поне не много... Винаги съм искала да се в-в-венчая в църква!... В красиво украсена църква-а!... С бяла рокля, и с воал, и... и със с-с-сребристи пантофки-и!...

— Дъви Уесткот, моментално се измъквай от това легло — моментално! — и се обличай! Тръгваш с мен!

— Анн, но вече е твърде късно...

— Никак не е късно. Сега или никога! Ако имаш поне грам мозък, трябва да го знаеш! Трябва да знаеш, че Джарвис Мороу никога вече няма да ти проговори, ако така се подиграеш с него!

— Не, Анн, той ще ми прости, като разбере...

— Няма! Познавам Джарвис Мороу. Той няма да те остави да си играеш с живота му до безкрайност! Дъви, да не искаш на ръце да те измъквам от леглото?!

Дъви потрепери и въздъхна:

— Нямам подходяща рокля...

— Имаш половин дузина красиви рокли! Облечи тази от розовата тафта.

— Нямам и никакъв, ама съвсем никакъв чеиз! Семейство Мороу винаги ще ми го натякват.

— Можеш да си го купиш и после. Защо не си премислила всичко това досега?!

— Не... не... Тъкмо в това е проблемът!... Едва снощи започнах да мисля за всичко това. Ами татко?!... Ти не познаваш татко, Анн!...

— Дъви, давам ти точно десет минути да се облечеш!

Дъви се облече точно за определеното ѝ време.

— Тази рокля... 3-3-започва да ми отеснява — изхълца тя, докато Анн я закопчаваше. — А ако много напълнея, Джарвис вече н-н-няма да ме обича! Де да бях висока и слаба, и бледа като теб, Анн... Олеле, Анн, ами ако леля Маги ни чуе?

— Няма. Затворила се е в кухнята, а знаеш и че малко недочува. Ето ти шапката и палтото, а в тая чанта ти посъбрах някои неща.

— Божичко, как ми блъска сърцето! Анн, нали не изглеждам ужасно?

— Чудесно изглеждаш — искрено отвърна Анн.

Лицето на Дъви беше сякаш от рози и крем, кожата ѝ — като кадифе, и дори сълзите не бяха успели да загрозят очите ѝ. Но Джарвис не можеше да види очите ѝ в мрака. Пък и беше достатъчно обезпокоен за обожаемата си красавица, и доста поизмръзнал от бързото каране до града...

— За бога, Дъви, не гледай така уплашено, задето трябва да се омъжиш за мен! — сопна се той, когато слизаха по стъпалата към дома на семейство Стивънс. — И стига си плакала! Ще започнеш да подсмърчаш! Вече е почти десет часа, а влакът ни е в единадесет.

Веднага след като безвъзвратно се венча за Джарвис, Дъви се почувства достатъчно добре — лицето ѝ доби изражение, което Анн лукаво описа в писмото си до Гилбърт като „изражение за меден месец“.

— Анн, скъпа, всичко дължим само на теб! Никога няма да го забравим! Нали, Джарвис? И... Ох, Анн, миличка, ще направиш ли още едно-единствено нещо за мен? Моля те, съобщи новината на татко. Той ще се прибере рано утре вечер — и все някой трябва да му каже! И ако изобщо съществува човек, който може да го успокои, това си само ти. Моля те, направи всичко каквото можеш, за да го накараш да ми прости!...

Анн усети, че точно в момента самата тя има нужда от успокоение, но се чувстваше и някак неловко отговорна за завършека на историята, така че даде исканото обещание.

— Разбира се, Анн, той ще се държи ужасно... направо ужасно, Анн, но все пак не може да те убие — успокои я Дъви. — Ох, Анн, ти не знаеш, не можеш да разбереш колко сигурна се чувствам с Джарвис...

Анн най-сетне се прибра. Ребека Дю вече не можеше да сдържа любопитството си, без малко да полудее. Както си беше по нощница, наметната само с плетения шал, тя последва Анн чак до стаичката в кулата и изслуша цялата история.

— Е, предполагам, че точно това човек може да нарече „живот“ — язвително обобщи тя. — Но наистина се радвам, че Франклин Уесткот най-сетне си получи заслуженото. А и госпожа капитан Маккумър също ще се зарадва. Но не ти завиждам за задължението да му съобщиш новината — ще избухне от ярост и ще ти надума какви ли не неоснователни лъжи. Ако бях на твое място, госпожице Шърли, нямаше и да мигна тази нощ...

— И аз предчувствам, че няма да е особено приятно изживяване — разкайно се съгласи Анн.

На следната вечер Анн се запъти към „Елмкрофт“ през приказния пейзаж на ноемврийската мъгла. Имаше усещането, че е удавник, уловен за сламка — поетото задължение не беше от най-приятните. Е, вярно, Дъви каза, че Франклин Уесткот няма да я убие. Анн не се боеше от физическо насилие. Макар че, ако всички приказки за него бяха верни, би могъл и да метне нещо по нея... Дали щеше да започне да заеква от гняв? Анн никога не бе виждала човек да заеква от гняв, но гледката навярно беше доста неприятна... Е, най-вероятно щеше да използва забележителния си дар — непоносимия сарказъм. А сарказмът у който и да било мъж или жена бе единственото оръжие, от което Анн се боеше. Винаги я нараняваше, прогаряше в душата ѝ рани, които зарастаха с месеци.

Припомни си как леля Джеймисина обичаше да казва: „Никога, когато можеш, не носи на хората лоши вести!“. И в това се оказваше мъдра, както и във всичко останало. „Е, пристигнах...“

„Елмкрофт“ беше една твърде старомодна къща. Имаше кули на всеки ъгъл и заоблен купол на покрива. А на площадката на предното стълбище седеше кучето...

„Веднъж да ухапе, никога не пуска!“ — припомни си Анн. Дали да не се опита да заобиколи откъм страничната врата? Но самата мисъл, че Франклин Уесткот може да я наблюдава от прозореца, повдигна духа ѝ. Никога нямаше да му достави удоволствието да разбере, че се бои от кучето му. Решително вирна глава, изкачи стъпалата, подмина кучето и дръпна звънеца. Кучето дори не помръдна. Анн го погледна през рамо — очевидно спеше.

Франклин Уесткот, както се оказа, не беше у дома. Но го очакваха всеки момент — влакът от Шарлоттаун вече пристигаше. Леля Маги въведе Анн в „библиотеката“, както я нарече тя, и я остави там. Кучето се пробуди и ги последва, после се настани в краката на Анн.

„Библиотеката“ ѝ хареса. Беше весела, сенчеста стая, в камината гореше уютен огън, а по износения червен килим имаше крпки с

формата на боси крака. Франклин Уесткот имаше явно добро отношение към книгите и към лулите.

В този момент го чу да си влиза вкъщи. Окачи шапката и палтото си в коридора и застана на вратата на библиотеката с решително вдигнати вежди. Анн си спомни, че когато за първи път го срещна, имаше усещането, че вижда пират джентълмен. Сега това усещане се повтори.

— О, вие ли сте? — доста рязко започна той. — И какво искате?

Дори не й подаде ръка и на Анн й мина през ум, че от двамата присъстващи джентълмени кучето решително имаше по-добри обноски.

— Господин Уесткот, моля ви да ме изслушате спокойно, преди...

— Спокоен съм, много съм спокоен. Продължавайте!

Анн реши, че няма смисъл да го усуква пред човек като Франклин Уесткот, и твърдо продължи:

— Дойдох да ви уведомя, че Дъви се омъжи за Джарвис Мороу.

После зачака земетресението. Но такова нямаше. По слабото загоряло лице на Франклин Уесткот не трепна нито мускул. Той влезе и седна на коженото кресло насреща й.

— Кога?

— Снощи, в дома на сестра му — поясни Анн.

Светлокафявите очи на Франклин Уесткот за миг се впиха в нея изпод надвисналите прошарени вежди, и Анн се почуди как ли е изглеждал като бебе. После той отметна глава и изпадна в един от своите спазми на беззвучен смях.

— Не я винете, господин Уесткот — най-искрено я защити Анн. Едва събра сили да заговори след ужасното си разкритие. — Грешката не беше нейна...

— Обзалагам се, че не е — рече Франклин Уесткот.

Наистина ли се опитваше да бъде саркастичен?!

— Не, наистина, грешката беше изцяло моя — простичко и смело обяви Анн. — Аз я посъветвах да избя... да се омъжи. Аз я накарах да го направи. Тъй че, господин Уесткот, моля ви, простете й.

Франклин Уесткот спокойно си избра лула и започна да я тъпче.

— Госпожице Шърли, ако наистина сте успели да накарате Сибил да избяга с Джарвис Мороу, значи сте извършили нещо по-

велико, отколкото изобщо съм си мислил, че жив човек може да успее. Вече ме беше страх, че тя никога няма да събере достатъчно смелост да го направи. И тогава щеше да ми се наложи да падна по гръб, а бог ми е свидетел — ние в семейство Уесткот ненавиждаме да падаме по гръб! Вие спасихте реномето ми, госпожице Шърли, и аз съм ви дълбоко признателен.

Настъпи напрегната тишина, Франклин Уесткот продължи да тъпче лулата си и с весело пламъче в очите наблюдаваше лицето на Анн. А тя бе така объркана, че направо не знаеше какво да каже.

— Предполагам — продължи той, — че сте дошли да ми съобщите новината, едва ли не трепереща от страх, нали?

— Да — едносрично отвърна Анн.

Франклин Уесткот беззвучно се изхили:

— Няма от какво да се боите. По-добра новина не можехте и да ми донесете. Така де, Джарвис Мороу и Сибил бяха още деца, когато го нарекох за нея. И щом други момчета започваха да ѝ обръщат внимание, просто ги разгонвах. Точно това беше първото нещо, заради което той я забеляза. Ще му покаже той на стареца! Но всички момичета така го харесваха, че едва повярвах на невероятния си късмет, когато той действително се влюби в нея. Тогава си съставих план за действие. Познавах семейство Мороу до мозъка на костите. Вие не ги познавате. Добро семейство, но мъжете никак не обичат леснопостижимите неща, и винаги са твърдо решени да постигнат забраненото — ей така, на инат. Бащата на Джарвис разби сърцата на три девойки, понеже семействата им направо му ги хвърляха на врата. Знаех си точно какво ще стане в случая с Джарвис. Сибил щеше да се влюби в него до уши и той за нула време щеше да се отегчи от нея. Знаех, че ако се добере лесно до нея, любовта му ще е ден до пладне. Точно затова му забраних да се доближава до къщата и забраних на Сибил да разговаря с него. Изобщо, отлично изиграх ролята на забраняващия родител. Ще ми говорят те за чара на непостижнатото! Той не е нищо в сравнение с чара на непостижимото. И всичко се развиваше по план, но ударих на камък в слабоволието на Сибил. Добро дете е, но наистина няма никаква воля. Започнах да си мисля, че никога няма да има смелостта да се омъжи за него напук на мен... Е, скъпа млада госпожице, ако вече сте си поели дъх, доразкажете ми цялата история.

Анн бе възвърнала чувството си за хумор. Никога не пропускаше възможността добре да се посмее, дори и над себе си. И внезапно почувства Франклин Уесткот като стар приятел.

Той изслуша разказа, като тихичко, с наслаждение подръпваше от лулата си. Когато приключи, той одобрително кимна:

— Както виждам, задължен съм ви дори повече, отколкото си мислех. Ако не сте били вие, Сибил никога нямаше да събере смелостта да го направи. А Джарвис Мороу, доколкото познавам рода му, нямаше да рискува втори път да го направят на глупак. Ей богу, та аз едва съм отървал кожата! Задължен съм ви за цял живот. Наистина сте добро момиче. При това дойдохте тук след всички врели-некипели, които клюката ви е наразправяла. А доста сте се наслушали, нали?

Анн кимна. Булдогът бе положил глава на скута ѝ и блажено похъркваше.

— Всички казваха, че сте опак, раздразнителен и свадлив — искрено рече тя.

— Освен това, предполагам, са ви казали, че съм тиранин, който е направил живота на жена си невъзможен и е управлявал семейството си с желязна ръка, нали?

— Така е, господин Уесткот. Но все си мислех, че преувеличават. Ако бяхте чак така ужасен, Дъви не би могла да ви обича толкова.

— Умна мома! Жена ми, госпожице Шърли, беше една щастлива съпруга. И когато госпожа капитан Маккумър ви заразправя, че съм я изтормозил до смърт, наругайте я от мое име — извинете за вулгарния израз. Моли беше красавица — по-хубава и от Сибил. Каква розовобяла кожа, какви златистокестеняви коси, какви влажни сини очи имаше! Тя беше най-красивата жена в Съмърсайд. Такава и трябваше да бъде. Нямаше да понеса някой да влезе в църквата с по-красива съпруга от моята! Управлявах дома си като мъж, но не тиранично. Е, случвало се е да избухна, разбира се. Човек има право и да се поскара от време на време с жена си, нали? Жените се отегчават от еднообразните съпрузи. Освен това, след като се успокоявах, винаги ѝ подарявах пръстен, или колие, или някоя подобна дреболия. Някоя жена в Съмърсайд нямаше по-хубави бижута... Е, вече ще трябва да ги предам на Сибил.

— А какво ще кажете за поемите на Милтън? — дяволито попита Анн.

— Поемите на Милтън ли?... А, да! Поемите не бяха на Милтън, на Тенисън бяха. Уважавам Милтън, но не мога да понасям Алфред — прекалено е сладникав, чак да ти се доповръща! Тъкмо два стиха от него така ме вбесиха една вечер, че изстрелях книгата през прозореца. Но на следния ден я прибрах заради песента на ловджийския рог. Заради нея съм готов да простя всичко на всекиго! При това въпросната книга всъщност не падна в езерото на Джордж Кларк — това си е измишльотина на старата Праути... Да не би да си тръгвате? Защо не останете да вечеряте със самотния старец, от когото са отнели единственото му дете?

— Съжалявам, но наистина не мога, господин Уесткот — тази вечер съм длъжна да присъствам на учителския съвет.

— Е, значи ще се видим, когато Сибил се завърне. Без съмнение, ще трябва да им организирам някакво празненство. Добри ми боже, какво успокоение! И представа нямате колко щях да се намразя, ако ми се беше наложило да падна по гръб и да му кажа: „Я я взимай!“. А сега, при това положение, ми остава само да се преструвам на оскърбен и примирен, и тъжно да ѝ дам прошка в името на бедната ѝ майка... Ще го изиграя прекрасно! А Джарвис не бива и да заподозре. И вие няма да издадете номера, нали?

— Няма — обеща Анн.

Франклин Уесткот галантно я изпрати до вратата. Булдогът приседна на задните си лапи и излая подире ѝ.

— И винаги помнете — тържествено довърши старецът, — че котката може да бъде одрана по повече от един начин. Можеш да го направиш и така, че животното дори да не разбере... Предайте на Ребека Дю най-топлите ми чувства. Тя е една чудесна стара котка, стига човек да знае как да я погали. И ви благодаря... Благодаря ви.

Анн се запъти към къщи. Беше мека, спокойна вечер. Мъглата се бе вдигнала, вятърът бе стихнал и бледото зеленикаво небе изглеждаше мразовито.

„А разправяха, че не познавам Франклин Уесткот — помисли си тя. — Прави бяха — не го познавах. Но пък и те не са го познавали.“

— Е, как го възприе? — изстреля Ребека Дю, тръпнеща от любопитство — през цялото време, докато Анн я нямаше, все беше като на тръни.

— Не толкова зле, в крайна сметка — поверително отвърна Анн.
— Според мен с времето той ще прости на Дъви.

— Досега не съм те видяла да паднеш по гръб, госпожице Шърли — с възхищение каза Ребека Дю. — Определено имаш подход.

— „Нещо усилено, нещо извършено си струва нощния покой...“
— уморено цитира Анн, докато изкачваше трите стъпала към леглото си вечерта. „Но само да посмее още някой да ми поиска съвет дали да бяга!“

Откъс от писмо до Гилбърт

Утре вечер съм канена на вечеря у една видна дама от Съмърсайд. Знам, Гилбърт, знам, че няма и да ми повярваш, когато узнаеш, че се нарича Томгалън — госпожица Минерва Томгалън — ще си кажеш, че съм чела Дикенс прекалено дълго и прекалено до късно...

Скъпи мой, не се ли радваш, че фамилното ти име е Блайт? Убедена съм, че никога нямаше да реша да се омъжа за теб, ако се казваше Томгалън. Представи си само: Анн Томгалън! Не, ти дори не можеш да си го представиш!

И все пак, това е най-голямата чест, с която човек може да бъде удостоен в Съмърсайд — да бъде поканен в дома Томгалън. Тази къща няма друго име — за семейство Томгалън не съществуват условности като брястове, кестени или имения.

Както подразбрах, някога те са били кралското семейство и в сравнение с тях семейство Прингъл са били дребни като гъби. Но сега от всичките шест поколения е останала единствено госпожица Минерва. Живее сам-сама в огромната си къща на Куин стрийт — с големи комини и зелени щори. Единствената частна къща със стъклописи в града. Достатъчно голяма и за четири семейства, а се обитава единствено от госпожица Минерва, една готвачка и една прислужница... Поддържат я много добре, но всеки път, когато мина покрай нея, изпитвам усещането, че това е място, където животът е забравен.

Госпожица Минерва излиза много рядко, като се изключи отиването ѝ до Англиканската църква, и не бях я срещала допреди две-три седмици — дойде на събранието на учителите и настоятелите, за да направи на училището официално дарение: ценната библиотека на баща си. Изглежда точно така, както ти би си представил една Минерва Томгалън — висока и слаба, с дълго и тясно бледо лице, с дълъг тънък нос и дълги тънки устни. Знам, че не прозвуча особено привлекателно, но все пак госпожица Минерва е доста красива (в

аристократичния смисъл на думата), и винаги се облича твърде елегантно, макар и малко старомодно. Както ме осведоми Ребека Дю, като млада била истинска красавица, и огромните ѝ черни очи все още са изпълнени с огън и плам. Никак не ѝ липсва дар слово — в живота си не бях чула една дарителска реч да доставя на някого такова удоволствие!

Госпожица Минерва бе особено мила към мен, а вчера най-официално получих и малка записка, с която ме кани на вечеря. И само като съобщих на Ребека Дю, тя ме зяпна така, сякаш съм поканена в Бъкингхамския дворец.

— Огромна чест е да бъдеш поканен в дома Томгалън — никак благоговейно каза тя. — Не съм чувала госпожица Минерва да е канила друг директор на училището досега. Разбира се, те всички бяха мъже, тъй че, предполагам, едва ли е било уместно. Е, госпожице Шърли, надявам се да не се отегчиш до смърт от приказките ѝ — всички от семейство Томгалън умеят да говорят безспир. И винаги обичаха да са първи във всичко. Според някои хора госпожица Минерва живее така откъснато, понеже вече е остаряла и не може да е все така първа, както е свикнала, а никога няма да засвири втора цигулка... Какво ще си облечеш, госпожице Шърли? Бих искала да те видя облечена в кремавата рокля от газ и черното кадифено болеро — толкова си гиздава с тях!

— Боя се, че ще са прекалено „гиздави“ за една спокойна вечеря — отвърнах аз.

— Госпожица Минерва ще ги хареса, смятам. Всички от семейство Томгалън обичаха гостите им да са красиво облечени. Разправят, че едно време дядото на госпожица Минерва хлопнал вратата под носа на някаква жена, поканена у тях на бал, само защото не дошла с най-красивата си рокля. Казал ѝ, че и най-хубавата ѝ рокля не е достатъчно хубава за дома Томгалън...

Въпреки всичко възнамерявам да си облека зелената муселинена рокля, и духовете на семейство Томгалън ще трябва да се примирят с това.

Гилбърт, искам да ти призная нещо, което извърших миналата седмица. Предполагам, ще си помислиш, че пак се бъркам в чужди работи. Но просто трябваше, наистина трябваше да направя нещо. Догодина няма да съм в Съмърсайд, а няма да мога да живея с

мисълта, че съм изоставила малката Елизабет на благоволенieto на ония две безчовечни старици, които с всяка година стават все по-хапливи и по-тесногръди. Какво девичество ще има тя в оная мрачна стара къща?

— Питам се — замечтано каза тя неотдавна, — какво би било да има човек баба, от която да не се страхува?...

И аз го направих. Да, направих го: писах на баща ѝ! Той живее в Париж и не зная адреса му там, но Ребека Дю дочула и запомнила названието на фирмата, чийто клон управлява. Рискувах и изпратих писмото до въпросната фирма, на негово име. Писах възможно най-дипломатично, но ясно изразих мнението си, че е редно да прибере Елизабет при себе си. Разказах му как жадува и мечтае за него, колко сурова и строга е госпожа Камбъл към нея... Навярно от това нищо няма да излезе, но ако не бях му писала, съвестта щеше цял живот да ме преследва.

Замислих се да го направя, защото един ден Елизабет най-сериозно ми заяви, че е „написала писмо на Господ“, за да го помоли да ѝ върне бащата и да го накара да я обикне.

Каза, че на връщане от училище спряла насред една полянка и го прочела с поглед към небето. Аз вече знаех, че е направила нещо необичайно, понеже госпожица Праути видяла цялото представление и ми го разказа на следния ден, като дойде да шие на вдовиците. Мислеше, че Елизабет е започнала да полудява, „щом така си разговаря с небесата“. Попитах Елизабет и тя ми разказа.

— Помислих, че Господ може би ще обърне повече внимание на едно писмо, отколкото на една молитва — обясни ми тя. — Толкова дълго се молих... Пък и той навярно получава твърде много молитви...

Същата вечер писах на баща ѝ.

Преди да свърша, трябваше да ти разкажа какво стана с Дъсти Милър. Преди известно време леля Кейт ми спомена, че трябвало да му намерят нов дом, понеже Ребека Дю непрекъснато се оплаквала от него, и вече наистина не можели да издържат това. И ето че миналата седмица, като се прибрах една вечер от училище, Дъсти Милър го нямаше. Леля Чати ми обясни, че са го дали на госпожа Едмъндс, чак в другия край на Съмърсайд. Малко ми домъчня — с Дъсти Милър бяхме чудесни приятели. Но си помислих, че поне Ребека Дю ще е щастлива...

Този ден Ребека я нямаше, беше отишла извън града да помага на някаква роднина да си тупа килимите. Когато привечер се върна, никой нищо не ѝ каза. Но преди лягане започна да вика Дъсти Милър от задната веранда, и леля Кейт спокойно рече:

— Ребека, няма нужда да викаш Дъсти Милър. Няма го — намерихме му нов дом и вече няма да те притеснява.

Ако можеше, Ребека Дю със сигурност щеше да пребледнее.

Нямало го? Намерили му нов дом? Господи, и това ли нещастие! Та нали тук си е неговият дом?!

— Дадохме го на госпожа Едмъндс. Откакто дъщеря ѝ се омъжи, тя е много самотна и сметнахме, че един хубав котарак ще ѝ бъде добра дружинка...

Ребека Дю влезе и затръшна вратата. Изглеждаше бясна.

— Е, това вече наистина е последната капка! — рече тя.

И явно наистина беше така — не бях виждала очите ѝ да изпускат такива гневни искри.

— Госпожо Маккумър, напускам в края на месеца. Ако ви е удобно, и по-рано.

— Но, Ребека — удивено възрази леля Кейт, — не те разбирам! Ти винаги си мразила Дъсти Милър. Нали миналата седмица каза...

— Точно така! — хапливо отвърна Ребека. — Прехвърлете всичко на моя гръб! Не се съобразявайте с чувствата ми! Оня нещастен скъп Котак! Как съм го чакала! Как съм го глезила! Колко нощи съм ставала, само за да го пусна да си влезе!... А сега да го изхвърляте ей така, зад гърба ми, без дори да се сбогуваме! При това да го дадете точно на Джейн Едмъндс, която няма да му купи и парченце черен дроб, дори да умира за това, бедното създание! Та той беше едничкото ми другарче в кухнята!

— Но, Ребека, нали ти винаги...

— Да, да, продължавайте, госпожо Маккумър! Не ме оставяйте мен и думичка да кажа! От котенце го отгледах този котарак! Грижила съм се и за здравето, и за възпитанието му. И за какво? За да може оная Джейн Едмъндс да си има добре възпитан котарак, че да ѝ правел компания. Нищо, надявам се тя да стои навън в мразовитите вечери, както правех аз, и часове наред да го вика, вместо да го остави навън да измръзне. Но малко се съмнявам. Сериозно се съмнявам. Е, госпожо Маккумър, надявам се само следващия път, когато стане десет под

нулата, да не ви измъчва съвестта. Лично аз няма и да мигна, когато това стане, но, естествено, това за никого няма значение!

— Ребека, ако само...

— Госпожо Маккумър, не съм нито червей, нито изтривалка за подметки! Нищо, това ще ми е за урок — ценен урок! Никога вече няма да си позволя да свържа чувствата си с което и да било животно. И поне да го бяхте направили честно и открито... Но така, зад гърба ми... Така да се възползвате от отсъствието ми! Не съм и чувала за подобна мръсна подлост. Но коя ли съм аз, за да очаквам някой да се съобразява точно пък с моите чувства?!...

— Ребека — отчаяно каза леля Кейт, — щом искаш Дъсти Милър да се върне, ще го върнем.

— Защо не ми го казахте по-рано? — рязко попита Ребека Дю. — Но се съмнявам. Джейн Едмъндс вече се е вкопчила в него... Дали пък ще се откаже?

— Мисля, че ще го направи — рече леля Кейт, вече напълно омекнала. — Но ако го върнем, няма да ни напускаш, нали, Ребека?

— Ще си помисля — отсече Ребека Дю с вид на човек, който прави огромно благодеяние.

На следващия ден леля Чати върна Дъсти Милър в една закрыта кошница. Долових погледите, които двете с леля Кейт си размениха, след като Ребека Дю отнесе Дъсти Милър в кухнята и затвори вратата. И още се питам не беше ли всичко това един дълбоко замислен заговор от страна на вдовиците, подпомагани и поощрявани от Джейн Едмъндс...

Оттогава Ребека и дума не е изрекла против Дъсти Милър, а когато го вика преди лягане, гласът ѝ звучи така победоносно — сякаш иска цял Съмърсайд да разбере, че Дъсти Милър се е върнал там, където му е мястото, и че тя още веднъж се е наложила над вдовиците!

Беше мрачна, ветровита мартенска вечер. Дори облаците по небето изглеждаха някак забързани. Анн изкачи тройното стълбище към дома Томгалън — широки, но твърде плитки стъпала, обградени от каменни вази и още по-каменни лъвови. Когато минаваше покрай къщата на тъмно, тя изглеждаше тъжна и мрачна — само в един-два прозореца едва мъждукаше по някоя светлинка. Но сега бе така ярко осветена, сякаш госпожица Минерва ще дава прием за целия град. Анн направо бе сломена от подобна илюминация в своя чест — дощя й се наистина да си беше облякла кремовата рокля.

Но и в зелената муселинена си беше достатъчно очарователна, а навярно така си бе помислила и госпожица Минерва, като я посрещна в коридора, тъй като и лицето, и гласът й бяха много сърдечни. Самата госпожица Минерва беше направо величествена в черното си кадифе, с диамантен гробен в тежките къдри на стоманеносивата си коса и масивна брошка камея. Вярно, костюмът й бе малко старомоден, но го носеше с такова величие, че изглеждаше вечен като кралското достойнство.

— Добре дошла в дома Томгалън, скъпа! — каза тя и подаде костелива ръка, също богато окичена с диаманти. — Щастлива съм, че сте моя гостенка.

— Аз...

— В стари времена домът Томгалън винаги е бил убежище на красотата и младостта. Колко празненства само сме правили — забавлявали сме всички гостуващи знаменитости — продължи госпожица Минерва, като поведе Анн по килима от избледняло червено кадифе към централното стълбище. — Но времената станаха други. Вече рядко се забавлявам. Аз съм последната издънка на фамилията Томгалън. И навярно така е по-добре. Над нашето семейство, скъпа моя, в действителност тежи Проклятие!...

Госпожица Минерва вдъхваше такова страховито чувство за тайнственост и ужас, че Анн едва не се разтрепери. Проклятието на семейство Томгалън! Какво заглавие за разказ!

— Това е стълбата, по която пралядо ми паднал и си счупил врата пред гостите вечерта, в която трябвало да отпразнуват завършването на новия дом — тази къща е била осветена с човешка кръв. Паднал точно ето там!

Госпожица Минерва така драматично посочи с дългия си бял пръст към тигровата кожа на пода в коридора, че Анн едва ли не с очите си видя как покойният Томгалън умира върху нея. И понеже не знаеше какво друго да каже, най-нелепо рече:

— О!

Госпожица Минерва я поведе по коридора. По стените висяха хубави, но вече избелели портрети и фотографии, в дъното бяха прословутите стъклописи. Въведе я в просторна, внушителна спалня за гости, с твърде висок таван. Ореховото легло с огромен балдахин бе покрито с такава великолепна копринена завивка, че направо би било кощунство да си остави палтото и шапката върху него.

— Много красиви коси имате, скъпа моя — с възхищение каза госпожица Минерва. — Червените коси винаги са ми харесвали. Леля ми Лидия имаше такива. Тя беше единствената червенокоса Томгалън. Една вечер, когато се разресвала в северната стая, косата ѝ се подпалила от свещта и тя побягнала с писъци по коридора, цялата обгърната в пламъци. И всичко това е част от Проклятието, скъпа моя, всичко е част от Проклятието...

— Изгоряла ли...

— Не, тя не умряла от изгарянията, но цялата ѝ красота била погубена. Била много красива, но и много суетна. До края на живота си не излязла от къщи, и се разпоредила да бъде погребана в затворен ковчег, та никой да не види белезите по лицето ѝ. Няма ли да седнете да си свалите галошите, скъпа моя? Ето на този стол — много е удобен. На него почина сестра ми — от удар. Беше вдовица. След смъртта на съпруга си се върна да живее вкъщи. А дъщеричката ѝ се заля долу в кухнята с казана с врялата вода — каква трагична смърт за едно дете!

— О, но как...

— Е, поне знаехме точно как е умряло... А леля ми Елайза — така де, ако беше поживяла щеше да ми бъде полулеля — на шест години просто изчезнала безследно. И никой така и не разбрал какво се е случило с нея.

— Но сигурно...

— Какви ли не издирвания се правиха, но никога нищо не се откри. Разправяха, че майка ѝ — втората съпруга на дядо ми — се държала твърде жестоко към една дядова племенница — сираче, отглеждана тук, у дома. Едно горещо лято я наказала цял ден затворена в някакъв дрешник на тавана и когато отишла да я отключи, я намерила... мъртва! И когато детето ѝ изчезнало, хората решили, че това е нейното наказание божие. Но според мен си е било точно от нашето Проклятие.

— А кой...

— Какво извито стъпало имате, скъпа моя! И моето някога беше достойно за възхищение. Казваха, че под него и поточе можело да премине — такъв бил тестът на аристократите...

Госпожица Минерва срамежливо подаде пантофката си изпод кадифената пола и показа едно без съмнение много красиво стъпало.

— Това сигурно...

— Искате ли, скъпа моя, да разгледате къщата, преди да вечеряме? Някога тя беше гордостта на Съмърсайд. Навярно всичко вече е много старомодно, но все ще се намерят две-три неща, които да ви бъдат интересни. Например тази сабя, която виси горе над стълбището. Била е на прапрадядо ми, офицер от Британската армия. За вярната си служба получил това парче земя на остров Принц Едуард. Никога не е живял в тази къща, но прапрабаба ми успяла — за някоя и друга седмица. Не могла да преживее трагичната смърт на сина си — имала слабо сърце. И когато най-малкият ѝ син, дядовият брат Джеймс, се застрелял в мазето, стресът я погубил. А чичо Джеймс го направил, защото момичето, за което искал да се ожени, го отхвърлило. Тя била много красива — боя се, прекалено красива, за да е добра, скъпа моя. А това е голямо изкушение. Боя се, че е била отговорна за още много разбити сърца, освен чичовото.

Госпожица Минерва безжалостно преведе Анн през цялата огромна къща, пълна с огромни квадратни стаи: бални зали, музикален салон, билиардна, три дневни, стая за закуска, неизброими спални и безкраен тавански етаж... И всичките бяха великолепни и печални.

— Това са чичо Роналд и чичо Рубън — поясни госпожица Минерва, като посочи два портрета, които сякаш се мръщеа един на друг откъм двете противоположни страни на една камина. — Бяха близнаци и смъртно се ненавиждаха още от рождение. Къщата ехтеше от кавгите им. Това помрачи целия живот на майка им. А по време на последната им свата тук, точно в тази стая, отвън бушувала буря и Рубън го ударил гръм... А Роналд не можа да преживее това — после цял живот бе направо преследван от какви ли не нещастия! Жена му — госпожица Минерва закима, унесена в спомени — глътна венчалната си халка...

— Колко не...

— А Роналд сметна това за твърде безотговорно, и не направи нищичко. Можеше просто да ѝ даде нещо, за да я повърне... Но халката така си изчезна. И това съсипа живота ѝ. Без венчална халка цял живот се чувстваше така неомъжена...

— Каква красива...

— А, да, това е леля ми Емилия. Разбира се, не ми беше истинска леля — беше съпруга на чичо ми Александър. Прочута беше със спиритичните си способности, но отрови мъжа си с гъби — с отровни гъби. Винаги сме твърдели, че е било нещастен случай, понеже едно убийство в семейството е мръсна работа, но всички винаги сме знаели истината. Тя, разбира се, се омъжи за него против волята си. Беше весело девойче, той беше прекалено стар за нея... Бяха като зима и пролет, скъпа моя. Но дори и това всъщност не може да оправдае отровните гъби. И тя свърши, много скоро след него. Погребани са заедно в Шарлоттаун. Всички от семейство Томгалън са погребани в Шарлоттаун... Това тук е леля Луис. Тя се отрови с лауданум. Лекарят ѝ направи промивка и я спаси, но всички усещахме, че вече не можем да ѝ имаме вяра. Истинско облекчение бе, когато си умря достойно от пневмония. Някои от нас, разбира се, не я укоряваха много-много — виждате ли, скъпа моя, съпругът ѝ я биеше...

— Биеше?!...

— Точно така. Наистина, има неща, които никой джентълмен не би извършил, скъпа моя, и едно от тях е да бие жена си. Да я блъсне, може би, да; но да я бие — никога! Много бих желала — най-тържествено рече госпожица Минерва — да видя мъжа, който би посмял да ме удари мен!...

На Анн също ѝ се дощя да види този мъж. И разбра, че в крайна сметка всяко въображение си има граници: докъдето и да се простираше нейното, някак не можеше да си представи съпруга, който би ударил госпожица Минерва Томгалън.

— В тази стая бедният ми брат Артър и съпругата му се скараха вечерта, след като се венчаха. Тя просто си излезе и никога не се върна. Никой така и не разбра за какво стана всичко. Тя беше така красива и величествена, че всички я наричахме „Кралицата“. Разправяха, че се омъжила за него, единствено за да не нарани чувствата му, и съжалила едва когато станало прекалено късно. Но това съсипа живота на бедния ми брат — той стана търговски пътник! — Госпожица Минерва

трагично въздъхна: — Нито един Томгалън преди него не е бил търговски пътник... Това е балната зала. Сега, разбира се, не я използваме. Но в нея са се давали безброй балове... Прочути бяха баловете на семейство Томгалън — на тях идваха хора от целия остров. Онзи полилей струваше на баща ми цели петстотин долара. Една вечер леля ми Пейшънс падна и умря, както си танцуваше — точно там, в оня ъгъл. Много се беше изтерзала заради един мъж, който я разочарова. Не мога да си представя как едно момиче ще си разбива сърцето заради някакъв си мъж! — Госпожица Минерва предизвикателно се загледа в портрета на баща си — една особа с щръкнали бакенбарди и гърбав нос. — Мъжете винаги са ми се стрували такива нищожества!... Имаме си една стара легенда още от времето на дядо ми. Те с баба били заминали някъде, и една събота вечер семейството организирано танци, които продължили много до късно и... — Госпожица Минерва така сниши гласа си, че Анн направо я побиха тръпки: — И точно тогава влязъл самият Сатана! Там на пода, под онзи еркереен прозорец, има един странен белег, който много прилича на обгорена стъпка... Аз, разбира се, всъщност не вярвам много-много на тази история...

И госпожица Минерва въздъхна така, че да покаже колко много съжалява, задето не може да повярва.

Столовата беше в същия стил като останалата част от къщата. Имаше още един резбован полилей, над камината — огледало със същата резба, и маса, красиво подредена със сребърни прибори, кристал и стари порцеланови съдове „Дарби“. Вечерята, сервирана от една доста мрачна и възстара прислужница, беше изобилна и изключително вкусна, и здравият младежки апетит на Анн й отдаде заслуженото. Известно време госпожица Минерва помълча и Анн не посмя да каже нищо, от страх да не започне нова лавина от трагедии. Внезапно влезе огромен, антрацитночерен котарак и с дрезгаво мяучене се присламчи до краката на госпожица Минерва. Тя му напълни една купичка със сметана и я постави пред него. С този си жест се стори на Анн дотолкова човечна, че тя изгуби голяма част от страхопочитанието си към последната издънка на рода Томгалън.

— Вземете си още праскови, скъпа моя. Та вие нищичко не хапнахте — направо нищичко!

— О, госпожице Томгалън, всичко беше толкова...

— Домът Томгалън винаги се е славил с добрата си кухня — доволно продължи госпожица Минерва. — Леля ми София правеше най-вкусната баница с гъби, която някога съм яла. А доколкото си спомням, единствената личност, която баща ми винаги мразеше да идва у дома, беше сестра му Мери, и то само защото тя нямаше никакъв апетит — само вкусваше от всичко, което се сервираше. А той възприемаше това като лична обида... Баща ми беше неумолим човек. Така и не прости на брат ми Ричард, задето се ожени против волята му. Напъди го от къщи и никога не му позволи да стъпи отново. Всяка сутрин четеше Господнята молитва, но след като Ричард така се подигра с него, все пропускаше изречението „и прости нам дълговете ни, както и ние прощаваме на длъжниците си“. Още ми е пред очите как го пропуска — унесено заключи госпожица Минерва, — коленичил точно ето там...

След като вечеряха, се прехвърлиха в една от трите дневни — най-малката, и все пак достатъчно просторна и мрачна; и прекараха

остатъка от вечерта пред огромния огън в камината, който някак успяваше да я превърне в приятна и приветлива стая. Анн заплете един комплект сложни покривчици, госпожица Минерва — някакъв вълнен шал, и на практика продължи монологът, състоящ се най-вече от цветистата история на рода Томгалън. Тази излъгала съпруга си, и той никога повече не ѝ повярвал, скъпа моя. Онази си приготвила траурните дрехи в очакване съпругът ѝ да умре, но той я разочаровал, като взел, че оздравял. Оскар Томгалън умрял и после се съживил. „А те не го искаха, скъпа моя. И точно в това беше трагедията.“ Клод Томгалън прострелял сина си без да иска. Едгар Томгалън изпил в тъмното не това лекарство, което трябвало, и починал в пълно съзнание. Дейвид Томгалън се зарекъл пред смъртното ложе на ревнивата си жена, че никога няма да се ожени повторно, но все пак се оженил, и всички смятали, че духът ѝ го преследва. Очите му, скъпа моя — те винаги гледаха през теб, сякаш се взират в нещо отвъдно! Никой не обичаше да остава в една стая с него. Но пък и никой друг никога не я видя, тъй че навярно си е въобразявал. Вярвате ли в духове, скъпа моя?

— Ами аз...

— Разбира се, имаме си и един истински дух — там, в северното крило. Една много красива девойка — дядовата сестра Етел, починала, когато животът ѝ едва започвал. А така ѝ се живеело! Тъкмо щяла да се омъжва... Това е дом на трагични спомени, скъпа моя.

— Госпожице Томгалън, а във вашия дом не са ли се случвали поне някакви приятни събития? — попита Анн, когато най-сетне по щастлива случайност успя да довърши изречението си — на госпожица Минерва ѝ се наложи да млъкне за достатъчно дълго време, за да се изсекне.

— Е, случвали са се — отвърна госпожица Минерва, като че мразеше да си го признае. — Да, разбира се... Когато бях малка, живеехме доста весело. Дочух, скъпа моя, че пишете книга за всички в Съмърсайд...

— Не, не е вярно.

— О! — Госпожица Минерва очевидно се поразочарова. — Е, ако някога напишете, давам ви пълното право да използвате онези от моите разкази, които ви харесват. Само сменете имената. А сега какво ще кажете за една игра на „Не се сърди, човече“?

— Боя се, че е време да си тръгвам.

— О, скъпа моя, тази вечер не мога да ви пусна да си тръгнете! Навън вали като из ведро! Ами вятърът?! Заслушайте се само. Аз вече нямам карета — нямам почти никаква нужда от нея — а в този порой не можете да вървите половин миля пеша. Тъй че тази нощ ще трябва да ми погостувате.

Анн не беше много убедена, че ѝ са иска да прекара цяла нощ в дома Томгалън. Но и до „Уинди Уилоус“ не ѝ се вървеше пеша в бушуващата мартенска буря. Тъй че изиграха една игра на „Не се сърди, човече“, и госпожица Минерва така се задълбочи, че чак забрави да разказва ужасите си. После си направиха „малка среднощна закуска“. Ядоха сладкиш с канела и пиха какао от старинните, изящни чашки на рода Томгалън.

Най-сетне госпожица Минерва я отведе в една спалня за гости на горния етаж. Отначало Анн се зарадва, че това не е стаята, в която сестрата на госпожица Минерва е починала от удар, но...

— Това е стаята на леля Анабела — поясни госпожица Минерва, запали свещите в сребърните свещници на хубавата зелена тоалетка и угаси газената лампа (някога някой си Матю Томгалън духнал да угаси газената лампа, и нямало вече Матю Томгалън!...). — Беше най-голямата красавица в рода ни. Това там, над огледалото, е нейният портрет. Забелязвате ли каква горда извивка имат устните ѝ? Точно тя е ушила онзи смахнат юрган на леглото. Надявам се, че ще ви е удобно, скъпа моя. Мери е проветрила завивките и е пъхнала в тях две топли тухли. Проветрила ви е и тази нощница — посочи тя широката бархетна дреха, праметната на един стол и ухаеща силно на нафталин. — Надявам се да ви стане. Не е носена, откакто майка ми почина. О, едва не забравих да ви кажа — обърна се от вратата госпожица Минерва, — леля Анабела се обеси ей в онзи дрешник. Доста дълго беше... някак меланхолична... Накрая пропуснаха да я поканят на една сватба, на която мислеше, че трябва да отиде и това напълно изтерза бедното ѝ съзнание — обичаше винаги да бъде в центъра на вниманието... Надявам се да спите добре, скъпа моя!

Анн никак не беше убедена, че ще може да заспи. Внезапно стаята ѝ се стори някак странна, чужда и враждебна. Но нали във всяка стая, обитавана от поколения наред, има по нещо странно? И тук се е прокрадвала смърт, разцъфтявала е любов, раждали са се деца, таили

са се какви ли не страсти, какви ли не надежди... Та тя просто е претъпкана с духове!

Но къщата явно наистина беше ужасно стара. В нея витаеха смъртни омрази и разбити сърца, препълнена бе с тъмни дела, никога не излезли на бял свят, които все още се спотайваха по ъглите и скривалищата си... Прекалено много жени бяха плакали тук! А как зловещо виеше вятърът в клоните на смърчовите под прозореца... За миг на Анн ѝ се дощя да изтича навън, въпреки бурята.

После решително се съвзе и повика на помощ здравия си разум. Ако преди толкова отдавна отминали години тук са се случвали трагедии и нещастия, значи трябва да са се случвали и добри неща! Весели и хубави девойки са танцували и разговаряли за очарователните си тайни; раждали са се бебета с пълнички бузки; имало е и сватби, и балове, и музика, и смях! Дамата, която е правела баници с гъби, трябва да е била приятно създание, а неопростеният Ричард — галантен любовник...

— Ще си легна и ще си мисля точно за тия неща! Е що за юрган е този, под който ще спя? Дали сутринта няма да съм по-смахната и от него? И това ми било спалня за гости! Никога няма да забравя вълнението, което изпитвах, когато трябваше да спя в оная спалня за гости...

Анн разпусна и разреса косата си точно под носа на Анабела Томгалън, която я наблюдаваше изотгоре горделиво и суетно, с всичката си арогантност на голяма красавица. Почувства се малко зловещо, докато се гледаше в огледалото — знае ли човек какви лица може да го погледнат оттам? Навярно лицата на всички ония трагични и преследвани дами, които някога са се поглеждали в него... Тя смело отвори вратата на дрешника, едва ли не с очакването оттам да изпадне някой и друг скелет, и окачи вътре роклята си. После преспокойно седна на един твърд стол, който едва не се обиди, че някой сяда на него, и събу обувките си. После облече бархетната нощница, угаси свещите и се пхна в леглото, приятно затоплено от тухлите, които Мери бе поставила. Известно време не можа да заспи от дъжда, който барабанеше по прозорците, и от вятъра, който виеше в старите стрехи. Сетне в просъница забрави за всички трагедии в рода Томгалън, и додето се усети, вече гледаше тъмните елови върхари и червения изгрев зад тях.

— Толкова ми беше приятно да ми погостувате, скъпа моя — рече госпожица Минерва, когато Анн си тръгваше след закуската. — Изкарахме една наистина весела вечер, нали? Е, аз толкова отдавна живея сам-сама, че съм позабравила как се водят светски разговори. Да не говорим какво удоволствие е да срещне човек такова наистина очарователно и добронравно девойче, при това на такава лекомислена възраст! Снощи не ви казах, но вчера беше рожденият ми ден, и ми беше особено приятно да приема в дома си късче от младостта. Вече никой не се сеца за рождения ми ден — тежко въздъхна госпожица Минерва. — А някога идваха толкова много хора...

— Е, предполагам, че си се наслушала на печални хроники — отбеляза вечерта леля Чати.

— Лельо Чати, наистина ли са се случили всичките тези неща, за които ми разказа госпожица Минерва?

— Ами най-странното е, че са истина — отвърна леля Чати. — Колкото и да е странно, госпожице Шърли, на рода Томгалън им се случиха множество ужасни неща...

— Не повече, отколкото обикновено се случват в едно многолюдно семейство за цели шест поколения — възрази леля Кейт.

— О, мисля, че са повече. Над тях сякаш наистина тегнеше някакво проклятие — толкова хора умряха внезапно или неестествено! Разбира се, в рода им има и жилка на лудост, всички го знаят. Това само по себе си е достатъчно проклятие. Но съм чувала една стара история, не мога да си припомня всички подробности, че дърводелецът, който работил при строежа на къщата, я прокълнал. Имаше нещо, свързано с договора... Старият Пол Томгалън твърде строго се придържал към него, и точно това го съсипало: струвало му много повече, отколкото си представял.

— Госпожица Минерва май доста се гордее с това проклятие — отбеляза Анн.

— Горката старица, че то само това ѝ е останало! — заяви Ребека Дю.

Анн се усмихна при мисълта величествената госпожица Минерва да бъде определяна като „горката старица“. Но се качи в стаята си и написа на Гилбърт:

Мислех си, че домът Томгалън е задрямала стара къща, в която никога нищо не се е случвало. Е, вероятно вече не се случва нищо, но някога очевидно все пак се е случвало. Малката Елизабет вечно говори за голямото Утре. Но старият дом Томгалън е голямото Вчера. Толкова се радвам, че не живея в голямото Вчера... Че голямото Утре още е пред мен.

Разбира се, госпожица Минерва, както всички от рода Томгалън, много обича да е център на вниманието, и извлича безкрайно удоволствие от трагичните си разкази. За нея те са като съпругът и децата за останалите жени. Но, Гилбърт, мили, както и да остаряваме с годините, нека никога не гледаме на живота като на пълна трагедия! Нека му се наслаждаваме! Вече май намразих старите сто и двадесет годишни къщи. Надявам се когато открием своя дом на мечтите, той да бъде достатъчно нов, и да няма нито духове, нито традиции, или, ако не може да е такъв, поне да са го обитавали хора, които са били много щастливи. Никога няма да забравя нощта, която прекарах в дома Томгалън. А и за пръв път в живота си се запознах с човек, който може да ме надприказва!

Малката Елизабет Грейсън бе родена с очакването нещо да се случи. И това, че под зоркия поглед на Баба и на Жената рядко се случваше по нещо, ни най-малко не я разстройваше. Нещата все някога бяха длъжни да се случат — ако не днес, то утре.

Когато госпожица Шърли дойде да живее в „Уинди Уилоус“, Елизабет почувства, че голямото Утре трябва да е някъде съвсем наблизо. А с гостуването си в „Грийн Гейбълс“ сякаш за първи път наистина го усети. Но сега, през юни, когато приключваше и третата, последна година на госпожица Шърли в съмърсайдската гимназия, сърцето на малката Елизабет направо слизаше в хубавите високи обувки с копчета, които Баба винаги ѝ купуваше. Много от съучениците ѝ завиждаха за тия красиви детски обувки, но малката Елизабет съвсем не се интересуваше от обувки с копчета — те просто не можеха да я изведат към свободата. А сега и обожаваната госпожица Шърли щеше да си отиде завинаги. В края на юни тя щеше да напусне Съмърсайд и да се върне в оня прекрасен „Грийн Гейбълс“... Малката Елизабет направо не можеше да понесе тази мисъл! Нямаше никакъв смисъл госпожица Шърли да ѝ обещава, че ще я покани на гости през лятото, преди да се омъжи. Малката Елизабет никак усещаше, че Баба всъщност не одобрява тази нейна близост с госпожица Шърли.

— Това ще е краят на всичко, госпожице Шърли — изхълца тя.

— Да се надяваме, миличка, че това е само началото — весело отвърна Анн.

Но и тя се чувстваше съкрушена. Бащата на малката Елизабет и дума не писа в отговор на писмото ѝ. Или писмото изобщо не бе стигнало до него, или пък не му пукаше... Но какво щеше да стане с Елизабет? И сега, в самото ѝ детство, нещата бяха достатъчно зле. А какво ли щеше да бъде от сега нататък?

„Ония две стари дами ще я тиранизират до смърт“ — бе казала Ребека Дю. И Анн усещаше, че в тази забележка има повече истина, отколкото елегантност...

А Елизабет си знаеше, че е „тиранизирана“. И най-възмутителното беше, че и Жената я тиранизира. Разбира се, и държанието на Баба не ѝ харесваше, но неохотно се съгласяваше, че една баба все пак навярно има право да те тиранизира. Но какво право има Жената?! На Елизабет все ѝ се искаше да я попита за това очи в очи. Е, някой ден наистина щеше да го направи — когато настъпи голямото Утре. И, боже мой, с какво удоволствие щеше да види физиономията, която ще направи Жената!

Баба никога не пускаше малката Елизабет да се разхожда самичка. Казваше, че се бояла да не я отвлекат цигани — някога, преди четиридесет години, отвлекли едно дете. На Острова вече рядко идваха цигани, и малката Елизабет усещаше, че това е само извинение. Пък и какво я интересува Баба ще я отвлекат ли, или не? Елизабет си знаеше, че и Баба, и Жената изобщо не я обичат. Когато можеха, никога не се обръщаха към нея по име — все я наричаха „детето“. А Елизабет така мразеше да я наричат „детето“ точно както биха говорили за „кучето“, или пък за „котката“, ако имаше такива... Но когато Елизабет протестира против това, лицето на Баба стана мрачно и затворено, и малката Елизабет бе наказана за „безочийето“ си, а Жената гледеше отстрани, много доволна! Малката Елизабет често се питаше защо ли Жената я мрази. Защо някой трябва да те мрази, когато си толкова мъничка? Заслужила ли си го?! Малката Елизабет не можеше да знае, че родната ѝ майка, чийто живот бе отнела без да иска, е била любимката на тази зловредна старица. Пък и да знаеше, не би могла да разбере какви изопачени форми може да приеме осуетената ѝ любов.

Малката Елизабет ненавиждаше мрачния, но великолепен дом „Евъргрийнс“. Всичко в него ѝ изглеждаше чуждо, макар и цял живот да бе живяла там. Но след като госпожица Шърли дойде в „Уинди Уилоус“, всичко се промени като по някаква магия, и малката Елизабет заживя в един романтичен свят. Накъдето и да погледнеше, навсякъде виждаше само красота. За щастие, Баба и Жената не можеха да ѝ попречат да вижда тази красота. Но Елизабет не се и съмняваше, че биха опитали, стига да можеха... Кратките разходки по червеното вълшебство на пътя към пристанището, на които така рядко я пускаха с госпожица Шърли, бяха най-хубавото нещо в безрадостния ѝ живот. Обичаше всичко, което виждаше. Далечният фар, боядисан на странни червени и бели пръстени, неясните синкави брегове, сребристосините

вълни, броениците от светлини, които проблясват във виолетовия здрач — всичко, всичко й доставяше радост до болка!... Ами пристанището? Ами мъгливите острови и блестящите залежи... Елизабет всяка вечер застава до прозореца на мансардната си стаичка и ги съзерцаваше над върховете на дърветата. Наблюдаваше корабите под изгрева на луната — корабите, които се завръщат, корабите, които никога нямаше да се завърнат... И така жадуваше да се качи на някой от тях и да замине към Острова на Щастieto — ония кораби, които никога не се завръщаха, оставаха там, където винаги е голямото Утре.

А онзи тайнствен червен път отиваше все по-нататък, чак крачетата я сърбяха да тръгне по него. Къде ли щеше да я отведе? Понякога Елизабет си мислеше, че ако не разбере, направо ще се пръсне. Когато дойде наистина голямото Утре, тя ще тръгне по него и навярно ще открие свой собствен остров, където двете с госпожица Шърли ще могат да си живеят самички, и където Баба и Жената никога няма да могат да стигнат. Те и двете не понасят водата, и за нищо на света не биха стъпили в лодка... Малката Елизабет обичаше да си представя как им се надсмива, застаряла на своя остров, докато те напразно й се заканват откъм сушата...

— Тук е голямото Утре! — щеше да им се присмее тя. — Вече не можете да ме хванете! Вие оставате там.

Само колко забавно щеше да бъде! Как щеше да се радва да види физиономията на Жената!

И тогава, към края на юни, една вечер стана нещо направо изумително. Госпожица Шърли обяви пред госпожа Камбъл, че на следния ден трябва да изпълни някаква поръчка на остров Летящия облак — да се срещне с някоя си госпожа Томпсън, председател на Комитета по възстановяване към Дамското благотворително дружество, та не би ли могла да вземе Елизабет със себе си? Баба се съгласи, намусена, както обикновено (Елизабет никога не можеше да разбере защо изобщо се съгласява, тъй като не знаеше нищичко за ужаса на рода Прингъл от дребното сведение, с което разполагаше госпожица Шърли), но все пак се съгласи.

— Щом приключи на остров Летящия облак, ще се спуснем чак до пристанището — прошепна Анн.

Малката Елизабет си легна така възбудена, че не очакваше и да мигне. Най-после щеше да се отзове на съблазнта на пътя, който така

отдавна я зовеше! Въпреки възбудата си, тя съзнателно извърши малкия си ритуал преди лягане. Сгъна дрешките си, изми си зъбите, разреса златистите си коси — вярно, доста хубави, макар и не чак така красиви и медноруси като на госпожица Шърли, но вълнисти, с леко накъдрени кичури покрай ушите. А какво не би дала да има коси като на госпожица Шърли!

Преди да се пъхне в леглото, малката Елизабет отвори едно от чекмеджетата на високия, полиран старинен черен скрин, и изпод купчината носни кърпички измъкна грижливо скрита снимка — снимката на госпожица Шърли, която лично бе изрязала от едно извънредно издание на „Седмичен куриер“. Заснет бе целият учителски състав на гимназията.

„Лека нощ, скъпа моя госпожице Шърли!“

Целуна снимката и я върна в скривалището ѝ. После се мушна в леглото и се сгуши под завивките, тъй като юнските нощи бяха прохладни, а бризът откъм пристанището — направо пронизващ. Всъщност, тази вечер беше нещо повече от бриз — свистеше, фучеше, виеше, блъскаше, и Елизабет знаеше как ще започнат да се мятат вълните в пристанището под лунната светлина. Колко забавно би било да се прокрадне там под луната! Но това можеше да го направи едва в голямото Утре.

Къде ли се намираше остров Летящия облак? Какво име само! Пак от голямото Утре. Влудяващо беше да си така близо до голямото Утре, а да не можеш да стигнеш до него. Ами ако до утре този вятър докара някой дъжд? Елизабет знаеше, че никога няма да я пуснат, ако вали.

Тя седна в леглото, събра длани като за молитва и прошепна:

— Мили Боже, не обичам да ти се бъркам, но нали можеш да се погрижиш утре времето да е хубаво? Моля ти се, мили Боже!

Следобедът на другия ден се оказа великолепен, и когато двете с госпожица Шърли излизаха от оня неин дом на скръбта, малката Елизабет се почувства, като че ли се измъква от някакви невидими окови. Пое дъх дълбоко и свободно, напук на Жената, която се мръщеше подир тях иззад прозореца на парадния вход. Божествено бе да се разхождаш по белия свят заедно с госпожица Шърли! С нея винаги беше чудесно да си насаме. Какво ли ще да прави, когато госпожица Шърли си замине?... Малката Елизабет решително прогони

тази мисъл — не искаше да си проваля деня. А може би — едно голямо „може би“! — двете с госпожица Шърли щяха да влязат в голямото Утре още днес следобед, и никога вече нямаше да се разделят... Малката Елизабет искаше само тихичко да върви към оная синева в края на света и да попиwa красотата край себе си. Всеки завой, всяка чупка на пътя ѝ разкриваха нови красоти. А този път непрекъснато завиваше и правеше чупки, следвайки извивките на рекичката, появила се сякаш отникъде.

От двете страни на пътя имаше ливади с лютичета и здравец. Дочуваше се бръмчене на пчели. От време на време прекосяваха млечни пътечки от маргаритки. В далечината Протоkът им се усмихваше със сребърните си вълни. Водите на пристанището бяха като от коприна. Малката Елизабет го харесваше повече така, отколкото като от избледнял сатен. Вдишваша дълбоко ветровития въздух. Как нежен беше вятърът — мъркаше край тях, сякаш ги подканя да вървят все по-нататък.

— Не е ли хубаво да вървиш така по вятъра? — рече малката Елизабет.

— По този мил, приветлив, ароматен вятър... — промълви Анн, но го каза повече на себе си, отколкото на Елизабет. — Такъв си мислех някога, че е мистралът. Поне така ми звучеше думата „мистрал“. И бях ужасно разочарована, когато открих, че това е един груб и неприятлив вятър.

Елизабет не я разбра много добре — не беше и чувала за мистрала. Но музиката на любимия глас ѝ беше достатъчна, самите небеса ѝ се радваха... Разминаха се с един моряк със златни обеци — в голямото Утре човек очаква да види тъкмо някоя такава личност — и той им се усмихна. Елизабет се сети едно стихче от химн, който бяха учили в Неделното училище: „А ниските хълмове ликуват от всички страни...“. Дали човекът, написал тия думи, е виждал някога хълмове като ония сините, там над пристанището?

— Мисля, че този път извежда право при Господ — замечтано каза тя.

— Навярно — отговори Анн. — Навярно всички пътища извеждат там, малка Елизабет. Тук май трябва да завием. Трябва да стигнем ей до она остров — това е Летящия облак.

Летящия облак беше продълговато, тясно островче на около четвърт миля от брега. Малката Елизабет цял живот бе мечтала да си има остров, с малко заливче и сребрист пясък...

— А как ще стигнем до него?

— С онази лодка — отвърна госпожица Шърли и вдигна веслата на лодчицата, привързана към едно надвиснало дърво.

Госпожица Шърли умееше да гребе. Имаше ли нещо, което госпожица Шърли да не умее да прави?... Стигнаха на острова. Той се оказа вълнуващо място, където всичко може да се случи. Стига, разбира се, да бяха в голямото Утре — подобни острови се срещаха единствено в голямото Утре. Просто нямаха място в скучното днес.

Дребничката прислужница, която им отвори, уведоми Анн, че госпожа Томпсън беряла диви ягоди чак в другия край на острова. Значи на този остров растат дори диви ягоди!

Анн отиде да потърси госпожа Томпсън, и остави малката Елизабет да я изчака в дневната — стори ѝ се, че детето се е поуморило след необичайно продължителната разходка и има нужда от почивка. Малката Елизабет не смяташе така, но за нея и най-малкото желание на госпожица Шърли беше закон.

Стаята беше хубава. Навсякъде имаше цветя, през прозорците нахлуваше морският бриз. На Елизабет много ѝ хареса огледалото на полицата над камината: така красиво отразяваше стаята, а през отворения прозорец — и част от пристанището, и хълма над него, и Протока...

Влезе някакъв мъж. За миг Елизабет се обърка и ужаси. Циганин ли беше? Не приличаше на циганите от нейните представи, но все пак никога не беше виждала цигани на живо. Дали пък не беше? После, с някакъв проблясък на интуиция, реши, че все пак няма нищо против той да я отвлече. Харесваше ѝ. Харесваха ѝ зеленикавокафявите му очи, къдравата му кестенява коса, ъгловатата му брадичка, дори усмивката му. Защото той се усмихваше.

— Коя си пък ти? — попита той.

— Аз... Аз съм си аз — заекна Елизабет, все още пообъркана.

— О, със сигурност — предполагам, че си се явила от вълните, дошла си през дюните, и никой смъртен не знае името ти.

Елизабет усети, че ѝ се присмива, но не се разсърди. Всъщност, дори ѝ хареса. Но отговори малко официално:

— Казвам се Елизабет Грейсън.

Настана тишина. Много странна тишина. Мъжът я изгледа, без да каже и дума. После учтиво я покани да седне.

— Чакам госпожица Шърли — обясни тя. — Тя отиде да говори с госпожа Томпсън за вечерята на Дамското благотворително дружество. А като се върне, ще тръгнем към края на света. Нали нямате идеята да ме отвличате, господин мъж?...

— Разбира се, че я имам. Но междувременно можеш да се настаниш удобно, а аз ще вляза в ролята на домакин. Какво ще кажеш за нещо освежително? Навярно котката на госпожа Томпсън все нещичко е донесла.

Елизабет седна. Почувства се странно щастлива, сякаш си беше у дома.

— Мога ли да получа точно каквото поискам?

— Определено.

— Тогава — победоносно каза Елизабет, — бих искала сладолед с ягодово сладко.

Мъжът позвъни и даде поръчката. Да, това несъмнено трябва да е голямото Утре — в голямото Днес сладоледът с ягодово сладко не се появяваше по такъв вълшебен начин, независимо дали има котки, или не!

— Да оставим една порция и за твоята госпожица Шърли — предложи мъжът.

Веднага се сприятелиха. Мъжът не приказваше много-много, само непрестанно я оглеждаше. По лицето му бе изписана нежност, каквато Елизабет не бе виждала на ничие друго лице досега — дори на лицето на госпожица Шърли. Чувстваше, че той я обича. И знаеше, че и тя го обича.

Най-сетне той погледна през прозореца и се изправи:

— Мисля, че е време да вървя. Виждам, че твоята госпожица Шърли се задава по пътеката, тъй че няма да останеш самичка.

— Няма ли да изчакате, за да се запознаете с госпожица Шърли? — попита Елизабет и облиза последното сладко от лъжичката (Божичко, Баба и Жената направо ще умрат от ужас, ако могат да я видят!).

— Не сега — отвърна мъжът.

Елизабет разбра, че той няма никакво намерение да я отвлича, и изпита някакво странно, необяснимо разочарование.

— Довиждане и благодаря — вежливо каза тя. — Много е хубаво тук, в голямото Утре.

— Голямото Утре?

— Тук е голямото Утре — обясни Елизабет. — Винаги ми се е искало да стигна до там, и ето, вече стигнах.

— А, разбирам. Е, съжалявам, но трябва да ти кажа, че голямото Утре не ме интересува особено. На мен ми се иска да се върна в голямото Вчера.

На малката Елизабет ѝ дожаля за него. Как може да е така нещастен? Как може да е нещастен човек, който живее в голямото Утре?...

Докато гребяха към брега, Елизабет с копнеж се взираше назад към остров Летящия облак. Измъкнаха се от смърчовете, прорасли по брега, и тя се обърна да погледне за сбогом. В същия миг иззад завоя излетя тежка каруца. Каруцарят явно бе изгубил контрол над конете.

Елизабет чу само писъка на госпожица Шърли...

Стаята странно кръжеше, мебелите се накланяха и подскачаха, а леглото... Как така се намери в леглото? През вратата тъкмо излизаше някакъв човек с бяла шапка... Каква врата? Как странно се върти главата й! Отнякъде се чуваха гласове... приглушени гласове. Не можеше да види кой говори, но някак разбра, че това са госпожица Шърли и мъжът.

Какво казваха те? Елизабет дочуваше отделни изречения сред неясното мърморене.

— Наистина ли сте вие? — възбудено прозвуча гласът на госпожица Шърли.

— Да... вашето писмо... уверете се сама... преди да се появя при госпожа Камбъл... Летящия облак... лятната къща на нашия генерален директор...

Да можеше само тази стая да застане мирно! Наистина, в голямото Утре нещата се държаха много особено. Само да можеше да извърне глава и да види кой говори... Елизабет продължително въздъхна.

Тогава те се приближиха към леглото — госпожица Шърли и мъжът: госпожица Шърли — напрегната и пребледняла като платно, сякаш е преживяла нещо ужасно, но с някакво вътрешно излъчване, което сякаш беше част от златната светлина на залеза, внезапно заляла стаята. Мъжът се усмихна, и Елизабет почувства колко много я обича. Но двамата криеха някаква тайна, някаква мила и скъпа тайна, и тя щеше да я разбере, щом научи езика на голямото Утре.

— По-добре ли си, миличка? — попита госпожица Шърли.

— Да не съм се разболяла?

— Блъсна те един впряг побягнали коне, долу на главния път — обясни госпожица Шърли. — А аз... не успях да дотичам. Мислех... мислех, че ще умреш. Веднага те докарах с лодката дотук, и твоят... този господин позвъни за лекар и медицинска сестра.

— Ще умра ли? — попита малката Елизабет.

— Не, миличка, не. Малко си замаяна, но скоро ще се справиш... Елизабет, миличка, а това е твоят татко.

— Татко е във Франция. Да не би и ние да сме там? — Елизабет не би се учудила и на това. Та нали беше в голямото Утре? Освен това още ѝ се виеше свят.

— Татко е тук, сладка моя. — Гласът му бе така възхитителен — само заради него човек можеше да го обикне. Той се наведе и я целуна. — Дойдох да те взема. И вече никой няма да ни раздели.

Жената с бялата шапка влезе отново. Елизабет усети, трябва да довършат разговора си, преди тя да се е приближила.

— Заедно ли ще живеем?

— Да, и този път завинаги — каза татко.

— А Баба и Жената с нас ли ще живеят?

— Не, те не!

Златната светлина на залеза започна да избледнява, а и сестрата ги изгледа малко неодобрително. Но Елизабет вече не я беше грижа за нищо.

— Най-сетне открих голямото Утре — промълви тя, докато сестрата извеждаше татко и госпожица Шърли.

— А аз открих съкровище, което дори не съм знаел, че притежавам — призна татко, когато сестрата затвори вратата зад него. — Никога няма да мога да ви се отблагодаря за онова писмо, госпожице Шърли.

„И така, тайнственият път на малката Елизабет все пак я изведе и до щастието, и до края на стария ѝ свят“ — писа Анна на Гилбърт същата вечер.

„Уинди Уилоус“
 Уличката на привиденията
 (За последен път!)
 27 юни

Най-скъпи мой,

Достигнах следващия завой на пътя. Достатъчно писма ти писах през последните години тук, от тази стаичка в кулата. Това, предполагам, е последното, което ти пиша за дълго, дълго време. Защото след него вече няма да имаме нужда от писма. Още само броени седмици, и ще си принадлежим един на друг завинаги. И ще сме заедно. Помисли си само — заедно! Ще разговаряме, ще се разхождаме, ще се храним, ще мечтаем, ще правим планове заедно, ще делим чудесните мигове, ще създаваме нашия Дом на мечтите! Нашият дом! Нали звучи „тайнствено и чудесно“, Гилбърт? Цял живот съм градила къщи мечти, и най-сетне е време една от тях да се превърне в действителност. Колкото до това с кого искам да деля своя Дом на мечтите... Ще ти кажа на куково лято!

В началото тези три години ми се струваха безкрайни, а как отлетяха... Е, като изключим враждата с рода Прингъл през първите няколко месеца, все пак бяха щастливи години — животът течеше като златна река. Дори тази стара вражда ми изглежда като сън. Сега вече те ме харесват заради самата мен, и изобщо са забравили, че са ме мразили. Ето, вчера Кора Прингъл ми донесе букет рози, увит в лист хартия, на който беше написано: „На най-милата учителка в целия свят“. Представи си само, и това от една Прингъл!

А Джен е направо безутешна, задето напускам. Ще следя развитието ѝ с интерес — тя е брилянтна, но и доста непредсказуема. В едно съм убедена: животът ѝ ще бъде необикновен. Ненапразно толкова прилича на Беки Шарп.

Луис Алън заминава за Макгил. Софи Синклер отива в Кралската школа, а после възнамерява да учителства, докато събере достатъчно пари за Драматичната школа в Кингспорт. Майра Прингъл наесен ще

„навлиза в обществото“. Толкова е красива, че няма да е съществено, ако не разпознае миналото несвършено причастие, щом го срещне на улицата.

А от другата страна на обраслата с лозници порта вече няма мъничка съседка. Малката Елизабет напусна завинаги тази безрадостна къща и замина за своето Голямо Утре. Ако останех в Съмърсайд, сърцето ми щеше да се къса — така щеше да ми липсва. Но сега съм довольна, че Пиърс Грейсън я отведе със себе си. Нямало да се връща в Париж, щели да живеят в Бостън. На раздяла Елизабет плака горчиво, но с баща си е толкова щастлива, че сълзите ѝ със сигурност много скоро ще пресъхнат. Госпожа Камбъл и Жената доста се нацупиха от цялата история и стовариха върху мен цялата вина — вина, която аз приемам с радост и без разкаяние.

— Тук тя поне имаше дом — величествено ми заяви госпожа Камбъл.

„Да, в който не чу нито една блага дума!“ — допълних аз наум, но не ѝ го казах.

— Мисля, че от сега нататък цял живот ще съм Бети, мила ми госпожице Шърли — бяха последните думи на Елизабет. — Само понякога, когато ми домъчнее за вас, само тогава ще ставам Лизи.

— Да не си посмяла да ставаш Лизи! В никакъв случай! — извиках аз подир колата.

Изпращахме си въздушни целувки, докато се изгубихме от поглед, и аз се прибрах в стаичката си в кулата със сълзи на очи. Толкова е мила! Такова златно сърчице! Прилича на малка еолова арфа — безкрайно чувствителна и към най-лекия полъх на приятелство, който срещне по пътя си... Такова изживяване беше за мен да станем приятелки. Надявам се Пиърс Грейсън да разбира каква дъщеря има, все си мисля, че го разбира. Така признателен и разкаян изглеждаше:

— Не бях и осъзнал, че тя вече не е бебе. И в каква безрадостна среда живее! Хиляди пъти ви благодаря за всичко, което направихте за нея.

Като прощален подарък дадох на малката Елизабет нашата карта на Вълшебната страна.

Жал ми е, че напускам „Уинди Уилоус“. Е, вече се поуморих да живея все на път, но тук ми харесваше. Обичах прохладните утрини край прозореца, обичах царственото легло, в което вечер направо се

възкачвах; и пухкавата си възглавница, и всички ветрове, преминали оттук... Боя се, че никога вече ветровете няма да ми станат такива приятели, каквито бяха тук. Пък и никога вече няма да имам стая, от която да мога да гледам и изгрева, и залеза.

Край с „Уинди Уилоус“. Край на тези три години. При това все пак спазих обещанията, които дадох. Никога не издадох пред леля Кейт тайника на леля Чати, нито тайното им мазане с кисело мляко.

Мисля, че и трите съжаляват, задето си заминавам, и ми е драго, че е така. Как ли щях да живея с мисълта, че са се радвали да си отида? Или че няма да им липсвам поне мъничко... Ребека Дю цяла седмица готви най-любимите ми ястия. Дори на два пъти — цели два пъти! — жертва по десет яйца, за да направи „ангелския“ сладкиш! И все сервира в китайския порцелан, като „за пред гости“. Очите на леля Чати се навлажняват, само като спомена за заминаването си. Дори Дъсти Милър ме гледа някак с укор, щом приседне на лапи край мен.

Миналата седмица получих дълго писмо от Катрин. Дарбата ѝ да пише писма е направо невероятна. Получила е служба като частна секретарка на някакъв депутат, който се „разхождал“ по земното кълбо. Толкова забавно звучи това „да се разхождаш по земното кълбо“! Все едно някой да предложи: „Я да се разходим до Египет“, едва ли не „Я да идем до Шарлоттаун“ — и (представяш ли си само?!) да тръгне пеша! Но на Катрин този живот май ще ѝ допадне.

Тя настоява да ми припише цялата промяна във възгледите и в перспективите си. „Да можех да изразя с думи какво внесе ти в моя живот“ — пише тя. Е, предполагам, че съм ѝ помогнала наистина. Не че отначало беше лесно, помниш колко рядко казваше някоя дума, без да вложи в нея отровното си жило, и как изслушваше всяко мое предложение за работата в училище с презрителното снизхождение като към някой лунатик... Нищо, всичко това вече съм го забравила. То беше породено единствено от скритата ѝ неприязън към живота.

Всички успяха да ме поканят на вечеря, дори Полин Гибсън. А Полин се осмели да ме покани, защото преди няколко месеца старата госпожа Гибсън почина. И в дома Томгалън бях втори път на вечеря, с още един монологичен „диалог“. Но аз се наслаждавах на чудесната храна, която поднесе госпожица Минерва, а тя — на удоволствието да ми разкаже още някоя и друга трагедия. Не успя да скрие от мен факта, че се отнасяла със съжаление към всички извън рода Томгалън, но ми

направи няколко мили комплимента и ми подари прекрасен пръстен с аквамарин — със синьо-зелени, почти лунни отблясъци — който ѝ подарил баща ѝ за осемнадесетия ѝ рожден ден („когато бях млада и красива, скъпа — доста красива. Да-а, сега вече, предполагам, мога да го кажа...“) Зарадвах се, че пръстенът е принадлежал на госпожица Минерва, а не на Анабела. Убедена съм, че ако беше неин, нямаше да мога да го нося. Много е красив. В бижутата, дарени от морето, има едно такова тайнствено очарование...

Домът Томгалън определено е великолепен, особено сега, когато всичко наоколо е раззелено и разцъфнало, но не бих заменила за него нашия още неоткрит Дом на мечтите, въпреки всичките му градини и духовете, които го обитават.

Не че не е хубаво и аристократично домът ти да бъде обитаван от дух. Нали точно заради това бяха личните ми пререкания с Уличката на привиденията — понеже на нея всъщност няма никакви привидения!

Вчера вечерта се разходих за последен път до любимото си старо гробище. Разхождах се и се питах: дали пък Стивън Прингъл не си е затворил най-сетне очите? Дали Хърбърт Прингъл не се кикоти в гроба си от време на време? Довечера ще се сбогувам и с Царя на бурите — ще издебна точно мига, в който залезът застане над челото му и полумракът изпълни любимата ми долина.

Малко се поуморих през последния месец от всички тия изпити, сбогувания и „прощавания“. Като се върна в „Грийн Гейбълс“, цяла седмица ще мързелувам — няма да пипна нищичко. Само ще тичам на воля из лятната хубост на зеления свят. Ще мечтая в здрача край Извора на дриадата; ще се нося по Езерото на бляскавите води в ладия от лунни лъчи (е, ако ладии вече не са на мода, може и в лодката на господин Бари); ще бера иглики и камбанки в Гората на духовете; ще търся дивии ягоди из горното пасище на господин Харисън; ще танцувам със светулките по Алеята на влюбените, ще посетя старата забравена градина на Хестър Грей, ще си седя на задната стълба под звездите и ще слушам как морето ме призовава в съня си...

И когато седмицата свърши, ти ще се завърнеш у дома, и вече никъде няма да ми се ходи...

На другия ден, когато настана време Анн да се сбогува с обитателите на „Уинди Уилоус“, Ребека Дю не се появи никаква, и леля Кейт печално връчи на Анн едно писмо:

Скъпа госпожице Шърли,

Пиша ти това за сбогом, защото едва ли ще имам сили да ти го кажа лично. Цели три години ти уж временно пребиваваше под нашия покрив. И макар да имаш щастието да притежаваш духа и естествения вкус на младостта към радостите на живота, никога не се отдаде на безсмислените удоволствия на лекомислената и изменна тълпа. Във всички случаи и към всекиго, особено към пишещата тия редове, се държа най-изтънчено и деликатно. Винаги си имала особено внимателно отношение към моите чувства, и откривам, че само при мисълта за твоето заминаване на душата ми ляга тежка мъка. Но не бива да роптаем срещу онова, което Провидението е предопределило.

По теб ще жаят всички в Съмърсайд, които имаха предимството да те опознаят. И почитта на едно искрено, макар и скромно сърце, винаги ще ти принадлежи. И винаги ще се моля за твоето щастие и благополучие на този свят, и за вечното ти блаженство на онзи, в който ще отидеш.

Нещо ми подсказва, че няма още дълго да останеш „госпожица Шърли“, а много скоро ще се свържеш в единен и духовен съюз с избраника на своето сърце, който, доколкото съм разбрала, трябва да е изключителен младеж. Пишещата тези редове, макар и да притежава все някое и друго ценно лично качество и все някоя и друга година още ще е годна, никога не си е позволила да храни никакви брачни стремежи. Но тя самата не отрича удоволствието да

се поинтересува от брачния живот на приятелите си, поради което, надявам се, мога да изразя най-горещите си пожелания твоят брачен живот да бъде изпълнен с продължително, непрестанно и безоблачно щастие. (Само не очаквай прекалено много от никой мъж!)

Почитта и (нали мога да се изразя така?) привързаността ми към теб никога няма да намалее. А ти понякога, когато нямаш други задължения, най-любезно се сещай, че на света съществува и такава личност като

Твоята покорна слугиня:

Ребека Дю

P. S. И нека Бог да те благослови!

Анн сгъна писмото с просълзени очи. Макар дълбоко да подозираше, че повечето изрази в него произхождат от любимата на Ребека Дю „Книга по добро поведение и етикеция“, това не ги правеше по-малко искрени. А послесловът определено идеше право от вярното ѝ сърце...

— Предайте на скъпата ми Ребека Дю, че никога няма да я забравя, и че всяко лято ще идвам да ви навестявам.

— Остават ни спомените за теб, а тях нищо не може да ги изличи — изхълца леля Чати.

— Нищичко — потвърди и леля Кейт.

А когато колата тръгна да се отдалечава от „Уинди Уилоус“, последният знак от този дом бе голямата бяла кърпа, която неистово се развяваше от прозореца на кулата — Ребека Дю махаше за сбогом...

ЗА КНИГАТА И АВТОРА

Луси Мод Монтгомъри (1874–1942) е родена на канадския остров Принц Едуард. Осемгодишна остава сираче. Израства сред красива природа и прости човешки отношения, които после майсторски описва в романите си.

Веднъж Луси Монтгомъри решава да преработи един свой стар разказ, но работата я увлича и тя, почти на шега, написва цял роман — „Анн от фермата Грийн Гейбълс“. Той е публикуван през 1908 г. и веднага се превръща в бестселър.

Поредицата романи за Анн Шърли продължава с книгите:

„Анн от Авонлий“ — пет години след пристигането си във фермата „Грийн Гейбълс“ порасналата Анн е назначена за учителка в Авонлий;

„Анн от острова“ — Анн Шърли напуска Авонлий, за да учи в колежа Редмънд в град Кингспорт;

„Анн от къщата на върбите“ — описани са трите години, през които Анн Шърли е директор на гимназията в Съмърсайд;

„Анн от дома на мечтите“ — Анн се омъжва за д-р Гилбърт Блайт и се премества в къща на брега на най-красивия залив на острова — „Четири вятъра“;

„Анн от Ингълсайд“ е последната книга от поредицата. Анн вече живее щастливо със съпруга си в имението „Ингълсайд“ и се грижи за своите шест деца. Това не е никак лесно, защото хлапетата винаги се забъркват в невероятни истории.

Издание:

Луси М. Монтгомъри. Анн от къщата на върбите
ИК „Пан“, 2012

Редактор: Цанко Лалев

Художник на корицата: Олег Топалов

ISBN: 978-954-657-324-8

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.